

การศึกษาข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย หมวดงบประมาณรายได้
ประจำปี พ.ศ.2538
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ธันวาคม 2541
ISBN 974-597-024-7

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากบุคคลฝ่ายต่างๆ จึงขอกล่าวนามเพื่อเป็นการขอบพระคุณและขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ รศ. สุนทร จันทรตรี ผู้จุดประกายให้ผู้วิจัยเกิดความคิดในการทำวิจัยเรื่องนี้ รศ. วรณิ โสมประยูร ที่กรุณาให้รายชื่อและที่อยู่ของศิษย์เก่า และช่วยสัมภาษณ์อาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์บางท่าน และรศ. กรรณิการ์ พวงเกษม ที่คอยซักถามความคืบหน้าของงานวิจัยและให้กำลังใจอยู่เสมอ

ขอขอบพระคุณท่านผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต และท่านผู้ทรงคุณวุฒิ (รายนามปรากฏในบรรณานุกรม) ที่กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์ และขอขอบคุณกลุ่มผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้เข้าศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษาที่กรุณาให้ข้อมูลเป็นอย่างดีโดยการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโทและมหาบัณฑิตวิชาเอกการประถมศึกษา และนิสิตปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร (รายนามปรากฏในภาคผนวก ข) ที่ช่วยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณคณิษฐ์ โพคาวัฒน์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน คุณสมพงษ์ สุชีเกตุ หัวหน้างานวิจัยสถาบัน คุณเยาวเรศ ไหลอุดม และคุณดารณี นิยมประเสริฐ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กองแผนงาน คุณกริสนา นกสกุล นักวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์ชำนาญ แสงแก้ว เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ คุณสุรางค์ เบญจศรี เจ้าหน้าที่บุคคล และคุณอุษา บานเย็น เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสารแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์อรัญญา ฤาชัย และอาจารย์กิตติชัย สุชาติโนบล นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการประถมศึกษา ซึ่งเป็นลูกศิษย์ ที่ช่วยพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับนี้ และช่วยพิสูจน์อักษร

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สนับสนุนทุนวิจัย ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการแก่ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่เอื้ออาทรห่วงใย และให้กำลังใจในการทำงานวิจัยเรื่องนี้

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์

สาขาวิชาการประถมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มศว

บทคัดย่องานวิจัย

การศึกษาข้อมูลที่เป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนัย หะมะประสิทธิ์

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อแสวงหาข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา และมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ 3 ข้อ คือ
1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรระดับดุชฎิบัณฑิต
ทางการศึกษา 2) สำรวจความคิดเห็นและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียน ผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิต และ
ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของดุชฎิบัณฑิตที่พึงประสงค์ และลักษณะของ
หลักสูตรดุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ที่ควรจะเป็น และ 3) ศึกษาความเป็นไปได้
ของการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ ข้อมูลที่เป็น
ถูกรวบรวมโดยวิธี 1) การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรระดับปริญญาเอกทั้งของไทยและ
สหรัฐอเมริกา นโยบายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและคณะศึกษาศาสตร์ และบทความ
ด้านการอุดมศึกษาของไทย 2) การสำรวจโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์กับกลุ่ม
ผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้เรียน จำนวน 220 คน และการสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิต 45 คน และ
ผู้ทรงคุณวุฒิอีก 35 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในประเทศไทย ยังไม่มีการเปิดหลักสูตรระดับดุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการ
ประถมศึกษา แต่ในสหรัฐอเมริกา มีหลักสูตรระดับดุชฎิบัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา
ซึ่งมีชื่อปริญญาทั้งชื่อปริญญาเชิงวิชาการ (Ph.D) และปริญญาเชิงวิชาชีพ (Ed.D)
2. ผู้เรียน ผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงทัศนะว่า
 - 2.1 ดุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ทัศนคติ
และบุคลิกภาพที่เหมาะสม
 - 2.2 หลักสูตรควรมีลักษณะเน้นปัญหาและการวิจัยเป็นฐาน และมีลักษณะเป็น
สหวิทยาการ หลักสูตรควรประกอบด้วย

- เป้าประสงค์ของหลักสูตร : เพื่อผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง และผู้นำทางวิชาการด้านการประถมศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานตามหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชน
- โครงสร้างของหลักสูตร : ควรประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาเลือก และปริญญานิพนธ์ โดยควรมีกlassenวิชาต่างๆ อันได้แก่ กลุ่มวิชาวิจัยและสถิติ กลุ่มวิชาพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาพื้นฐานของการศึกษา กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาการประถมศึกษา กลุ่มวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และกลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา

2.3 กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และควรใช้การวัดและประเมินผลที่หลากหลายมิติ

2.4 การบริหารหลักสูตรควรดำเนินการในรูปคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย

2.5 ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษา อย่างน้อย 3 ปี

2.6 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรเปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

3. จากการศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ได้ข้อค้นพบว่า มีความเป็นไปได้สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเป็นไปได้ด้านสังคมและตลาด ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะศึกษาศาสตร์ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคนิคและทางวิชาการ ด้านงบประมาณและการลงทุน ด้านการบริหาร และการจัดการ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรในลักษณะสหวิทยาการ ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย
2. ควรสรรหาและพัฒนาคณาจารย์ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง โดยการฝึกอบรม ดูงาน และศึกษาต่อด้านการประถมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ
3. ควรแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งในและต่างประเทศในการผลิต ดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

Research Abstract

A Study of Need data for Development of Doctor' s Degree Program in Education (Elementary Education)

Sunee Haemaprasith

The main purpose of this study was to examine need data for development of doctoral degree program in Elementary Education and contained three specific purposes: 1) studied and analyzed the documents and research reports about development of doctoral program in education 2) examined opinions and expectations of persons expected students, users and experts toward the characteristics of doctor candidate students and the structure of doctoral program in Elementary Education and 3) studied the feasibility of establishing doctoral program in Elementary Education

This study used documentary research and survey research design. The need data were obtained by means of 1) document analysis of doctoral degree programs of Thailand and America, Srinakharinwirot University and faculty of education policies, and articles of higher education in Thailand ; 2) a mail survey with 220 expected students; and interviewed with key informants (45 users and 35 experts) . Data were analyzed by using content analysis and descriptive statistic.

The following findings were among the results:

1. In Thailand, there were no doctoral program in Elementary Education, but in America, there were doctoral program in Elementary Education both in academic degree (Ph.D.) and professional degree (Ed.D) .

2. The information from expected students, users and experts:

2.1 Doctors in Elementary Education should have appropriated knowledges, skills, abilities attitudes, and personalities

2.2 Curriculum should emphasize in problem-based and research-based, and should be interdisciplinary program. The curriculum consisted of :

- Goals: This program was designed to prepare specialists and academic leaders in Elementary Education in both the public and private sectors.
- The academic program consisted of a) core courses b) elective courses and c) dissertation, and included the following areas of this study such as Research and Statistics, Behavior and Social Science, Foundations of Education, Curriculum and Instruction, Elementary Education, Educational Technology and Innovation, and Educational Administration and Management.

- 2.3 Instructional activities should emphasize the student-center, and should use multi-dimensional assessments.
- 2.4 Program administration should be committee consisting of outside and inside university persons.
- 2.5 Applicants must also hold master's degrees and had professional experience about elementary education at least three years.
- 2.6 Srinakharinwirot University should establish the doctoral degree program in Elementary Education.

3. From the feasibility study found that there was high possibility of establishing an doctoral program in Elementary Education, especially feasibility in social and market, policies of university and faculty of education, human resources, techniques and academics, budgets and investments, administration and management.

Recommendation :

1. Should establish the interdisciplinary committees who consisted of outside and inside university persons to develop and administrative the program.
2. Should recruit and develop the faculty of education's staffs by training and continue studying in Elementary Education Program both in Thailand and foreign.
3. Should search for cooperation with other outside institutes both in Thailand and foreign to organize the doctoral program in Elementary Education.

สารบัญ

บทที่	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	(1)
บทคัดย่องานวิจัย.....	(2)
Research Abstract.....	(4)
สารบัญ.....	(6)
บัญชีตาราง.....	(9)
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหาที่ทำวิจัย.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ระเบียบวิธีการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ส่วนที่ 1 ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไทย.....	12
วิกฤตการณ์ของมหาวิทยาลัยไทย.....	12
ภาพพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยไทย.....	14
แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยไทย.....	15
ส่วนที่ 2 แผนพัฒนาการศึกษา.....	18
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2541).....	18
แผนพัฒนาการอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544).....	20
แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	23
ทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในระยะ 15 ปี (พ.ศ.2540-2554).....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	ส่วนที่ 3 มาตรฐานการจัดการศึกษา.....	30
(ต่อ)	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา.....	30
	มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต.....	33
	ส่วนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต	
	ทางการศึกษา.....	38
	ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต.....	42
	ผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตของไทย.....	42
	ผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตของประเทศ	
	สหรัฐอเมริกา.....	43
	ข้อสังเกต.....	47
3	ผลการวิจัยเชิงสำรวจ.....	49
	ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต	
	สาขาวิชาการประถมศึกษาในทัศนะของผู้เรียน.....	49
	ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต	
	สาขาวิชาการประถมศึกษาในทัศนะของผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต และ	
	ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	52
4	การศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต	
	สาขาวิชาการประถมศึกษา.....	61
	ความเป็นไปได้ด้านสังคมและการตลาด.....	61
	ความเป็นไปได้ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะศึกษาศาสตร์.....	61
	ความเป็นไปได้ด้านงบประมาณและการลงทุน.....	62
	ความเป็นไปได้ด้านกายภาพ.....	63
	ความเป็นไปได้ด้านทรัพยากรมนุษย์.....	64
	ความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางวิชาการ.....	65
	ความเป็นไปได้ด้านการบริหารและการจัดการ.....	66
	บทสรุป.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ..... 69
	สรุปผลการวิจัย..... 69
	การวิเคราะห์เอกสาร..... 69
	การสำรวจภาคสนาม..... 70
	การศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษา ดุขฎฐิบัณทิต สาขาวิชาการศึกษา..... 73
	อภิปรายผลการวิจัย..... 74
	ข้อเสนอแนะ..... 76
	สำหรับคณะศึกษาศาสตร์..... 76
	สำหรับมหาวิทยาลัย..... 78
	สำหรับคณะกรรมการร่างหลักสูตร..... 78
	สำหรับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร..... 80
	บรรณานุกรม..... 82
	ภาคผนวก..... 94
	ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 95
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ..... 102
	ภาคผนวก ค เอกสารหลักสูตรระดับดุขฎฐิบัณทิตทางการศึกษา..... 104
	ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับ ดุขฎฐิบัณทิต สาขาวิชาการศึกษาในทัศนะของผู้เรียน ผู้ดุขฎฐิบัณทิต และผู้ทรงคุณวุฒิ..... 151
	ภาคผนวก จ ข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ดุขฎฐิบัณทิต และผู้ทรงคุณวุฒิ..... 180
	ประวัติผู้วิจัย..... 397

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของคณาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร จำแนกตามวุฒิการศึกษา และตำแหน่งทางวิชาการ.....	63
4.2 จำนวนคณาจารย์สาขาต่างๆ ของ มศว ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับ ดุขฎฐิบัณทิต สาขาวิชาการศึกษา ประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด.....	65
4.3 การเปรียบเทียบข้อดี ข้อจำกัด และข้อสังเกตของการเปิดหลักสูตรระดับ ดุขฎฐิบัณทิตตามสาขาวิชาต่างๆ	68
1 สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มผู้เรียน.....	152
2 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ของดุขฎฐิบัณทิต ทางการประถมศึกษา.....	153
3 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของดุขฎฐิบัณทิตทาง การประถมศึกษา.....	155
4 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของดุขฎฐิบัณทิต ทางการประถมศึกษา.....	156
5 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของ ดุขฎฐิบัณทิตทางการประถมศึกษา.....	157
6 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของหลักสูตร...	158
7 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหลักสูตร.....	159
8 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน....	160
9 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	161
10 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดุขฎฐิบัณทิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุขฎฐิบัณทิตทางการประถมศึกษา.....	162
11 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดุขฎฐิบัณทิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เป้าประสงค์ของหลักสูตร.....	164
12 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดุขฎฐิบัณทิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฎฐิบัณทิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์...	165
13 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดุขฎฐิบัณทิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ.....	167

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร.....	168
15 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้.....	170
16 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	171
17 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรระดับดัชนีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา.....	173
18 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบ่งชี้งานที่ดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาพึงกระทำ.....	175
19 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของผู้บริหารที่ให้ผู้ได้บังคับบัญชาลาศึกษาต่อ.....	176
20 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	177

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-3539) การจัดการศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาจำกัดรับ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดการปรับปริมาณการรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีให้ลดลงหรือคงที่ และมุ่งขยายในระดับบัณฑิตศึกษาให้หลากหลายสาขาและเพิ่มปริมาณการรับเข้า คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้สนองตอบนโยบายดังกล่าวเป็นอย่างดี จะเห็นว่าปัจจุบัน คณะรับผิดชอบจัดการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตถึง 12 สาขาวิชา และระดับดุษฎีบัณฑิตอีก 4 สาขาวิชา นอกจากนี้คณะมีนโยบายมุ่งเพิ่มสาขาวิชาในระดับดุษฎีบัณฑิต เพื่อสนองตอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาการประถมศึกษา ก็เป็นสาขาหนึ่งที่ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของคณะระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งถือเป็นพันธกิจที่สำคัญ เพราะดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาการประถมศึกษาจะมีส่วนร่วมในการบุกเบิกพัฒนาองค์ความรู้ทางการประถมศึกษาไทยให้ทันและชี้นำการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศอย่างเทียบเท่าเทียมให้ล้ากับนานาประเทศ

สิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ ก็คือ หลักสูตร ทั้งนี้เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของการผลิต หรือก็คือจุดหมายปลายทาง (Ends) นั้นเอง ขณะเดียวกันหลักสูตรก็บ่งชี้ถึงกระบวนการหรือวิธีการผลิตบัณฑิต (Means) เพื่อให้มีคุณลักษณะตามต้องการ โดยทั่วไป การวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร มักนิยมใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้เทคนิควิธีการศึกษาแบบบรรยาย (Descriptive Study) การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment) การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational analysis) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ การปรับปรุงหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร อาทิเช่น เกรามาส (Keramas. 1990 : 3619) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรระดับอาชีวศึกษาสาขาวิชาหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ โดยสำรวจข้อมูลที่ทำเป็นด้วยการสอบถามผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับความต้องการช่างเทคนิคทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ผู้ประกอบการต้องการช่างเทคนิคที่มีทักษะ 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางวิชาชีพ คือ ทักษะทางเทคโนโลยี และที่สำคัญยิ่งก็คือทักษะทางการติดต่อสื่อสาร ก็เป็นสิ่งที่จะเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้แก่บริษัท ส่วนเบวิส (Bevis. 1990 : 2616) ได้ทำวิจัย

เพื่อแสวงหาทิศทางใหม่สำหรับการพัฒนาหลักสูตรพยาบาล ซึ่งหลักสูตรเดิมอิงทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยมแบบไทเลอร์ (Tylerian behaviorist) แต่ปัจจุบันหลักสูตรพยาบาลควรอิงทฤษฎีที่หลากหลายที่สามารถเชื่อมประสานสัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงแห่งชีวิต โดยผู้วิจัยได้เสนอหลักการสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาหลักสูตรก็คือ 1) การให้การศึกษาต้องเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนจากน้อยไปมาก ซึ่งมี 5 ขั้น 2) รูปแบบการเรียนรู้ควรมี 6 รูปแบบ 3) ควรมีวิธีการพัฒนาและปรับปรุงสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอย่างเหมาะสม และ 4) ควรมีมาตรการในการเลือกสรรกลุ่มเนื้อหาวิชาต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาพยาบาลจะต้องมีจิตสำนึกที่ต้องรับผิดชอบต่อชุมชน และมีศักยภาพด้านทักษะทางวิชาชีพ นอกจากนี้ บราคเซียโน (Bracciano. 1992 : 1379) มุ่งพัฒนาหลักสูตรการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยซิกกินอลวอลล์แห่งรัฐมิชิแกน (Saginaw Walley University) ซึ่งมีกระบวนการศึกษา 4 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตร (feasibility) โดยรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจจากผู้ใช้นักศึกษามหาวิทยาลัย และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) ขั้นพัฒนาหรือสร้างหลักสูตร โดยอาศัยเอกสารหลักสูตรของมหาวิทยาลัยอื่น การประเมินเนื้อหาวิชาและองค์ประกอบของหลักสูตรตามมาตรฐานของ AOTA (American Occupational Therapy Association) 3) ขั้นตรวจสอบเอกสารหลักสูตร และ 4) ขั้นนำหลักสูตรไปใช้ ยิ่งไปกว่านั้น โอเลสส์กี (Olesnski. 1993 : 2449) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตร โดยให้นักศึกษาแพทย์ที่เรียนจบรายวิชาต่างๆ แล้วแต่อยู่ในระหว่างฝึกงานเป็นผู้สร้างหลักสูตร กล่าวคือ ให้นักศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สิ่งที่ตนคิดว่าเป็นประโยชน์และสิ่งที่ตนคิดว่ายังขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นแพทย์

จากผลการวิจัยจะเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นไปในลักษณะเพื่อปรับปรุงหรือเพื่อสร้างขึ้นมาใหม่ก็ตาม ควรดำเนินการโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นด้านต่างๆ อันได้แก่ข้อมูลในด้านวิชาการ ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ความต้องการกำลังคน และข้อมูลทางด้านผู้เรียน ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ได้มาโดยอาศัยกระบวนการวิจัยเป็นหลัก ดังนั้น จึงควรพัฒนาหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุชนิพนธ์ สาขาวิชาการประถมศึกษา โดยอาศัยผลงานวิจัยเป็นฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลตามหลักวิชาการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของสภาพการจัดการศึกษา และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของประเทศและของประชาคมโลกอันจะทำให้การจัดการศึกษาระดับดุชนิพนธ์ สาขาวิชาการประถมศึกษา มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด ภายใต้หลักสูตรเชิงรุกที่พัฒนาขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น โครงการวิจัยเรื่อง “ การศึกษาข้อมูลที่เป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุชนิพนธ์ สาขาวิชาการประถมศึกษา ” จึงกำเนิดขึ้น ด้วยหวังว่าจะนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตรที่มีลักษณะเชิงรุก เป็นพลวัตร ยืดหยุ่น คล่องตัว และเป็นปัจจุบัน อันจะช่วยพัฒนาการศึกษาและพัฒนาสังคมไทยให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

จุดมุ่งหมายหลัก

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

1. ศึกษาและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไทย แผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดุขุภีบัณฑิตทางการศึกษา และเอกสารหลักสูตรระดับดุขุภีบัณฑิตในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา ทั้งของไทยและของต่างประเทศ
2. สสำรวจความคิดเห็นและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียน ผู้ใช้ดุขุภีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขุภีบัณฑิตที่พึงประสงค์ ลักษณะของหลักสูตรดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ที่ควรจะเป็น
3. ศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะได้ข้อมูลทางวิชาการและทางปฏิบัติ เพื่อใช้ในการจัดทำหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาของไทยที่ต้องก้าวทันกับประชาคมโลก ข้อมูลดังกล่าวจะมีประโยชน์ต่อการสร้างหลักสูตรในด้านต่อไปนี้
 - 1.1 จุดหมาย (Aims) และเป้าประสงค์ (Goals) ของหลักสูตร
 - 1.2 รูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร
 - 1.3 ลักษณะรายวิชาและแนวทางการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.4 แนวทางการบริหารหลักสูตร
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ในด้านของ
 - 2.1 ปัจจัยเบื้องต้น (Inputs) อันได้แก่ การเตรียมและการแสวงหา
 - อาจารย์ผู้สอน : อัตรากำลัง การพัฒนา และการสรรหาอาจารย์
 - ผู้เรียน : คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา และระบบการคัดเลือกเข้าศึกษา
 - อาคารสถานที่ : วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

2.2 กระบวนการ (Process) ได้แก่ กระบวนการในการผลิตบัณฑิตต้องคำนึงถึง

- รูปแบบการสอน
- การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้
- การวัดและการประเมินคุณภาพบัณฑิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ข้อมูลที่เป็น** หมายถึง ข้อมูลทางด้านวิชาการ ด้านตัวผู้เรียน และด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ-สังคม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)** หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปเอกสารอ้างอิงต่างๆ ที่นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ซึ่งได้แก่

1.1.1 แนวโน้มของการพัฒนาการจัดการอุดมศึกษาไทยเพื่อตอบสนองแผนพัฒนาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

1.1.2 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.1.3 มาตรฐานการจัดการศึกษา

1.1.4 งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรระดับดุขุภีบัณฑิตทางการศึกษา

1.1.5 เอกสารหลักสูตรระดับดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และสาขาวิชาการประถมศึกษา ทั้งของไทยและของต่างประเทศ คือประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งศึกษาประเด็นหลัก 3 ประการ คือ 1) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา 2) เป้าประสงค์ของหลักสูตร และ 3) โครงสร้างหลักสูตร

1.2 **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)** หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนามโดยการสอบถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้เรียน ผู้ใช้ดุขุภีบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.1 ข้อมูลที่เป็นซึ่งจากการสอบถามกลุ่มผู้เรียนมีประเด็นหลักคือ

- คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขุภีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ทศนคติ และความสามารถ
- หลักสูตร ได้แก่ เป้าประสงค์ของหลักสูตร รูปแบบหรือประเภทของหลักสูตร โครงสร้างและลักษณะรายวิชา
- กิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ กลวิธีการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

1.2.2 ข้อมูลที่เป็นซึ่งได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้ดุขุภีบัณฑิตและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีประเด็นหลักคือ

- คุณสมบัติของผู้จะเข้าศึกษาในระดับดุขฎิบัณทิตทางการประถมศึกษา
- คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฎิบัณทิต ที่พึงมีและเป็นที พึงประสงค์ของสังคม
- หลักสูตร ซึ่งได้แก่ เป้าประสงค์ของหลักสูตร รูปแบบ/โครงสร้างหลักสูตร ลักษณะรายวิชา และองค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ กลวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนรู และการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
- รูปแบบการบริหารหลักสูตร
- ขอบข่ายงานที่ดุขฎิบัณทิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

2. **หลักสูตร** หมายถึง เอกสารหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณทิต สาขาวิชาการประถมศึกษาที่พึงประสงค์ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่

2.1 **เป้าหมายประสงค์ของหลักสูตร** อันหมายถึง คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนั้นๆ

2.2 **รูปแบบและประเภทของหลักสูตร** ซึ่งขึ้นกับการจำแนกตามเกณฑ์ อันได้แก่ เกณฑ์ด้านเนื้อหาวิชา เกณฑ์ด้านจิตวิทยา และเกณฑ์ด้านสังคม

2.3 **โครงสร้างหลักสูตร** หมายถึง กรอบแสดงการแจกแจงหมวดวิชา หรือกลุ่มวิชา และลักษณะรายวิชาต่างๆ

2.4 **การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน** หมายถึง

2.4.1 **กลวิธีการจัดการเรียนการสอน** ซึ่งได้แก่ รูปแบบหรือวิธีสอน เทคนิค และทักษะการสอน และสไลด์หรือสื่อการสอน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

2.4.2 **การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน** คือ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และการประเมินผลการสอน

3. **การศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตร** หมายถึง การแสวงหาข้อมูล ที่จำเป็น ซึ่งได้จากการวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ สถิติและรายงานการวิจัย ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการตัดสินใจเปิดหรือไม่เปิดหลักสูตรระดับ ดุขฎิบัณทิต สาขาวิชาการประถมศึกษา โดยมุ่งพิจารณาความเป็นไปได้ 7 ด้าน คือ

3.1 **ความเป็นไปได้ด้านสังคมหรือการตลาด** หมายถึง ความต้องการบุคลากร (ที่มี คุณวุฒิระดับดุขฎิบัณทิต สาขาวิชาการประถมศึกษา) ของหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งวัดได้จากการ สัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา (ผู้ใช้ดุขฎิบัณทิต) และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้ง สอบถามกลุ่มผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้เรียนเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนด้วการศึกษาต่อระดับ ดุขฎิบัณทิต

3.2 **ความเป็นไปได้ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะ** หมายถึง นโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะที่มีต่อการเปิดหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา โดยพิจารณาจาก แผนพัฒนาหรือทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและคณะศึกษาศาสตร์

3.3 **ความเป็นไปได้ด้านงบประมาณ** หมายถึง ความพร้อมด้านงบประมาณในการผลิตดุขฎิบัณฑิต ซึ่งได้แก่ เงินเดือน ค่าใช้จ่ายในด้านการก่อสร้าง/ปรับปรุงอาคารสถานที่ การจัดซื้อครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนระดับดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

3.4 **ความเป็นไปได้ด้านกายภาพ** หมายถึง ความพร้อมของอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งได้แก่ ความเพียงพอของห้องเรียน ห้องทำงาน ห้องประชุม ห้องสมุด คอมพิวเตอร์และสื่อการเรียนการสอนทางเทคโนโลยีสมัยใหม่

3.5 **ความเป็นไปได้ด้านทรัพยากรมนุษย์** หมายถึง ความพร้อมของบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพร้อมของคณาจารย์ผู้สอน พิจารณาจากคุณวุฒิและประสบการณ์ ซึ่งแสดงถึงความเชี่ยวชาญและความชำนาญในสาขาวิชาที่สอน

3.6 **ความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางวิชาการ** หมายถึง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา โดยพิจารณาความเป็นเลิศทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับจากสังคมและการมีระบบการตรวจสอบคุณภาพในการผลิต

3.7 **ความเป็นไปได้ทางการบริหารและการจัดการ** หมายถึง ความพร้อม การจัดระบบ การดำเนินการ การกำกับและตรวจสอบการใช้หลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ข้อมูลที่จำเป็น ได้มาจาก

1.1 **การวิเคราะห์เอกสาร** ที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างหลักสูตร โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา บทความ - บทวิเคราะห์การอุดมศึกษาไทย งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิตทางการศึกษา และเอกสารหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศ

1.2 การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลต่างๆ 3 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มผู้เรียน คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทางการศึกษา ทั้งในสาขาวิชาการประถมศึกษาและสาขาวิชาอื่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่คาดหวังว่าประสงค์หรือมีโอกาสจะศึกษาต่อในระดับดุขฎิบัณฑิต

- กลุ่มผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต คือ ผู้บริหารหน่วยงานทั้งในระดับโรงเรียน กอง กรม และเลขาธิการ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของดัชนีบัณฑิต

- กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวกับการศึกษา ทั้งด้านหลักสูตรและการสอน การวิจัยและพัฒนา การบริหารและการจัดการศึกษา พื้นฐานของการศึกษา สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิประจำกระทรวงและหน่วยงานด้านการศึกษา

2. ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นทั้งสองส่วน ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2538 จนถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2540

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) อันมีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ลักษณะคือ

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เพื่อตอบจุดมุ่งหมายเฉพาะ

ข้อที่ 1 โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไทย เป็นเอกสารที่เกี่ยวกับข้อคิดเห็นหรือวิสัยทัศน์ของนักวิชาการที่มีต่อสภาพ ทิศทางและแนวโน้มของการพัฒนาการจัดการอุดมศึกษาไทยภายใต้สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลก

ส่วนที่ 2 แผนพัฒนาการศึกษา ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 แผนพัฒนาการอุดมศึกษาฉบับที่ 8 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 8 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตลอดจนเอกสารเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในระยะ 15 ปี

ส่วนที่ 3 มาตรฐานการจัดการศึกษา ประกอบด้วย เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย และมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ส่วนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิตทางการศึกษา ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร การปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตร

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดัชนีบัณฑิตในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนที่ 1 ผู้วิจัยค้นคว้าจากบทความและตำราต่างๆ ในห้องสมุด และได้รับความร่วมมือจากบุคลากรของกองแผนงาน บัณฑิตวิทยาลัย และคณะศึกษาศาสตร์เป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลที่เป็นส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 และผู้วิจัยสืบค้นส่วนที่ 4 จากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยระบบซีดีรอม (CD-ROM) ในสำนักหอสมุดกลาง มศว พร้อมทั้งสืบค้นส่วนที่ 5 จากห้องสมุดของทบวงมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอื่นๆ ซึ่งคือเอกสารหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตของไทย และจากห้องสมุดสมาคมนักเรียนเก่าไทย-อเมริกัน (AUA) ซึ่งพิจารณาจากคู่มือการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นและความคาดหวังที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ของกลุ่มบุคคลต่างๆ 3 กลุ่ม คือผู้เรียน ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตอบจุดมุ่งหมายเฉพาะข้อที่ 2 โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ อันมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้เรียน ใช้แบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น(ดูภาคผนวก ก) ประกอบด้วยคำถามวิจัยหลัก 3 คำถาม ได้แก่

- 1) คุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์ ทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ ทศนคติและความสามารถ ควรเป็นเช่นใด
- 2) เป้าประสงค์และรูปแบบหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
- และ 3) แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลควรเป็นเช่นใด

เก็บรวบรวมข้อมูลกระทำใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และลักษณะที่ 2 ใช้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทและมหาบัณฑิตวิชาเอกการประถมศึกษา และสาขาวิชาอื่นทางการศึกษาเป็นผู้เก็บข้อมูล(รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ข) จากกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะเป็นผู้เรียน 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตทางการประถมศึกษา จาก มศว ประสานมิตร จำนวน 30 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic sampling) ตามปีที่สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2519-2539 ซึ่งปฏิบัติงานตามหน่วยงานด้านการประถมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กลุ่มที่ 2 คือผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตทางการประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยอื่น ใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงตามหน่วยงานด้านการประถมศึกษาที่สังกัดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 90 คน

กลุ่มที่ 3 คือผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตทางการศึกษาสาขาอื่นที่ไม่ใช่สาขาการประถมศึกษา แต่ทำงานในหน่วยงานด้านการประถมศึกษา ใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงตามหน่วยงานที่สังกัดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 100 คน

1.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ใช้ชุมชน ใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure interview) แบบสัมภาษณ์มี 11 ข้อ (ดูภาคผนวก ก) ซึ่งเป็นคำถามการวิจัยหลัก 8 คำถาม ได้แก่

- 1) คุณสมบัติของชุมชนที่ติดทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์ควรเป็นเช่นใด
- 2) คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับชุมชนที่ติดควรเป็นเช่นใด
- 3) เป้าประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรเป็นเช่นใด
- 4) โครงสร้างหลักสูตรและองค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับควรมีลักษณะอย่างไร
- 5) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและแนวทางการวัดและประเมินผลควรเป็นเช่นใด
- 6) รูปแบบการบริหารหลักสูตรควรเป็นเช่นใด
- 7) ขอบข่ายงานใดที่ชุมชนที่ติดพึงกระทำ
- และ 8) การสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาการศึกษาต่อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำโดยใช้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทและมหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษาและสาขาวิชาอื่นทางการศึกษา และนิสิตปริญญาเอกสาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ข) เป็นผู้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ใช้งานชุมชน 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 45 คน ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มผู้บริหารที่มีตำแหน่งเป็น เลขาธิการ/รอง อธิบดี/รอง และผู้อำนวยการ/รอง ในสังกัด สปช. (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) สช. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน) กศน. (กรมการศึกษานอกโรงเรียน) สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสถาบันราชภัฏ ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ รวม 30 คน

กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มผู้บริหารที่มีตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด สปช. กทม. และ สช. ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง รวม 15 คน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้เทคนิควิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง จำนวน 11 ข้อ (ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับแบบสัมภาษณ์ผู้ใช้ชุมชน) โดยใช้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทและมหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษาและสาขาวิชาอื่นทางการศึกษา และนิสิตปริญญาเอกสาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร เป็นผู้เก็บข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง รวมทั้งสิ้น 35 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คืออาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีความเป็นเลิศในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนหรือสาขาวิชาการประถมศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงอาจารย์ปัจจุบันและอาจารย์ผู้เกษียณอายุหรือลาออกจากราชการ รวมจำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 2 คืออาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีความเป็นเลิศในสาขาวิชาพื้นฐานของการศึกษา สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ การวิจัยและวัดผลทางการศึกษา ซึ่งหมายรวมถึง อาจารย์ปัจจุบันและอาจารย์ผู้เกษียณอายุหรือลาออกจากราชการ รวมจำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 3 คือผู้ทรงคุณวุฒิในหน่วยงานต่าง ๆ อันได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิประจำกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีความเป็นเลิศในด้านการจัดการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะในสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 15 คน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ปรากฏว่า เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 2 ได้เพียง 9 คน เพราะอีก 1 ท่านไปต่างประเทศ จึงต้องเก็บเพิ่มอีก 1 คนในกลุ่มที่ 1 ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 35 คน จึงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเป็นเลิศในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนและสาขาวิชาการประถมศึกษา 11 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเป็นเลิศในสาขาพื้นฐานหรือที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 9 คน และผู้ทรงคุณวุฒิประจำกระทรวงศึกษาธิการ อีก 15 คน

อนึ่ง สารสนเทศที่ได้จากการวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจจะถูกนำมาพิจารณาร่วมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) ได้แก่ สถิติของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และรายงานการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีงบประมาณ 2535-2539" เพื่อประกอบการศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ซึ่งตอบจุดมุ่งหมายเฉพาะข้อที่ 3

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สำหรับข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระทั้งกลุ่มผู้เรียน ผู้ใช้ดุริยบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ของข้อมูลส่วนตัวและข้อความคำถามปลายเปิด ข้อมูลที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้จะถูกเขียนในรูปรายงานวิจัย เพื่อนำเสนอต่อผู้ให้ทุน และเพื่อให้คณะกรรมการร่างหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา (ที่คณะศึกษาศาสตร์จะแต่งตั้งต่อไป) ใช้เป็นข้อมูลในการสร้างหลักสูตร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มผู้เรียนที่ตอบแบบสอบถามกลับมา เป็นกลุ่มผู้ที่ให้ข้อมูลตามความคาดหวังและความต้องการที่แท้จริงของตน

2. การสัมภาษณ์ ที่ใช้ผู้สัมภาษณ์หลายคนไม่ทำให้ข้อมูลเกิดความคลาดเคลื่อน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการประถมศึกษา และนิสิตปริญญาเอกสาขาวิชาการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร และมหาบัณฑิตทางการศึกษา ส่วนวันเวลาที่ต่างกันในการสัมภาษณ์ ไม่ทำให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คลาดเคลื่อน

3. ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉพาะการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา กระทำโดยผู้วิจัยเพียงคนเดียว ดังนั้นจึงไม่เกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความ แปลความ และการจัดกลุ่มของข้อมูล

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ใช้ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลนานถึง 2 ปี ทั้งนี้เนื่องจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากกลุ่มผู้เรียนใช้แบบสอบถาม ซึ่งต้องรอการตอบกลับ และผู้เรียนบางคนย้ายที่ทำงานหรือย้ายที่อยู่ จึงต้องเก็บข้อมูลเพิ่ม ส่วนการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ใช้ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิต้องนัดหมายล่วงหน้า ซึ่งบางท่านติดราชการและบางท่านเดินทางไปต่างประเทศ แต่ก็กรุณาให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี จึงทำให้ใช้เวลานาน

2. ผู้วิจัยไม่ได้รับความร่วมมือในการสัมภาษณ์จากผู้ใช้คุชฎิบัณฑิตบางท่านในบางหน่วย จึงทำให้ได้ข้อมูลจากหน่วยงานนั้นๆ ไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไทย

- (1) วิฤตการณ์ของมหาวิทยาลัยไทย
- (2) ภาพพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยไทย
- (3) แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยไทย

ส่วนที่ 2 แผนพัฒนาการศึกษา

- (1) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)
- (2) แผนพัฒนาการอุดมศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)
- (3) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- (4) ทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในระยะ 15 ปี (พ.ศ.2540-2544)

ส่วนที่ 3 มาตรฐานการจัดการศึกษา

- (1) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
- (2) มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับดุขฎิบัณฑิต

ส่วนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดุขฎิบัณฑิตทางการศึกษา

ส่วนที่ 5 ผลวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิต

- (1) ผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิตของไทย
- (2) ผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิตของประเทศสหรัฐอเมริกา
- (3) ข้อสังเกต

ส่วนที่ 1 ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไทย

(1) วิฤตการณ์ของมหาวิทยาลัยไทย

ประเวศ วะสี (2537 : 16-20) ได้กล่าวว่ามหาวิทยาลัยไทยมีความอ่อนแอทางปัญญา 3 ประการ คือ

1. การขาดความเป็นชุมชนทางวิชาการ เนื่องจากมหาวิทยาลัยถูกระบบราชการครอบงำ การจัดโครงสร้างทางราชการของมหาวิทยาลัยเป็นคณะ ภาควิชา และสาขาวิชา

ทำให้ไม่มีพลังเพียงพอในการแก้ปัญหาที่ยากๆ ความเป็นชุมชนมีองค์ประกอบ 3 ส่วนเข้ามาผนวกกัน ได้แก่จิตวิญญาณ การเรียนรู้ และการจัดการ แต่ละองค์ประกอบมีพลังสูงมาก เมื่อผนวกกันจึงจะทำให้ศักยภาพของชุมชนสูงอย่างไม่จำกัด

2. การศึกษาที่ไม่เอาความจริงเป็นตัวตั้ง การอุดมศึกษาไทยเอาวิชาเป็นตัวตั้ง โดยไม่คำนึงถึงความจริงที่เกี่ยวกับมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทำให้ไม่มีพลังทางปัญญาและพลังทางจริยธรรมที่พอจะเข้าใจปัญหาและการแก้ปัญหา จึงควรปรับเปลี่ยนโดยเอาวิชาเป็นเครื่องมือที่จะให้ความเข้าใจความจริงแจ่มแจ้งขึ้น และเอาความจริงมาตรวจสอบหลักวิชาเพื่อพัฒนาวิชาไปด้วยพร้อมๆ กัน

3. การงบประมาณแบบทอนปัญญา วิธีการงบประมาณแบบทางราชการที่ใช้กับมหาวิทยาลัยคือวิธีทอนปัญญา ทำให้อาจารย์มหาวิทยาลัยไม่สามารถพัฒนาวิชาการได้ตามศักยภาพทางปัญญา

อีกทั้งระบบอุดมศึกษาไทยยังมีจุดอ่อนที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในอนาคต ได้แก่ (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2539 : 14)

1. การได้มาซึ่งผู้บริหาร : ระบบการเลือกตั้งผู้บริหารมีการแข่งขันกันหาเสียงเพื่อให้ชนะการเลือกตั้ง เป็นผลให้การบริหารงานมหาวิทยาลัยต้องขึ้นอยู่กับกลุ่มฐานเสียงที่ให้การสนับสนุน มากกว่าการบริหารงานวิชาการให้มหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล

2. ขาดการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้น่าสมัย : เนื่องจากหลักสูตรและวิธีการถ่ายทอดยังล้าสมัย เน้นเรื่องความจำมากกว่าการวิเคราะห์ การสอนในลักษณะแยกส่วนมากกว่าให้ผู้เรียนพิจารณาเชิงองค์รวมอย่างเป็นระบบ ขาดการสอนให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ใหม่

3. ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ : เนื่องจากการขยายการรับนักศึกษา เกิดสภาวะสมองไหลไปสู่ภาคเอกชน อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเกษียณอายุเป็นจำนวนมาก และประกอบกับคนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถและศักยภาพทางวิชาการสูงไม่ประสงค์จะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการขาดแคลนอาจารย์

นอกจากนี้จากบทวิเคราะห์เรื่อง “วิกฤตการณ์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย” ได้กล่าวถึงวิกฤติที่บ่งชี้ถึงสภาพของปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐดังนี้ (วิกฤตการณ์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย. 2540 : 5-16)

1. วิกฤตการณ์คุณภาพการศึกษา คุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยไทยเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าการสร้างวิจรณ์ญาณและความคิดสร้างสรรค์ บัณฑิตมีความเข้มข้นทางวิชาการต่ำกว่ามาตรฐานสากล ขาดความสามารถในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื่องมาจากมหาวิทยาลัยไทยมีลักษณะเป็นโรงเรียน ปรชาญการศึกษาจึงแคบและคลาดเคลื่อน ประกอบกับการขยายตัวเชิงปริมาณเกิดขึ้นมากและรวดเร็ว

2. วิกฤตการณ์ด้านงบประมาณ มหาวิทยาลัยของรัฐได้รับงบประมาณจำกัด และอยู่ภายใต้ระบบราชการ ประกอบกับรัฐและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง คือ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานงบประมาณมีความคิดที่คลาดเคลื่อน จึงส่งผลให้มหาวิทยาลัยของรัฐเกิดความขาดแคลนในทุกด้านทั้งกำลังคนและสิ่งจำเป็นพื้นฐานต่างๆ

3. วิกฤตการณ์ด้านบุคลากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักวิชาการ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นจำนวนไม่น้อยลาออกจากราชการเพื่อไปสู่อะกชน ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยของรัฐไม่สามารถดึงดูดบัณฑิตรุ่นใหม่ที่มีสติปัญญาดีให้เข้าเป็นอาจารย์

4. วิกฤตการณ์ด้านระบบบริหาร มหาวิทยาลัยของรัฐมีระบบบริหารที่ด้อยประสิทธิภาพ ทั้งการบริหารวิชาการ การบริหารการเงิน และการบริหารงานบุคคล ซึ่งเป็นระบบบริหารแบบราชการซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยของรัฐอ่อนแอ

(2) ภาพพืงประสงค้ของมหาวิทยาลัยไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540 : 3-4) ได้เสนอภาพพืงประสงค้ของมหาวิทยาลัยไทย อันมีสาระสำคัญดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งเพาะช้ำนักคิดนักวิชาการไม่ใช่เรือนจำนักคิดนักวิชาการ

มหาวิทยาลัยต้องมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งอาจารย์และนักศึกษา โดยมีการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยควรมีเป้าหมายในการผลิตนักคิด นักวิชาการในสังคมให้มีจำนวนมากพอเพื่อจะผลิตผลงานทางวิชาการที่น่าเชื่อถือขึ้นมาอย่างสม่ำเสมอ

2. มหาวิทยาลัยเป็นผู้นำความคิดในสังคม

บุคลากรของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะอาจารย์ควรเป็นผู้ให้ทิศทางความคิดในเรื่องต่างๆ อย่างแท้จริงไม่ว่ามีเรื่องใดเกิดขึ้นในสังคม บุคลากรของมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ให้ความคิดเห็นและเป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนั้นต้องมีความสนใจท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งที่ชี้นำช่วยเหลือท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ดังนั้นหลักสูตรการวิจัยต้องเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาควรเป็นผู้นำด้านการวิจัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทยในการสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้แข่งขันกับนานาประเทศได้

3. มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ในสาขาวิชาที่เปิดสอน

สถาบันอุดมศึกษาควรมีการวิจัยในประเด็นต่างๆ ในสาขาที่เปิดสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีศูนย์และสถาบันวิจัยมากมายที่อยู่ในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นแหล่งผลิตงานวิจัยในด้านต่างๆ ให้มากที่สุดเพื่อมหาวิทยาลัยจะเป็นหัวหอกที่ผลิตพรมแดนความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ออกไป นอกจากนี้ระบบการศึกษาควรพัฒนาให้เกิดศูนย์ศึกษาเฉพาะเรื่องอย่างเจาะจง โดยทำการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาและนำทรัพยากรมนุษย์มาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดและให้มีความเหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น

4. มหาวิทยาลัยมีวิชาการดีเลิศทัดเทียมกับต่างประเทศ

หลักสูตรของมหาวิทยาลัยต้องมีความเป็นพลวัตคือสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยได้ ไม่ยึดติดอยู่กับวิทยาการเดิม ๆ มหาวิทยาลัยต้องมีการสร้างจุดยืนทางวิชาการที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน อาจารย์ทุกคนควรมีความสามารถในการสอนและการเขียนเอกสารวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ นอกจากนี้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนต้องมีความพร้อมและมีความทันสมัยทัดเทียมกับต่างประเทศ

5. มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศในด้านเครือข่ายการเรียนรู้

บรรยากาศทั่วไปของมหาวิทยาลัยควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างกว้างขวาง มหาวิทยาลัยควรมีระบบเชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลและบุคลากรระหว่างมหาวิทยาลัยในเครือข่ายอย่างเป็นระบบระเบียบ ทำให้เป็นเครือข่ายความร่วมมือที่เห็นผลการดำเนินการชัดเจนที่สุดแหล่งหนึ่งในสังคม สามารถเป็นฐานการเชื่อมโยงข้อมูลระดับโลกให้กับท้องถิ่นได้ เพื่อให้ข้อมูลจากทั่วทั้งโลกมาเชื่อมต่อกันโดยมีศูนย์กลางของประเทศอยู่ที่มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมความรู้ที่กว้างและลึกจากแหล่งความรู้อื่น

(3) แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยไทย

วิชัย ดันศิริ (2538 : 9 - 15) กล่าวว่า การอุดมศึกษาไทยควรจะยึดหลักการต่อไปนี้

1. หลักของเอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย : คือ การอุดมศึกษามีแนวโน้มที่จะมีความหลากหลายในโปรแกรมการศึกษาและวิชาชีพ แต่ก็ควรมีสายใยเชื่อมโยงอนุระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นระบบใหญ่

2. หลักของความสมดุลระหว่างคุณภาพประสิทธิภาพและความเสมอภาค : การอุดมศึกษาที่ดีหลักการขยายโอกาสทางการศึกษาและก็ต้องคำนึงถึงคุณภาพมาตรฐานเพื่อให้เกิดสมดุล

3. หลักการจัดระบบการศึกษาที่ผสมผสานระหว่างหลักของมวลชนและหลักคัดสรรหัวกระทิ (Elite - Mass Model) : คือหลักการที่กระจายโอกาสทางการศึกษาซึ่งถือว่าการอุดมศึกษาเป็นสิทธิเท่าเทียมกันของประชาชนทุก ๆ คน ควบคู่ไปกับการเป็นสังคมที่คัดสรรผู้นำบนพื้นฐานของความเก่งและความสามารถเฉพาะตัวเพื่อสร้างผู้นำให้กับสังคม

4. หลักการของการกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการให้สถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยควรมีความเป็นอิสระและปกครองตนเอง นั่นคือ 1.ต้องมีกฎหมายรองรับ 2. รัฐต้องให้เงินอุดหนุนทั่วไปที่มีลักษณะเป็นก้อน (block grant) และ 3. มีการควบคุมมาตรฐานของหลักสูตรและวิชาชีพ

นอกจากนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540 : 5 - 7) ได้เสนอเงื่อนไขและแนวทางการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยไทย ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนเป็นแบบอภิปราย (Discussion) หรือการถกปัญหาบรรยายการเรียนในห้องเรียนที่เปิดโอกาสกว้างให้กับทุกคนมีสิทธิ์นำเสนอความคิดเห็นได้อย่างเสรีจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนถูกกระตุ้นทางความคิดโดยไม่รู้ตัว ผู้เรียนเปลี่ยนความคิดจาก “การเรียนคือการรับข้อมูลฝ่ายเดียว” มาเป็น “การเรียนที่ทุกคนสามารถแสดงออกและมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่” และ “ทุกคนในห้องเรียนคือครูของกันและกัน” ทุกคนต่างต้องทำการบ้านมาอย่างดีเพื่อจะสามารถมีข้อมูลมาโต้แย้งในห้องเรียนระหว่างเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนด้วยกันอีกนัยหนึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจความรู้รอบตัวมากยิ่งขึ้น เพราะการได้ถกเถียงทางความคิดจะจุดประกายความรู้เพิ่มขึ้นในแขนงต่างๆ เป็นการเพิ่มมุมมองที่กว้างขวางและรอบทิศหรือเป็นลักษณะสหวิทยาการมากยิ่งขึ้นซึ่งนักศึกษาที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลจะไม่เฉื่อยชาทางความคิดแต่มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ

2. การให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหาร

การให้อิสระในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพมหาวิทยาลัยให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการจะเป็นตัวกระตุ้นตามหลักกลไกการตลาดของการแข่งขันโดยเสรีที่ทุกมหาวิทยาลัยต่างๆ พยายามมองหาอาจารย์ที่มีคุณภาพมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและบุคลากรระหว่างมหาวิทยาลัยจะทำให้ได้บุคลากรระดับมันสมองในสังคมและเป็นผู้มีประสบการณ์สูงมาสอนในมหาวิทยาลัย จะมีผลในการสร้างนักศึกษาให้เป็นทั้งผู้มีความรู้ดีและเป็นผู้มีประสบการณ์ควบคู่ไปด้วยโดยได้รับการถ่ายทอดจากผู้มีประสบการณ์จริงมาถ่ายทอดข้อมูลให้

หลักสูตรและระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ ของมหาวิทยาลัยควรมีความยืดหยุ่นพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและควรมีการปล่อยค่าเล่าเรียนลอยตัว ซึ่งเป็นการแข่งขันเพื่อคุณภาพทางหนึ่ง ผู้เรียน ผู้ปกครองจะมีส่วนกำหนดเองว่าควรรับภาระค่าเล่าเรียนที่สูงขึ้นและสูงกว่าหลายแห่งด้วยกันได้เพื่อตัดสินใจให้นักศึกษาเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงตามความสนใจ ฉะนั้นมหาวิทยาลัยใดมีพัฒนาการในตัวเองอยู่เสมอก็สามารถดำรงอยู่ได้ ที่ใดไม่มีการพัฒนาคุณภาพก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้สำหรับนักศึกษาที่มีความสามารถแต่ยากจนก็สามารถให้ทุนการศึกษาสนับสนุนหรือทุนกู้ยืมชดเชยคืนภายหลังการจบการศึกษาเป็นต้น

การเปิดเสรีเพื่อการแข่งขันในแต่ละมหาวิทยาลัยจะพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการได้เป็นอย่างดี เนื่องจากความต้องการของผู้เรียนที่มีความสามารถในการเลือกเรียนจะเลือกเรียนในที่ที่คิดว่ามีความเป็นเลิศด้านวิชาการที่สุด ฉะนั้นการแข่งขันเสรีจึงเป็นการทำลายกำแพงที่ปกป้องระบบเสื่อมถอยภายในมหาวิทยาลัยลงได้

3. การให้มีการแข่งขันทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัย

ควรมีการแข่งขันทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัย เช่น ระหว่างอาจารย์ ควรมีการให้รางวัลดีเด่นทางวิชาการสาขาต่างๆ เพื่ออาจารย์จะตื่นตัวมีส่วนร่วมทางวิชาการอยู่เสมอและระหว่างนักศึกษา เช่น การประกวดผลงานทางวิชาการในสาขาต่างๆ การจัดกิจกรรมทาง

วิชาการร่วมกันของมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยไม่ใช่การจัดเองภายในเท่านั้น แต่เป็นการร่วมกันจัดระหว่างมหาวิทยาลัยด้วย เช่น สัมมนาวิชาการ การบรรยายทางวิชาการ นิทรรศการทางวิชาการ การประกวด การแข่งขันทางวิชาการ

4. การให้งบประมาณลงทุนด้วยข้อมูลข่าวสาร

มหาวิทยาลัยไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเป็นแหล่งที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากยุคข้อมูลข่าวสารเพราะการจะเป็นผู้นำทางความคิดในสังคมได้จำเป็นต้องรับข้อมูลจากแหล่งต้นตอเพื่อวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างถูกต้องแม่นยำ ดังนั้นแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ทั่วโลกจะไหลเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาได้ก็ต่อเมื่อมีการวางสะสมแหล่งรวบรวมความคิด เช่น วารสาร หนังสือ ตำราต่างๆ และการวางระบบเครือข่ายเชื่อมโยงถึงแหล่งข้อมูลจากทั่วโลก เช่น การมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม การเป็นศูนย์ส่งผ่าน กระจาย และแลกเปลี่ยนข้อมูลจากศูนย์หนึ่งไปยังอีกศูนย์หนึ่ง เป็นต้น ความจำเป็นในการลงทุนด้านสื่อสารข้อมูลข่าวสารจึงกลายเป็นสิ่งหนึ่งที่มหาวิทยาลัยให้น้ำหนักมากขึ้นเพื่อพิจารณาในด้านงบประมาณของสถาบัน

5. การยกมาตรฐานภาษาอังกฤษ

เนื่องจากกระแสการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นระบบโลกเดียวหรือระบบภูมิภาค รวมทั้งกระแสการสื่อสารผ่านระบบสารสนเทศที่ไร้พรมแดน จึงทำให้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการติดต่อสื่อสาร นอกจากนั้นเพื่อที่จะสามารถทันความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการ นักศึกษาจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องค้นคว้าวิจัยโดยใช้ตำรา หนังสือ และวารสารภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ฉะนั้นความได้เปรียบของนักศึกษาในโลกของการแข่งขันจึงต้องได้รับการเตรียมความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศจนสามารถใช้ได้เป็นอย่างดี เพื่อช่วยในการค้นหาข้อมูลอย่างกว้างขวางและสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศผ่านโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการผสมผสานทางความคิดและคุณธรรมทางวิชาการระหว่างกันเป็นต้น

กราฟตัน (2537 : 26-33) ที่ปรึกษาด้านการศึกษาให้แก่ประเทศต่างๆ ในยุโรป และเอเชียได้บรรยายพิเศษ เรื่อง “บทบาทของการอุดมศึกษาสำหรับชุมชนในทศวรรษหน้า” ณ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2536 ซึ่งมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. การปฏิรูปการฝึกหัดครูในประเทศไทยจะต้องวางแนวคิดใหม่ทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความต้องการของชุมชน และจะต้องมองในแง่โครงสร้างของชาติ
2. ต้องระลึกเสมอว่าอะไรที่เราสอนในชุมชนของเราจะต้องมีลักษณะที่เป็นโลกาภิวัตน์
3. สิ่งที่ทำลายต่อความก้าวหน้าของโลกคือ 3 E ได้แก่ พลังงาน (energy) นิเวศวิทยา (ecology) และการศึกษา (education) ดังนั้นหลักสูตรการผลิตครูได้กล่าวถึง 3 สิ่งนี้หรือไม่

เป้าหมายหลักที่ครูควรมีคือ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นแก่บุคคลฝ่ายต่าง ๆ

4. การสร้างชุมชนที่มุ่งหวังโดยยึดหลัก 3 E ได้แก่ ประการแรก คือ ความเปลี่ยนแปลง (changes) : สถาบันฝึกหัดครูต้องเตรียมคนให้การเปลี่ยนแปลงของสังคม ประการที่สอง คือ การอุทิศตน (commitment) : อาจารย์ในสถาบันควรอุทิศตนเพื่อการสอนและการบริหาร ประการสุดท้าย คือ ความกล้า (courage) : อาจารย์ในสถาบันการฝึกหัดครูต้องมีความกล้าที่จะอุทิศตนเพื่อสิ่งที่ทำไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับบทบาท กระบวนการ สังคม หรือธรรมชาติของการฝึกหัดครูก็ตาม

บทสรุป จากการทบทวนข้อคิดและบทวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤติหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ การจัดการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ งบประมาณ การบริหารและการจัดการและคุณภาพของ บุคลากร ทางออกของมหาวิทยาลัยเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ คือ ต้องออกจากระบบ ราชการเพื่อให้ได้มาซึ่งชุมชนทางวิชาการ ต้องปรับปรุงแนวคิดจาก “การป้อนคนเข้าสู่ตลาด แรงงาน” มาเป็น “ผลิตคนเพื่อสร้างงานและพัฒนาสังคม” อันจะนำไปสู่รูปแบบ / โครงสร้าง การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการให้ทัดเทียมกับนานาชาติ

ส่วนที่ 2 แผนพัฒนาการศึกษา

(1) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่พัฒนาการให้สมดุล ทั้งทางด้านร่างกาย สติ ปัญญา จิตใจและสังคม อีกทั้งเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียน รู้จักการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ และรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย แผนงานหลัก สรุปได้ดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 5 - 12)

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งมวลให้กว้างขวางและ สูงถึงระดับมัธยมศึกษาอย่างเสมอภาค

1.2 เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชน และประเทศรวมทั้งให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

1.3 เพื่อให้การศึกษาไทยสร้างศักยภาพของประเทศในการพึ่งพาตนเองและสร้าง ความก้าวหน้าและมั่นคงของเศรษฐกิจไทยในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย

2. นโยบายการพัฒนาการศึกษา

เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนฯ 8 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงกำหนด นโยบายการพัฒนาการศึกษาเป็น 5 ด้าน คือ

2.1 เร่งขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งมวลให้กว้างขวางและสูงถึงระดับมัธยมศึกษาอย่างเสมอภาค

2.2 ปฏิรูปการเรียนการสอนให้ผู้เรียนพัฒนาขีดความสามารถได้เต็มตามศักยภาพตามจุดประสงค์ของการศึกษาแต่ละระดับ โดยมีทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะพื้นฐานที่เข้มแข็ง รวมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.3 ปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครูให้ครูมีศักยภาพ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุข รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ยอมรับในสังคม

2.4 เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและสูง เพื่อสร้างศักยภาพและความก้าวหน้า ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทยและการพึ่งพาตนเอง

2.5 ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการการศึกษาให้มีอิสระมากขึ้น กระจายอำนาจการจัดการศึกษา ให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษา ให้มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายมีคุณภาพและสร้างความเป็นธรรมแก่ทุกคน และเพื่อให้มีแนวทางการจัดการศึกษาตามนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมขึ้น จึงได้กำหนดแผนงานหลักและเป้าหมายการดำเนินงาน 9 แผนงาน ดังต่อไปนี้

แผนงานหลักที่ 1 : การยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้รับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน เร่งรัดให้กลุ่มเป้าหมายเฉพาะต่างๆ เข้าถึงบริการการศึกษาอย่างกว้างขวาง รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนและประชาชน

แผนงานหลักที่ 2 : การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนได้เต็มตามศักยภาพและมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจ และสังคม เป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ ใช้เหตุผลและผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาดน พัฒนาอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

แผนงานหลักที่ 3 : การพัฒนาการผลิตครูและการฝึกอบรม และพัฒนาครูประจำการ เพื่อพัฒนาระบบการผลิตครูให้ได้ครูที่เก่ง ดี มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ อีกทั้งพัฒนาครูประจำการให้มีศักยภาพในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และอบรมสั่งสอนผู้เรียน

แผนงานหลักที่ 4 : การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและด้านสังคมศาสตร์ เพื่อผลิตและพัฒนาทักษะกำลังคน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและด้านบริการให้เพียงพอกับความต้องการในการพัฒนาประเทศและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี รวมทั้งพัฒนาคุณภาพการผลิตกำลังคนด้านสังคมศาสตร์

แผนงานหลักที่ 5 : การวิจัยและพัฒนา เพื่อจัดขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะเข้มแข็งในการสร้างนักวิจัยและงานวิจัยทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

แผนงานหลักที่ 6 : การพัฒนาระบบการบริหาร และการจัดการเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของผู้บริหารการศึกษา และมุ่งปรับระบบการบริหารและการจัดการให้การศึกษาตอบสนองความต้องการ การพัฒนาของบุคคล ชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

แผนงานหลักที่ 7 : การพัฒนาระบบอุดมศึกษา เพื่อให้การอุดมศึกษามีเอกภาพเชิงนโยบาย และจัดการศึกษาได้มาตรฐาน แต่ละสถาบันมีอิสระทางวิชาการ มีการบริหารจัดการภายในที่คล่องตัว สามารถสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ และจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ

แผนงานหลักที่ 8 : การระดมสรรพกำลังเพื่อจัดการศึกษา เพื่อระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนในการจัดการศึกษา และฝึกอบรมแก่คนทั้งมวลอย่างมีคุณภาพ

แผนงานหลักที่ 9 : การพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศ ให้เป็นเครือข่ายสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนการบริหารและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541 : 204) แสดงทัศนะว่า

นโยบายการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ **ควรให้ความสำคัญแก่คุณภาพการพัฒนาคนทุกสาขาวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างครบถ้วนทุกด้าน** กล่าวคือ ควรให้ความสำคัญกับนักสังคมวิทยา นักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี ครูอาจารย์ ฯลฯ เพราะบุคคลเหล่านี้สามารถสร้างคุณประโยชน์แก่สังคม และช่วยเหลือประเทศชาติได้มากเท่า ๆ กับวิศวกร นักบัญชี แพทย์ และนักบริหาร สังคมจะเจริญอยู่ได้ต้องอาศัยคนทุกสาขาวิชาชีพ ดังนั้น **การกระจายคนเก่ง คนมี "มันสมอง" สู่สาขาต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญ** นโยบายรัฐบาลจึงควรส่งเสริมการกระจาย และเพิ่มบทบาท ขยายแรงจูงใจ เพื่อรองรับบุคลากรเหล่านี้อย่างทั่วถึง โดยที่มีใช้เพื่อรองรับความเจริญเติบโต ตามกลไกตลาดเพียงอย่างเดียว

(2) แผนพัฒนาการอุดมศึกษาระดับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับตัวให้เป็นผู้นำทางความคิดและเป็นแหล่งทรัพยากรทางปัญญาของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ที่กำหนดให้ "คน" เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา นั่นคือ เน้น "การพัฒนาคน" อันหมายถึง การพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะของคนไทยให้สามารถมีความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน สังคม และของชาติในที่สุด ทบวงมหาวิทยาลัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) อันมีสาระสำคัญดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2539 : 1,15-17)

1. วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการ (Quality and Excellence)

1.1 มุ่งยกระดับคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนให้ได้ มาตรฐานที่เท่าหรือทัดเทียมกันทุกแห่ง โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม กำหนดให้มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสถาบันและระดับประเทศ

1.2 มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้มหาวิทยาลัย/สถาบันที่มีศักยภาพ สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคมโดยเป็นไปตามความพร้อม ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญของแต่ละมหาวิทยาลัย/สถาบันหรือเครือข่ายสถาบันเพื่อเป็นการสร้างเสริมคุณภาพมาตรฐานชั้นนำในระดับนานาชาติ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อขยายโอกาสการเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา และความเท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Access - Equity)

2.1 มุ่งขยายโอกาสให้คนไทยได้เข้าสู่อุดมศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มากขึ้น และเพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

2.2 มุ่งสร้างความเป็นธรรม ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันของโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งในด้านความเท่าเทียมกันทาง ภูมิศาสตร์ ความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ และความเป็นธรรมทางสังคม

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและระบบการตรวจสอบ (Efficiency-Accountability)

3.1 มุ่งส่งเสริมการบริหารอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพในด้านการบริหารสถาบัน ซึ่งได้แก่การบริหารคน เงิน อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ และด้านการบริหารวิชาการ โดยการสร้างกลไกและระบบ แผนงาน แผนเงิน และแผนคน ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องสัมพันธ์กับทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้มีต้นทุนการผลิตต่ำแต่ได้ผลผลิตสูง ซึ่งแสดงถึงการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

3.2 มุ่งสร้างระบบการตรวจสอบประสิทธิภาพของการบริหารสถาบัน และการบริหารวิชาการโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงนโยบายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้การบริหารที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องสามารถตรวจสอบวัดได้ทั้งในด้านกลไกและกระบวนการบริหาร

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อพัฒนาผลผลิตของระบบอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพและทันการ (Relevancy-Delivery)

4.1 มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้มหาวิทยาลัย / สถาบันสร้างผลิตผลอุดมศึกษาทั้งการผลิตบัณฑิต ผลงานวิจัย และการให้บริการวิชาการที่มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ สังคม และประเทศ

4.2 มุ่งสนับสนุนให้มหาวิทยาลัย / สถาบันส่งมอบผลผลิตที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อผู้ใช้ สังคม และประเทศได้ในปริมาณที่ต้องการ และตรงตามกำหนดเวลาตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้แล้ว

วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อพัฒนาความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทยและการเปิดสู่ภูมิภาค (Internationalization-Regionalization)

5.1 มุ่งยกระดับมาตรฐานและสมรรถนะของมหาวิทยาลัย / สถาบันให้มีมาตรฐานสากลทั้งในเชิงวิชาการและการบริหารมหาวิทยาลัยรวมทั้งสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์ให้มหาวิทยาลัย / สถาบันเข้าไปมีบทบาททางวิชาการในเวทีนานาชาติ และการส่งเสริมให้อาจารย์และบัณฑิตไทยมีสมรรถนะสากล เจตคติ โลกทัศน์และชีวิตศน์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนสามารถจัดการเรียนการสอน หลักสูตร ที่เป็นมาตรฐานสากลอย่างมีคุณภาพให้กับนักศึกษาจากต่างประเทศได้

5.2 มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้มหาวิทยาลัย / สถาบันไทยเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาระดับภูมิภาคเนื่องจากกระแสการพัฒนาในอนาคตจะมีการรวมกลุ่มประเทศในลักษณะภูมิภาคมากขึ้น อุดมศึกษาไทยจะต้องสามารถเข้าไปมีบทบาทเป็นผู้นำในระดับภูมิภาคได้และสามารถสร้างองค์ความรู้อันเกี่ยวเนื่องกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคได้ ในขณะเดียวกันก็สร้างความเข้มแข็งในศิลปวัฒนธรรมไทยและความเป็นไทย

วัตถุประสงค์ที่ 6 เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการใช้การบริหารจัดการแบบเอกชนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (Privatization-Corporatization)

6.1 มุ่งให้ภาคเอกชนร่วมรับภาระในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด โดยส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในด้านต่างๆ รวมทั้งการสร้างกลไกเพื่อขยายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนให้เพิ่มมากขึ้น สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจ้างภาคเอกชนเข้าดำเนินการแทนในงานบางอย่างที่เหมาะสม

6.2 สนับสนุนการนำหลักการบริหารจัดการในระบบเอกชนที่สำคัญ คือ หลักการประหยัดต้นทุนและเพิ่มรายได้ มาใช้ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐ และสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยของรัฐมีรายได้และพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

2. เป้าหมายการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)

1. การรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีสัดส่วนนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อนักศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็น 50 : 50

2. กระจายการรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประเภทจำกัดรับโดยวิธีการรับแบบโควตาเป็นร้อยละ 50 ของนักศึกษาที่รับได้ในแต่ละปีการศึกษา

3. รับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาชีพอื่น ๆ เพิ่มร้อยละ 15 ต่อปี สำหรับสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อื่น ๆ เพิ่มได้ไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี กรณีบัณฑิตศึกษาให้ขยายได้ตามความพร้อม โดยเน้นสาขาวิชาที่ขาดแคลน

4. สัดส่วนคุณวุฒิสูงสุดของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปริญญาเอก : โท : ตรี เท่ากับ 3.0 : 6.5 : 0.5

(3) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อให้ประสานสัมพันธ์กับแผนพัฒนาการอุดมศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) อันมีสาระสำคัญดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2539 : 1 - 20)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถปฏิบัติการกิจหลัก ซึ่งได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาศาสตร์ในสาขาต่างๆ ตลอดทั้งศิลปะและวัฒนธรรม
2. เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตและบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เพื่อนำความรู้มาพัฒนาชุมชนและสังคม อันก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และคุณภาพชีวิต
4. เพื่อกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
5. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานให้สอดคล้องต่อภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย เพื่อก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

นโยบาย ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.1 ปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารให้สนองต่อการปฏิบัติการกิจของแผนงานทุกแผน ให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

1.2 ส่งเสริมให้หน่วยงานมีความคล่องตัวและมีเอกภาพในการบริหาร เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1.3 สนับสนุนการพัฒนาด้านกายภาพ ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ นิสิต และบุคลากรทุกฝ่ายของมหาวิทยาลัย

1.4 สนับสนุนการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ด้านจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.1 ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

2.1.1 ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยทำได้ดีอยู่แล้ว และสาขาอื่นให้พัฒนาตามศักยภาพและความพร้อม

2.1.2 สนับสนุนการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ประเทศขาดแคลนกำลังคนทุกระดับ

2.1.3 สนับสนุนการผลิตบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาต่างๆ เพิ่มขึ้น

2.1.4 ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตให้มีศักยภาพทางความคิด มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ผู้นำในสังคม และทำงานเป็นหมู่คณะได้

2.1.5 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่และปรับปรุงโครงสร้างของคณะให้เอื้อต่อการผลิตบัณฑิตทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

2.2 กระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

2.2.1 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

2.2.2 ส่งเสริมการบริการการศึกษาในหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับชุมชนแต่ละแห่งที่ต้องการ

2.3 ส่งเสริมการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์กลางทางวิชาการในระดับภูมิภาคและนานาชาติ

3. ด้านปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.1 เร่งรัดการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของอาจารย์และบุคลากรทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

3.2 เร่งรัดการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ทันสมัยและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล

3.3 ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

3.4 ส่งเสริมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

3.5 ส่งเสริมการพัฒนาระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

4. ด้านอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

4.1 ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งข้อมูลทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม

4.2 สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพื่อเผยแพร่แลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี

4.3 สนับสนุนวิชาชีพด้านศิลปะและวัฒนธรรม

5. ด้านวิจัยระดับอุดมศึกษา

5.1 ส่งเสริมให้มีการวิจัยทางด้านพื้นฐานและประยุกต์เพิ่มขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

5.2 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานวิจัยเฉพาะทางในมหาวิทยาลัย

5.3 พัฒนาระบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

5.4 ส่งเสริมความร่วมมือในการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5.5 ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย

6. ด้านบริการวิชาการแก่สังคม

6.1 ส่งเสริมการบริการวิชาการที่มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

7. ด้านกิจการนิสิตนักศึกษา

7.1 สนับสนุนการพัฒนา นิสิตทั้งในด้านคุณลักษณะและคุณภาพชีวิต

7.2 ส่งเสริม นิสิตให้มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ให้ตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธิของตนในฐานะบุคคลและพลเมืองของชาติ

7.3 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยกับ นิสิต คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ให้เกิดความภาคภูมิใจและผูกพันกับสถาบัน

7.4 ส่งเสริมให้นิสิตได้มีโอกาสแสดงความสามารถด้านต่างๆ ตามศักยภาพของตนในทุกระดับทั้งระดับชาติและนานาชาติ

(4) ทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระยะ 15 ปี (พ.ศ.2540-2554)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒหรือเรียกกันว่าแผนพัฒนามหาวิทยาลัย 15 ปี ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (มศว 2540 : 1-6)

เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ (Comprehensive University) ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับสากล เป็นศูนย์กลางทางวิชาการในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ในสาขาวิชาที่มีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคมในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการศึกษาและจิตวิทยา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านสุขภาพและการกีฬา ด้านชุมชนและครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ในการนี้ มหาวิทยาลัยจะต้องสร้าง/ปรับปรุง/พัฒนา ทั้งด้านวิชาการและการบริหาร ดังนี้

1. ด้านวิชาการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับสากลควบคู่กับความมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจะมุ่งขยายการผลิตบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นหลัก สำหรับสาขาวิชาที่มีความพร้อมและเข้มแข็ง เช่น สาขาศึกษาศาสตร์ ส่วนการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยจะขยายการผลิตในสาขาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อลดความขาดแคลนบุคลากรของประเทศ สำหรับสาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์จะคงไว้และขยายการผลิตบัณฑิตเฉพาะสาขาที่จำเป็น และตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ โดยเน้นที่คุณภาพเป็นสำคัญ ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสูงทั้งด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นให้การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการเรียนการสอน มีการประสานสัมพันธ์ ซึ่งกันและกันและมีทิศทาง เป้าหมายที่ชัดเจน

2. ด้านการบริหาร มหาวิทยาลัยจะพัฒนาจากการเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีความพร้อมทั้งในเชิงบริหารและวิชาการ มีความพร้อมในการปรับเปลี่ยนรูปแบบและบทบาทไปสู่ลักษณะบทบาทเชิงรุก เพื่อดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและประเทศชาติ มุ่งเน้นการบริหารการใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ปรับปรุงระเบียบ กฎเกณฑ์ ที่ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการตามลักษณะข้างต้น จัดหารายได้เพื่อพึ่งตนเองโดยระบบการจัดการทรัพย์สินและทรัพย์สินทางปัญญา และระบบธุรกิจที่สอดคล้องกับการพัฒนาวิชาการ ทั้งนี้ บทบาทในด้านการบริหารจะเป็นส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้บทบาทด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยมีความเข้มแข็งและเด่นชัด

ปรัชญาของมหาวิทยาลัย

การศึกษาคือความเจริญงอกงาม

ปณิธานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความมุ่งมั่นในการผลิตและพัฒนาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทุกคน ให้มีความรู้ประจักษ์แก่ปราชญ์ และมีความประพฤติประจักษ์แก่ผู้ทรงศีล
วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบ มีความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับสากล เป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคม มีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบและบทบาทในด้านต่าง ๆ รวมถึงการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีความพร้อมในเชิงบริหารและวิชาการเพื่อดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและประเทศชาติ

พันธกิจของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันชั้นสูงทางการศึกษาและวิจัยของรัฐ เพื่อดำเนินการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถในการคิด การปฏิบัติ และคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการในด้านสังคมศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และด้านอื่น ๆ ในสาขาวิชาที่ทันสมัยที่ขยายเพิ่มขึ้น ให้มีความเจริญก้าวหน้าในระดับสากล ประยุกต์และบูรณาการศาสตร์ในสาขาต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ในด้านการศึกษาและจิตวิทยา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านสุขภาพและการกีฬา ด้านชุมชนและครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และสอดคล้องกับแผนอุดมศึกษาระยะยาวของทบวงมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาศาสตร์ในสาขาต่างๆ ให้มีความเป็นสากล
 2. เพื่อให้การศึกษาและส่งเสริมการศึกษา อันจะนำไปสู่การผลิตบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณธรรม
 3. เพื่อประยุกต์ใช้ศาสตร์ในสาขาต่างๆ สำหรับให้บริการวิชาการแก่สาธารณชน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคม และการพึ่งตนเองของประเทศ
 4. เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนา ตลอดจนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 5. เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของมหาวิทยาลัย อย่างมีประสิทธิภาพ
 6. เพื่อสร้างระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงกำหนดนโยบายด้านต่างๆ ถึง 6 ด้าน ดังนี้

1. นโยบายการพัฒนาวิชาการ

- 1.1 นโยบายการพัฒนาวิชาการด้านการเรียนการสอน/การผลิตบัณฑิตและกิจกรรมนิสิต
 - 1.1.1 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับสากล มีความสามารถในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจเชิงคุณค่า การเรียนรู้สิ่งใหม่
 - 1.1.2 พัฒนามหาวิทยาลัยให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางวิชาการในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ
 - 1.1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

1.1.4 ขยายการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยมีความพร้อม

1.1.5 ส่งเสริมการกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

1.1.6 ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

1.1.7 ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติเข้ามาศึกษา

1.1.8 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นผู้ประพฤติดี มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพ ความรับผิดชอบและมีบุคลิกภาพที่ดี

1.1.9 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริการและสวัสดิการให้แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

1.1.10 เสริมสร้างระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณภาพ

1.2 นโยบายการพัฒนาด้านวิชาการด้านการบริการวิชาการ

1.2.1 ส่งเสริมและ พัฒนาการเผยแพร่ความรู้ สารสนเทศและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การงานและสิ่งแวดล้อม

1.2.2 ส่งเสริมและ พัฒนาการบริการวิชาการ ให้ประสานสัมพันธ์กับการเรียนการสอน และการวิจัย

1.2.3 ส่งเสริมการบริการทางวิชาการ ที่มีคุณภาพด้วยความยุติธรรม

1.3 นโยบายการพัฒนาด้านวิชาการด้านการวิจัย

1.3.1 สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย สร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านวิทยาการพื้นฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาประเทศใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา/จิตวิทยา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านสุขภาพ ด้านชุมชน/ครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม

1.3.2 ส่งเสริมให้องค์กรกลางที่ทำหน้าที่ในการบริหารงานวิจัยมีทรัพยากรที่เพียงพอในการดำเนินงาน

1.3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนางานในหน้าที่อย่างต่อเนื่อง

1.3.4 ส่งเสริมและเร่งรัดให้มีความร่วมมือระหว่างนักวิจัยของมหาวิทยาลัยกับนักวิจัยในสถาบันอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.3.5 ส่งเสริมการทำวิจัยที่เป็นสหวิทยาการมากขึ้น เพื่อนำผลไปประยุกต์ใช้

1.3.6 ให้มีการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการวิจัย

1.3.7 ส่งเสริมบรรยากาศทางการวิจัยและสร้างความตระหนักในคุณค่าของงานวิจัย

1.3.8 สนับสนุนให้มีกลไกเชิงระบบ เพื่อให้มีการวิจัยมากขึ้น

1.4 นโยบายการพัฒนาด้านวิชาการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

1.4.1 ส่งเสริมและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

- 1.4.2 ส่งเสริมและพัฒนาการค้นคว้าวิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
- 1.4.3 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งทางด้านการสร้างสรรค์และการค้นคว้าวิจัย

1.4.4 ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก เยาวชน และชุมชน ให้เป็นผู้ตระหนักในคุณค่าและมีความเข้มแข็งในการศึกษาและพิทักษ์หวงแหนศิลปวัฒนธรรม

2. นโยบายการพัฒนาบุคลากร

2.1 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารบุคคลให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านการสรรหา การคัดเลือก การโอนย้าย หมุนเวียน การให้ผลตอบแทน การพัฒนาและการประเมินผล การปฏิบัติงาน

2.2 ส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และพัฒนาบุคลากรสายอื่น ๆ ให้มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมสอดคล้องกับตำแหน่ง ภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบ

2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรมแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย

2.4 พัฒนาระบบการวางแผนและพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย และมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

3. นโยบายการพัฒนาเทคโนโลยี

3.1 ส่งเสริมการพัฒนาระบบและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและทั่วถึง เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การบริหาร การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม

3.2 พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศและศูนย์ข้อมูลต่างๆ ที่สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ภายในองค์กรทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ

3.3 ส่งเสริมให้มีการประสานงานการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.4 ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน

4. นโยบายการบริหารทรัพยากรและการเงิน

4.1 สนับสนุนการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

4.2 ส่งเสริมให้หน่วยงานของมหาวิทยาลัยคิดระบบการหารายได้ ให้สอดคล้องกับศักยภาพที่มีอยู่

4.3 ส่งเสริมการสร้างระบบคู่ชาน เพื่อที่จะรองรับการออกจากระบบราชการ โดยการมีพนักงานของมหาวิทยาลัย เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้ในทุกสายงาน

5. นโยบายการพัฒนาระบบบริหาร และการพัฒนาโครงสร้างองค์กร

5.1 ส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารงาน

5.2 ปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการ

- 5.3 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 5.4 ส่งเสริมให้มีการปฏิรูปหน่วยงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 6. นโยบายการพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ทั้งในและนอกประเทศ
 - 6.1 สนับสนุนให้มีหลักสูตรร่วมกับสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศมากขึ้น
 - 6.2 สนับสนุนให้มีการทำวิจัย และสร้างผลงานทางวิชาการร่วมกันกับนักวิชาการต่างประเทศ
 - 6.3 สนับสนุนให้มีโครงการพัฒนาบุคลากร และแลกเปลี่ยนบุคลากรและนิสิตระหว่างสถาบันให้มากขึ้น
 - 6.4 สนับสนุนให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างสถาบันทั้งในและต่างประเทศ

บทสรุป แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) มีจุดเน้น คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของคนไทยภายใต้กระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง การปฏิรูปกระบวนการบริหาร/การจัดการศึกษา การผลิตครู ระบบสารสนเทศทางการศึกษา ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรเอกชน โดยมีเป้าหมายมุ่งขยายการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนบัณฑิตศึกษาให้ขยายได้ตามความพร้อมของแต่ละมหาวิทยาลัย ดังนั้นแผนพัฒนาการอุดมศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) จึงสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ มุ่งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการ สร้างระบบการตรวจสอบประสิทธิภาพของการบริหารและการจัดการ พร้อมทั้งพัฒนาความเป็นสากลหรือนานาชาติ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการจัดการอุดมศึกษา ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็ได้กำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยระยะ 15 ปี โดยมุ่งพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ และการนำมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มุ่งพัฒนาคุณภาพบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการควบคู่กับความมีคุณธรรม โดยมุ่งขยายการผลิตบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพ ขณะเดียวกันมุ่งขยายการผลิตบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษา คือ ระดับปริญญาโทและเอกในสาขาที่มีความพร้อมและเข้มแข็ง เช่น สาขาศึกษาศาสตร์

ส่วนที่ 3 มาตรฐานการจัดการศึกษา

(1) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ออกประกาศ เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2533” ซึ่งใช้สำหรับหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตทุกสาขา แต่ในที่นี้จะขอระบุถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2533 : 1-5)

1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ และสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพเน้นการพัฒนา นักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการได้อย่างต่อเนื่อง

2. ระบบการศึกษา ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดยหนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ หนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาการศึกษา และจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาปกติ

3. การคิดหน่วยกิต

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง 2 ถึง 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือตั้งแต่ 30 ถึง 45 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.3 การฝึกงานหรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึก 3 ถึง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือตั้งแต่ 45 ถึง 90 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.4 การค้นคว้าอิสระ งานภาคนิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาการศึกษาค้นคว้า 3 ถึง 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือตั้งแต่ 45 ถึง 60 ชั่วโมง ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

4. โครงสร้างหลักสูตรปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

(1) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

(2) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ (1) และ (2) จะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

(1) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

(2) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทจะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ (1) และ (2) จะต้องมีความคุณภาพและมาตรฐาน เดียวกัน

5. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาปริญญาเอก

รับผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยรับรอง และคณะกรรมการประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษาพิจารณาแล้ว เห็นสมควรรับเข้าศึกษา ดังนี้

(1) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีเด่นในสาขาวิชาเดียวกันกับหลักสูตรที่จะศึกษาต่อ และมีพื้นความรู้ ความสามารถ และศักยภาพเพียงพอที่จะทำวิทยานิพนธ์ได้ หรือ

(2) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีผลการเรียนดี

6. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 15 หน่วยกิต ในแต่ละภาค การศึกษาปกติ สำหรับผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ส่วนผู้สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา

7. การดำเนินการจนกว่าจะได้รับปริญญาเอก

นักศึกษาจะต้องสอบหรือปฏิบัติตามข้อกำหนด ดังนี้

1. ศึกษางานรายวิชาในสาขาวิชาเอกและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องตามหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

2. สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

3. สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (qualifying examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์เสนอวิทยานิพนธ์เพื่อขอรับปริญญาเอก

4. เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถาบันอุดมศึกษา

8. เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องเรียนครบตามที่กำหนดในแผนการศึกษาของแต่ละหลักสูตร โดยต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 แต้มระดับคะแนน จึงจะถือว่าเรียนจบหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

9. ชื่อปริญญาเอก ให้ใช้ชื่อปริญญาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ในกรณีที่ยังไม่มีการกำหนดชื่อปริญญาในพระราชกฤษฎีกา ให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

9.1 ชื่อปริญญาเชิงวิชาการ สำหรับสาขาวิชาที่ส่วนใหญ่ศึกษาในลักษณะของศาสตร์บริสุทธิ์ โดยมุ่งศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ เป็นหลัก เช่น ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต หรือวิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สำหรับการศึกษาในระดับปริญญาเอก

9.2 ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ สำหรับสาขาวิชาที่มุ่งศึกษาในเชิงประยุกต์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามลักษณะของวิชาชีพนั้นๆ โดยเฉพาะ ให้ใช้ชื่อปริญญาตามสาขาวิชาชีพนั้นๆ

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มีระบบการศึกษาแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ข้างต้น ให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานนี้โดยอนุโลม และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มีระยะเวลาการศึกษาแตกต่างไปจากเกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานนี้พิจารณา โดยให้อยู่ในมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ตามความเหมาะสม

เกณฑ์มาตรฐานนี้ให้ใช้กับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ รวมทั้งหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงใหม่ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นไป

(2) มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพทางวิชาการซึ่งได้กำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งในที่นี้จะขอสรุปสาระสำคัญของมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ดังต่อไปนี้ (สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มศว 2539 : 23-34)

1. มาตรฐานหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต

1.1 ระบบการศึกษา ใช้แบบหน่วยกิต 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้นและภาคปลาย ระยะเวลาเรียนรวมทั้งเวลาสอบแต่ละภาคไม่น้อยกว่า 18 สัปดาห์ อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้ โดยมีจำนวนชั่วโมงเรียนเท่ากับภาคการศึกษาดังกล่าวข้างต้น และการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนนั้น อาจจัดการเรียนการสอนในเวลาราชการได้

1.2 การกำหนดหน่วยกิตการศึกษา

- รายวิชาที่ใช้เวลาบรรยาย/อภิปราย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในภาคการศึกษาปกติ หรือ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในภาคฤดูร้อน ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
- รายวิชาที่ใช้เวลาปฏิบัติทดลอง 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในภาคการศึกษาปกติ หรือ 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในภาคฤดูร้อนให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
- รายวิชาที่ใช้เวลาฝึกงาน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในภาคการศึกษาปกติ หรือ

9 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ในภาคฤดูร้อนให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

- การค้นคว้าอิสระหรือการทำปริญญานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าปฏิบัติงานวิจัย 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ในภาคการศึกษาปกติ หรือ 12 ชั่วโมง/สัปดาห์ในภาคฤดูร้อนให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

บางรายวิชาอาจกำหนดเวลาเรียนแตกต่างกันไปจากข้อกำหนดข้างต้นได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น

1.3 โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 54-60 หน่วยกิต (เว้นผู้เข้าศึกษาในสาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ด้วยวุฒิปริญญาตรี) เป็นแผนการศึกษาที่นิสิตต้องเรียนทั้งรายวิชาและทำปริญญานิพนธ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาขา / สาขาวิชา	วิชาบังคับ					
	หมวด ระเบียบวิธี วิจัย	หมวด พฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์	หมวดเฉพาะ สาขาวิชา	วิชาเลือก	ปริญญานิพนธ์	รวม
สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์	9	10	12-15	14	15	60
สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	9	9	12	14	15	60
สาขาการบริหารการศึกษา	9	6	10	20	15	60
สาขาเทคโนโลยีการศึกษา	6	6	18	15	15	60
สาขาการอุดมศึกษา	9	9	12	24	15	60
สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์						
เข้าด้วยวุฒิปริญญาโท	10	17	3	3	36	69
เข้าด้วยวุฒิปริญญาตรี	17	28	6	3	48	102
สาขาการทดสอบและวัดผลการศึกษา	12	3	12	18	15	60
สาขากณิตศาสตร์ศึกษา	-	-	18	-	36	54
สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา	3	3	12	-	36	54

- หมายเหตุ
1. ตัวเลขในตารางเป็นจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำ
 2. วิชาเลือกเป็นวิชาเลือกในหมวดวิชาบังคับตามที่แต่ละสาขาวิชากำหนด
 3. หมวดระเบียบวิธีวิจัย ใช้เฉพาะสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์และการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แต่สาขาอื่นใช้คำว่าหมวดเทคนิคการวิจัยและสถิติ
 4. กรณีผู้เข้าศึกษาไม่มีพื้นฐานความรู้เฉพาะสาขานั้น ต้องเรียนเพิ่มเติมตามที่แต่ละสาขาวิชากำหนด
 5. สำหรับสาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ผู้เข้าศึกษาด้วยวุฒิปริญญาตรี จะต้องมียกเว้นหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต โดยเป็นหน่วยกิตรายวิชาไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต และปริญญานิพนธ์ 48 หน่วยกิต

1.4 ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาอย่างน้อย 3 ภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน 8 ปี สำหรับผู้เข้าศึกษาด้วยวุฒิปริญญาบัณฑิตหรือเทียบเท่า และไม่เกิน 5 ปี สำหรับผู้เข้าศึกษาด้วยวุฒิปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่า

2. มาตรฐานคณาจารย์ระดับคณาจารย์

2.1 คุณสมบัติของคณาจารย์

1. ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อขอรับปริญญา หรือประกาศนียบัตร หรือ

2. ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ และมีผลงานวิจัยเพิ่มเติมหลังจากที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์แล้วหรือ

3. เป็นบุคคลที่มีความสามารถดีเด่นในสาขาวิชาที่สอน

2.2 หน้าที่ของคณาจารย์ระดับคณาจารย์บัณฑิต

1. สอน

2. เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิต (แผน ก) และควบคุมโครงการและหรือสารนิพนธ์ของนิสิต (แผน ข) ที่ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์แล้ว จำนวนไม่เกิน 5 คน หรือควบคุมโครงการและหรือสารนิพนธ์จำนวนไม่เกิน 10 คน

3. เป็นกรรมการสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปฏิญานิพนธ์และหรือสารนิพนธ์

2.3 สัดส่วนคุณวุฒิคณาจารย์ประจำ

การสอนระดับบัณฑิตศึกษากำหนดให้มีสัดส่วนคุณวุฒิปริญญาเอก :

ปริญญาโท เท่ากับ 50 : 50

3. มาตรฐานการสอนของคณาจารย์

3.1 ควรมีชั่วโมงสอนในระดับบัณฑิตศึกษา 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยรวมชั่วโมงภาคปฏิบัติด้วย

3.2 เอกสารประกอบการเรียนการสอนต้องเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานที่เหมาะสมกับระดับที่สอน สอดคล้องกับเวลาเรียน และมอบหมายงานให้นิสิตค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนด้วย

3.3 เอกสารข้อมูลสำหรับแก่นิสิตภายในสองสัปดาห์แรกของการศึกษาแต่ละรายวิชาต้องเตรียมเอกสารให้นิสิตทราบข้อมูลเกี่ยวกับ

- ผู้สอน / ผู้ประสานงาน พร้อมสถานที่ติดต่อ
- โครงร่างหัวข้อที่สอน
- รายชื่อตำรา เอกสารอ้างอิง และเอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม
- ข้อกำหนดต่างๆ

ฯลฯ

3.4 รายละเอียดเกี่ยวกับการวัดผล ควรประกอบด้วย

- ชนิดและวิธีการประเมิน
- สัดส่วนการให้คะแนน
- เงื่อนไข / ข้อกำหนดของการวัดและประเมินผล

ฯลฯ

3.5 การจัดเวลาสำหรับนิสิตเข้าพบ

ควรมีเวลาให้นิสิตได้ปรึกษาขอคำแนะนำ นอกเหนือจากให้คำปรึกษา

เกี่ยวกับการทำปฏิญานพนธ์อย่างน้อยควรมีเวลา 5 - 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3.6 การสอบไล่ประจำปีการศึกษา

ฯลฯ

4. มาตรฐานการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา / อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานพนธ์

พอสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดปรากฏในคู่มือการประกันคุณภาพทางวิชาการ, มศว.

หน้า58 - 62)

4.1 จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา

- รักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิต
- พยายามช่วยเหลือนิสิตจนสุดความสามารถ
- คำนึงถึงสวัสดิภาพของนิสิต
- เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิต

4.2 บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา

- บทบาทต่อมหาวิทยาลัย
- เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต
- รับนโยบายของมหาวิทยาลัยไปปฏิบัติ
- ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารและนักวิชาการของมหาวิทยาลัย
- บทบาทต่อนิสิต
- ให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการ
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบต่างๆ แก่นิสิต
- ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นิสิตด้านปัญหาส่วนตัว

ฯลฯ

4.3 หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

- แนะนำแนวทางในการเรียนแก่นิสิต
- ชี้แหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัยแก่นิสิต
- จัดเวลาและสถานที่ให้นิสิตเข้าปรึกษาเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มอย่าง

น้อยภาคเรียนละ 2 - 3 ครั้ง

ฯลฯ

4.4 หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานพนธ์

- ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อ การวางแผน แหล่งค้นคว้า และเทคนิคต่างๆ ในการทำวิจัย ฯลฯ
- ชี้แนะจุดด้อยของการทำวิจัยของนิสิต และสิ่งที่ควรแก้ไข
- ติดตามผลการทำวิจัย และกระตุ้นให้นิสิตทำงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ และใกล้ชิด

- ประเมินผลการทำงานของนิสิตอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

ฯลฯ

5. มาตรฐานการรับนิสิตระดับชั้นบัณฑิต

5.1 ระบบการรับเข้าศึกษา

- มหาวิทยาลัยดำเนินการสอบคัดเลือก/คัดเลือกเอง และรับเฉพาะภาคปกติ

5.2 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครสอบคัดเลือก/คัดเลือก

- สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทหรือเทียบเท่า
- มีความรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี
- มีความประพฤติดี
- ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง โรคที่สังคมรังเกียจ หรือโรคที่เป็นอุปสรรคต่อ

การศึกษา

- เป็นผู้ที่ไม่ถูกให้ออกจากสถาบันอุดมศึกษาใด ๆ มาแล้ว เพราะความประพฤติไม่เหมาะสมหรือกระทำความผิดต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ทางด้านวิชาการ

- ไม่เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในชั้นปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒในสาขาที่สมัคร

- ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

สำหรับคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละสาขาวิชา ให้เป็นไปตามประกาศของ

มหาวิทยาลัยในแต่ละปีการศึกษา

5.3 การรับสมัคร

- การสมัครทางไปรษณีย์
- การสมัครที่มหาวิทยาลัย

5.4 ระบบการรับนิสิตใหม่ (รายละเอียดศึกษาจากคู่มือการประกันคุณภาพทางวิชาการ ของ มศว หน้า 48-49)

- สำนักงานรับนิสิตใหม่ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

- ขั้นตอนการพิจารณารับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ขั้นที่ 1 กำหนดจำนวนรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ขั้นที่ 2 พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร

ขั้นที่ 3 จัดทำข้อสอบและคะแนน

ขั้นที่ 4 จัดการสอบ

ขั้นที่ 5 ประชุมตัดสินผลการสอบขั้นต้น

บทสรุป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาเป็นระยะเวลานาน โดยยึดเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตในสาขาศึกษาศาสตร์ได้รับการยอมรับจากสังคม และปัจจุบันมหาวิทยาลัยก็ได้เตรียมความพร้อมในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐด้วยการสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาในแต่ละระดับเพื่อประกันคุณภาพทางวิชาการ อาทิเช่น มาตรฐานคณาจารย์ มาตรฐานการสอน และมาตรฐานหลักสูตร เป็นต้น

ส่วนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตทางการศึกษา

เดลเกสโซ (Delgesso. 1995 : 2078) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการศึกษาผู้ใหญ่ของสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกาทั้งปริญญาทางวิชาการและวิชาชีพ (Ph.D and Ed.D) พร้อมทั้งศึกษาว่าหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการศึกษาผู้ใหญ่จะสอดคล้องและสัมพันธ์กับมาตรฐานของสภาศาสตราจารย์ด้านการศึกษาผู้ใหญ่ (CPAE) หรือไม่ กลุ่มประชากรคือผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิตทั้งปริญญา Ed.D และ Ph.D สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ได้ข้อมูลกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 86.48 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายขอบเขตของการสำรวจแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักสูตรซึ่งเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร ได้แก่ วิชาบังคับร่วม วิชาเฉพาะวิชาเอก การฝึกงาน การวิจัย การศึกษาอิสระ ส่วนที่ 2 การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การเข้าศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษา ภาระงานสอน สัดส่วนระหว่างนักศึกษาต่ออาจารย์ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะ ได้แก่ คุณวุฒิคณาจารย์ ประสบการณ์การสอน ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้นำทางวิชาชีพ กองทุนสนับสนุนวิชาชีพ และข้อบังคับทางวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานของสภาศาสตราจารย์ด้านการศึกษาผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการศึกษาผู้ใหญ่ กล่าวคือ หลักสูตรมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน แต่มีเพียง 3 ด้าน ที่ขาดมาตรฐาน ได้แก่ การศึกษาอิสระ การบริหารหลักสูตร และจำนวนของคณะกรรมการพิจารณาวิทยานิพนธ์

สไมเลย์ (Smiley. 1996 : 3476) ได้พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการปรับเปลี่ยนหลักสูตรสาขาการอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยโนวา (ฟลอริดา) โดยมหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์ที่จะทบทวนหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะแรก คือการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ระยะที่สอง กำหนดเป้าประสงค์และจุดประสงค์ของหลักสูตร ระยะที่สาม คณะกรรมการปรับเปลี่ยนหลักสูตรจะทบทวนและวิเคราะห์หลักสูตรโดยสะท้อนให้เห็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และจุดประสงค์ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อ

กระตุนกระบวนกรปรับเปลี่ยนหลักสูตร ออร์สเดนและฮันกินส์ (1993) ป่งชี้ว่า " ผู้บริหารควรมีการติดตามแผนงานอย่างใกล้ชิดเพื่อทบทวนหรือแก้ไขได้ทันกับความต้องการจำเป็นที่ค้นพบ นักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้ว่าควรวางแผนหลักสูตรอย่างไรเพื่อการปรับเปลี่ยน แนวทางหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นดังกล่าวก็คือการใช้กระบวนกรพัฒนาและปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้สามารถดำเนินการได้ในขณะที่ใช้หลักสูตรนั้นอยู่ " ดังนั้น จึงเกิดโครงการวิจัยประยุกต์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของกระบวนกรปรับเปลี่ยนหลักสูตรที่สามารถใช้ขั้นตอนทั้งสามดังกล่าวในการปรับเปลี่ยนหลักสูตรสาขาวิชาการอุดมศึกษา โดยมีคำถามการวิจัยดังนี้ 1. แนวโน้มการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกาจะเป็นเช่นใด 2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรฯ ควรเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรระดับดุขฎีบัณฑิตที่เน้นสังคมกับหลักสูตรอื่นที่ไม่ได้ยึดแนวเดิม 3. ระบบการจัดการหลักสูตรควรเป็นเช่นใดเมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรที่เน้นสังคมและหลักสูตรที่ไม่ได้ยึดแนวอนุรักษ์ 4. อะไรคือความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิชาชีพของดุขฎีบัณฑิต 5. จะประยุกต์ใช้อย่างไรที่จะบ่งชี้ถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอาชีพเพื่อการพัฒนาหลักสูตรในอนาคต 6. อะไรคือกระบวนกรที่ควรจะเป็นเพื่อการปรับเปลี่ยนหลักสูตร 7. อะไรคือเนื้อหาวิชาของหลักสูตรในอนาคต 8. จะนำหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนแล้วไปประยุกต์ใช้และประเมินอย่างไร วิธีการวิจัยเพื่อปรับเปลี่ยนหลักสูตรมีขั้นตอนดังนี้ 1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) พัฒนาแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนกรปรับเปลี่ยนหลักสูตร 3) การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ 4) เลือกผู้ถูกสัมภาษณ์ 5) ดำเนินการสัมภาษณ์ 6) ถอดข้อความจากเทป 7) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล และ 8) เสนอรายงานผลการวิจัย

ผลปรากฏว่า ควรมีการจัดทำและทบทวนกระบวนกรปรับเปลี่ยนหลักสูตรโดยใช้คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ปรับปรุงหลักสูตร จนต้นร่างหลักสูตรฉบับล่าสุดต้องนำเสนอต่อผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาวิชาการอุดมศึกษา พร้อมทั้งขอเสนอแนะต่อการนำหลักสูตรไปใช้

เวอร์เบอร์ (Verber. 1996 : 3023) ทำวิจัยเรื่อง " การศึกษาหลักสูตรระดับดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา โดยใช้รูปแบบการวางแผนแบบมีกลยุทธ์ " โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาภายใต้หลักสูตรระดับดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา ความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนและหน่วยงานที่ใช้ดุขฎีบัณฑิต เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรสำหรับในอนาคต วิธีการศึกษาประกอบด้วย 1. การสำรวจโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ 2. การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับประวัติของหลักสูตร คู่มือการศึกษา นโยบายของคณะ หนังสือแนะนำคณะ เอกสารแสดงจุดหมายในอาชีพของ

นักศึกษา ใบแสดงผลการเรียนรู้ของนักศึกษา 3. การสัมภาษณ์บุคคลหลัก/ผู้รู้ 4. การสัมภาษณ์แบบกลุ่มกับศิษย์เก่าและนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์เนื้อหา และการเปรียบเทียบข้อมูลตามช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนอย่างมีกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา ควรจะพิจารณาตามประเด็นต่อไปนี้ คือ 1) สัดส่วนระหว่างนักศึกษาต่ออาจารย์เพื่อควบคุมคุณภาพ 2) ความหลากหลายของสาขาวิชาต่างๆ ในขณะควรมีลักษณะพหุวิทยาการ (multidisciplinary) 3) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินคุณภาพ 4) คุณภาพการสอนที่แสดงความเป็นเลิศทางวิชาการและทางวิชาชีพ 5) พัฒนาการของการจัดโปรแกรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เรียนไม่เต็มเวลา (ภาคพิเศษ) 6) ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาผู้นำและผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพในสาขาการอุดมศึกษา 7) คุณค่าของหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการอุดมศึกษาที่มีต่อการอุดมศึกษา และ 8) รูปแบบการกระตุ้นให้นักศึกษาและอาจารย์ทำวิจัยและกิจกรรมทางวิชาการ

กอง (Gong, 1997 : 149) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง " การสอนและการพัฒนาสมรรถภาพการเป็นผู้นำทางการศึกษาภายใต้หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตทางการศึกษา สาขาผู้นำทางวิชาชีพของมหาวิทยาลัย UCLA " มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่าประสิทธิภาพของโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชา พร้อมทั้งประเมินสมรรถภาพการเป็นผู้นำของนักศึกษาวามีเพียงพอตามที่หลักสูตรกำหนด และตามที่ได้รับการสอนและพัฒนาหรือไม่ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย 2 ลักษณะ ลักษณะที่หนึ่ง ทบทวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเป็นผู้นำทางการศึกษาและวิธีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ลักษณะที่สอง ใช้การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (focus group interviews) กับผู้บริหารการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) รวมทั้งนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ผู้บริหารคณะ (คือผู้บริหารหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและหลักสูตรอื่น) และผู้บริหารการศึกษาจากภายนอกคณะ

ผลการศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะถึง 25 ข้อ ซึ่งสามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้ 5 กลุ่ม คือ 1. ด้านหลักสูตร 2. ด้านวิชาชีพครู 3. ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 4. ด้านแหล่งทรัพยากรสำหรับการสนับสนุนและ 5. ด้านการฝึกปฏิบัติและการประเมินผล นอกจากนี้ยังพบว่าควรปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้มีความเกาะเกี่ยว สัมพันธ์ และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของสาขาวิชา ควรนิยามเป้าประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรพร้อม ๆ กับการสร้างทีมงานของคณะที่จะจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจเชิญวิทยากรภายนอกผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งศิษย์เก่าและผู้ปฏิบัติงานมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ไวน์แลนด์ (Weinand. 1997 : 1618) ได้ประเมินหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขา การศึกษาของมหาวิทยาลัยมินนิโซตา โดยสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของศิษย์เก่าที่สำเร็จ การศึกษาในหลักสูตร Ph.D. และหลักสูตร Ed.D. สาขาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัย มินนิโซตา ระหว่างปี ค.ศ.1981-1995 จำนวน 310 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7

ผลการศึกษาพบว่า ศิษย์เก่าส่วนใหญ่พึงพอใจรายวิชาในหลักสูตรอันได้แก่ นโยบาย การศึกษา การจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ กฎหมายโรงเรียน การเงินโรงเรียน และการวิจัย นอกจากนี้ยังเห็นว่ารายวิชาที่จำเป็นต่ออนาคต คือ ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง การเมือง การวางแผน กฎหมายโรงเรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ การเงินโรงเรียน และทฤษฎีการสอน

เอลเลน (Allen, 1997 : 3411) ได้ทำวิจัยเรื่อง “ระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษาระดับ ดุษฎีบัณฑิต : ศึกษาเฉพาะหลักสูตร Ph.D. และหลักสูตร Ed.D. ” มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิง คุณภาพ โดยสำรวจความคิดเห็นของศิษย์เก่า 353 คน และใช้การสัมภาษณ์รายบุคคลกับ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 14 คน ใช้เทคนิคการถดถอยวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญ

ได้ข้อค้นพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาของดุษฎีบัณฑิต ได้แก่ สถานภาพ สาขาวิชาที่ศึกษา และอายุ นอกจากนี้ยังพบว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับ ระยะเวลาที่จะสำเร็จ, ระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์, การได้รับการช่วยเหลือ, ระยะเวลาที่ เรียนรายวิชาจบ, การหางานหลังสำเร็จการศึกษา, จำนวนปีที่ทำวิทยานิพนธ์เสร็จ ต่างมีส่วน สัมพันธ์กับระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษา ในส่วนของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีความคิด เห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับความสำคัญของระยะเวลาที่ดุษฎีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาและระยะเวลา ที่เหมาะสมสำหรับหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต และยังพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาซึ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาคาดหวังว่านักศึกษาจะสำเร็จการศึกษากับระยะเวลาที่นักศึกษาสำเร็จการ ศึกษาจริง นอกจากนี้ศิษย์เก่ายังรายงานว่ายิ่งใช้เวลานานเท่าไรในการศึกษา นักศึกษาดังก็ ยิ่งประสบปัญหามากขึ้นเท่านั้น เหตุผลที่ศิษย์เก่าส่วนใหญ่มักกล่าวอ้างถึงความไม่สอดคล้อง ระหว่างระยะเวลาที่คาดหวังกับระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษาจริง เนื่องจากความต้องการจำเป็น ในการทำงาน เหตุผลอื่นเนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารหลัก สูตร และมหาวิทยาลัยอยู่ห่างไกล ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ก็คือ คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา เช่น นิสัยในการปฏิบัติงาน การเลือกและความสนใจหัวข้อต่างๆ

บทสรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตทาง การศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสาขาใดและมหาวิทยาลัยใดก็ตาม มีข้อสังเกตว่า ข้อมูลจากผู้เรียน ศิษย์เก่า ผู้ใช้/ผู้บังคับบัญชา ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ สมาคมหรือสภาวิชาชีพ ตลอดจน

ข้อมูลทางวิชาการ แรงผลักดันทางสังคมหรือองค์กรต่างๆ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร หรือการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งระบบ โดยใช่วิธีวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กล่าวคือมีการสำรวจความคิดเห็นโดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้เรียน ศิษย์เก่า ผู้ใช้ และใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบลึกและการสัมภาษณ์แบบกลุ่มกับผู้เรียน ศิษย์เก่า คณาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ใช้ระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึก นอกจากนี้ยังมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร เช่น หลักสูตรต่างๆ แผนนโยบาย คู่มือการศึกษา เป็นต้น และมีการตั้งคณะกรรมการหรือทีมงานในการร่างหรือปรับปรุงหลักสูตรโดยอาศัยผลการวิจัยเป็นฐาน

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

(1) ผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของไทย

สำหรับในประเทศไทยหลักสูตรระดับอุดมศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน มีเปิดเพียง 3 มหาวิทยาลัย คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ดูรายละเอียด ในภาคผนวก ค) ซึ่งได้ข้อมูลคั่นดังนี้

1. ชื่อปริญญา มี 2 ลักษณะ บางมหาวิทยาลัยตั้งชื่อปริญญาโดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาตามกลุ่มปริญญาเชิงวิชาการ (Academic degree) คือตั้งเป็น "ศึกษาศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต" หรือ "ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต" (Doctor of Philosophy, Ph.D) และบางมหาวิทยาลัยใช้กลุ่มปริญญาเชิงวิชาชีพ (Professional degree) จึงตั้งเป็น "ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต" หรือ "ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต" (Doctor of Education, Ed.D)

2. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา มีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวที่เปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและได้เกียรตินิยมอันดับหนึ่งเข้าศึกษาได้ ส่วนมหาวิทยาลัยอื่นรับเฉพาะผู้สำเร็จปริญญาโทเท่านั้น

3. เป้าประสงค์ของหลักสูตร ทั้งสามมหาวิทยาลัยมีความคล้ายคลึงกันมาก โดยมีจุดเน้นที่ผลิตผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน มีความสามารถทางการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางหลักสูตรและการสอน และเป็นผู้นำทางวิชาการ แต่มหาวิทยาลัยขอนแก่นเพิ่มเติมจุดเน้นในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของดุษฎีบัณฑิต

4. โครงสร้างหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และขอนแก่นมีจำนวนหน่วยกิตใกล้เคียงกัน คือประมาณ 60 หน่วยกิต ทั้งนี้เพราะรับเฉพาะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต ส่วนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจาก 2 มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มิวุฒิปริญญาโททางการศึกษาไม่ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาต่างๆ ยกเว้นวิชาสัมมนาวิทยานิพนธ์

ในส่วนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ (Ed.D) คือปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด)

ใกล้เคียงกัน คือประมาณ 60 หน่วยกิต ทั้งนี้เพราะรับเฉพาะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต ส่วนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจาก 2 มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีความเชี่ยวชาญโททางการศึกษาไม่ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาต่างๆ ยกเว้นวิชาสัมมนาวิทยานิพนธ์

ในส่วนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ (Ed.D) คือปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด) สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตผู้เชี่ยวชาญและผู้นำในการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอน ควบคู่ไปกับการเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งไม่ต่างจากสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมากนัก แต่เมื่อพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรของสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มีลักษณะต่างจากสาขาหลักสูตรและการสอน ตรงที่มีหมวดพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งทำให้หลักสูตรสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มีลักษณะกว้างคือมุ่งที่การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเป็นสำคัญ ซึ่งที่สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนของมหาวิทยาลัยอื่นมีรายวิชาที่เกี่ยวกับหมวดพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ค่อนข้างน้อยมาก และมุ่งเน้นรายวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนเป็นสำคัญ

(2) ผลการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตของประเทศสหรัฐอเมริกา

ได้ขอค้นพบ อันมีสาระสำคัญดังนี้ (ดูเอกสารหลักสูตรในภาคผนวก ก)

1) หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาการ (Ph.D. in Curriculum and Instruction)

1.1 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือโท
2. อาจมีประสบการณ์ในการสอนหรือการปฏิบัติงานทางการศึกษา
3. มีคะแนน GRE อยู่ในระดับที่น่าพอใจ และสำหรับนักศึกษาต่างชาติต้องมีคะแนน TOEFL ในระดับที่น่าพอใจ
4. มีใบรับรองคุณวุฒิ คุณสมบัติ และความสามารถ
5. มีพื้นฐานหรือศักยภาพทางวิชาการที่เข้มแข็ง
6. มีการสอบคัดเลือกโดยให้ข้อเขียนและการสัมภาษณ์เชิงวิชาการ

1.2 เป้าประสงค์ของหลักสูตร

1. ผลิตผู้นำทางวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน
2. ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่สามารถพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพโดยอาศัยการวิจัยและความรู้เชิงทฤษฎี
3. ผลิตผู้ที่มีความรอบรู้ควบคู่กับการปฏิบัติ

1.3 โครงสร้างหลักสูตร

2. กลุ่มวิชาจิตวิทยา
 3. กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ ปรัชญาการศึกษา
ประวัติศาสตร์การศึกษา สังคมวิทยาทางการศึกษา
 - 3.2 หมวดวิชาเอกหรือก็คือหมวดหลักสูตรและการสอน
 - 3.3 หมวดวิชาโท (ถ้ามี)
 - 3.4 หมวดวิชาเสริมหรือเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเอก
 - 3.5 วิทยานิพนธ์
- 2) หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ใช้ชื่อปริญญา
เชิงวิชาชีพ (Ed.D. in Curriculum and Instruction)
- 2.1 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
 1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือโท
 2. อาจมีประสบการณ์ในการสอนหรือปฏิบัติงานทางการศึกษา
 3. มีคะแนน GRE อยู่ในระดับที่น่าพอใจ
 4. มีใบรับรองคุณวุฒิ คุณสมบัติ และความสามารถ
 5. มีพื้นฐานทางวิชาการที่เข้มแข็ง
 6. มีจริยธรรม คุณธรรม และบุคลิกภาพทางวิชาการ
 - 2.2 เป้าประสงค์ของหลักสูตร
 1. ผลิตผู้ที่มีความรอบรู้และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในสาขาวิชาที่ผู้เรียนสนใจ
 2. ผลิตผู้ปฏิบัติงานที่มีความเป็นเลิศในด้านการสอนให้กับระดับปฐมวัยศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา และผลิตนักบริหารและนักจัดการทางการศึกษา
 3. ผลิตผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนในสาขาที่ผู้เรียนสนใจ
 - 2.3 โครงสร้างหลักสูตร
 1. จำนวนหน่วยกิต 60 - 80 หน่วยกิต (สำหรับผู้ที่สำเร็จปริญญาตรี)
 2. วิทยานิพนธ์ 6 - 30 หน่วยกิต
 3. หมวดวิชาตามหลักสูตร พอสรุปได้ดังนี้
 - 3.1 หมวดวิชาแกน / บังคับร่วม
 1. กลุ่มวิชาวิจัยและสถิติ
 2. กลุ่มวิชาการศึกษา / พื้นฐานการศึกษา
 3. กลุ่มวิชาจิตวิทยา (ถ้ามี)
 4. กลุ่มวิชาหลักสูตร การสอน และการนิเทศ (ถ้ามี)
 - 3.2 หมวดวิชาเอก / วิชาเฉพาะสาขา

3.1 หมวดวิชาแกน / บัณฑิตร่วม

1. กลุ่มวิชาวิจัยและสถิติ
2. กลุ่มวิชาการศึกษา / พื้นฐานการศึกษา
3. กลุ่มวิชาจิตวิทยา (ถ้ามี)
4. กลุ่มวิชาหลักสูตร การสอน และการนิเทศ (ถ้ามี)

3.2 หมวดวิชาเอก / วิชาเฉพาะสาขา

3.3 หมวดวิชาโท (ถ้ามี)

3.4 หมวดวิชาสนับสนุน (ถ้ามี)

3.5 หมวดวิชาฝึกงาน / ฝึกปฏิบัติภาคสนาม (ถ้ามี)

3.6 วิทยานิพนธ์ / ปรญญานิพนธ์

หมายเหตุ บางมหาวิทยาลัยนำกลุ่มวิชาจิตวิทยาและกลุ่มวิชาหลักสูตร การสอน และการนิเทศ มาไว้ใน หมวดวิชาเอก / วิชาเฉพาะสาขา

3) หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา ที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาการ (Ph.D. in Elementary Education)

3.1 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือโท
2. อาจมีประสบการณ์ในการสอนหรือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
3. มีคะแนน GRE อยู่ในระดับที่น่าพอใจ สำหรับนักศึกษาต่างชาติต้องได้คะแนน TOEFL ในระดับที่น่าพอใจ
4. มีใบรับรองคุณวุฒิ คุณสมบัติ ความสามารถและศักยภาพทางวิชาการ ตลอดจน บุคลิกภาพ และลักษณะนิสัย

3.2 เป้าประสงค์ของหลักสูตร

1. ผลิตผู้นำทางการประถมศึกษาทั้งในระดับ โรงเรียน วิทยาลัยมหาวิทยาลัย ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ทางด้านการประถมศึกษา
2. ผลิตผู้ที่มีความสามารถทางการวิจัยด้านการประถมศึกษา เพื่อพัฒนาวิชาชีพและสร้างองค์ความรู้ด้านการประถมศึกษา

3.3 โครงสร้างหลักสูตร

1. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 60 - 90 หน่วยกิต (สำหรับผู้สำเร็จปริญญาตรี)
2. วิทยานิพนธ์ / ปรญญานิพนธ์ 10 - 18 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาตามหลักสูตร พอสรุปได้ คือ

3.1 หมวดวิชาบังคับร่วม

1. กลุ่มวิชาวิจัยและสถิติ
2. กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา
- 3.2 หมวดวิชาที่เอื้อ / ที่เกี่ยวข้องกับวิชาเอก
- 3.3 หมวดวิชาเอก / เฉพาะสาขา
- 3.4 วิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์

4) หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษา ประถมศึกษา ที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ
(Ed.D. in Elementary Education)

- 4.1 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
 1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือโท
 2. อาจมีประสบการณ์ในการสอนหรือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
 3. มีคะแนน GRE อยู่ในระดับที่น่าพอใจ สำหรับนักศึกษาต่างชาติต้องได้คะแนน TOEFL ในระดับที่น่าพอใจ
 4. มีใบรับรองคุณวุฒิ คุณสมบัติ และความสามารถ
- 4.2 เป้าประสงค์ของหลักสูตร
 1. ผลิตผู้รอบรู้และผู้ปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษา ทั้งในด้านหลักสูตร การสอน การประเมิน การวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
 2. ผลิตผู้นำทางด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษา พิเศษ และการบริหารการศึกษา ทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยต้องสอดคล้องกับความต้องการและหน้าที่การงานของผู้เรียน
- 4.3 โครงสร้างหลักสูตร
 1. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 60 - 90 หน่วยกิต (สำหรับผู้สำเร็จปริญญาตรี)
 2. วิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์ 10 - 18 หน่วยกิต
 3. หมวดวิชาตามหลักสูตร
 - 3.1 หมวดวิชาบังคับร่วม
 1. กลุ่มวิชาวิจัยและสถิติ
 2. กลุ่มวิชาการศึกษา / พื้นฐานการศึกษา
 3. กลุ่มวิชาการนิเทศ หลักสูตรและการสอน (ถ้ามีหรืออาจอยู่ในข้อ 3.2)

ข้อสังเกต

จากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรปริญญาเอกทั้ง 4 ปริญญาของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ข้อค้นพบที่พอสรุปประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือโท
2. อาจมีประสบการณ์ในการสอนหรือปฏิบัติงานด้านการศึกษาในสาขาที่สมัคร
3. มีผลการสอบ GRE อยู่ในเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
4. มีใบรับรองคุณวุฒิ คุณสมบัติ และความสามารถ

2. เป้าประสงค์ของหลักสูตร

1. หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาการ (Ph.D.) ทั้งในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และสาขาวิชาการประถมศึกษา มีเป้าประสงค์เหมือนกันคือ เพื่อผลิตผู้นำทางวิชาการซึ่งสามารถนำเอาหลักวิชาการวิจัยและองค์ความรู้เชิงทฤษฎีในสาขาที่ตนเชี่ยวชาญไปพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพ นั่นคือผลิตทั้งนักวิชาการที่สามารถสร้างและพัฒนางานองค์ความรู้ และนักปฏิบัติที่มีคุณภาพเป็นเลิศ เพียงแต่ต่างกันตรงที่สาขาวิชาการประถมศึกษาเน้นเฉพาะการประถมศึกษาเท่านั้น
2. หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ (Ed.D.) ทั้งในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และสาขาวิชาการประถมศึกษา มีเป้าประสงค์เหมือนกันคือ เพื่อผลิตผู้รอบรู้และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาเพื่อปฏิบัติงานในสาขานั้นอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพียงแต่ต่างกันตรงที่สาขาวิชาการประถมศึกษาเน้นเฉพาะการประถมศึกษาเท่านั้น

3. โครงสร้างหลักสูตร

1. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จปริญญาตรี อย่างต่ำคือ 60 หน่วยกิต
2. ถ้าผู้ไม่มีพื้นฐานในสาขาวิชาที่ศึกษาต้องเรียนวิชาปรับพื้น (Prerequisite)
3. มีข้อกำหนดของการเทียบโอนหน่วยกิตได้ ในกรณีที่ผู้เรียนมีประสบการณ์หรือเคยเรียนบางรายวิชาที่หลักสูตรกำหนด
4. ปริญญานิพนธ์ มีจำนวนหน่วยกิตไม่แน่นอน ขึ้นกับข้อกำหนดของหลักสูตรของแต่ละมหาวิทยาลัย
5. หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาการ (Ph.D.) กำหนดให้เลือกเพียง 1 สาขา ขณะที่หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ (Ed.D.) กำหนดให้เลือกได้ 1 - 3 สาขา

6. หมวดวิชาตามหลักสูตร มีลักษณะร่วมกัน คือ

6.1 หมวดวิชาแกนหรือหมวดวิชาบังคับร่วม เป็นหมวดวิชาที่กำหนดให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันโดยอาจมีกลุ่มวิชาย่อยได้แก่

1. กลุ่มวิชาวิจัยและสถิติ : เป็นกลุ่มวิชาว่าด้วยการสืบค้นและเครื่องมือในการแสวงหาความรู้

2. กลุ่มวิชาการศึกษาหรือพื้นฐานการศึกษา : เป็นกลุ่มวิชาที่เสริมสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้กว้างและรอบรู้เกี่ยวกับมิติของการศึกษากับมิติอื่นๆ ในสังคม

* 3. กลุ่มวิชาจิตวิทยา : เป็นกลุ่มวิชาที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมของมนุษย์ (อาจมีหรือไม่มี)

* 4. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน : เป็นกลุ่มวิชาในสาขาที่เน้นวิชาบังคับพื้นฐาน (อาจปรับไว้ในหมวดวิชาเอกหรือวิชาเฉพาะสาขาก็ได้)

6.2 หมวดวิชาเอกหรือวิชาเฉพาะสาขา มีทั้งวิชาบังคับและเลือก

* 6.3 หมวดวิชาที่เอื้อหรือเสริมวิชาเอก มีทั้งวิชาในสาขา/คณะ และ/หรือนอกสาขา/คณะ (อาจมีหรือไม่มีก็ได้)

* 6.4 หมวดวิชาโท มักมีลักษณะให้เลือกเรียน

* 6.5 หมวดวิชาฝึกงาน / ฝึกปฏิบัติภาคสนาม

6.6 วิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์

หมายเหตุ * หมายถึง บางหลักสูตรอาจไม่กำหนด

บทที่ 3

ผลการวิจัยเชิงสำรวจ

จากการสำรวจความคิดเห็นและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียน ผู้ใช้ชุมชนบึงทิต และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับชุมชนบึงทิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังปรากฏต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับชุมชนบึงทิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ในทัศนะของผู้เรียน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับชุมชนบึงทิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ในทัศนะของผู้ใช้ชุมชนบึงทิต และผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับชุมชนบึงทิต สาขาวิชาการประถมศึกษาในทัศนะของผู้เรียน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะเป็นผู้เรียนมี 3 กลุ่ม คือ

กลุ่ม 1 : ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยทางการประถมศึกษาจาก มศว ประสานมิตร จำนวน 30 คน

กลุ่ม 2 : ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยทางการประถมศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 90 คน และ

กลุ่ม 3 : คือกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยทางการศึกษาสาขาอื่นที่ไม่ใช่การประถมศึกษา จำนวน 100 คน

กลุ่มผู้เรียน ทั้ง 3 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 220 คน มีสถานภาพส่วนตัวดังนี้ คือ ในเรื่องเพศ มีสัดส่วนชายและหญิงใกล้เคียงกัน (ชายร้อยละ 47.7, หญิงร้อยละ 52.3) ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.3) มีอายุระหว่าง 31-50 ปี มีตำแหน่งหน้าที่เป็นศึกษานิเทศก์ร้อยละ 57.3 และเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาร้อยละ 30.9 ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 95.5 (ตาราง 1 ในภาคผนวก ง)

ผู้เรียนได้ให้ข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(1) คุณลักษณะและคุณสมบัติของชุมชนบึงทิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1.1 องค์ความรู้ :

ผู้เรียนมีความเห็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หมวดใหญ่ ได้แก่ (ตาราง 2 ในภาคผนวก ง)

1.1.1 หมวดการศึกษา (ร้อยละ 100) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มวิชา ได้แก่ หลักสูตร (ร้อยละ 77.7) การสอน (ร้อยละ 60.0) การบริหารการศึกษา (ร้อยละ 49.5) จิตวิทยา (ร้อยละ 47.7) การจัดการศึกษา (ร้อยละ 37.3)

1.1.2 หมวดวิจัย (ร้อยละ 68.2) ซึ่งประกอบด้วย วิชาการวิจัย การวัดผลและประเมินผลการศึกษา และสถิติประยุกต์

1.1.3 หมวดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 22.3) ได้แก่ วิชานวัตกรรม เทคโนโลยี และสารสนเทศเพื่อการศึกษา

1.1.4 หมวดมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 20.0) ซึ่งได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย การพัฒนาสังคมและชนบท สังคมวิทยาและปรัชญาการศึกษา เป็นต้น

1.2 ทักษะของดุษฎีบัณฑิต :

ผู้เรียนมีความเห็นว่าคุณควรประกอบด้วย (ตาราง 3 ในภาคผนวก ง)

1.2.1 ทักษะทางวิชาการ (ร้อยละ 100.0) ซึ่งได้แก่

1.2.1.1 ทักษะพื้นฐาน (ร้อยละ 77.7) ซึ่งได้แก่ ทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและอังกฤษ ทักษะการคิด การแสวงหาความรู้ และการใช้คอมพิวเตอร์

1.2.1.2 ทักษะทางวิชาชีพ (ร้อยละ 100.0) ได้แก่ ทักษะการสอน ทักษะการวิจัยและประเมินโครงการ ทักษะการผลิต จัดหาและใช้สื่อและนวัตกรรม ทักษะการบริหารและการจัดการฯ ทักษะการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการเป็นวิทยากร ทักษะการเป็นผู้นำทางการศึกษา ทักษะการเขียนผลงานทางวิชาการ ทักษะการประยุกต์ใช้ทฤษฎี และทักษะการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2.2. ทักษะทางสังคม (ร้อยละ 32.3) ได้แก่ ทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำและผู้ตาม การวางแผนและทำงานเป็นระบบ และการปรับตัว เป็นต้น

1.3 ทัศนคติ :

กลุ่มผู้เรียนมีความเห็นว่าคุณควรประกอบด้วย (ตาราง 4 ในภาคผนวก ง)

1.3.1 ทัศนคติต่อตนเอง (ร้อยละ 70.9) คือ รักความก้าวหน้า พัฒนาดตนเอง ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ยึดหลักเหตุผล เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เชื้อมั่นและชื่นชมตนเอง

1.3.2 ทัศนคติต่อนักเรียน (ร้อยละ 28.6) ได้แก่ มีใจรักและทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มุ่งมั่นในการพัฒนานักเรียน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.3.3 ทัศนคติต่อผู้อื่นและเพื่อนร่วมงาน (ร้อยละ 24.1) ได้แก่ การยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเป็นทีม และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน

1.3.4 ทัศนคติต่อสังคมและชุมชน (ร้อยละ 10.9) ได้แก่ ยึดมั่นและมีทัศนคติที่ดีต่อสถาบันครอบครัว ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันอื่นในสังคม ชื่นชมและร่วมอนุรักษ์

ภูมิปัญญาไทย มีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีทัศนคติเชิงบวกต่อนโยบายและการจัดการศึกษาของรัฐ

1.3.5 ทักษะคิดต่อวิชาชีพ (ร้อยละ 95.5) คือมีจิตสำนึกและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีใจรักและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อสังคม และมีวิสัยทัศน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพ

1.4 ความสามารถ :

กลุ่มผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าการประกอบด้วย (ตาราง 5 ในภาคผนวก ง)

1.4.1 ความสามารถทางวิชาการ (ร้อยละ 100.0) ได้แก่ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นวิทยากรและผู้อภิปราย นำวิชาการไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม พูดและเขียนภาษาต่างประเทศ มีความสามารถด้านการบริหารและการจัดการ ผลิตและเผยแพร่ผลงานวิชาการ บริโภคและผลิตงานวิจัย เป็นต้น

1.4.2 ความสามารถด้านที่นอกเหนือวิชาการ (ร้อยละ 62.3) ได้แก่ กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจและกล้าทำ มีความสามารถด้านการสื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ประสานประโยชน์ หรือสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน

(2) ลักษณะหลักสูตร

2.1 เป้าประสงค์ของหลักสูตร

ผู้เรียนมีความเห็นว่า หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุชะฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ควรมีเป้าประสงค์ดังนี้ (ตาราง 6 ภาคผนวก ง)

2.1.1 ผลิตผู้ที่มีความรู้เฉพาะทางหรือผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 73.6) ทางด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การประถมศึกษา การพัฒนาศักยภาพและจริยธรรมของบุคคล การวิจัยทางการประถมศึกษา การบริหารและการจัดการด้านการประถมศึกษา การนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการประถมศึกษา

2.1.2 ผลิตผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือรอบรู้ (ร้อยละ 35.5) คือผู้ที่รอบรู้และมีจิตสำนึกในการพัฒนาการประถมศึกษา มีความรอบรู้ในการแก้ปัญหา การพัฒนาและการจัดการศึกษาตามนโยบายของชาติ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของไทยให้เท่าเทียมกับต่างประเทศ

2.1.3 ผลิตผู้ที่มีบุคลิกภาพทางวิชาการ (ร้อยละ 27.3) คือมีความกล้าหาญและเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความคิดริเริ่มในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีคุณธรรมและจริยธรรม และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.2 รูปแบบหลักสูตร

ผู้เรียนแสดงทัศนะเกี่ยวกับรูปแบบหลักสูตรในประเด็นต่อไปนี้
(ตาราง 7 ในภาคผนวก ง)

2.2.1 ประเภทหลักสูตร (ร้อยละ 76.4) ควรเป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการวิจัยเป็นฐาน มีลักษณะสหวิทยาการ เน้นปัญหาเป็นฐาน เน้นประสบการณ์ เน้นเนื้อหาวิชา และเน้นสมรรถภาพเป็นฐาน

2.2.2 โครงสร้างหลักสูตร (ร้อยละ 20.9) ควรมีทั้งหมดวิชาบังคับ เลือก และ ปรินิพนุณานิพนธ์ ควรยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม เป็นต้น

2.2.3 ลักษณะรายวิชา (ร้อยละ 81.4) ควรมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และงาน เน้นการปฏิบัติในสภาพจริง มีลักษณะสหวิทยาการ ให้ผู้เรียนร่วมกำหนดรายวิชา เป็นต้น

2.3 การจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนแสดงทัศนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดังต่อไปนี้
(ตาราง 8 ในภาคผนวก ง)

2.3.1 กลวิธีการสอน (ร้อยละ 100.0) ควรมีลักษณะให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เน้นการปฏิบัติจริง การศึกษาดูงาน การสัมมนา การสอนแบบแก้ปัญหา และเน้นการวิจัยเป็นฐาน

2.3.2 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (ร้อยละ 41.8) ควรมีลักษณะให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เน้นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เน้นการศึกษาเป็นรายบุคคล เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

(3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้เรียนมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ (ตาราง 9 ในภาคผนวก ง)

3.1 ควรเปิดหลักสูตรภาคพิเศษเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานโดยเฉพาะผู้บริหารได้เพิ่มพูนความรู้

3.2 ควรกำหนดระยะเวลา ตารางเรียน และรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้แน่นอนเป็นระบบ

3.3 ควรแลกเปลี่ยนอาจารย์กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

3.4 ควรให้ผู้เรียนไปฝึกภาษาอังกฤษ ณ ต่างประเทศ

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชา การประถมศึกษา ในทัศนะของผู้ใช้คุณวุฒิบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ใช้คุณวุฒิบัณฑิต จำนวน 45 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 35 คน แสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร อันมีสาระสำคัญดังนี้

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุณวุฒิบัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา

(ตาราง 10 ในภาคผนวก ง)

1.1 วุฒิการศึกษาสูงสุด

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต จำนวน 45 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 35 คน ส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยร้อยละ 37.5 เห็นว่าควรเป็นมหาบัณฑิตด้านการศึกษาสาขาใดก็ได้ ร้อยละ 33.8 เห็นว่าเป็นมหาบัณฑิตสาขาใดก็ได้ แต่ควรเรียนวิชาปรับพื้นฐาน มีเพียงร้อยละ 20.0 เท่านั้นที่เห็นว่าควรเป็นมหาบัณฑิตทางการประถมศึกษา

1.2 ประสบการณ์ด้านการประถมศึกษา

โดยภาพรวมผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิคิดเป็นร้อยละ 25.0 เห็นว่าผู้สมัครควรมีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี รองลงไปร้อยละ 18.8 และ 15.0 เห็นว่าควรมีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี และ 2 ปี ตามลำดับ

1.3 พื้นความรู้และความสามารถ

โดยภาพรวมผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิต่างเห็นว่าผู้สมัครควรมีพื้นความรู้และความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 20.0 รองลงไปเห็นว่าควรมีพื้นความรู้และความสามารถด้านการวิจัย การคิดวิเคราะห์-แก้ปัญหา-การตัดสินใจ การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ การพูดการเขียน คิดเป็นร้อยละ 13.8, 11.3, 10.0, และ 2.5 ตามลำดับ

1.4 บุคลิกภาพ

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิมีทัศนะว่า ผู้สมัครควรมีบุคลิกภาพทางวิชาการ (ร้อยละ 41.3) คือ มีวิสัยทัศน์ รอบรู้และรู้ลึก ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากนี้ ร้อยละ 30 มีทัศนะว่า ผู้สมัครควรมีบุคลิกภาพทางสังคม คือมีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตใจที่อุทิศตนเพื่อส่วนรวมและมีจริยธรรมทางวิชาชีพ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิต่างแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต คิดเป็นค่าร้อยละดังนี้ (ตาราง 11 ในภาคผนวก ง)

1. ควรผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการประถมศึกษา (Specialists) ซึ่งเป็นที่พึ่งที่หวังของประเทศชาติ คิดเป็นร้อยละ 63.8 โดยเห็นว่าดัชนีบัณฑิตควรเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัยด้านการประถมศึกษา (ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการวิจัยในชั้นเรียน) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กระบวนการสอนและนวัตกรรม การพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา นโยบายและแผนระดับประถมศึกษา

2. ควรผลิตนักปฏิบัติ (Practitioners) ที่มีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานการประถมศึกษา ทั้งทางด้านการบริหารและการนิเทศการศึกษา และการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก คิดเป็นร้อยละ 33.8

3. ผลิตผู้ที่มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพด้านการประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.3

4. ผลิตทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 8.8

5. ผลิตทั้งผู้รอบรู้และผู้รู้ลึก (Generalist and Specialist) คิดเป็นร้อยละ 6.3

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

(ตาราง 12 ในภาคผนวก ง)

3.1 ความรู้

3.1.1 มีความรู้ลึกหรือมีความรู้เฉพาะทาง (ร้อยละ 57.5) อันได้แก่ หลักสูตรและการสอน จิตวิทยา การบริหารและการจัดการ การวิจัยและวัดผล และเทคโนโลยีทางการศึกษา

3.1.2 มีความรอบรู้ (ร้อยละ 30.3) อันได้แก่ สภาพและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3.2 ความสามารถและทักษะด้าน

3.2.1 การคิด คือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นระบบ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา (ร้อยละ 43.8)

3.2.2 การสื่อสารด้านการพูด อ่าน เขียนอย่างสมเหตุสมผล (ร้อยละ 30.0)

3.2.3 การนำความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ (ร้อยละ 22.5)

3.2.4 การสร้างองค์ความรู้หรือทฤษฎี และนวัตกรรมใหม่ (ร้อยละ 15.0)

3.2.5 การใช้เทคโนโลยีและการสัมนาใหม่ (ร้อยละ 13.8)

3.2.6 การวิจัยเชิงพัฒนา การวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยในชั้นเรียน (ร้อยละ 12.6)

3.2.7 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน (ร้อยละ 7.5)

3.2.8 การบริหารและการจัดการสัมนาใหม่ (ร้อยละ 7.5)

3.3 บุคลิกภาพ

3.3.1 บุคลิกภาพทางวิชาการ

3.3.1.1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ คือมีความมั่นใจ สุขุม ใจกว้าง กล้าเผชิญปัญหา และกล้าตัดสินใจ (ร้อยละ 67.5)

3.3.1.2 มีวิสัยทัศน์ รอบรู้ ฉับไว และมองการณ์ไกล (ร้อยละ 33.8)

3.3.2 บุคลิกภาพทางสังคม

3.3.2.1 มีความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ ที่จะอุทิศตนเพื่อสร้างสวัสดิการ ประถมศึกษาของชาติ (ร้อยละ 35.0)

3.3.2.2 มีมนุษยสัมพันธ์ อ่อนน้อมต่อมตน รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (ร้อยละ 28.8)

3.3.2.3 มีศรัทธาและจิตใจประชาธิปไตย (ร้อยละ 3.8)

3.3.3 บุคลิกภาพส่วนตัว

3.3.3.1 ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน คือชอบแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา (ร้อยละ 25.0)

3.3.3.2 วินัย คือมีความรับผิดชอบ อดทน และขยัน (ร้อยละ 6.3)

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ ได้แก่ กลุ่มวิชาต่อไปนี้ (ตาราง 13 ในภาคผนวก ง)

4.1 หลักสูตรและการสอน (ร้อยละ 73.8)

4.2 วิจัย ได้แก่ วิชาวิจัย (วิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัย ในชั้นเรียน) สถิติประยุกต์ การวัดและประเมินผลการศึกษา (ร้อยละ 65.0)

4.3 พฤติกรรมศาสตร์ ได้แก่ วิชาจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการ พฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ (ร้อยละ 57.5)

4.4 การบริหารและการจัดการ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ (ร้อยละ 41.3)

4.5 สังคมศาสตร์ ได้แก่ วิชาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง (ร้อยละ 38.8)

4.6 เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ได้แก่ วิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา (ร้อยละ 38.8)

4.7 การประถมศึกษา เพื่อเข้าใจพัฒนาการของการประถมศึกษา โดยเฉพาะของไทยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (ร้อยละ 32.5)

4.8 พื้นฐานการศึกษา ได้แก่ ปรัชญา สังคมวิทยา และเศรษฐศาสตร์การศึกษา (ร้อยละ 30.0)

4.9 ภาษาและคอมพิวเตอร์ เพื่อการสืบค้นและการแสวงหาความรู้ใหม่ (ร้อยละ 16.3)

4.10 คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อฝึกความรับผิดชอบและความเสียสละ (ร้อยละ 5.0)

4.11 พัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อพัฒนาตนเอง (ร้อยละ 3.8)

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขา การประถมศึกษา

5.1 โครงสร้างหลักสูตร

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า โครงสร้างหลักสูตรควรประกอบด้วย (ตาราง 14 ในภาคผนวก ง)

1. หมวดวิชาบังคับ (ร้อยละ 76.3)

เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพพื้นฐานด้านการรอบรู้และเข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงของมิติต่างๆ เข้าใจพัฒนาการและพฤติกรรมของมนุษย์ มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอน การบริหารการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชาต่างๆ ดังนี้

1.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

1.2 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์

1.3 กลุ่มวิชาวิจัย

1.4 กลุ่มวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

1.5 กลุ่มวิชาฝึกงาน

2. หมวดวิชาเลือก (ร้อยละ 47.5) เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนตามความถนัดและความสนใจของตน และตามความต้องการจำเป็นของหน่วยงานซึ่งประกอบด้วย

2.1 กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องและเสริมสาขาการประถมศึกษา ได้แก่ กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน การบริหารและการจัดการ เทคโนโลยีการศึกษา ศิลปะ-ดนตรี ภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่น กฎหมายการศึกษา

2.2 กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์และภาษา ได้แก่ กลุ่มวิชาจิตวิทยาและจริยธรรม กลุ่มวิชาวิจัย กลุ่มวิชาด้านการฝึกปฏิบัติ เช่น โครงงานและโครงการ

3. ปรินญาณินพนธ์ (ร้อยละ 10.0) เพื่อประกันคุณภาพทางการศึกษา

5.2 สัดส่วนหลักสูตร

5.2.1 วิชาบังคับ : วิชาเลือก

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิแสดงทัศนะแตกต่างกันระหว่างสัดส่วนวิชาบังคับ : วิชาเลือก บ้างก็ว่าควรเป็น 70 : 30, 50 : 50, 60 : 40, 40 : 60, 30 : 70 หรือ 80 : 20

5.2.2 กลุ่มวิชาทางการประถมศึกษา : กลุ่มวิชาวิจัย : กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์อาจเป็น 40 : 30 : 30 หรือ 50 : 30 : 20

ส่วนผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตรนั้นเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรดำเนินการได้โดยต้องพิจารณาจากเป้าประสงค์ของหลักสูตรและหลักสูตรต่างประเทศ

5.3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

5.3.1 หลักสูตรควรมีลักษณะยืดหยุ่น ทันสมัยและสัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของสังคม (ร้อยละ 20.0)

5.3.2 ควรพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ โดยควรพิจารณาหลักสูตรของนานาประเทศ และควรมีเอกลักษณ์ที่แจ่มชัด (ร้อยละ 12.5)

5.3.3 ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตเพื่อร่วมกันผลิต (ร้อยละ 12.5)

5.3.4 ควรเป็นหลักสูตรที่ใช้ปัญหาหรือการวิจัยเป็นฐาน หรือนเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (ร้อยละ 8.8)

5.3.5 ควรมีการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ ๆ โดยประเมินจากหลายแหล่ง เช่น ผู้เรียน ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต และศิษย์เก่า และควรประเมินคุณภาพอาจารย์ด้วย (ร้อยละ 3.75)

5.3.6 ชื่อหลักสูตรควรเป็น "การศึกษาขั้นพื้นฐาน" (ร้อยละ 2.5)

5.3.7 ชื่อหลักสูตรควรเป็น "หลักสูตรและการสอน(ประถมศึกษา)" (ร้อยละ 1.3)

5.3.8 ควรมีการจัดทำปฏิทินการศึกษาลดหลักสูตร รวมทั้งตารางสอนและค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 1.3)

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิแสดงทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้โดยเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนควร (ตาราง 15 ในภาคผนวก ง)

6.1 ลดการบรรยาย มีบทบาทเป็นผู้ให้แนวคิดและชี้แนะแนวทาง เป็นผู้อำนวยการความสะดวกและจัดหาแหล่งข้อมูลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (ร้อยละ 57.5)

6.2 กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้

6.2.1 ประดิษฐ์และทดลองนวัตกรรม ปฏิบัติจริงและปฏิบัติการวิจัยภาคสนาม (ร้อยละ 73.8)

6.2.2 ศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (ร้อยละ 58.8)

6.2.3 คิดวิเคราะห์วิจารณ์ อภิปรายและสัมมนาทางวิชาการ (ร้อยละ 43.8)

6.2.4 ศึกษางานทั้งในและต่างประเทศ (ร้อยละ 31.3)

6.2.5 ฝึกงาน ฝึกปฏิบัติภาคสนามและฝึกอบรบระยะสั้น (ร้อยละ 20.0)

6.2.6 ศึกษาจากกรณีตัวอย่าง (case study) และศึกษาอิสระ (independent study) (ร้อยละ 15.0)

6.2.7 เกิดจิตสำนึกต่อวิชาชีพและมีอุดมการณ์ (ร้อยละ 2.5)

6.3 ไม่ควรสร้างความเครียดให้กับผู้เรียน แต่ควรปลูกฝังอุดมการณ์และการใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนาดตนเองอยู่ตลอดเวลา (ร้อยละ 11.3)

6.4 ควรเน้นการทำปริญญานิพนธ์ที่มีคุณภาพ (ร้อยละ 5.0)

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิแสดงทัศนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา ดังนี้ (ตาราง 16 ในภาคผนวก ง)

7.1 สิ่งที่ควรวัดและประเมินผล

7.1.1 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (authentic assessment) คิดเป็นร้อยละ 77.5 คือการตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติ และผลงานหรือผลการปฏิบัติในสภาพจริงหรือใกล้เคียงกับสภาพจริง ซึ่งผลงานอาจสะท้อนเป็นแฟ้มผลงาน (portfolio) สิ่งประดิษฐ์, นวัตกรรม รายงานการศึกษาค้นคว้า ทดลองวิจัย ซึ่งควรพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ในด้านความคิดริเริ่ม ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการจัดการ ด้านความมุ่งมั่น พยายามและอดทน การทำงานเป็นคณะ และจริยธรรมทางวิชาการ

7.1.2 การวัดและประเมินผลภาคความรู้โดยเน้นความคิดระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 70.0 โดยส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเป็นข้อสอบอัตนัยสอบในห้องเรียน รองลงไปเป็นข้อสอบนอกห้องเรียน เน้นการศึกษาค้นคว้า และข้อสอบปากเปล่า

7.1.3 การวัดและประเมินบุคลิกภาพทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 27.5 ซึ่งสามารถทำได้โดยการเขียน (ข้อสอบและรายงาน) การพูด (การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอแนวคิด การอภิปราย และการสอบปากเปล่า) การกระทำ (ผลงานและสิ่งประดิษฐ์)

7.1.4 ความคิดเห็นอื่น ๆ

- ควรใช้หลายวิธีและหลายมิติ เช่น ควรให้ผู้เรียนและเพื่อนมีส่วนร่วมในการประเมิน
- ควรวัดและประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนเป็นระยะ ๆ
- ควรประเมินแบบสร้างสรรค์โดยไม่ทำลายความเชื่อมั่นของผู้เรียน
- ควรประเมินการทำปริญญานิพนธ์เป็นระยะ ๆ โดยมีผู้ประเมินภายนอก
- ควรประเมินคุณภาพการสอนของอาจารย์

7.2 สัดส่วนที่ควรวัดและประเมิน คือทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นสัดส่วน 50 : 50, 40 : 60, 30 : 70 หรือ 20 : 80

(8) การบริหารหลักสูตร

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้เชี่ยวชาญต่างแสดงทัศนะว่า การบริหารหลักสูตรควรกระทำในรูปคณะกรรมการ อันมีสาระสำคัญดังนี้ (ตาราง 17 ในภาคผนวก ง)

8.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

8.1.1 ควรประกอบด้วยบุคคลทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย คือควรมีทั้งผู้ผลิต ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ผลิต ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิหรือศิษย์เก่า (ร้อยละ 81.3)

8.1.2 ควรประกอบด้วยบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะเป็นอาจารย์ต่างภาคหรือต่างคณะ โดยมีอาจารย์ของภาคหลักสูตรและการสอนเป็นแกนหลัก (ร้อยละ 8.8)

8.2 จำนวนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.0) เห็นว่ามหาวิทยาลัยควรเป็นผู้กำหนด

8.3 วาระของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.8) เห็นว่ามหาวิทยาลัยควรเป็นผู้กำหนด แต่ก็มีผู้แสดงทัศนะอื่น เช่น เห็นว่าคณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรมีวาระ 1 ถึง 5 ปี โดยร้อยละ 27.5 เห็นว่าควรมีวาระ 4 ปี

8.4 สังกัดของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.8) เห็นว่าแล้วแต่มหาวิทยาลัยจะกำหนด นอกนั้นมีความเห็นกระจายกันไป เช่น เห็นว่าควรสังกัดภาควิชาหลักสูตรและการสอนบ้าง ขึ้นกับคณบดีบ้าง ขึ้นกับ

สภามหาวิทยาลัยบ้าง เป็นต้น

(9) ขอบข่ายงานที่ดูสมบัติทางการประถมศึกษาควรกระทำ (ตาราง 18 ในภาคผนวก ง)

9.1 ลักษณะงานและหน้าที่

- 9.1.1 สอนในสถาบันอุดมศึกษา (ร้อยละ 40.0)
- 9.1.2 สอนระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 38.8)
- 9.1.3 วิจัยด้านการประถมศึกษา (ร้อยละ 38.8)
- 9.1.4 บริหารโรงเรียนและองค์กร (ร้อยละ 37.5)
- 9.1.5 วางแผนและนโยบาย (ร้อยละ 35.0)
- 9.1.6 พัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้ (ร้อยละ 23.8)
- 9.1.7 นิเทศการศึกษา (ร้อยละ 22.5)
- 9.1.8 พัฒนางานของหน่วยงานที่ตนสังกัด (ร้อยละ 22.5)

9.2 หน่วยงานที่สังกัด

- 9.2.1 หน่วยงานใด ๆ ก็ได้ (ร้อยละ 56.3)
- 9.2.2 หน่วยงานต่างๆ ด้านการประถมศึกษา (ร้อยละ 22.5)
- 9.2.3 หน่วยงานภาครัฐ (ร้อยละ 12.5)
- 9.2.4 หน่วยงานภาคเอกชน (ร้อยละ 12.5)

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร (ตาราง 19 ในภาคผนวก ง)

10.1 สนับสนุนโดยไม่มีเงื่อนไข ถ้าสอบได้ให้ลาตามระเบียบราชการ (ร้อยละ 50.0)

10.2 สนับสนุนโดยมีเงื่อนไข

10.2.1 ระบบการเรียนการสอน ควรเป็นภาคพิเศษ (ร้อยละ 11.3) หรือภาคปกติ (ร้อยละ 6.3)

10.2.2 คุณสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน

- ตำแหน่งหน้าที่ ควรเป็นผู้บริหาร (ร้อยละ 10.0) หรือไม่ควรเป็นผู้บริหาร (ร้อยละ 1.3)

- อายุไม่เกิน 40 ปี (ร้อยละ 1.3)

10.2.3 ระบบโควตา ควรมีระบบโควตา (ร้อยละ 5.0) และไม่ควรมีระบบโควตา (ร้อยละ 1.3)

10.2.4 การลาศึกษาต่อ ควรให้ผู้เรียนลาเรียนโดยได้ขึ้นเงินเดือน (ร้อยละ 5.0) หรือควรได้รับทุนการศึกษาหรือทุนวิจัย (ร้อยละ 3.8)

10.2.5 ควรให้หน่วยงานต้นสังกัดรับรองความรู้ ความสามารถและความประพฤติของผู้เรียน (ร้อยละ 1.3)

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ตาราง 20 ในภาคผนวก ง)

11.1 ความพร้อมของมหาวิทยาลัย ในด้านต่อไปนี้

11.1.1 บุคลากร : อาจารย์ต้องมีศักยภาพทางวิชาการ และควรจัดหาอาจารย์เพิ่ม หรืออาจใช้บุคลากรภายนอก จากหน่วยงานภายนอก หรืออาจารย์ที่เกษียณอายุราชการแล้ว (ร้อยละ 28.8)

11.1.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ตำรา เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมทั้ง อาคารสถานที่ เช่นห้องเรียน ห้องพัก ต้องเพียงพอและมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 13.8)

11.1.3 ควรประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการ (ร้อยละ 6.3)

11.1.4 ควรขยายฐานการผลิตไปยังส่วนภูมิภาคโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกล ที่ทันสมัย (ร้อยละ 3.75)

11.1.5 ควรมีการประกันคุณภาพทางการศึกษา (ร้อยละ 1.3)

11.2 การคัดเลือก

11.2.1 ควรมีระบบการคัดเลือกที่เข้มแข็งและยุติธรรม โดยควรประสานความร่วมมือกับหน่วยปฏิบัติเพื่อคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ ทักษะ และคุณธรรมที่เหมาะสม (ร้อยละ 12.5)

11.2.2 ควรมีระบบโควต้า (ร้อยละ 3.75)

11.2.3 ควรคัดเลือกจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน (ร้อยละ 2.5)

11.2.4 ควรเปิดกว้างในวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยไม่จำเป็นต้องจบปริญญาโท ถ้าสามารถพิสูจน์ทราบว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมและเป็นความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน (ร้อยละ 3.75)

11.3 ควรเปิดหลักสูตรนี้โดยเร็ว เพราะเป็นที่ต้องการของสังคม (ร้อยละ 15.0)

บทที่ 4

การศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตร ปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

จากการวิเคราะห์เอกสารเพื่อศึกษาแนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรระดับดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และสาขาวิชาการประถมศึกษา (บทที่ 2) รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็น/ความคาดหวังของผู้เรียน ผู้ใช้ดุริยางค์บัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิ (บทที่ 3) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร สามารถนำผลการวิเคราะห์ทั้ง 2 ส่วนมาประกอบการศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ซึ่งมุ่งศึกษาความเป็นไปได้ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นไปได้ด้านสังคมและการตลาด

ผลจากการสำรวจภาคสนาม ทั้งผู้เรียน ผู้ใช้ดุริยางค์บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิต่างเห็นชอบและสนับสนุนให้เปิดหลักสูตรระดับดุริยางค์บัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการประถมศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของเด็กไทยในอนาคต นอกจากนี้ยังไม่มีมหาวิทยาลัยไทยแห่งใดที่เปิดหลักสูตรระดับดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา จึงทำให้สาขาดังกล่าวเป็นที่ต้องการของสังคม

2. ความเป็นไปได้ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กำหนดนโยบายการพัฒนามหาวิทยาลัยระยะ 15 ปี ในด้านวิชาการประการหนึ่งคือ ในคณะที่มีความพร้อมและเข้มแข็งทางวิชาการเช่น คณะศึกษาศาสตร์เห็นควรให้ขยายการผลิตบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ม.ป.ป. : 1) และขณะเดียวกัน สาขาวิชาการประถมศึกษาระดับปริญญาเอกของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็ได้รับการอนุมัติให้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2539 : 135) ดังนั้น จะเห็นว่าทางทบทวนมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่างสนับสนุนให้คณะศึกษาศาสตร์ดำเนินการเปิดหลักสูตรระดับดุริยางค์บัณฑิตสาขาวิชาการประถมศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ก็มีนโยบายที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตระดับบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น (คณะศึกษาศาสตร์. ม.ป.ป. ก. : 1)

3. ความเป็นไปได้ด้านงบประมาณและการลงทุน

สมพงษ์ สุชีเกตุ (2541 : 39, 43-45) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปิงบประมาณ 2535-2539 ผลการศึกษาพบว่า

1. ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) กลุ่มสาขาวิชาที่มีค่าใช้จ่ายสูงที่สุด คือ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเป็นจำนวน 121,870 บาท/หัวนิสิต รองลงมาได้แก่ กลุ่มสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเป็นจำนวน 66,329 บาท/หัวนิสิต และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดคือ 51,237 บาท/หัวนิสิต

2. เมื่อพิจารณาจำแนกตามคณะพบว่า คณะศึกษาศาสตร์มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตสูงเป็นอันดับสาม คือ 63,297 บาท และเมื่อวิเคราะห์ตามหมวดเงินรายจ่ายพบว่า คณะศึกษาศาสตร์มีค่าใช้จ่ายหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว (ซึ่งเป็นหมวดที่มีค่าใช้จ่ายโดยรวมสูงถึงร้อยละ 67.38 ซึ่งสูงกว่าหมวดอื่น ๆ) สูงเป็นอันดับ 3 คือคิดเป็น 63,356 บาท/หัวนิสิต ส่วนหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ และหมวดเงินอุดหนุน งบกลางและรายจ่ายอื่น ๆ คณะศึกษาศาสตร์มีค่าใช้จ่ายเป็นเพียงอันดับ 6 คือเป็นจำนวน 7,621 บาท/หัวนิสิต และ 2,195 บาท/หัวนิสิต ตามลำดับ

จากผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การที่ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์อยู่ในอัตราที่สูงเป็นอันดับ 3 เนื่องจากประการแรก ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว ซึ่งคณะมีคณาจารย์ที่อาวุโสทั้งวัยวุฒิ คือมีอายุเฉลี่ย 50 ปี และมีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกคิดเป็นร้อยละ 47 และระดับปริญญาโท ร้อยละ 53 นอกจากนี้ ร้อยละ 70 มีตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่งศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ 3 รองศาสตราจารย์ร้อยละ 31 และผู้ช่วยศาสตราจารย์ร้อยละ 36 (ตาราง 4.1) ประการที่สอง คณะศึกษาศาสตร์มุ่งผลิตบัณฑิตศึกษา จึงมีนิสิตปริญญาตรีเต็มเวลาน้อย เฉลี่ยนิสิตปริญญาตรีประมาณ 400 คน ปริญญาโท 380 คน และปริญญาเอก 50 คน (ข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ 2541)

อนึ่งขณะนี้คณะเปิดหลักสูตรปริญญาเอก 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาการอุดมศึกษา และสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา และประมาณปีการศึกษา 2542-2543 จะเปิดอีก 1 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา และมีอีก 3 หลักสูตรอยู่ในขั้นตอนการขออนุมัติหลักสูตรคือ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ และสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ จึงเห็นได้ว่า คณะศึกษาศาสตร์สนองนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งให้คณะผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสำคัญ ดังนั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงควรจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา เพราะการลงทุนไม่สูงมาก

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของคณาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร จำแนกตามวุฒิการศึกษา และตำแหน่งทางวิชาการ *

ภาควิชา	วุฒิการศึกษา		ตำแหน่งทางวิชาการ			
	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	ศ.	รศ.	ผศ.	อ.
• หลักสูตรและการสอน	20	12	-	11	12	9
• จิตวิทยาและการแนะแนวทางการศึกษา	7	13	1	4	10	5
• เทคโนโลยีทางการศึกษา	4	14	-	4	12	2
• การบริหารการศึกษา	6	3	-	1	2	6
• การศึกษาพิเศษ	3	3	2	-	1	3
• พื้นฐานการศึกษา	4	1	-	1	1	3
• การวัดผลและการวิจัยทางการศึกษา	3	8	-	7	1	3
รวม	50	57	3	33	39	32
ร้อยละ	46.7	53.3	2.8	30.8	36.4	30.0
อายุของคณาจารย์	ค่าเฉลี่ย = 50 ปี ค่าฐานนิยม = 50 ปี ค่ามัธยฐาน = 50 ปี					

* หมายเหตุ วิเคราะห์ข้อมูลจากสมุดหมายเลขโทรศัพท์ มศว จัดทำโดยคณะศึกษาศาสตร์ และข้อมูลจาก คุณสุรางค์ เบญจศรี เจ้าหน้าที่บุคคลของคณะศึกษาศาสตร์

4. ความเป็นไปได้ด้านกายภาพ

คณะศึกษาศาสตร์เปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรี 3 วิชาเอก และร่วมมือกับคณะต่างๆ ผลิตรีก 5 วิชาเอก ระดับปริญญาโท 12 สาขาวิชา และระดับปริญญาเอก 4 สาขาวิชา คณะมีห้องเรียนขนาดความจุ 50 คน อยู่ 13 ห้องเรียน และมีห้องประชุมขนาดเล็ก 14 ห้อง ซึ่งนำมาใช้เป็นห้องเรียนสำหรับนิสิตปริญญาโทและเอก อีกทั้งใช้ห้องประชุมคณะชั้น 2 เป็นห้องเรียนอีก 2 ห้อง จุได้ห้องละ 70 คน ซึ่งปัจจุบันหากคณะมีการประชุมคณะกรรมการชุดต่างๆ ในเวลาเดียวกันจะประสบปัญหาเรื่องสถานที่ (จากการสัมภาษณ์ คุณพิสิทธิ์ บุญปก ผู้รับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ของคณะศึกษาศาสตร์) และในอนาคตอันใกล้ คณะจะเปิดสอนในสาขาวิชาระดับดุขญีบัณฑิตเพิ่มขึ้น เช่น สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา สาขาวิชาการศึกษายุควัย สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ และสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ดังนั้น ในระยะยาวเพื่อให้การจัดการเรียน

การสอนมีประสิทธิภาพ คณะควรดำเนินการสำรวจและวางแผนการใช้อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างจริงจังและเป็นระบบ

นอกเหนือจากห้องเรียนแล้ว ห้องสมุดและการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนก็ควรจะได้รับพิจารณา ดังผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียน ผู้ใช้ คุุณสมบัติ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้องการให้การจัดการศึกษาในระดับคุุณสมบัติมีความพร้อมในทุกด้าน ไม่เว้นแม้กระทั่งด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสำนักหอสมุดกลางซึ่งมีหนังสือด้านการศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นที่ยอมรับในหมู่นักศึกษาและนักวิชาการจากสถาบันต่างๆ ดังจะเห็นได้จากสถิติบุคคลภายนอกที่มารับบริการจากห้องสมุดในปีงบประมาณ พ.ศ.2538 พ.ศ.2539 พ.ศ.2540 และ พ.ศ.2541 โดยเฉลี่ยเดือนละ 2500, 2350, 3170 และ 1195 คน ตามลำดับ (สำนักหอสมุดกลาง. 2541 : 2) แต่มีข้อสังเกตว่า ในปีงบประมาณ 2541 มีบุคคลภายนอกมารับบริการลดลง ทั้งนี้เนื่องจากสำนักหอสมุดกลางมีนโยบายเก็บค่าธรรมเนียมจากบุคคลภายนอก และทางสำนักหอสมุดกลางยังให้บริการด้านการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ คือมีบริการการสืบค้นบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก (Dissertation Abstracts) บทความด้านการศึกษาด้านจิตวิทยาเป็นภาษาอังกฤษ และบทคัดย่อปริญญาโทของ มศว นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีสำนักคอมพิวเตอร์ที่มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และมหาวิทยาลัยยังมีโครงการจัดตั้งสำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา (ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์) ที่ให้บริการด้านสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนสมัยใหม่ พร้อมทั้งการจัดการศึกษาทางไกล โดยขณะนี้ดำเนินการจาก มศว ประสานมิตร ไปยังศูนย์อัครกฤษ

กล่าวโดยสรุป มหาวิทยาลัยมีความพร้อมด้านการศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้มาตรฐาน แต่ยังมีอุปสรรคในด้านห้องเรียนและห้องทำงานของนิสิตระดับคุุณสมบัติของคณะศึกษาศาสตร์

5. ความเป็นไปได้ด้านทรัพยากรมนุษย์

สิ่งสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาในระดับคุุณสมบัติ ก็คือ คณาจารย์ผู้สอน ถ้าพิจารณาจากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในระดับคุุณสมบัติสาขาวิชาการประถมศึกษา พบว่ามีถึง 7 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ สาขาวิชาการวิจัยทางการศึกษา และสาขาวิชาพื้นฐานของการศึกษา ซึ่งสังกัดใน 7 ภาควิชา แต่ละภาควิชามีคณาจารย์ที่มีศักยภาพทางวิชาการสูง คือมีความพร้อมทั้งวุฒิการศึกษา (ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก) ตำแหน่งทางวิชาการ (คือ ผศ. รศ. และ ศ.) และประสบการณ์ทางวิชาการ (มีผลงานทางวิชาการคือ ตำรา งานวิจัย บทความ งานวิทยากร)

ซึ่งจากการสำรวจพบว่า คณะศึกษาศาสตร์มีคณาจารย์ที่มีศักยภาพในการสอนระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มีจำนวน 45 ท่าน และคณาจารย์จากคณะอื่น หรือสถาบัน หรือสำนักอีก 18 ท่าน รวมทั้งสิ้น 63 ท่าน (รายละเอียดปรากฏดังตาราง 4.2)

ตาราง 4.2 จำนวนคณาจารย์สาขาต่างๆ ของ มศว ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด *

สาขาวิชา	คณาจารย์ในคณะ			คณาจารย์นอกคณะ			รวมทั้งสิ้น
	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	รวม	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	รวม	
• หลักสูตรและการสอน	14	3	17	4	-	4	21
• จิตวิทยาการศึกษา	7	-	7	5	-	5	12
• เทคโนโลยีทางการศึกษา	5	-	5	-	-	-	5
• การบริหารการศึกษา	5	-	5	1	-	1	6
• การศึกษาพิเศษ	3	-	3	-	-	-	3
• พื้นฐานของการศึกษา	3	-	3	3	-	3	6
• การวิจัยทางการศึกษา	2	3	5	5	-	5	10
รวม	39	6	45	18	-	18	63

* หมายเหตุ คณาจารย์ที่มีได้วุฒิปริญญาเอกนั้นมีตำแหน่งทางวิชาการคือ รองศาสตราจารย์ และมีประสบการณ์ด้านการสอนและการวิจัยมากมาย

6. ความเป็นไปได้ทางเทคนิคและทางวิชาการ

สืบเนื่องจากความพร้อมทางด้านบุคลากรคือคณาจารย์ จะส่งผลให้เกิดความพร้อมทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์ได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรในการฝึกอบรม บรรยายพิเศษ และสัมมนาในศาสตร์ที่คณาจารย์มีความเชี่ยวชาญตามหน่วยงานของรัฐ และเอกชน อีกทั้งคณะศึกษาศาสตร์ได้ร่วมมือด้านวิชาการกับหน่วยงานต่างๆ อาทิเช่น โครงการวิจัยในพระราชดำรินสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง " ตัวเต็มเลี้ยงเตาะแตะ : กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในครอบครัวไทย " โครงการส่งเสริมศักยภาพครูและนักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และโครงการการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนแบบรวมชั้นสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 100 ของ กรุงเทพมหานคร เป็นต้น โดยคณะได้นำโครงการเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

อีกทั้งคณะศึกษาศาสตร์มีนโยบายพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเพื่อยกระดับวิชาชีพทางการศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคม จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการการดำเนิน

การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งได้กำหนดแนวทางหลักที่คณะกรรมการชุดนี้จะต้องดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ 5 โครงการ ได้แก่ (คณะศึกษาศาสตร์ มศว. 2541 : 1)

1. โครงการส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้
2. โครงการหลักสูตรพัฒนาวิชาชีพครูด้วยศักยภาพชุมชน
3. โครงการหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู
4. โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิตทางการศึกษาสำหรับครูประจำการ
5. โครงการหลักสูตรมหาบัณฑิตทางการศึกษาสำหรับผู้ไม่มีวุฒิทางการศึกษา

นอกจากนี้ คณะกำลังร่วมมือกับทบวงมหาวิทยาลัยในการสร้างระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยจะเริ่มทดลองใช้ในปีการศึกษา 2542

จากที่กล่าวมาข้างต้น ย่อมสะท้อนให้เห็นว่า คณะศึกษาศาสตร์ได้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนด้านศึกษาศาสตร์อย่างไม่หยุดยั้ง โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัยและบริการวิชาการควบคู่กันไปกับการจัดการเรียนการสอน อันส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตทุกระดับ ด้วยเหตุนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงมีศักยภาพทางวิชาการ และได้รับการยอมรับจากแวดวงทางการศึกษาและจากสังคมตลอดมา

7. ความเป็นไปได้ด้านการบริหารและการจัดการ

ผลการสำรวจพบว่า ผู้ใช้ชุมชนบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า ควรดำเนินการในรูปคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบ คือ มีบุคลากรของมหาวิทยาลัยทั้งในและนอกคณะศึกษาศาสตร์ และมีบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัยที่เป็นผู้ใช้ชุมชนบัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ และศิษย์เก่าอีกหนึ่งหากดำเนินการในรูปคณะกรรมการบริหารหลักสูตรในลักษณะดังกล่าว จะทำให้สามารถปรับเปลี่ยนหลักสูตรได้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

บทสรุป จากการศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา จึงพอสรุปได้ว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงทั้งในด้านความต้องการของสังคม/ตลาดแรงงาน ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะศึกษาศาสตร์ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคนิคและวิชาการ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านงบประมาณ แต่อาจมีปัญหอุปสรรคบ้างในด้านกายภาพคือ ห้องเรียน ซึ่งคณะและมหาวิทยาลัยคงแก้ปัญหาดังกล่าวได้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของชื่อสาขาวิชา และชื่อปริญญา มีข้ออภิปรายดังนี้

1. ชื่อสาขาวิชา อาจจะใช้ชื่อ

1.1 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งเป็นสาขาที่มุ่งพัฒนาศาสตร์ทั้งทางด้านหลักสูตรและการสอนโดยกว้าง และอาจมีวิชาเฉพาะสาขา เช่น การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา หรือคณิตศาสตร์ศึกษา วิทยาศาสตร์ศึกษา เป็นต้น

1.2 สาขาวิชาการประถมศึกษา เป็นสาขาที่มุ่งพัฒนาองค์ความรู้และวิชาชีพทางด้านการประถมศึกษา อันได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การนิเทศการสอน และการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา

1.3 สาขาวิชาการเรียนรู้และการสอน เป็นสาขาที่มุ่งศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

2. ชื่อปริญญา อาจจะเป็น

2.1 ปริญญาเชิงวิชาการ (Academic degree) ที่มีวุฒิ Ph.D (Doctor of Philosophy) ซึ่งมุ่งผลิตผู้นำทางวิชาการและผู้พัฒนาศาสตร์และวิชาชีพ

2.2 ปริญญาเชิงวิชาชีพ (Professional degree) ที่มีวุฒิ Ed.D (Doctor of Education) ซึ่งมุ่งผลิตผู้นำและผู้พัฒนาวิชาชีพ

ดังนั้นจึงขอเสนอตารางเพื่อเปรียบเทียบข้อดี ข้อจำกัด และเงื่อนไข/ข้อสังเกตของการเปิดหลักสูตรเมื่อพิจารณาชื่อสาขาวิชา ดังปรากฏในตาราง 4.3

จากตาราง 4.3 จะเห็นว่า การเปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มีความเป็นไปได้สูงกว่าสาขาวิชาอื่น ส่วนชื่อปริญญาอาจจะเป็น Ph.D หรือ Ed.D ขึ้นกับคณะกรรมการร่างหลักสูตรที่จะดำเนินการต่อไป แต่ในทัศนะของผู้วิจัย มีความเห็นว่าควรกำหนดชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ คือ **Ed.D** หรือเรียกเป็นภาษาไทยว่า **ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา** ด้วยเหตุผลดังนี้

1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีพัฒนามาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งมุ่งผลิตครูมาแต่เดิม ดังนั้นในศาสตร์การศึกษา จึงควรจะคงความเป็นวิชาชีพด้านศึกษาศาสตร์ เพื่อพัฒนางานวิชาชีพให้ล้ำหน้าและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2. มหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่มีชื่อเสียง เช่น มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยฟลอริดา มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอิลลินอยส์ มหาวิทยาลัยบอล ก็ใช้ชื่อปริญญาเป็น Ed.D เช่นกัน

ตาราง 4.3 การเปรียบเทียบข้อดี ข้อจำกัดและข้อสังเกตของการเปิดหลักสูตรระดับคุณวุฒิปันหิต ตามสาขาวิชาต่างๆ

ชื่อสาขาวิชา	ประเด็นพิจารณา	ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อสังเกต
(1) หลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction)	● ขอบข่ายวิชาการ ♣ ตลาดแรงงาน ◆ การพึ่งพาทางวิชาการ ♥ การบริหารหลักสูตร	● กว้างขวางและอาจมีสาขาเฉพาะทาง(เช่น ปฐมวัย ประถมศึกษา) ♣ กว้าง (ก่อนวัยเรียน-อุดมศึกษา) ◆ ลักษณะสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ♥ หลากหลายและซับซ้อน	● อาจมีความซ้ำซ้อนบางส่วนกับสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ♣ มีคู่แข่งถึง 3 แห่ง (จุฬาฯ, เกษตร และขอนแก่น) ◆ อาจมีปัญหาเรื่องการประสานงาน ♥ อาจกระทำได้ยากเพราะมีสาขาเฉพาะทางมาก	● หากจะเปิดสาขานี้ ต้องอธิบายความแตกต่างกับสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
(2) การประถมศึกษา (Elementary Education)	● ขอบข่ายวิชาการ ♣ ตลาดแรงงาน ◆ การพึ่งพาทางวิชาการ ♥ การบริหารหลักสูตร	● เฉพาะเจาะจงด้านประถมศึกษา ♣ มีกลุ่มเป้าหมายชัดเจน ตลาดมีความต้องการสูงและไม่มีคู่แข่ง ◆ ลักษณะสหวิทยาการ ♥ กระทัดรัดและคล่องตัวกว่า (1)	● อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอกทางการศึกษามีน้อย ◆ อาจมีปัญหาด้านการประสานงาน	● ควรร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น สปช. ในการผลิตคุณวุฒิปันหิตสาขานี้
(3) การเรียนรู้และการสอน (Learning and Teaching)	● ขอบข่ายวิชาการ ♣ ตลาดแรงงาน ◆ การพึ่งพาทางวิชาการ ♥ การบริหารหลักสูตร	● เน้นเฉพาะการเรียนรู้และการจัดระบบการเรียนการสอน ♣ กว้าง (ก่อนวัยเรียน-อุดมศึกษา) ◆ แบบสหวิทยาการ ♥ กระทัดรัดกว่า(1) แต่ไม่ยกว่า(2)	● อาจารย์ผู้สอนต้องมีความคล่องตัว ◆ ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างแน่นแฟ้นระหว่างภาค วิชาจิตวิทยาฯ ภาคเทคโนโลยีฯ และภาควิชาหลักสูตรและการสอน	● หากจะเปิดสาขานี้ คณะต้องสรรหาทีมที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการและมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อ 1) ศึกษาและ วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตด้านการศึกษา 2) สำรวจ ความคิดเห็นและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียน ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว และ 3) ศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิด หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

(1) การวิเคราะห์เอกสาร

1.1) เพื่อให้มหาวิทยาลัยไทยสู่ความเป็นเลิศ ต้องนำมหาวิทยาลัยออกจากระบบราชการ และขณะนั้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกำลังดำเนินการปรับเปลี่ยนและเตรียมความพร้อม รองรับการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ด้าน เช่น สร้างระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก โดยกำหนดมาตรฐานต่างๆ อาทิ มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานคณาจารย์ มาตรฐานการสอน เป็นต้น เพื่อนำมหาวิทยาลัยออกจากระบบราชการคือ เป็นมหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ พร้อมทั้งขยายการผลิตระดับบัณฑิตศึกษาคือ ปริญญาโทและปริญญาเอก ในสาขา ศึกษาศาสตร์

1.2) เอกสารหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกามีหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตทั้งในสาขาวิชา หลักสูตรและการสอน และสาขาวิชาการประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง โดยเปิดทั้งวุฒิ ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (Ph.D) และวุฒิปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (Ed.D) ซึ่งมีข้อ เปรียบเทียบของหลักสูตรทั้ง 2 สาขาดังนี้

1. เป้าประสงค์ของหลักสูตร ทั้ง 2 สาขาวิชาจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพียงแต่สาขา วิชาหลักสูตรและการสอนจะมุ่งเน้นผลิตผู้เชี่ยวชาญและผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร และการ พัฒนาการเรียนการสอน ขณะที่สาขาวิชาการประถมศึกษาผลิตผู้เชี่ยวชาญและผู้นำในการ พัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาการเรียนการสอน การบริหารและการจัดการในระดับประถม ศึกษาเท่านั้น

2. โครงสร้างหลักสูตร ทั้ง 2 สาขาวิชามีลักษณะเหมือนกันคือ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาวิจัยและสถิติ กลุ่มวิชาการศึกษาหรือพื้นฐานการศึกษา แต่จะแตกต่างกันตรงที่สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีจำนวนหน่วยกิต ระหว่าง 60-80 และมีทั้งวิชาเอกและโท ขณะที่สาขาวิชาการประถมศึกษา มีจำนวนหน่วยกิต ระหว่าง 60-90 และมีเฉพาะวิชาเอกเท่านั้น

3. วุฒิการศึกษาหรือชื่อปริญญา มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา มีชื่อปริญญาทั้ง 2 อย่างคือ ปริญญาเชิงวิชาการ (Ph.D) และปริญญาเชิงวิชาชีพ (Ed.D) โดยที่ทั้งสองปริญญา กำหนดให้ผู้เรียนต้องทำวิทยานิพนธ์/ปริญญานิพนธ์ และจำนวนหน่วยกิตไม่แน่นอน ถ้าเป็นสาขาวิชาเดียวกัน ปริญญาเชิงวิชาการจะมีเป้าประสงค์เพื่อผลิตผู้นำทางวิชาการที่สามารถพัฒนาความรู้เชิงวิชาการในสาขาที่ศึกษา พร้อมทั้งพัฒนางานวิชาชีพ ส่วนปริญญาเชิงวิชาชีพมุ่งเน้นการผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาเพื่อการปฏิบัติงานในสาขาที่ศึกษาอย่างมีคุณภาพและพัฒนางานการวิชาชีพ

สำหรับในประเทศไทย หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตทางการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา นั้น มหาวิทยาลัยไทยเปิดเป็นสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หรือสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แต่มีจุดเน้นที่ต่างกันคือ สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรมุ่งที่การพัฒนาหลักสูตรเป็นสำคัญซึ่งสามารถเจาะลึกในการจัดการศึกษาแต่ละระดับตามความสนใจของผู้เรียน ขณะที่สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มุ่งเน้นที่การพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนควบคู่กันไป และปรับประยุกต์กับการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามความสนใจของผู้เรียนเช่นกัน

หนึ่งในประเทศไทยยังไม่มีมหาวิทยาลัยใดที่เปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ดังนั้นหากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดหลักสูตรดังกล่าว จะมีส่วนช่วยเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการและพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้น ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน และด้านการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของไทยให้ได้มาตรฐานทัดเทียมกับนานาประเทศ

(2) การสำรวจภาคสนาม

จากการศึกษาข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษาซึ่งได้จากการสอบถามทัศนะผู้เรียน ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ผลสรุปประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1.1 ด้านความรู้ ดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีความรู้รอบ และรู้ลึกในสาขาเฉพาะทางที่ศึกษา ความรู้รอบเกี่ยวกับสภาพและปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้เฉพาะทางในเรื่องของ หลักสูตรและ

การสอน การวิจัยเชิงพัฒนา การบริหารและการจัดการทางประถมศึกษา เทคโนโลยีและสารสนเทศทางการศึกษา จิตวิทยาการเรียนการสอน

1.2 ด้านทักษะ มีทั้งทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคม ทักษะทางวิชาการยังแบ่งเป็นทักษะพื้นฐาน ได้แก่ ทักษะทางภาษาไทยและต่างประเทศ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และทักษะทางการคิด ทักษะทางวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการสอน ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการเป็นวิทยากร ทักษะการบริหารและการจัดการ ส่วนทักษะทางสังคม ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร/การมีมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการปรับตัว ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการวางแผนและทำงานอย่างมีระบบ

1.3 ด้านความสามารถ ประกอบด้วยความสามารถทางวิชาการ ได้แก่ ความสามารถทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ความสามารถในการผลิตและบริโภคงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการ การเป็นวิทยากรและผู้อภิปราย การพูดและเขียนภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ส่วนความสามารถนอกวิชาการ ได้แก่ ความสามารถทางการคิด การตัดสินใจ การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม

1.4 ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย บุคลิกภาพทางวิชาการ ทางสังคม และส่วนตัว บุคลิกภาพทางวิชาการ ได้แก่ มีวุฒิภาวะผู้นำทางวิชาการและมีวิสัยทัศน์ บุคลิกภาพทางสังคม คือ มีอุดมการณ์ มีจิตใจประชาธิปไตย และมีมนุษยสัมพันธ์ ส่วนบุคลิกภาพส่วนตัวคือ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีวินัย

1.5 ด้านทัศนคติ ดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีทัศนคติทางบวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และพัฒนาวิชาชีพและสังคมโดยรวม ทัศนคติทางบวกที่ ดุษฎีบัณฑิตพึงมี ได้แก่ ทัศนคติต่อวิชาชีพ ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่อนักเรียน ทัศนคติต่อผู้อื่น/เพื่อนร่วมงาน และทัศนคติต่อสังคมและชุมชน

2) หลักสูตร

2.1 เป้าประสงค์หลักสูตร ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการประถมศึกษาซึ่งมีจิตสำนึกในการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ และมีบุคลิกภาพเป็นผู้นำทางวิชาการ กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความสามารถและความชำนาญในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการสอน การวิจัยด้านการประถมศึกษา การบริหารและการจัดการประถมศึกษา และการนำวิทยาการใหม่ๆ มาปรับประยุกต์และพัฒนาทางการประถมศึกษา

2.2 รูปแบบหลักสูตร

2.2.1 ประเภทหลักสูตร ควรมีลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นปัญหาและการวิจัยเป็นฐาน และควรเป็นหลักสูตรแบบสหวิทยาการ

2.2.2 โครงสร้างหลักสูตร ควรประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาเลือก และปริญญานิพนธ์ โดยควรมีกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ กลุ่มวิชาวิจัยและสถิติ กลุ่มวิชา

พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาพื้นฐานของการศึกษา กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาการประถมศึกษา กลุ่มวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และกลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา

อีกหนึ่งโครงสร้างหลักสูตร ควรมีลักษณะยืดหยุ่น ให้มีวิชาบังคับเท่าที่จำเป็น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรายวิชาต่างๆ ตามความถนัดและความต้องการจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และควรเน้นทั้งภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับภาคปฏิบัติ

2.2.3 สัดส่วนหลักสูตร คือสัดส่วนระหว่างวิชาบังคับ : วิชาเลือก มีลักษณะหลากหลาย ขึ้นกับว่า ถ้าต้องการให้ชุมชนบัณฑิตมีมาตรฐานใกล้เคียงกันก็ควรจัดให้มีรายวิชาบังคับในสัดส่วนที่มาก แต่ถ้าต้องการให้ชุมชนบัณฑิตได้พัฒนาตามศักยภาพและตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ก็ควรกำหนดให้มีรายวิชาบังคับเท่าที่สำคัญและจำเป็นเท่านั้น

2.3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล

2.3.1 การจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ทดลอง ปฏิบัติจริง และประดิษฐ์คิดค้นด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะแนวทาง เป็นผู้อำนวยความสะดวก และเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ โดยควรใช้กลวิธีสอนที่เน้นการศึกษาเป็นรายบุคคล/กลุ่ม หรือการศึกษาอิสระ การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นการวิจัยเป็นฐาน การสัมมนาและการศึกษาดูงาน และการฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติภาคสนาม พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ กล่าวโดยสรุปคือมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3.2 การวัดและประเมินผล ควรประเมินทั้งศักยภาพทางวิชาการคือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมทั้งกระบวนการและผลงาน และควรวัดและประเมินบุคลิกภาพและจริยธรรมเชิงวิชาการ จึงควรใช้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) ซึ่งใช้หลากหลายมิติและเทคนิควิธี

2.4 การบริหารหลักสูตร ควรดำเนินการในรูปคณะกรรมการ ซึ่งอาจประกอบด้วยบุคลากรทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้ และศิษย์เก่า ส่วนจำนวน วาระ และสังกัดของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอยู่ในดุลยพินิจของมหาวิทยาลัย

3) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

3.1 วุฒิการศึกษาสูงสุด ควรสำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ไม่จำกัดสาขา

3.2 ควรมีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษา แต่มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องจำนวนปีของประสบการณ์

3.3 มีบุคลิกภาพทางวิชาการ คือ มีวิสัยทัศน์ ใฝ่รอบและรู้จัก เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และมีบุคลิกภาพทางสังคม คือ มีมนุษยสัมพันธ์และจริยธรรมทางวิชาชีพ

3.4 มีพื้นความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ การวิจัย และการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

4) ความต้องการดุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า หน่วยงานมีความต้องการดุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิตต่างสนับสนุนให้บุคลากรของตนได้ศึกษาต่อในระดับดุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษา

นอกจากนี้ ผู้เรียน ผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิ ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ขอให้ รมศว เปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ในลักษณะภาคพิเศษ เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสศึกษาต่อ อันจะเป็นการพึ่งตนเองในระยะยาวของไทย และผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิตยังเสนอให้มีโควต้าสำหรับหน่วยงานที่มีความต้องการดุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาอย่างยิ่ง

แต่อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะจากผู้ใช้ดุชฎิบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิ ในเรื่องของ ความพร้อมของมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก การประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นทั้งในและต่างประเทศ การมีระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา มีระบบการคัดเลือกที่ได้มาตรฐาน และควรขยายฐานการผลิตไปยังภูมิภาคโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกล เพื่อควบคุมและรักษามาตรฐานในการผลิตดุชฎิบัณฑิต

(3) การศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุชฎิบัณฑิต

สาขาวิชาการประถมศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า มีความเป็นไปได้สูงในการเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา (Ed.D in Elementary Education) กล่าวคือ

1. มีความเป็นไปได้ด้านสังคมและการตลาด หากเปิดหลักสูตรดังกล่าวจะช่วยเพิ่มศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา คือผลิตผู้นำและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประถมศึกษา
2. มีความเป็นไปได้ด้านนโยบายของมหาวิทยาลัยและคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มีนโยบายสนับสนุนให้คณะศึกษาศาสตร์มุ่งขยายการผลิตระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและเอก) และคณะศึกษาศาสตร์ก็กำหนดนโยบายที่จะขยายการผลิตเช่นกัน
3. มีความเป็นไปได้ด้านงบประมาณหรือการลงทุน เนื่องจากการผลิตดุชฎิบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าสาขาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ในหมวดครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ
4. มีความเป็นไปได้ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก แม้ว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคบ้าง เช่น ด้านห้องเรียนและห้องพัก แต่คณะศึกษาศาสตร์คงแก้ปัญหาได้

5. มีความเป็นไปได้ด้านทรัพยากรมนุษย์ คือ คณาจารย์มีความพร้อมพอสมควรและถ้าจะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ควรใช้แหล่งทรัพยากรมนุษย์ภายนอกมหาวิทยาลัยด้วยประมาณ 20-30 % กล่าวคือ ควรสรรหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจากหน่วยงานภายนอก เช่น สกศ. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) สปช. (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) สช. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน) ตลอดจนอาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น

6. มีความเป็นไปได้ด้านเทคนิคและทางวิชาการ ซึ่งจะเห็นได้ว่า คณะศึกษาศาสตร์ มีเจตจำนงที่จะพัฒนาศาสตร์ด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดยได้ริเริ่มโครงการต่าง ๆ มากมาย และสนับสนุนให้อาจารย์ปฏิบัติการสอนและการวิจัยควบคู่กันไป

7. มีความเป็นไปได้ด้านการบริหารและการจัดการ หากดำเนินการในรูปคณะกรรมการ ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งบุคลากรภายในและนอกมหาวิทยาลัยจะทำให้การบริหารและการจัดการ หลักสูตรเป็นระบบและครอบคลุมกับความต้องการจำเป็นของสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีข้ออภิปรายดังนี้

1. การที่หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา เป็นที่ต้องการของสังคม(พิจารณาจากผลการวิจัยเชิงสำรวจในบทที่ 3) เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวยังไม่มีมหาวิทยาลัยใดเปิด แม้ว่ามีหลักสูตรที่ใกล้เคียงกันเปิดแล้วก็ตาม คือ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนถึง 3 มหาวิทยาลัย และสาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอีก 1 มหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะหลักสูตรของทั้ง 4 มหาวิทยาลัยดังกล่าวเป็นหลักสูตรแนวกว้าง ผู้เข้าศึกษาอาจเป็นผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่มีความสนใจการพัฒนาหลักสูตรและการสอน หรือการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา ก็ได้ ส่วนหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา เป็น **หลักสูตรแนวลึก** คือเน้นเฉพาะระดับประถมศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ (อันได้แก่ แนวคิด หลักการ และทฤษฎี) ที่เกี่ยวกับการประถมศึกษาของไทย ภายใต้บริบทของสังคมไทยและภูมิปัญญาไทย ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาการศึกษาของไทยมีลักษณะการพัฒนาแบบยั่งยืน สอดคล้องและเกื้อกูลสังคมไทยอย่างแท้จริง

ดังนั้นหากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา จะตอบสนองความต้องการของตลาดและสังคม และยังช่วยยกระดับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของไทยให้ทัดเทียมกับนานาประเทศอีกด้วย

2. ส่วนผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเป้าประสงค์ของการผลิตดุษฎีบัณฑิตที่ว่า **มุ่งผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการประถมศึกษา พร้อมทั้งให้มีความรอบรู้ที่จะนำวิทยาการสมัยใหม่**

มาพัฒนามหาวิทยาลัย และวงวิชาชีพด้านการประถมศึกษา นั้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541 : 133-134, 129-132) ที่ว่า " การพัฒนาบัณฑิตศึกษา จากสภาพปัจจุบันเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยี เพื่อให้การเรียนบัณฑิตศึกษาสามารถสร้างบุคคลระดับ หัวแถว หรือกลุ่มบุคลากรผู้นำ และผู้สร้างสรรค์ความเจริญของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง คือผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาการ และความสามารถในเชิงประยุกต์ภาคปฏิบัติ อันเป็นพลังสำคัญในการร่วมกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป โดยควรมีปรัชญาบัณฑิตศึกษา 3 ประการอันได้แก่ 1) ความสามารถในการมีความรู้ เจาะจงเฉพาะด้าน แต่บูรณาการกับสาขาอื่นได้ 2) ความสามารถในการเข้าใจปรัชญาเบื้องหลังวิชานั้นอย่างลึกซึ้ง 3) ความสามารถในการประยุกต์จากทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ "

3. ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษาควรเป็นทั้งผู้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ บุคลิกภาพ และทัศนคติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและพัฒนาวิชาชีพ อันสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งนำมาจากคตินัยของศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี ที่ว่า " ขอให้บัณฑิตศึกษาทุกคน มีความรู้ประจักษ์นักปราชญ์ และมีความประพฤติประดุจผู้ทรงศีล " (มศว. 2540 : 1 และกองบริการการศึกษา มศว. 2541 : ปกใน) คือ มุ่งผลิตทั้งผู้รู้และผู้มีคุณธรรม นั้นเอง

4. ผลการวิจัยประเด็นที่ว่า หลักสูตรควรเป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือเน้นปัญหาและการวิจัยเป็นฐาน และมีลักษณะสหวิทยาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เวอร์เบอร์ (Verber. 1996 : 3023) ที่พบว่า ในการวางแผนแบบมีกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษานั้นต้องหาวิธีการพัฒนาดุษฎีบัณฑิต และแสวงหารูปแบบที่ให้นักศึกษาและอาจารย์มุ่งทำวิจัยและกิจกรรมทางวิชาการ อีกทั้งควรมีความหลากหลายของสาขาวิชาต่างๆ อย่างเกาะเกี่ยว และสัมพันธ์กันในการเพิ่มความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สตาร์คและแลตทูคา (Stark. and Lattuca. 1997 :173) ที่ว่า การออกแบบหลักสูตรและลักษณะรายวิชาในระดับอุดมศึกษาควรมีลักษณะ เน้นผู้เรียน เน้นการวิจัย เน้นปัญหา เน้นสมรรถภาพ เน้นประสบการณ์ และเน้นอนาคต

5. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษาควรดำเนินการในรูปคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย บุคคลทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้ และศิษย์เก่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กอง (Gong. 1997 : 149) ที่พบว่า การผลิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางวิชาชีพด้านการศึกษามหาวิทยาลัย UCLA นั้นควรสร้างทีมงานหรือก็คือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจเชิญวิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก รวมทั้งศิษย์เก่า และผู้ปฏิบัติงานตามหน่วยงานต่างๆ มาร่วมดำเนินงาน อีกทั้ง โคแกนและโมเสส (Kogan and Moses. 1994 : 52) กล่าวว่า ทีมงานที่ดีควรประกอบด้วย อาจารย์เต็มเวลา (Part - time faculty)

ผู้วิจัยที่เซ็นสัญญาเต็มเวลา (Full - time contract researches) และผู้สอนบางเวลา (Full - time temporary teachers) นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ยิ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย บุคคลจากฝ่ายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ในและนอกมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ใช้จากหน่วยงานด้านปฏิบัติและศิษย์เก่า ก็ยิ่งทำให้หลักสูตรและการดำเนินการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นปัจจุบัน ทันสมัย และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างทันการณ์ อันจะทำให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีเอกลักษณะเฉพาะตน

6. ส่วนในด้านการศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดหลักสูตรระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา พบว่ามีความเป็นไปได้สูง แต่มีข้อควรอภิปราย ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540 : 134-161) ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญคือ

“ แนวทางการพัฒนาบัณฑิตศึกษาที่จะเป็นแรงผลักดันให้ประเทศไทยมีบุคลากรที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ สามารถนำพาคนในสังคมและประเทศชาติให้ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเต็มภาคภูมินั้น ต้องประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการวิจัย ควรจะเปิดสาขาวิชาที่เฉพาะเจาะจง และมีการวิจัยที่เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาหลักสูตรควรสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทศวรรษหน้า เช่น หลักสูตรที่พัฒนาภาวะผู้นำ เพื่อประโยชน์ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพหลังสำเร็จการศึกษาแล้ว

2. การพัฒนาองค์ประกอบร่วมทางการศึกษา คือความจำเป็นต่อบัณฑิตศึกษาทุกสาขา อันได้แก่ ให้มีการทำวิทยานิพนธ์ให้มากที่สุด การเรียนควรมีรูปแบบสัมมนามากกว่าการเรียนแบบถ่ายทอดข้อมูลฝ่ายเดียว และควรเพิ่มพูนทักษะความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ

3. การพัฒนาบริบทที่เอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาคือ อันได้แก่ ห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย มีการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และอาจารย์ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ ”

จากข้อคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ จะเห็นว่าแม้ว่าจะมีความเป็นไปได้สูง ในองค์ประกอบที่ 2 และที่ 3 ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเชี่ยวชาญอยู่ก็ตาม แต่สำหรับองค์ประกอบที่ 1 นั้น คณะศึกษาศาสตร์และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรพิจารณาอย่างยิ่งเพื่อพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทั้งที่มีอยู่เดิม และที่กำลังจะเปิดขึ้นใหม่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศซึ่งกำลังประสบอยู่ และร่วมพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1) สำหรับคณะศึกษาศาสตร์

หากคณะศึกษาศาสตร์ตัดสินใจเปิดหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ซึ่งเป็นนโยบายที่คณะได้กำหนดไว้ในแผนฯ 8 และสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย และยังตอบสนองความต้องการของสังคมทั้งในด้านความต้องการกำลังคนและด้านวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ในระยะสั้น

1. ตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตร เพื่อเร่งดำเนินการร่างหลักสูตรให้ทันกับความต้องการของสังคม โดยคณะกรรมการร่างหลักสูตรควรประกอบด้วยคณาจารย์ในคณะและนอกคณะซึ่งอาจเป็นทั้งอาจารย์ในมหาวิทยาลัย อาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่เกี่ยวนายราชการและมีความผู้เชี่ยวชาญด้านการประถมศึกษา หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานด้านการประถมศึกษา และผู้ใช้ดุริยบัณฑิต คือหัวหน้าหน่วยงานราชการที่จัดการศึกษาด้านการประถมศึกษา นอกจากนี้คณะกรรมการร่างหลักสูตรควรนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหลักสูตร

2. ตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ คณาจารย์ต่างคณะ และบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย(ที่อาจเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้ใช้ดุริยบัณฑิต) ในสัดส่วน 3 : 2 : 1 จำนวน 12 คน อยู่ในวาระครั้งละ 4 ปี และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรขึ้นตรงต่อคณะกรรมการประจำคณะศึกษาศาสตร์ ไม่ควรสังกัดภาควิชาหรือสาขาวิชาใดๆ เพราะการบริหารหลักสูตรอาจจะไม่เป็นในลักษณะสหวิทยาการ อันจะส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิต

3. คณะควรคงอัตราเกษียณของอาจารย์ในสาขาวิชาการประถมศึกษา เร่งผลักดันและสรรหาผู้ที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติที่เหมาะสมเป็นอาจารย์สอนในระดับดุริยบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

1.2 ในระยะกลาง

1. ควรแสวงหาร่วมมือทางด้านวิชาการและด้านการลงทุนจากหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้ดุริยบัณฑิต เพื่อร่วมกันผลิตดุริยบัณฑิตทางการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานและสังคม โดยอาจกระทำในลักษณะของโครงการร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ กับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยอื่นทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

2. ควรตั้งงบประมาณรองรับการเปิดหลักสูตรดังกล่าว ทั้งในด้านงบประมาณ และการลงทุน

3. ควรส่งคณาจารย์ผู้สอนไปฝึกอบรม/ศึกษาดูงานระยะสั้นในมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่มีชื่อเสียงด้านการประถมศึกษา โดยควรไปเป็นหมู่คณะ

4. ควรสร้างทีมงานหรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่มีวิสัยทัศน์และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพอ่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสรรหาคณาจารย์ผู้สอน ซึ่งอาจมีลักษณะเป็น 1) ผู้สอนเต็มเวลา 2) ผู้วิจัยเต็มเวลา (ตามสัญญา) และ 3) ผู้สอนไม่เต็มเวลา แต่เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญจากภายนอกมหาวิทยาลัย

1.3 ในระยะยาว

1. ควรวางแผนพัฒนาคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะใน 10 ปีข้างหน้าคณะจะขาดแคลนอาจารย์ผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางอย่างหนักหน่วง เนื่องจากคณาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 50 ปี โดยควรวางแผนในลักษณะ

- สนับสนุนและส่งเสริมให้ระดับปริญญาตรีและโทที่มีผลการเรียนดีเยี่ยมให้ไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ ในสาขาวิชาการประถมศึกษา เพื่อกลับมาเป็นอาจารย์
- ส่งเสริมให้คณาจารย์ได้รับการฝึกอบรม/ศึกษาต่อ/ดูงาน ทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมให้คณาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการด้านการประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปของบทความทางวิชาการ เอกสารประกอบการสอน ตำรา และงานวิจัยเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการด้านการประถมศึกษา

2. ควรร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนคณาจารย์และวิทยาการด้านการประถมศึกษาซึ่งกันและกัน

2) สำหรับมหาวิทยาลัย

เมื่อมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะให้คณะศึกษาศาสตร์ขยายการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนในสิ่งต่อไปนี้

2.1 กระตุ้นและสนับสนุนให้คณะศึกษาศาสตร์ประสานความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัย กระทรวง/ทบวง/กรม ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

2.2 สนับสนุนและอนุมัติงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต ตลอดจนอัตราค่าจ้าง และการจัดสรรทุนสนับสนุนให้คณาจารย์ที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนในระดับดุขปฏิบัติ สาขาวิชาการประถมศึกษา ได้มีโอกาสไปฝึกอบรม/ศึกษาดูงาน/ศึกษาต่อ พร้อมทั้งอนุมัติอัตราค่าจ้างใหม่หรือคงอัตราค่าจ้างเดิมของอาจารย์ในสาขาวิชาการประถมศึกษา เพื่อให้สาขาวิชาสามารถบรรจุผู้ที่มีศักยภาพทางวิชาการสูงเป็นอาจารย์เพื่อจะมาช่วยบริหารหลักสูตรต่อไป

3) สำหรับคณะกรรมการร่างหลักสูตร

หลักสูตรที่จะร่างขึ้นควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 3.1 ชื่อหลักสูตร : " หลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปันจิต สาขาวิชาการประถมศึกษา "
ชื่อย่อปริญญา (ภาษาไทย) กศ.ด. (สาขาวิชาการประถมศึกษา)
ชื่อย่อปริญญา (ภาษาอังกฤษ) Ed.D (Elementary Education)

เพราะจากผลการวิจัยภาคสนามมีความต้องการคุณวุฒิปันจิตทางด้านนี้สูงมาก

- 3.2 เป้าประสงค์ของหลักสูตร : ผลิตคุณวุฒิปันจิตที่มีศักยภาพทางวิชาการสูง ในด้าน
การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ กลวิธีการสอนและการนิเทศ หรือการบริหาร
และการจัดการศึกษา และการวิจัยด้านการประถมศึกษา เพื่อออกไปปฏิบัติงานใน
หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

3.3 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษา มาไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแต่มีประสบการณ์ทางวิชาการด้านการประถมศึกษา เทียบเท่าปริญญาโท (โดยต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร)
3. มีหลักฐานแสดงถึงควมมีประสบการณ์และศักยภาพทางวิชาการด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
4. มีจดหมายรับรองคุณวุฒิและคุณสมบัติจากผู้บังคับบัญชา 2 ฉบับและจากอาจารย์มหาวิทยาลัยที่เคยสอน
5. เขียนเรื่องราวที่แสดงจุดมุ่งหมาย ความปรารถนาและความคาดหวังในการศึกษาต่อระดับคุณวุฒิปันจิตสาขาวิชาการประถมศึกษา

3.4 วิธีการคัดเลือก :

1. ควรสอบข้อเขียนทางวิชาการ ซึ่งควรประกอบด้วย ข้อสอบที่วัดสมรรถภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และด้านการประถมศึกษา ซึ่งควรวัดสมรรถภาพด้านการคิดวิเคราะห์ระดับสูง และสอบสัมภาษณ์ทางวิชาการ
2. ควรมีระบบการคัดเลือกที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเก็บรายวิชาที่สอบผ่านแล้วได้ไม่เกิน 2 ปี

3.5 โครงสร้างหลักสูตร :

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วย

1. หมวดวิชาบังคับร่วม 9 หน่วยกิต ได้แก่
 - การวิจัยทางประถมศึกษาชั้นสูง 3 หน่วยกิต
 - สถิติประยุกต์เพื่อการวิจัยทางประถมศึกษา 3 หน่วยกิต
 - สัมมนาพัฒนาการด้านการประถมศึกษา 3 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ 12 หน่วยกิต ให้เลือกเรียนได้ 1-2 สาขา จาก 4 สาขาดังนี้
 - 2.1 สาขาการพัฒนาหลักสูตร
 - 2.2 สาขาการเรียนรู้และการสอน
 - 2.3 สาขาการศึกษาพิเศษ
 - 2.4 สาขาการบริหารและการจัดการประถมศึกษา

 อึ่ง ในแต่ละสาขาจะมีรายวิชาให้เลือก โดยรายวิชาหนึ่งๆ ควรมีจำนวนหน่วยกิตเท่ากับ 3 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาที่เอื้อต่อการทำปริญญานิพนธ์ 6 หน่วยกิต

 โดยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชานอกสาขาวิชาและต่างคณะ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้ควบคุมการทำปริญญานิพนธ์และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
4. ปริญญานิพนธ์ 36 หน่วยกิต
- 3.6 ลักษณะการออกแบบหลักสูตรและลักษณะรายวิชา :

การออกแบบหลักสูตรและลักษณะรายวิชา ควรมีลักษณะดังนี้

 1. เน้นประเด็นหรือปัญหาเป็นฐาน (Thematic/problem-Based) เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหัวเรื่องหรือปัญหาใด ๆ อย่างกระฉับกระชวย
 2. เน้นประสบการณ์ (Experienced- Based) เพื่อให้ผู้เรียนดึงประสบการณ์ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้
 3. เน้นสมรรถภาพ (Competency- Based) เพื่อมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนให้ถึงขีดความสามารถที่แท้จริง
 4. เน้นผู้เรียน (Student- Based) เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ ตลอดจนการประเมินผล นั่นคือ ให้สัญญาการเรียนรู้ (Learning contract) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนหรือ อาจารย์ที่ปรึกษา และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง
 5. เน้นอนาคต (Future- Based) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมกับสังคมในอนาคต
 6. เน้นการวิจัย (Research- Based) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการค้นคว้าและการแสวงหาความรู้โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย

4) สำหรับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ควรมุ่งเน้นการบริหารหลักสูตรด้วยกรรมวิธีที่เน้นผลผลิต (Outcome- based approach) คือ มุ่งพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการ เช่น การคิด การเขียนทางวิชาการ และการสื่อสาร และสมรรถภาพด้านทักษะทางสังคมและจริยธรรม พร้อมทั้งควรเน้นการควบคุมคุณภาพทางวิชาการอย่างสูง ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ 7 ด้านดังนี้

4.1 การดึงดูดความสนใจ (Attractive) : แนวการจัดการเรียนการสอนต้องตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ท้องถิ่นและสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

4.2 ผลตอบแทน/ประโยชน์ (Beneficial) : หลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษาต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ต่อคณาจารย์ ต่อชุมชนและสังคมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

4.3 ความสอดคล้อง (Congruent) : การจัดการศึกษาต้องแสดงถึงความสอดคล้องระหว่างความเชื่อ ทศนคติ และพฤติกรรม และความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งเป็นจริง

4.4 จุดเด่นของหลักสูตร (Distinctive) : หลักสูตรที่จะดึงดูด มีประโยชน์และมีความสอดคล้องได้นั้น หลักสูตรจะต้องมีเอกลักษณ์และมีความโดดเด่นทั้งในแง่ของประวัติ/ความเป็นมา พันธกิจ จุดประสงค์ รูปแบบ แหล่งทรัพยากร การวางแผนในการออกแบบหลักสูตร และวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรของมหาวิทยาลัยอื่น อันจะทำให้หลักสูตรมีจุดเด่นที่ดึงดูดผู้เรียน

4.5 ประสิทธิภาพของหลักสูตร (Effective) : หลักสูตรหรือการจัดการศึกษาที่มีคุณสมบัติข้อ 4.1-4.4 ทำให้หลักสูตรมีคุณภาพสูง โดยการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งดัชนีที่พึงชี้ คือคุณภาพของผู้เรียนนั่นเอง

4.6 การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติหรือการดำเนินการ (Functional) : การวางแผนงานด้านวิชาการจะต้องสะท้อนและตอบสนองความต้องการจำเป็นของสังคม และยังมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างสูงสุด

4.7 ผลผลิตที่งอกงาม (Growth producing) : หลักสูตรและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงจะต้องพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเอง ทั้งทางด้านวิชาการ (คือ ความรู้ ทักษะและทัศนคติทางวิชาการและวิชาชีพ) และนอกวิชาการ (คือ ทักษะทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม)

บรรณานุกรม

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ชุมชนท้องถิ่น

กมล ภูประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2540.

กษมา วรวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, , ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2540.

เกียรติ อัมพรายน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมเจริญธานี

เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2540.

โกวิท ประวาลพุกษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2540.

โกสินทร์ รังสยาพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2539.

เจนวิทย์ ผาสุก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภาภรณ์ พงษ์ภิญโญโอกาส เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบัน

ราชภัฏกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2540.

ชลอ กองสุทธีใจ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2539.

ชัยยุทธ บุญสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนราชวินิต

เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2540.

ชาติชาติรี โยสีดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2540.

ดิลก พัฒนวิชัยโชติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรม

ดิอิมเพลส เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2540.

ดิเรก พรสีมา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อรอร ฤทธิ์กลาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2540.

นิวัติ กลิ่นงาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2540.

ประกอบ พรหมบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ทิพย์วรรณ อนุชิตาชีวะ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียน

กรุงเทพคริสเตียน เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2540.

ประกอบ พรหมรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2539.

- ปริญญา กรวยทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรม
ดิอิมเพรส เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2540.
- ประหยัด ทรงคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2539.
- พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2540.
- พิทยา วงษ์ยอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2539.
- พิษณุ ดุลสุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมเจริญธานี
ขอนแก่น เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2539.
- พิติษฐ ศิวลิย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2540.
- พีระ รัตนวิจิตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมเจริญธานี
ขอนแก่น เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2540.
- ไพเราะ มีบางยาง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2540.
- ยุทธชัย อุดมา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2539.
- เลี่ยม พูลเอี่ยม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2539.
- วิจิต สุวรรณวิทย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อรอร ฤทธิกลาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวงศึกษาธิการ
เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2540.
- วิเชียร เกตุสิงห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วลัยรัตน์ อัครเวศน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2540.
- ศิโรจน์ ผลพันธิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏ
สวนดุสิต เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2540.
- สงบ ลักษณะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2539.
- สวาท พลายแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ การสมพจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2540.
- สมเกียรติ ขอบผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2539.

สมยศ มีเทศน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2540.

สุธรรม ปั้นประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540.

สุชน ลิมโสภาส เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อุไรพร พานิชกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดสตูล เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2540.

สุนันท์ เทพศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมดิอมเพรส

กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2540.

สุมิตรา พงศธร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จารุพรรณ อินทร์ดี เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนมาแตร์เดอี

วิทยาลัย เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540.

สุรียา รัตนไทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วาสนา ณ ลำปาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2540.

สุเทพ สุปจิต্ত เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรม

แอมบาซาดาเดอร์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2540.

เสาวนีย์ คันทาแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียน

ประชาชนเวสต์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2540.

เหม ทอชชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เกศริน มนุผล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏ

นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2540.

อาทรร จันทรวิมล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อรอร ฤทธิกลาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2540.

อารีรัตน์ วัฒนสิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์พัฒนา

หลักสูตร เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2540.

อุไรวรรณ ธรรมกรบัญญัติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์,

ที่สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2540.

อนุสรณ์ พุเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมดิอมเพรส

กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2540.

อรุณศรี อนันตรศิริชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2540.

อำนาจ สวัสดิวงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง

ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540.

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรณิการ์ ภิญญาคง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2540.

คมเพชร จิตรศุภกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรณิ โสมประยูร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540.

ชมพันธุ์ ญูธร ณ ออยุธยา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2540.

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2539.

ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2540.

ทองคุณ หงส์พันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2540.

เนาวรัตน์ สวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2540.

บุญเรือง ขจรศิลป์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมเจริญธานี
เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2539.

บุญลือ ทองอยู่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2540.

ปรีชา คัมภีรปรกรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2540.

ปรุ่ง ทองนัดดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2540.

เยาวภา เดชะคุปต์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2539.

ผดุง อารยะวิญญู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรณิ โสมประยูร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรณิ โสมประยูร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540.

ภาณี คุรุรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรณิ โสมประยูร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540.

เรวัฒน์ สุธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2540.

- วันทยา วงศ์ศิลปกรมย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2540.
- วัลลภ กันทรพยัคฆ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2540.
- วิจิตร จันทรกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏ
สวนดุสิต เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2540.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2540.
- วีณา เวโรตมะวิชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วาสนา ณ ลำปาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2540.
- วีระ บำรุงรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อรอร ฤทธิ์กลาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวงศึกษาธิการ
เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2540.
- วาสนา ประवालพฤกษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540.
- ศรีสมร พุ่มสะอาด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2540.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2540.
- สุภรณ์ สรพงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวง
ศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2540.
- สมน อมรวิวัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อรอร ฤทธิ์กลาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2540.
- สุลัดดา ลอยฟ้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2539.
- สุวรรณ นาดพนม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อรอร ฤทธิ์กลาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวงศึกษาธิการ
เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2540.
- สุวัฒน์ เงินคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อรอร ฤทธิ์กลาง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กระทรวงศึกษาธิการ
เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2540.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2540.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรณี โสมประยูร เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2540.

อรนุช ชีรทีป เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2540.
อารี สัตตหงวี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรณีย์ โสมประยูร เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2540.
อรุณี หรดาล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2539.

บทความ

กราฟตัน, คลีฟ เอล. (2537, มกราคม-เมษายน). "บทบาทของการอุดมศึกษาสำหรับชุมชน
ในทศวรรษหน้า," *วิชาการ-อุดมศึกษา*. 3(2) : 26-33.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2540, 4 พฤษภาคม). "วิสัยทัศน์ความเป็นเลิศทางวิชาการ :
ภาพพึงประสงค์มหาวิทยาลัยไทย," *สยามโพสต์*. หน้า 7.

ประเวศ วะสี. (2537, มกราคม). "วิกฤตการณ์อุดมศึกษาและการยกเครื่องมหาวิทยาลัย,"
วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28(2) : 14-22.

"วิกฤตการณ์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย," (2540, พฤศจิกายน-ธันวาคม).

ข่าวสารกองบริการการศึกษา. 8(70) : 5-16.

วิชัย ดันศิริ. (2538, มีนาคม). "ยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย," *วารสารการศึกษา
แห่งชาติ*. 29(3) : 3-19.

"สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)," (2539,
มกราคม). *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 30(2) : 5-12.

สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
(2539). *การประกันคุณภาพทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ : วิสิทธิ์พัฒนา.

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2531, 16 ธันวาคม). *บันทึกข้อความเรื่อง "นโยบาย
และแนวปฏิบัติของทบวงมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชา
ต่าง ๆ ที่สอนเป็นภาษาต่างประเทศ ของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย,"*

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2541). *สถิติผลการปฏิบัติงานของ
สำนักหอสมุดกลาง มศว ประจำปีงบประมาณ 2540*. กรุงเทพฯ : ม.ม.พ.
อัสสโน.

หนังสือ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). *มหาวิทยาลัยที่ทางแยก : จุดประกายวิสัยทัศน์อุดม
ศึกษาไทยในอนาคต*. กรุงเทพฯ : ชัดเชตสมิ์เดีย.

_____. (2541). **คลื่นลูกที่ 5 ปรากฏสังคม : สังคมไทยที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : ชัดเชสมิเดีย.

เอกสารราชการ

กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2541) **ปฏิทินวิชาการ ปีการศึกษา**

2541 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2541) **บันทึกข้อความเรื่อง "หลักเกณฑ์**

การกำหนดชื่อปริญญา" กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวง

มหาวิทยาลัย.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2541). **หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขา**

วิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.

2541). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2539). **หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2539). ขอนแก่น :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ม.ป.ป.). **ทิศทางของคณะศึกษาศาสตร์**

มศว ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

_____. (2541?) **หมายเลขโทรศัพท์ มศว จัดทำโดยคณะศึกษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

_____. (2541) **คำสั่งคณะศึกษาศาสตร์ ที่ 50/2541 เรื่อง แต่งตั้งกรรมการดำเนิน**

การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

_____. (2541) **จดหมายข่าวคณะศึกษาศาสตร์ มศว ฉบับที่ 11 เดือนพฤศจิกายน-**

ธันวาคม 2541 กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะศึกษาศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2536). **หลักสูตร**

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2536. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2539). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- _____. (2533, 1 มิถุนายน). **ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2533**.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2536). **คู่มือการเสนอหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- _____. (2539). **คู่มือนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- _____. (2538). **ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยคณาจารย์บัณฑิตศึกษา พ.ศ.2538**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ม.ป.ป.). **นโยบายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- _____. (2537, 22 มีนาคม). **ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2536**.

งานวิจัย

- วีระ วงศ์สรรค์. (2530). **การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตทางทหาร**. ปริญญาโท กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ สุทธิเกตุ. (2541). **รายงานการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีงบประมาณ 2535-2539**. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Dissertation

- Allen, Catherine Mary. (1997, February). "Time to Completion of Doctorate : Implication for Ph.D. and Ed.d. Programs in Education (Doctor of Philosophy, Doctor of Education)," **Dissertation Abstracts International-A**. (CD-ROM) 57(8) : 1997 Available : UMI; Dissertation Abstract (1997).

- Bevis, EM Olivia. (1991, February). "A New Direction for Curriculum Development for Professional Nursing : A Paradigm Shift From Training to Education," **Dissertation Abstract International-A.** (CD-ROM) 51(8) : 1993 Available : UMI; Dissertation Abstract (1993).
- Bracciano, Alfred Gerald. (1992, November). "A Descriptive Study of The Development and Validation of A Curriculum Development Process for Occupational Therapy in An Insitution of Higher Education," **Dissertation Abstracts International-A.** (CD-ROM) 53(5) : 1992 Available : UMI; Dissertation Abstract (1998).
- Delgesso, Daniel David. (1995, December). "American Adult Education Doctoral Programs in Comparison to the Commission of Professors of Adult Education Standards for Graduate Programs in Adult Education," **Dissertation Abstracts International-A.** (CD-ROM) 56(6) : 1995 Available : UMI 51(8) : 1993 Available : UMI; Dissertation Abstract (1997).
- Gong, Janet Claire. (1997, December). "Teaching and Developing Educational Leadership Competencies within the UCLA Ed.d. Leadership Career Program (University of California, Los Angeles, Ed.d. Leadership Career Program)," **Dissertation Abstracts International-A.** (CD-ROM) 58(6) : 1997 Available : UMI; Dissertation Abstract (1997).
- Keramas, Jamas George. (1991, May). "Curriculum Development of Robotics / Automated Systems for Vocational Education at the Secondary Level Based on An Industry Needs Assessment (Automated Systems)," **Dissertation Abstracts International-A.** (CD-ROM) 51(11) : 1993 Available : UMI; Dissertation Abstract (1993).
- Olesinski, Raymond Lawrence. (1994, January). "When Students Construct Curricula : The Selection and Organization of Learning Experiences," **Dissertation Abstracts International-A.** (CD-ROM) 54(7) : 1993 Available : UMI; Dissertation Abstract (1998).
- Smiley, Delores Mixon. (1996, March). "Development and Validation of a Curriculum Renewal Process for Programs for Higher Education at Nava Southeastern University (Florida)," **Dissertation Abstracts International-A.** (CD-ROM) 56(9) : 1997 Available : UMI; Dissertation Abstract (1997).

- Verber, Nancy Warner, (1996, February). "A Study of a Doctoral Program in Higher Education as a Field of Study Using a Strategic Planning Model," ***Dissertation Abstracts International-A***. (CD-ROM) 56(8) : 1997 Available : UMI; Dissertation Abstract (1997).
- Weinand, Nancy Ashpole. (1997, November). "An Assessment of the Doctoral Program in Educational Administration at the University of Minnesota," ***Dissertation Abstracts International-A***. (CD-ROM) 58(5) : 1997 Available : UMI; Dissertation Abstract (1997).

Graduate Catalog.

- Arizona State University. ***Graduate Catalog 1994-1995/1995-1996.***
- Ball State University. ***Graduate Catalog 1996.***
- Eastern Michigan University. ***The Graduate Catalog 1993-1995.***
- East Texas State University. ***Graduate Catalog 1993-1994.***
- Harvard Graduate School of Education. ***1996-1997 Catalogue.***
- Illinois State University. ***Graduate Catalog 1993-1994.***
- Indiana State University. ***Bulletin Graduate Catalog 1995-1997.***
- Indiana University of Pennsylvania. ***Graduate Catalog 1993-1995.***
- North Carolina State University. ***Graduate Catalog 1994.***
- Northern Illinois University. ***Graduate Catalog 1995-1996.***
- University of Connecticut. ***Graduate Catalog 1994-1995.***
- University of Florida. ***Graduate Catalog 1994-1995.***
- University of Hawai'i at Mānoa. ***1993-1995 General and Graduate Information Catalog.***
- University of Houston. ***Graduated and Professional Studies 1994-1996.***
- University of Illinois at Urbana-Champaign. ***Graduate Catalog 1995.***
- The University of Kansas. ***Graduate School Catalog 1993-1995.***
- The University of Mississippi. ***Graduate School Catalog 1995.***
- University of Missouri Columbia. ***Graduate Catalog 1991-1993.***
- University of New Hampshire. ***Graduate Catalog 1993-1995.***
- University of New Orleans. ***Graduate Catalog 1994-1996.***

University of Northern Colorado. **Bulletin 1995-1996.**

University of Southern California. **Catalogue 1994-1995.**

University of South Carolina, Columbia Campus. **Graduate Catalog 1995.**

Text

Bergquist, Willam H. & Armstrong, Jack L. (1986). **Planning Effectively for Educational Quality.** San Francisco : Jossey-Bass.

Calder, Judith. (1994). **Programme Evaluation and Quality.** London : Kogan Page.

Cox, Bill. (1994). **Practical Pointers for University Teachers.** London : Kogan Page.

Hass, Glen. (1987). **Curriculum Planning A New Approach.** 5th ed. Boston : Allyn and Bacon.

Kaufman, Roger and Douglas Zahn. (1993). **Quality Management Plus The Continuous Improvement of Education.** Carlifornia : Corwin.

Kogan, Maurice ; Moses, Ingrid & El-Khawas, Elaine. (1994). **Staffing Higher Education.** London : Jessica Kingsley.

Oliva, Peter F. (1992). **Developing the Curriculum.** 3rd. ed. New York : Harpers Collins.

Posner, George J. (1992). **Analyzing the Curriculum.** New York : McGraw-Hill.

✓ Saylor, J. Galen, William M. Alexander. Arther J. Lewis. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning.** 3th. ed. Holt, Rinehart and Winson.

Stark, Joan S. & Lattuca, Lisa R. (1997). **Shaping the College Curriculum : Academic Plans in Action.** Boston : Allyn and Bacon.

Weimer, Maryellen. (1991). **Improving College Teaching.** San Francisco : Jossey-Bass.

Werdelin, Ingvar. (1977). **Manual of Education Planning : Evaluation.** Sweden : Linkoping School of Education.

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้เรียน

ส่วนที่ 1

จุดประสงค์ : ต้องการทราบข้อมูลส่วนบุคคล
คำชี้แจง : กรุณาทำ / และเติมคำตอบในช่องว่าง

- 1) เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
- 2) อายุ..... ปี
- 3) ระดับการศึกษาสูงสุด
☐ 1.ปริญญาโท สาขาการประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัย.....
.....
☐ 2. ปริญญาโท สาขาอื่น (โปรดระบุ)
จากมหาวิทยาลัย.....
- 4) ตำแหน่ง
- 5) หน่วยงานที่สังกัด (กอง)
(กรม)
- 6) ลักษณะงานที่ทำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ งานวิชาการ ได้แก่
.....
☐ งานบริการวิชาการ ได้แก่
.....
☐ งานธุรการ ได้แก่
.....

สำหรับ
เจ้าหน้าที่

☐☐☐

1-3

☐

4

☐

5

☐☐

6-7

☐☐

8-9

☐

10

☐☐

11-12

☐

13

☐

14

☐

15

☐

16

ส่วนที่ 2

จุดประสงค์ : เพื่อสำรวจความคาดหวังและความต้องการในเรื่อง ทักษะ ความรู้
ทัศนคติ และความสามารถที่ผู้ปฏิบัติงานติดทางการประถมศึกษาพึงมี
คำชี้แจง : กรุณาแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระโดยการเขียนตอบ

(1) ผู้ปฏิบัติงานติดทางการประถมศึกษาควรมีคุณลักษณะ และคุณสมบัติ
ดังต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง

1. ความรู้ (Knowledge)

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5

2. ทักษะ (Skill)

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5

3. ทัศนคติ (Attitude)

- 3.1
- 3.2
- 3.3
- 3.4
- 3.5

4. ความสามารถ (Ability)

- 4.1
- 4.2
- 4.3
- 4.4
- 4.5

- (2) หากท่านมีความประสงค์จะศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทางการประถมศึกษา
ท่านคิดว่าลักษณะหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนควรมีลักษณะเช่นใด

2.1 หลักสูตร

2.1.1 เป้าประสงค์ของหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

2.1.2 รูปแบบของหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 การจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

คำตอบของท่านมีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต
สาขาวิชาการประถมศึกษา

แบบสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิ

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล
2. ตำแหน่งหน้าที่/ตำแหน่งทางวิชาการ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
- จากมหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรเป็นเช่นใด
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรเป็นเช่นใด
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้เรียนในระดับดัชนีบัณฑิตที่พึงประสงค์ ควรเป็นเช่นใด
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ มีอะไรบ้าง

1.
2.
3.
4.
5.

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1.
2.
3.
4.
5.

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1.
2.
3.
4.
5.

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1.
2.
3.
4.
5.

(8) การบริหารหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1.
2.
3.
4.
5.

(9) ขอบข่ายงานที่ผู้เชี่ยวชาญบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรทำเช่นใด

1.
2.
3.
4.
5.

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1.
2.
3.
4.
5.

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.
2.
3.
4.
5.

ชื่อ-นามสกุล ของผู้สัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ

<u>ชื่อ</u>	<u>ตำแหน่ง</u>
นางเกศริน มนุผล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
นางจารุพรรณ อินทุรัตน์	อาจารย์โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม	อาจารย์ 2 ระดับ 6 ช่วยราชการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
นางสาวทิพย์วรรณ อนุชราชีวะ	อาจารย์โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน
นางวรรณิ์ โสมประยูร	รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางสาววลัยรัตน์ อัสวเวศน์	นักวิชาการศึกษา 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
นางวาสนา ณ ลำปาง	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนบ้านแม่เหี้ยวใต้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง
นางสุนีย์ การสมพจน์	ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
นางสาวสุนีย์ เหมประสิทธิ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางสาวสุภาภรณ์ พงษ์ภิญโญโอกาส	อาจารย์สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
นางสาวอุไรพร พานิชกุล	ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา
นางสาวอรอร ฤทธิ์กลาง	นักวิชาการศึกษา 4 สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค

เอกสารหลักสูตร

ระดับคุณวุฒิบัณฑิตทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(1) ชื่อปริญญา : ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (พ.ศ. 2536)

(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และเคยทำงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์มาแล้ว แต่ถ้าจบปริญญาโทที่ไม่ผ่านการทำวิทยานิพนธ์ ผู้สมัครต้องมีผลงานวิจัย หรือมีประสบการณ์วิจัยในสายงานที่จะเข้าศึกษาเป็นที่ยอมรับของสาขานั้น ทั้งนี้การพิจารณารับเข้าศึกษาให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำภาควิชา

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

1. ผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญพิเศษทางสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
2. ผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทางการศึกษาค้นคว้า วิจัย ทดลอง และนำวิทยาการใหม่ๆ ทางหลักสูตรไปประยุกต์ใช้
3. สร้างผู้นำทางวิชาการสาขาหลักสูตรและการสอน และเผยแพร่ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนไปสู่สถาบันการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(4) โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต ประกอบด้วย

1. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต
1.1 วิชาเอกบังคับ		11 หน่วยกิต
1.2 วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	4 หน่วยกิต
2. วิชาที่เกี่ยวข้อง	ไม่น้อยกว่า	9 หน่วยกิต
3. วิทยานิพนธ์		36 หน่วยกิต

รายวิชาเอกบังคับ 11 หน่วยกิต ได้แก่วิชาต่อไปนี้

- 153691 วิธีวิจัยทางการศึกษาขั้นสูง (3)
- 162611 การศึกษาขั้นสูงทางสาร์ตการศึกษา (2)
- 162621 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรและการสอน (2)
- 162622 ปฏิบัติการทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสาขาวิชาเฉพาะ (2)
- 162697 สัมมนา (1,1)

รายวิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

- 153631 การวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาด้วยวิธีการทางสถิติขั้นสูง (2)

162623 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอน (2)

162631 การศึกษาชั้นสูงทางนวัตกรรมการศึกษา (2)

162696 เรื่องเฉพาะทางหลักสูตรและการสอน (1)

162698 ปัญหาพิเศษ (1)

รายวิชาที่เกี่ยวข้อง เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

โดยให้นิสิตเลือกเรียนจากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องที่เปิดสอนอยู่ในภาควิชาต่างๆ ที่มี
เลขรหัสวิชา 3 ตัวตามหลังตั้งแต่ 400 ขึ้นไป โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษา
ประจำตัวนิสิต หัวหน้าภาควิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

(1) ชื่อปริญญา : ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (พ.ศ. 2539)

(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษา หรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา
ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยรับรอง และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 จากระบบ 4 แต้ม

1.1 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 (จากระบบ 4 แต้ม)

1.2 ถ้ามีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 3.50 แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 3.30 และมีผลงาน หรือ
ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (หลังสำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาโท) อย่างน้อย 2 ปี

2. ผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษาสาขาการศึกษา ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตร

3. คุณสมบัติอื่นๆ ตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิต ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ความสามารถ ดังต่อไปนี้

1.1 สร้าง และพัฒนาหลักสูตรในระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 เลือก ปรับปรุง และคิดริเริ่มพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

1.3 ค้นคว้า วิจัย เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่จะนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรและการสอนให้
เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

1.4 บริหาร และจัดการหลักสูตรและการสอนให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมาย

2. มีคุณธรรม จริยธรรม รับผิดชอบต่อส่วนรวม และยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง

(4) โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต ได้แก่

219801 การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์กระบวนสืบเสาะสำหรับหลักสูตรและ
การสอน (2)

219802 ระเบียบวิธีวิทยาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอน (3)

219822 ทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (4)

219991 การสัมมนาระดับคณาจารย์บัณฑิตทางหลักสูตรและการสอน (3)

219992 งานฝึกเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน (3)

2. หมวดวิชาเลือก 12 หน่วยกิต จากกลุ่มวิชาต่างๆ ดังนี้

2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานเกี่ยวกับสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย 3 กลุ่มย่อย คือ

- จิตวิทยาการศึกษา
- สถิติวิจัย การวัดและประเมินผล
- หลักสูตรและการสอน

2.2 กลุ่มวิชาสนับสนุนสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย 3 กลุ่มย่อย คือ

- พัฒนศึกษาศาสตร์
- เทคโนโลยีทางการศึกษา
- การบริหารการศึกษา

2.3 กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนประกอบด้วย 3 กลุ่มย่อย คือ

- วิทยาศาสตร์ศึกษา
- การสอนสังคมศึกษา
- การประถมศึกษา

3. วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(1) ชื่อปริญญา : ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (พ.ศ. 2541)

(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง หรือเทียบเท่า (แบบ 2(1)) หรือสำเร็จปริญญาโททางการศึกษา (แบบ 1) หรือสาขาอื่น (แบบ 2) จากสถาบันอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยรับรอง

2. คุณสมบัติอื่นๆ ตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการสอนในระดับต่างๆ และเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาและการแสวงหาแนวคิด แนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เพื่อผลิตงานวิจัย และสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางด้านหลักสูตรและการสอนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด

(4) โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรมีทั้ง 3 ลักษณะเพื่อตอบสนองกับคุณวุฒิของผู้เรียนที่หลากหลาย ดังแสดงตามตาราง ต่อไปนี้

โครงสร้าง	แบบ 1 สำเร็จปริญญาโท ทางการศึกษา	แบบ 2 (1) สำเร็จปริญญาตรี ทางการศึกษา	แบบ 2 (2) สำเร็จปริญญาโทสาขาอื่น ที่มีใช้สาขาการศึกษา
รายวิชาเรียน	-	40	24
- วิชาบังคับร่วม	-	12	4
- วิชาบังคับเฉพาะ	-	20	14
- วิชาเลือก	-	8	6
วิทยานิพนธ์	48	48	48
รวม	48	88	72

* เงื่อนไข ไม่ว่าโครงสร้างแบบใดก็ตาม นิสิตจะต้องลงทะเบียนรายวิชา 2740860 สัมมนา วิทยานิพนธ์ทุกภาคการศึกษาจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา โดยไม่นับหน่วยกิต

รายวิชาเรียน

1) แบบ 2 (1)

1.1 รายวิชาบังคับร่วม 12 หน่วยกิต ได้แก่ รายวิชาต่อไปนี้

- 2701699 หลักและพื้นฐานการศึกษาไทย (2)
- 2701802 การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2)
- 2702601 สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์ 1 (3)
- 2702621 วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ 1 (3)
- 2702628 วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ 2 (3)

1.2 รายวิชาบังคับเฉพาะ 20 หน่วยกิต ประกอบด้วย

กลุ่ม ก. 6 หน่วยกิต ได้แก่ รายวิชาต่อไปนี้

- 2706716 ทฤษฎีหลักสูตร (2)
- 3800714 จิตวิทยาการรับรู้ของมนุษย์ (2)

กลุ่ม ข. 14 หน่วยกิต ได้แก่ รายวิชาต่อไปนี้

- 2740836 การพัฒนาและการใช้หลักสูตร (3)
- 2740837 การพัฒนาและการใช้ระบบการสอน (3)
- 2740851 การจัดการหลักสูตรและการสอน (2)
- 2740852 หลักสูตรและการสอนวินิต (3)
- 2740853 สัมมนาระดับดุษฎีบัณฑิตทางหลักสูตรและการสอน (3)
- 2740860* สัมมนานิพนธ์

1.3 รายวิชาเลือก 8 หน่วยกิต

ให้นักศึกษาเลือกเรียนรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษา ที่เพิ่มพูนความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่เป็นวิชาเอก/โท จำนวน 4 หน่วยกิต และความรู้ด้านการสอนวิชาเอก/โท อีก 4 หน่วยกิต ตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2) แบบ 2 (2)

2.1 รายวิชาบังคับ 4 หน่วยกิต ได้แก่รายวิชา

- 2701802 การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2)
- 2702628 วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ 2 (2)

2.2 รายวิชาบังคับเฉพาะ 14 หน่วยกิต ได้แก่รายวิชา

- 2740836 การพัฒนาและการใช้หลักสูตร (3)
- 2740837 การพัฒนาและการใช้ระบบการสอน (3)

2740851 การจัดการหลักสูตรและการสอน (2)

2740852 หลักสูตรและการสอนวินิต (3)

2740853 สัมมนาระดับดุขฎิบัณฑิตทางหลักสูตรและการสอน (3)

2740860* สัมมนาวิทยานิพนธ์

สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ทางการศึกษามาก่อน จำเป็นต้องเรียนรายวิชาเกี่ยวกับพื้นฐานทางการศึกษาเพิ่มเติมตามดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยไม่นับหน่วยกิต

2.3 รายวิชาเลือก

ให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร หรือการสอนตามความสนใจ ความถนัด หรือความจำเป็นเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจจะเลือกเรียนเป็นกลุ่มวิชา หรือเป็นรายวิชาต่างๆ ในหลายกลุ่มวิชาต่อไปนี้

- กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา มีให้เลือกถึง 10 รายวิชา
- กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอนระดับมัธยมศึกษา มีให้เลือกถึง 4 รายวิชา
- กลุ่มทั่วไป มีให้เลือกถึง 7 รายวิชา

หรืออาจเลือกรายวิชาอื่นๆ ของสาขาต่างๆ ได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(1) ชื่อปริญญา : ปริญญาการศึกษาดุริยบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร (พ.ศ. 2530)
(Ed.D. in Curriculum Research and Development)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- 2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาต่างๆ จากสถาบันการศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยรับรอง
- 2.2 มีหนังสือรับรองผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอก ตามแบบของมหาวิทยาลัย 3 ฉบับ จากผู้รับรอง 3 คน ซึ่งอาจเป็นผู้บังคับบัญชา อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน หรืออาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์

(3) ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.1 ปรัชญา

หลักสูตรปริญญาดุริยบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถในการคิดและเป็นผู้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

3.2 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตดุริยบัณฑิตให้มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 3.2.1 สามารถทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 3.2.2 รอบรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร และสามารถบูรณาการความรู้จากทฤษฎีและหลักการจากสาขาวิชาเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 3.2.3 เป็นผู้นำบุกเบิกแสวงหาแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำไปใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 3.2.4 สามารถบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนในระดับการศึกษาต่างๆ
- 3.2.5 สามารถเผยแพร่ความรู้ ความคิด และการวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 3.2.6 เป็นผู้มีความคุณธรรมและจริยธรรม

(4) โครงสร้างของหลักสูตร

จำนวน 60 หน่วยกิต ประกอบด้วยหมวดวิชาต่างๆ ดังนี้

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต		
	บังคับ	เลือกไม่น้อยกว่า	รวมไม่น้อยกว่า
ก. หมวดระเบียบวิธีวิจัย	9	3	12
ข. หมวดพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์	9	3	12
ค. หมวดการพัฒนาหลักสูตร	12	3	15
ง. หมวดวิชาเลือกเสรี	-	6	6
จ. ปรินซิเพิล	15	-	15
รวม	45	15	60

รายวิชาหมวดต่าง ๆ

หมวด ก หมวดระเบียบวิธีวิจัย ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ประกอบด้วย

วิชาบังคับ 9 หน่วยกิต ได้แก่

วิจัย 710 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (3)

วัดผล 740 การทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยาขั้นสูง (3)

สถิติ 751 การวางแผนและวิเคราะห์การทดลอง (3)

วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต จากวิชาต่อไปนี้

สถิติ 752 สถิติขั้นสูงเพื่อการวิจัย (3)

สถิติ 753 ทฤษฎีการสุ่มตัวอย่าง (3)

วิจัย 711 การวิจัยเชิงคุณภาพ (3)

วิจัย 716 การวิจัยเชิงปริมาณ (3)

คอม 860 คอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย (3)

หมวด ข หมวดพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ประกอบด้วย

วิชาบังคับ 9 หน่วยกิต ได้แก่

มนุษย์ 800 สัมมนาแนวคิดทางปรัชญา จิตวิทยาและประวัติศาสตร์
กับการศึกษาไทย (3)

สังคม 801 สัมมนาแนวคิดทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองกับการศึกษาไทย (3)

จิต 720 พฤติกรรมและคุณธรรมในการเป็นผู้นำ (3)

วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

- สังคม 711 ปัญหาในเวศน์วิทยามนุษย์ (3)
สังคม 712 การเปลี่ยนแปลงและการวางแผนทางสังคม (3)
สังคม 713 การสื่อสารเพื่อการพัฒนา (3)
สังคม 715 บทบาทและทัศนศิลป์และวรรณกรรมในอารยธรรมไทย (3)
จิต 722 การศึกษากับการพัฒนาบุคลิกภาพ (3)

หมวด ค. หมวดการพัฒนาหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

วิชาบังคับ 12 หน่วยกิต ได้แก่

- หลักสูตร 800 ทฤษฎีและปฏิบัติการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร (3)
หลักสูตร 810 สัมมนาการวิจัยและพัฒนาการสอน (3)
หลักสูตร 811 ปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร (3)
หลักสูตร 820 สัมมนาการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารและการประเมินหลักสูตร (3)

วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต ได้แก่

- หลักสูตร 801 สัมมนานวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาหลักสูตร
และการเรียนการสอน (3)
หลักสูตร 802 สัมมนาปฏิบัติการพัฒนาและประเมินหนังสือแบบเรียน
และเอกสารประกอบหลักสูตร (3)
หลักสูตร 803 สัมมนาแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรและการนิเทศ (3)
หลักสูตร 812 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กปัญญาเลิศ (3)
หลักสูตร 813 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีปัญหา
ทางการเรียน (3)
หลักสูตร 814 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (3)
หลักสูตร 815 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา (3)
หลักสูตร 816 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษา (3)
หลักสูตร 817 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา (3)
หลักสูตร 818 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา (3)
หลักสูตร 819 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ (3)
หลักสูตร 821 ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม (3)
หลักสูตร 822 การศึกษาค้นคว้าเฉพาะเรื่อง (3)

หมวด ง. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยเลือกเรียนจากรายวิชาในหมวด ข.
หรือ ค. หรือจากรายวิชาอื่นระดับดุษฎีบัณฑิตในสาขาอื่น ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐเท็กซัสตะวันออก
(East Texas State University)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ปริญญาการศึกษาดุซฐิบัณฑิตทางการนิเทศ หลักสูตร และการสอนที่เน้น
การประถมศึกษาหรือการศึกษาการอ่าน (Supervision, Curriculum and
Instruction, Ed.D. with Support Area in Elementary Education or
Reading Education)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร 2.75
หรือ 3.00 ในจำนวน 60 หน่วยกิต หรือสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท
ด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.40 และปฏิบัติงานหลังจากที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท
2. มีจดหมายรับรองจากบุคคล 4 คน โดยผู้รับรอง 2 คนต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก
3. สอบผ่าน GRE ตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

เพื่อผลิตผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐและเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ
ศึกษาในระดับประถมศึกษา วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ศูนย์การวิจัยและพัฒนาการศึกษา
โดยผู้ที่จบต้องแสดงสมรรถภาพด้านการวิจัยและสถิติ การออกแบบหลักสูตรและการสอน การวิจัย
เกี่ยวกับผู้เรียนและการเรียนรู้ กลวิธีการสอน และการวิจัยการสอนที่มีประสิทธิภาพ

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

1. สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาโทในสาขาที่เื้อื้อต่อการเรียนหลักสูตรนี้ ต้องเรียนอย่างน้อย
60 หน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 กลุ่มวิชาการนิเทศ หลักสูตรและการสอน 27 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มวิชาการวิจัย 12 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มวิชาเอกด้านการประถมศึกษา หรือการศึกษาการอ่าน 21 หน่วยกิต
 - 1.4 ปริญญานิพนธ์ 12 หน่วยกิต
2. สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาโท สาขาที่ไม่เื้อื้อต่อการเรียนหลักสูตรนี้ หรือผู้มีวุฒิปริญญาตรี
ต้องเรียนอย่างน้อย 90 หน่วยกิต ประกอบด้วย
 - 2.1 กลุ่มวิชาการนิเทศ หลักสูตร และการสอน 27 หน่วยกิต
 - 2.2 กลุ่มวิชาการวิจัย 12 หน่วยกิต
 - 2.3 กลุ่มวิชาเอกด้านการประถมศึกษาหรือการศึกษาการอ่าน 21 หน่วยกิต

2.4	กลุ่มวิชาที่เอื้อ/เสริมวิชาเอก	15	หน่วยกิต
2.5	กลุ่มวิชาเลือก	15	หน่วยกิต
2.6	ปริญญานิพนธ์	12	หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยฟลอริดา
(University of Florida)

(1) ชื่อหลักสูตร : ปริญญาการศึกษาดุ๊กบัณฑิต สาขาวิชาการสอนและหลักสูตร
(Ed.D. in Instruction and Curriculum)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและได้คะแนน GRE อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
2. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท ถ้ามีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.5 หรือสูงกว่าจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ
3. เรียนรายวิชาทางการศึกษา 36 หน่วยกิต จะได้รับการยกเว้นในการเรียนรายวิชาบางวิชา
4. ถ้ามีประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวกับการสอนและหลักสูตร จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษมากกว่าระดับการศึกษาที่จบ

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ รอบรู้กว้างในสาขาการศึกษา และมีสมรรถภาพพิเศษในสาขาที่สนใจ

(4) โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิต 90 หน่วยกิต หลังจบปริญญาตรี สามารถโอนหน่วยกิตสูงสุด 30 หน่วยกิต ในระดับปริญญาโทจากสถาบันอื่น ระยะเวลาในการศึกษามากที่สุด 7 ปี

คู่มือการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยฟลอริดา มิได้ระบุองค์ประกอบของหลักสูตรอย่างเด่นชัดนัก เพียงแต่กล่าวว่า

1. วิชาเอก (ไม่ระบุจำนวนหน่วยกิต) ผู้เรียนสามารถเลือกสาขาวิชาเอกหรือสาขาเฉพาะที่สนใจเป็นพิเศษได้ตามความต้องการและสนใจ ภายใต้คำแนะนำและเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและรายวิชาต่อไปนี้ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนโดยถือว่าเป็นรายวิชาเอกได้

EDF 6113 จิตวิทยาการศึกษา : พัฒนาการมนุษย์

EDF 6175 จิตวิทยาการศึกษา : พัฒนาการของผู้ใหญ่

EDF 6215 จิตวิทยาการศึกษา : ทฤษฎีการเรียนรู้

EDF 6436 ทฤษฎีการวัดผล

EDF 6487 การประเมินพฤติกรรมในชั้นเรียน

EDF 6520 ประวัติศาสตร์การศึกษา

EDF 6544 พื้นฐานทางปรัชญาการศึกษา

EDF 6630 สังคมวิทยาการศึกษา

EDF 6712 การศึกษาเปรียบเทียบ

EDG 6250 หลักสูตรของโรงเรียน

EDG 7222 ทฤษฎีหลักสูตรและการวิจัย

สำหรับวิชาเอกการประถมศึกษาชั้นนั้น มีรายวิชาถึง 10 รายวิชาให้เลือก อันได้แก่

EDE 6205 หลักสูตรระดับประถมศึกษา (3)

EDE 6225 ปฏิบัติการระดับประถมศึกษา (3)

EDE 6905 ปฏิบัติงานรายบุคคล (1-5)

EDE 6910 การวิจัยทางการนิเทศ (1-5)

EDG 6932 ประเด็นพิเศษ (1-5)

EDG 6427 ผู้ปกครองศึกษาสำหรับนักการศึกษา (3)

EDE 6948 การฝึกงานในระดับประถมศึกษา (1-12)

EDE 7247 ปัญหาในระดับประถมศึกษา 1 (3)

EDE 7248 ปัญหาในระดับประถมศึกษา 2 (3)

EDE 7935 สัมมนาในระดับประถมศึกษา (1-6)

โดยมีวิชาฝึกงาน (1-12 หน่วยกิต) ด้วย

2. วิชาโท อาจเลือกสาขาวิชาเดียว 15 หน่วยกิต หรือเลือก 2 สาขาวิชา โดยต้องเรียน 12 หน่วยกิตที่เป็นรหัส 5000 ขึ้นไป สำหรับวิชาโทสาขาที่หนึ่ง และอีก 5 หน่วยกิต สำหรับวิชาโทสาขาที่สอง ทั้งนี้อาจเลือกวิชาโทนอกภาควิชาได้

3. วิชาแกน มีถึง 8 วิชา ให้เลือกเรียน ได้แก่ วิชาต่อไปนี้

ECP 6075 เศรษฐกิจ/การบริโภคศึกษา (3)

EDG 6691 ปัญหาที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน (2-10)

EDG 6705 การศึกษาเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส (3)

EDG 6910 การวิจัยทางการนิเทศ (1-5)

EDG 6931 ประเด็นพิเศษ (1-4)

EDG 7941 ประสบการณ์ภาคสนามด้านหลักสูตรและการสอน (1-4)

EDG 7979 การวิจัยขั้นสูง (1-9)

EDG 7980 การวิจัยสำหรับปริญญานิพนธ์ระดับปริญญาเอก

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอิลลินอยส์
(Illinois State University)

(1) ชื่อหลักสูตร : ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. ใบรับรองวุฒิการศึกษา 2 ฉบับ ในระดับปริญญาตรีและโท
2. ได้คะแนน GRE (Graduate Record Examination) ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. ได้คะแนนสอบ GMAT (General Management Admission Test) ตามเกณฑ์ที่

กำหนด

4. มีใบรับรองคุณสมบัติและความสามารถ 3 ฉบับ

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรนี้มีลักษณะพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) ที่ออกแบบเพื่อเตรียมผู้ปฏิบัติงานให้เป็นผู้นำทางการศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชน เช่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ผู้ประสานหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาในหน่วยงานของรัฐ องค์กรวิชาชีพ และหน่วยงานเอกชน

(4) โครงสร้างหลักสูตร

เนื่องจากหลักสูตรนี้มีลักษณะพหุวิทยาการ คือ ประกอบด้วยสาขาวิชาต่างๆ ที่หลากหลายและ ผู้เรียนมีสิทธิเลือกเรียนสาขาวิชาอื่นได้นอกจากสาขาวิชาเอกเพื่อความต้องการจำเป็นของตน และหน่วยงาน แต่อย่างไรก็ตาม หลักสูตรนี้มีองค์ประกอบดังนี้

1. หมวดวิชาบังคับ 9 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาพื้นฐานการศึกษา วิชาวิจัยทางการศึกษา และวิชาสถิติการศึกษา
2. หมวดวิชาหลักสูตรและการสอน 24 หน่วยกิต ซึ่งคือวิชาเอก เช่น การศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
3. หมวดวิชาเสริม 2 หน่วยกิต โดยสามารถเลือกเรียนวิชาต่างคณะได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต
4. ฝึกงาน 6 หน่วยกิต
5. วิทยานิพนธ์ 15 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ตอนเหนือ
(Northern Illinois University)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ปริญญาการศึกษาดุ๊กฎบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.20 หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท
2. มีจดหมายรับรองจากอาจารย์มหาวิทยาลัยที่เคยสอน นายจ้าง หรือผู้บังคับบัญชา เพื่อแสดงหลักฐานในการสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับดุ๊กฎบัณฑิต
3. สอบได้คะแนน GRE อย่างน้อย 1000 คะแนน
4. มีข้อมูลที่แสดงความสนใจทางวิชาการและความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของผู้สมัคร
5. การเขียนเรื่องราวที่แสดงความสามารถทางการเรียน และสัมภาษณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจขั้นสุดท้าย

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

ผลิตครูชั้นเยี่ยมในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักบริหารการศึกษาและนักวิชาการซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางการศึกษา นอกจากนี้ยังผลิตผู้สอนในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยการผลิตครู

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องเรียน 93 หน่วยกิตรวมปริญญาโทด้วย ส่วนผู้ที่สำเร็จปริญญาโทสามารถถ่ายโอนวิชาที่เคยเรียนและเทียบเท่าได้ ส่วนประกอบของกลุ่มวิชาได้แก่

1. วิชาบังคับร่วม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ วิจัย ทฤษฎีพัฒนาการและการเรียนรู้ และการวิเคราะห์วัฒนธรรม-สังคมของการศึกษา รวมจำนวน 15 หน่วยกิต
2. วิชาเอก อย่างน้อย 15 หน่วยกิต ซึ่งอาจเลือกวิชาเอกเฉพาะ ได้แก่ หลักสูตรและการนิเทศ การประถมศึกษา การอ่าน การมัธยมศึกษา
3. วิชาที่เกี่ยวข้อง/เสริมวิชาเอก(เพื่อเสริมทักษะทางวิชาชีพ/การวิจัย) ไม่ระบุจำนวนหน่วยกิต
4. วิชาในระดับปริญญาโท 30 หน่วยกิต ซึ่งระบุในหลักสูตรนี้
5. ปริญญาโท 15 - 30 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด
(Harvard University)

(1) ชื่อปริญญา : ปริญญาการศึกษาดุซฐิบัณฑิต สาขาวิชาการเรียนรู้และการสอน
(Ed.D. in Learning and Teaching)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. จบปริญญาโท หรือมีประสบการณ์ทางวิชาการเทียบเท่าปริญญาโท
2. มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน มีศักยภาพทางวิชาการและการวิเคราะห์ มีความสนใจและประสบการณ์ในการวิจัย มีพื้นฐานทางวิชาการที่เข้มแข็ง และมีจริยธรรม-คุณธรรม และความรับผิดชอบ

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เน้นการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ดุซฐิบัณฑิตสามารถทำงานในหลายหน่วยงานได้ เช่น สถาบันการศึกษา ตั้งแต่โรงเรียนจนถึงมหาวิทยาลัย ระบบโรงเรียนของรัฐ ภาควิชาของคณะในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ศูนย์การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร วิทยาลัยชุมชนและหน่วยงานองค์กรอื่นๆ เช่น มูลนิธิ พิพิธภัณฑ์ต่างๆ

(4) โครงสร้างหลักสูตร

4.1 ลักษณะหลักสูตร

หลักสูตรนี้มุ่งเน้นการสืบค้นสาขาต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน 3 ประการต่อไปนี้

ประการที่ 1 ความรู้ (Knowledge) : ความรู้อะไรที่มีคุณค่าและทำไมจึงมีคุณค่า
ธรรมชาติของชนิดของความรู้ที่แตกต่างกัน และความรู้อะไรที่นักเรียนและครูรู้

ประการที่ 2 วิชาชีพครู (Pedagogy) : ความรู้ด้านการสอนและวิธีการอะไรบ้างที่จะ
ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด

ประการที่ 3 บริบท (Context) : วัฒนธรรมและภูมิหลังทางสังคมของครูและนักเรียน
เป็นเช่นใด จะมีวิธีการอย่างไรที่โรงเรียนและชุมชนจะสามารถพัฒนาสภาพแวดล้อมในการสอนและการเรียนรู้

ด้วยเหตุนี้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงคำนึงถึงพื้นฐานการศึกษาและวัฒนธรรมพองๆ
กับความรับผิดชอบของผู้เรียน รวมทั้งสอดคล้องกับชีวิตทั้งที่มีแบบแผนและไม่มีแบบแผน การ
เชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ และการพัฒนาศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ และเสรีภาพของ
ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีสิทธิเลือกเรียนตามความสนใจ การวิจัยด้านต่างๆ ถึง 6 ด้าน ได้แก่

1. การศึกษาด้านการสอน : ทฤษฎี ปฏิบัติ การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการบรรยายของครู โดยมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างการสอน การเรียนรู้ และความเข้าใจ การสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาและจิตใจ พื้นฐานทางวัฒนธรรมของการสอนและการเรียนรู้ ทั้งในและนอกระบบการศึกษา ธรรมชาติของความรู้ด้านวิชาชีพครูและการพัฒนาการฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

2. การพัฒนาและการประเมินหลักสูตร : เพื่อให้ผู้เรียนเห็นโครงสร้างของรายวิชาต่างๆ และเกิดความเข้าใจในประวัติและความเป็นมาของการพัฒนาหลักสูตรนั้น ๆ รวมทั้งมุ่งให้รู้วิธีการพัฒนาและประเมินหลักสูตร

3. โรงเรียนและระบบโรงเรียน : การวิเคราะห์โรงเรียนหนึ่ง ๆ ในฐานะองค์หนึ่ง ซึ่งมีนักเรียน ครู ครูใหญ่ ผู้ปกครอง และคนอื่นๆ ในชุมชน เพื่อปรับปรุงและเพิ่มความสัมพันธ์เชิงบวก และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

4. การศึกษาในชุมชน : กระบวนการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน ซึ่งรวมถึง ครอบครัว สถานที่ทำงาน เพื่อนบ้าน โบสถ์ สุเหร่า องค์กรอาสาสมัคร ศูนย์วัฒนธรรม ท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมอื่นๆ

5. ปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีหลักสูตร : แบบแผนของการจัดการศึกษา การวิเคราะห์ระบบการจัดการศึกษาทั้งผลผลิตและวิธีการ โดยอาศัยมโนคติในเชิงทฤษฎีการสอนและการปฏิบัติ การพัฒนาการเรียนรู้และเครื่องมือในการเรียนรู้ ความเข้าใจในความสามารถและศักยภาพของมนุษย์

6. ประวัติศาสตร์ของการศึกษา : การวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติศาสตร์การศึกษาของสหรัฐอเมริกา

4.2 ข้อกำหนดของหลักสูตร

ผู้เรียนต้องเรียนรายวิชาต่างๆ ประมาณ 12-18 หน่วยกิต ขึ้นกับภูมิหลังทางวิชาการ และความสนใจในการวิจัยโดยต้องเรียนเหมือนกัน 1 วิชา คือ T-755 สัมมนาทางการเรียนรู้และการสอน นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องแสดงสมรรถภาพทั้ง 5 ด้าน คือ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการทางคลินิก วิธีการทางประวัติศาสตร์และทางปรัชญา ซึ่งจะโยงไปสู่การเลือกรายวิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทั้ง 5 ด้าน

มหาวิทยาลัยฮาวายที่มานัว
(University of Hawai'i at Manoa)

(1) ชื่อหลักสูตร : ปริญญาการศึกษาดุซงฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. สอบได้คะแนน GRE ทั้งทางภาษา, ตัวเลขและการวิเคราะห์ตามที่กำหนด
3. ได้คะแนนจากแบบทดสอบ MAT (The Miller Analogies Test) ตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. ผู้สมัครต้องแสดงสมรรถภาพด้านการเขียน ด้วยการแจ้งเป้าประสงค์ของอาชีพและจุดมุ่งหมายทางวิชาการ
5. จัดหมายรับรอง 3 ฉบับ
6. ผ่านการสอบสัมภาษณ์
7. สำหรับผู้เรียนต่างชาติต้องได้คะแนน TOEFL เท่ากับ 600

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อพัฒนาผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร การสอน และการประเมินหลักสูตร

(4) โครงสร้างหลักสูตร

ในคู่มือบัณฑิตศึกษามีได้ระบุจำนวนหน่วยกิต เพียงแต่ระบุกลุ่มวิชาต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มวิชาบังคับ ที่ผู้เรียนระดับปริญญาเอกต้องเรียน
2. กลุ่มวิชาเฉพาะ เป็นรายวิชาที่นำไปสู่ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร การสอนและการเรียนรู้ การประเมินหลักสูตรและโครงการ
3. กลุ่มวิชาที่สนับสนุน เป็นรายวิชาที่อยู่นอกภาควิชาหลักสูตรและการสอน แต่เป็นประโยชน์ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หรือการทำปริญญานิพนธ์
4. กลุ่มการฝึกปฏิบัติภาคสนามหรือการฝึกงาน
5. ปริญญานิพนธ์

มหาวิทยาลัยฮุสตัน
(University of Houston)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ปริญญาการศึกษาดุ๊กบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จปริญญาโทหรือเทียบเท่า
2. เคยเรียนวิชาชีพทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอย่างน้อย 18 หน่วยกิต
3. มีประสบการณ์ในการสอน 2 ปี

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

หลักสูตรปริญญาเอกสาขาหลักสูตรและการสอน มุ่งให้ผู้เรียนมีลักษณะยึดหยุ่นและเฉพาะตัว นั่นคือ ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการและความปรารถนาในวิชาชีพ โดยมีสาขาวิชาเอกให้เลือกเรียนตามความสนใจ

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

ต้องเรียนรายวิชาต่างๆ 60 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 6 หน่วยกิต หลักสูตรนี้มีองค์ประกอบดังนี้

1. วิชาบังคับรวม 18 หน่วยกิต ได้แก่
 - วิชาวิจัย 12 หน่วยกิต
 - วิชาพื้นฐานทางสังคม ปรัชญาและประวัติศาสตร์ 3 หน่วยกิต
 - วิชาพื้นฐานทางจิตวิทยา 3 หน่วยกิต
2. วิชาเอกอย่างน้อย 15 หน่วยกิต ซึ่งเลือกจากสาขาใดสาขาหนึ่ง เช่น การศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา การศึกษาพิเศษ คณิตศาสตร์ศึกษา สังคมศึกษา เป็นต้น
3. ถ่ายโอนวิชาจากมหาวิทยาลัยอื่นได้ 30 หน่วยกิต แต่ต้องเรียนที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ 36 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยคอนเนคติกัต
(University of Connecticut)

(1) ชื่อหลักสูตร : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
2. สอบ GRE ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. สอบ MAT ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อพัฒนาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความสนใจ ประสบการณ์ และลักษณะงานของผู้เรียนที่
พึงต้องการ ให้สมกับระดับปริญญาเอก

(4) โครงสร้างหลักสูตร

ไม่ระบุโครงสร้างหรือองค์ประกอบหลักสูตรอย่างชัดเจน เพียงแต่ระบุว่าการเลือกวิชาเรียน
ต้องเรียนรายวิชารหัส 300 ขึ้นไป และเลือกเรียนรหัส 200 ไม่เกิน 6 หน่วยกิต โดยคณะกรรมการ
บริหารหลักสูตรจะเป็นผู้อนุมัติให้เรียนรายวิชาใดๆ ตามความประสงค์ของผู้เรียนและต้องสัมพันธ์
กับสาขาของตน

อนึ่งจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนประมาณ 20-24 หน่วยกิต สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาโท และ 44-48 หน่วยกิต สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียใต้
(University of Southern California)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ปริญญาการศึกษาดุซุญบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ซึ่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียได้รับรองมาตรฐาน
2. มีคะแนน GRE เป็นที่น่าพอใจ
3. มีศักยภาพทางวิชาการที่แข็งแกร่ง เพียงพอที่จะเรียนในระดับปริญญาเอก
4. มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีจริยธรรม ซึ่งมีผลรับรองจากวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยที่เคยเรียน

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

ผู้เรียนหลักสูตรที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพดุซุญบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มีคุณภาพเท่าเทียมกับผู้เรียนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คือ มีสมรรถภาพด้านการสืบค้นและมีศักยภาพทางวิชาการสูง เพียงแต่หลักสูตรที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพดุซุญบัณฑิต มีจุดเน้นให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้สืบค้นและผู้ปฏิบัติงานที่สามารถนำความรู้ทางวิชาชีพและเทคโนโลยีไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

จำนวนหน่วยกิตทั้งหมด 66 หน่วยกิต (ไม่นับปริญญานิพนธ์อีก 8 หน่วยกิต) และสามารถโอนวิชาที่เคยเรียนในมหาวิทยาลัยอื่นไม่เกิน 20 หน่วยกิต โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

คู่มือการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระบุเพียงว่าผู้เรียนต้องเรียน 2 กลุ่มวิชา ได้แก่

1. วิชาบังคับร่วม เรียนอย่างน้อย 12 หน่วยกิต ได้แก่
EDPT 502 การเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล (3)
EDPT 550 สถิติอนุมาน (3)
EDPT 552 การประเมินรายบุคคลและการประเมินโปรแกรมการปฏิบัติ (3)
EDPT 570 การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม (3)
2. วิชาเลือกและวิชาเฉพาะสาขา ไม่ต่ำกว่า 12 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียใต้
(University of Southern California)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ซึ่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียได้รับรองมาตรฐาน
2. มีคะแนน GRE เป็นที่น่าพอใจ
3. มีศักยภาพทางวิชาการที่แข็งแกร่ง เพียงพอที่จะเรียนในระดับปริญญาเอก
4. มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และมีจริยธรรม ซึ่งมีผลรับรองจากวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยที่เคยเรียน

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

ผู้เรียนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มีคุณภาพเท่าเทียมกับผู้เรียนหลักสูตรที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพดุษฎีบัณฑิต คือมีสมรรถภาพด้านการสืบค้นและมีศักยภาพทางวิชาการสูง เพียงแต่หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มีจุดเน้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาวิชาการและวิชาชีพโดยอาศัยการวิจัยและองค์ความรู้เชิงทฤษฎี

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

จำนวนหน่วยกิตทั้งสิ้น 60 หน่วยกิต หลังจบปริญญาตรี คู่มือการศึกษาของมหาวิทยาลัยระบุแต่เพียงว่า

1. กลุ่มวิชาวิจัย เรียนอย่างน้อย 12 หน่วยกิต ได้แก่ รายวิชา
 - 1.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนและพหุคูณ (3 หน่วยกิต)
 - 1.2 การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณขั้นสูง (3 หน่วยกิต)
 - 1.3 เลือก 2 วิชา จาก 5 วิชาดังนี้
 - 1.3.1 ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ
 - 1.3.2 ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ
 - 1.3.3 การวัดผลการศึกษาขั้นสูง
 - 1.3.4 สถิติตัวแปรพหุคูณ
 - 1.3.5 การวิจัยเชิงสำรวจขั้นสูง

2. กลุ่มรายวิชานอกสาขาหรือนอกคณะ ไม่เกิน 3 รายวิชา (วิชาละ 3-4 หน่วยกิต) เพื่อช่วยเสริมในรายวิชาเอก
3. ปรินซิพนิพนธ์อีก 8 หน่วยกิต
4. กลุ่มรายวิชาเอกทางหลักสูตรและการสอน มีได้ระบุจำนวนหน่วยกิต เข้าใจว่า คือจำนวนหน่วยกิตที่เหลือ (28 - 31 หน่วยกิต)

มหาวิทยาลัยแคนซัส
(The University of Kansas)

(1) ชื่อหลักสูตร : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 (จากมาตร 4.00)
2. จดหมายรับรองจากอาจารย์ของตนในระดับปริญญาตรี และจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ
3. แบบแสดงเป้าประสงค์ในวิชาชีพของตน
4. คำโครงของสาขาที่สนใจศึกษา
5. ประวัติการทำงาน
6. คะแนนจาก GRE ได้ 500

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อเตรียมบุคลากรด้านการศึกษามีคุณภาพที่มีใช้มีแต่ภูมิความรู้กว้าง แต่ยังมีความรู้สึกในสาขาวิชาที่สัมพันธ์กับความคิดของมนุษย์

(4) โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตอย่างน้อย 40 หน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชาต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มวิชาบังคับ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 วิชาสถิติหรือวิชาวิจัย	1	วิชา
1.2 วิชาการเรียนรู้ของมนุษย์หรือพัฒนาการของมนุษย์	1	วิชา
1.3 วิชาประวัติศาสตร์การศึกษา หรือปรัชญาการศึกษา	1	วิชา
1.4 วิชาหลักสูตรหรือการสอนทั่วไป	1	วิชา

2. กลุ่มวิชาประสบการณ์ทางการสอนเขียน 1 ภาคเรียน

3. กลุ่มวิชาทักษะการวิจัย ผู้เรียนจะต้องแสดงความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ

2 ภาษา หรือ สมรรถภาพที่แสดงออกด้านการอ่าน การเขียน การพูด ภาษาต่างประเทศ 1 ภาษา และสมรรถภาพด้านอื่น เช่น คอมพิวเตอร์

4. ปริญญานิพนธ์ (ระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตร 8 ปี)

มหาวิทยาลัยนิวออร์ลีน
(University of New Orleans)

- (1) **ชื่อหลักสูตร** : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)
: ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำในระดับปริญญาตรี
2. ได้คะแนน GRE ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. แสดงศักยภาพในการเขียนและการพูดเพื่อติดต่อสื่อสาร
4. มีจดหมายรับรองอย่างน้อย 3 ฉบับ
5. สอบผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการของบัณฑิตศึกษา

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถทางวิชาการและทางปฏิบัติให้สมกับระดับปริญญาที่จบ

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

หลักสูตรที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาการ (Ph.D.) และหลักสูตรที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพ (Ed.D.) มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีคุณภาพและมาตรฐานเท่าเทียมกัน คือ จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนอย่างน้อย 81 หน่วยกิต หลังจบปริญญาตรี ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 วิชาเอก 33 หน่วยกิต
 - 1.2 วิชาโท 18 หน่วยกิต
 - 1.3 วิชาเครื่องมือการแสวงหาความรู้ 12 หน่วยกิต ซึ่งได้แก่วิชาวิจัยและสถิติ
 - 1.4 ปริญญานิพนธ์ 1-9 หน่วยกิต
 - 1.5 ถ้ายโอนวิชาอื่นที่เคยเรียนจากมหาวิทยาลัยอื่นได้ไม่เกิน 45 หน่วยกิต
2. ข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตร Ph.D. และ Ed.D. ก็คือ
 - 2.1 วิชาโท : หลักสูตร Ph.D. กำหนดให้ผู้เรียนเลือกวิชาโทได้เพียง 1 สาขา ขณะที่หลักสูตร Ed.D. กำหนดให้เลือกเรียนได้ 1-3 สาขา
 - 2.2 ภาษาอังกฤษ : หลักสูตร Ph.D. กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา

มหาวิทยาลัยมิสซูรี โคลัมเบีย
(University of Missouri Columbia)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
2. สอบผ่าน GRE ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. มีจดหมายรับรองคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาจากอาจารย์ผู้สอน และผู้บังคับบัญชา
4. นักศึกษาต่างชาติต้องได้คะแนน TOEFL ตามที่กำหนด
5. สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาโท ต้องได้เกรดวิชาสถิติและวิชาการวิจัยทางการศึกษาไม่ต่ำกว่า B

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

มุ่งเตรียมครู ผู้นำหลักสูตร และนักการศึกษาด้านวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคม โดยเฉพาะส่งเสริมและพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิชาชีพทางใดทางหนึ่ง ได้แก่ เป็นผู้เชี่ยวชาญวิชาใดวิชาหนึ่ง ผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ประสานหลักสูตร ผู้นิเทศการสอน หัวหน้าภาควิชา ผู้นำในการให้บริการทางการศึกษา

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

จำนวนหน่วยกิตอย่างน้อย 82 หน่วยกิต หลังจบปริญญาตรี ซึ่งประกอบด้วย

1. สาขาวิชาเอก ให้เลือกเรียนสาขาใดสาขาหนึ่ง ซึ่งได้แก่

- หลักสูตรและการสอน	- คณิตศาสตร์ศึกษา
- การศึกษาปฐมวัย	- วิทยาศาสตร์ศึกษา
- การประถมศึกษา	- มัธยมศึกษา
- เทคโนโลยีทางการศึกษา	ฯลฯ

2. สำหรับผู้ไม่มีประสบการณ์ในการสอนหรือการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรและการสอน ต้องฝึกงาน 1 ภาคเรียน เป็นจำนวน 12 หน่วยกิต

3. ปริญญานิพนธ์ 8 หน่วยกิต

อนึ่ง ในคู่มือการศึกษาไม่ระบุกลุ่มวิชาที่แน่นอน และไม่ทราบจำนวนหน่วยกิต เพียงแต่ระบุว่า การเลือกวิชา ผู้เรียนจะได้รับคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

มหาวิทยาลัยมิสซูรี โคลัมเบีย
(University of Missouri Columbia)

(1) ชื่อหลักสูตร : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางการศึกษา หรือเทียบเท่า
2. ต้องได้เกรดวิชาสถิติการศึกษา และการวิจัยทางการศึกษา ไม่ต่ำกว่า B

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เหมือนกับปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน เพียงแต่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพการวิจัยในสาขาที่เชี่ยวชาญ

(4) โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตอย่างน้อย 72 หน่วยกิต หลังจบปริญญาตรี ซึ่งมีได้ระบุมหาวิทยาลัย และจำนวนหน่วยกิต คงจะมีลักษณะคล้ายๆ หลักสูตรที่ใช้ชื่อปริญญาเชิงวิชาชีพดุษฎีบัณฑิต (Ed.D.) เพียงแต่มีสิ่งเพิ่มเติม ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องมีสมรรถภาพด้านการวิจัย โดยต้องได้เกรด A หรือ B ใน 4 วิชา คือ สถิติการศึกษา 1, สถิติการศึกษา 2, พื้นฐานทางการวิจัยและวิธีการวิจัย, และวิชาเลือกที่เป็นวิชาวิจัยอีก 1 วิชา
2. สำหรับในหมวดวิชาเอก ต้อง
 - 2.1 ใน 12 หน่วยกิต ต้องได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
 - 2.2 มีสมรรถภาพที่ตรวจสอบได้ โดยภาควิชาของสาขาวิชาเอกนั้น
3. ปริญญานิพนธ์ ต้องแสดงถึงความเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเอกของตน

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวแฮมป์เชียร์
(University of New Hampshire)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ
2. ได้คะแนน GRE หรือ GMAT ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. มีใบรับรองจากอาจารย์ผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัย และจากผู้ที่บังคับบัญชา (ต้องไม่เกิน 1 ปี)
4. จัดหมายแจ้งความจำนงค์ในการศึกษาต่อ

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและความสามารถในการเป็นผู้ประสานงาน และเป็นผู้บริหารโรงเรียน หรือภาควิชา หรือคณะในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

- 4.1 จำนวนหน่วยกิต 60 หน่วยกิต (ไม่นับปริญญาโท)
- 4.2 ระยะเวลา
สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาตรี ต้องใช้เวลาภายใน 8 ปี
สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาโท ในสาขาหลักสูตรและการสอน ใช้เวลาไม่เกิน 7 ปี
- 4.3 องค์ประกอบของรายวิชา ประกอบด้วย
 1. หมวดวิชาบังคับรวม 4 วิชา ได้แก่
902 สัมมนาในระดับดุษฎีบัณฑิต
903 การสืบค้นทางการศึกษา
981 วิธีและเทคนิคการวิจัยทางการศึกษา
982 ประเด็นและวิธีการวิจัยเชิงมนุษยวิทยา
 2. หมวดวิชาเฉพาะสาขาหลักสูตรและการสอน
 3. หมวดวิชาบูรณาการสาขาวิชาต่างๆ
 4. หมวดวิชาเลือก
 5. ปริญญานิพนธ์

หมายเหตุ ในคู่มือบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย มีได้ระบุจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา

แต่อย่างไรก็ตามหลักสูตรนี้มุ่งให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพทางด้านการวิจัย มิใช่เรียนเฉพาะรายวิชาเท่านั้น พร้อมกันนี้ไม่จำกัดจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดยกเว้นวิชาบังคับร่วมเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอริโซนา
(Arizona State University)

(1) ชื่อหลักสูตร : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรี
2. มีจดหมายรับรองความรู้ความสามารถ 3 ฉบับ
3. สอบผ่าน GRE ตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านการวิจัยและการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความจำเป็น และจุดมุ่งหมายส่วนบุคคลของผู้เรียน ดังนั้นหลักสูตรจึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน

(4) โครงสร้างหลักสูตร

4.1 จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน

ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีต้องเรียน 93 หน่วยกิต ผู้ที่สำเร็จปริญญาโทต้องเรียน 54 หน่วยกิต โดยต้องเรียนรายวิชาตามหลักสูตรปริญญาเอกอย่างน้อย 30 หน่วยกิตที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ส่วนวิชาอื่นสามารถถ่ายโอนหน่วยกิตได้ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งอยู่ในรูปคณะกรรมการแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Committee)

4.2 องค์ประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชา

1. กลุ่มวิชามัธยมศึกษา	15 หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาชีพ/วิชาเอก	42 หน่วยกิต
3. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้อง	12 หน่วยกิต
4. ปริญญาโท	24 หน่วยกิต

1. กลุ่มวิชามัธยมศึกษา มี 5 วิชา จำนวน 15 หน่วยกิต ได้แก่

- COE 502 วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเบื้องต้น (3)
- COE 503 วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเบื้องต้น (3)
- COE 504 การเรียนรู้และการสอน (3)
- COE 505 ระบบการศึกษาของอเมริกา (3)
- DCI 701 ทฤษฎีและการพัฒนาหลักสูตร (3)

2. กลุ่มวิชาชีพ/วิชาเอก ต้องเรียน 20 หน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 วิธีการสืบค้นและเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านหลักสูตรและการสอน
 - 2.2 พื้นฐานความรู้ที่จำเป็นในสาขาวิชาชีพที่ตนสนใจ
 - 2.3 การฝึกงานด้านการสอนและการวิจัย
3. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 12 หน่วยกิต โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจซึ่งจะช่วยเสริมการทำปริญญานิพนธ์ อาจเป็นรายวิชานอกภาควิชาหรือต่างคณะก็ได้
4. ปริญญานิพนธ์ 24 หน่วยกิต ผู้เรียนต้องทำวิจัยภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาหลักสูตรและการสอนในลักษณะสหวิทยาการ โดยปริญญานิพนธ์ต้องแสดงถึงความคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า และต้องตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่มีชื่อเสียง

มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ที่ เออร์บานา - แคมเปญ
(University of Illinois at Urbana-Champaign)

(1) ชื่อหลักสูตร : ปริญญาการศึกษาดุซฐิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ed.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 4.0 (A = 5.0) จากรายวิชาต่างๆ รวมกันอย่างน้อย 60 หน่วยกิต และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเอก หรือเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาหลักสูตรและการสอนจากมหาวิทยาลัยที่น่าเชื่อถือ
2. จดหมายรับรองคุณสมบัติและความสามารถ 3 ฉบับ
3. คะแนนจาก GRE หรือ MAT เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรนี้มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความรอบรู้และได้พัฒนาความสามารถด้านวิชาการอันจะนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานในวงวิชาชีพของตน ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

(4) โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

1. วิชาที่จำเป็น 16 หน่วยกิต โดยมี 2 รายวิชาที่ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนวิชาละ 2 หน่วยกิต ซึ่งช่วยให้เข้าใจและวิเคราะห์บทบาทของการเป็นนักปฏิบัติกับนักวิชาการ นอกจากนี้ยังต้องเรียน 2 รายวิชาวิจัย
2. วิชาเอก 6 หน่วยกิต
3. ปริญญานิพนธ์ 6 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ที่ เออร์บานา - แชมเปญน์
(University of Illinois at Urbana-Champaign)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 4.0 (A = 5.0) จากรายวิชาต่าง ๆ รวมกันอย่างน้อย 60 หน่วยกิต และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเอก หรือเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาหลักสูตรและการสอน จากมหาวิทยาลัยที่น่าเชื่อถือ
2. จัดหมายรับรอง คุณสมบัติและความสามารถ 3 ฉบับ
3. คะแนนจาก GRE หรือ MAT เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

หลักสูตรนี้มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนพัฒนาความสามารถของตน เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยในสาขาที่ตนสนใจเป็นพิเศษ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

ประกอบด้วย

1. วิชาเอก	16 หน่วยกิต
2. วิชาวิจัย	12 หน่วยกิต (4 รายวิชา)
3. วิทยานิพนธ์	8 หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอินเดียนา
(Indiana State University)

(1) ชื่อหลักสูตร : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
(Ph.D. in Curriculum and Instruction)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 2.50 หรือระดับปริญญาโทด้วยแต้มเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
2. มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 2 ปี
3. มีจดหมายรับรอง 5 ฉบับจากบุคคลต่างๆ ที่สามารถรับรองในเรื่อง ความสามารถและศักยภาพทางวิชาการ บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย
4. สอบได้ GRE ได้คะแนนอย่างน้อยหมวดละ 500

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อตำแหน่งผู้นำและผู้วิจัย ทั้งในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในสังกัดรัฐและเอกชน

(4) โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรนี้สำหรับผู้จบปริญญาตรีต้องเรียนรายวิชาต่างๆ 72 หน่วยกิต ไม่รวมวิทยานิพนธ์ อีก 18 หน่วยกิต ส่วนผู้ที่จบปริญญาโท นำ Transcript มาเทียบรายวิชาของหลักสูตรว่าเท่าเทียมกัน ก็สามารถโอนหน่วยกิตได้ รายวิชาของหลักสูตรนี้ประกอบด้วย

1. หมวดพื้นฐานการศึกษา (9 หน่วยกิต) : เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา สังคมวิทยาทางการศึกษา ประวัติศาสตร์การศึกษา และพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา
2. หมวดการสืบค้น (12-15 หน่วยกิต) : เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านสถิติ วัดผล และการวิจัยทางการศึกษา
3. หมวดวิชาแกน (15-27 หน่วยกิต) : เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาเฉพาะด้านหลักสูตร การสอน และการนิเทศ
4. หมวดวิชาเฉพาะสาขา (21-30 หน่วยกิต) : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาด้านหนึ่งด้านใดต่อไปนี้คือ

4.1 หลักสูตร การสอน หรือการนิเทศ

4.2 โปรแกรมที่เน้นการมัธยมศึกษา ธุรกิจศึกษา อังกฤษ อุตสาหกรรมศึกษา
และอื่นๆ

5. หมวดวิชาที่เกี่ยวข้อง (10-15 หน่วยกิต) : เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาที่ช่วยเสริม
สมรรถภาพพิเศษในหมวดวิชาเฉพาะสาขา

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน มีทั้งในลักษณะการศึกษาด้วยตนเอง การปฏิบัติจริงใน
ภาคสนาม การดูงานและฝึกงาน

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอินเดียนา
(Indiana State University)

(1) ชื่อหลักสูตร : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
(Ph.D. in Elementary Education)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 2.50 หรือระดับปริญญาโทด้วยแต้มเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
2. มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 2 ปี
3. มีจดหมายรับรอง 5 ฉบับจากบุคคลต่างๆ ที่สามารถรับรองในเรื่อง ความสามารถและศักยภาพทางวิชาการ บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย
4. สอบได้ GRE ได้คะแนนอย่างน้อยหมวดละ 500

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้ดุษฎีบัณฑิตมีความสามารถและคุณลักษณะในการเป็นผู้นำทางการประถมศึกษาทั้งในระดับโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยการผลิตครู

(4) โครงสร้างหลักสูตร

สำหรับผู้จบปริญญาตรีต้องเรียนรายวิชาต่างๆ 72 หน่วยกิต (ไม่รวมปริญญาโท 18 หน่วยกิต) ส่วนผู้ที่จบปริญญาโทสามารถโอนรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้วได้ หลักสูตรนี้มี 3 หมวดวิชา ได้แก่

1. หมวดพื้นฐาน (15-20 หน่วยกิต) : เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างและสามารถประยุกต์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคมวิทยา จิตวิทยา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. หมวดการประถมศึกษา (15-20 หน่วยกิต) : เพื่อให้ความรู้ด้านหลักสูตร การพัฒนาเด็ก การบริหารและการนิเทศโรงเรียนประถมศึกษา
3. หมวดวิชาเฉพาะสาขา (30-40 หน่วยกิต) : เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจเฉพาะทางในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้คือการบริหารการประถมศึกษา การอ่านและการใช้ภาษา สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย จิตวิทยาเด็ก วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการศึกษาพิเศษ

หลักสูตรนี้มีลักษณะยืดหยุ่น แต่อย่างไรก็ตามอย่างน้อยที่สุด ผู้เรียนจะต้องเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องครั้งหนึ่ง และรายวิชาเฉพาะสาขาค้างหนึ่ง

มหาวิทยาลัยโคโลราโดตอนเหนือ
(University of Northern Colorado)

(1) ชื่อหลักสูตร : ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
(Ed.D. in Elementary of Education)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. ใบรับรองวุฒิการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับมหาวิทยาลัย
2. สอบผ่านแบบทดสอบมาตรฐานตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย คือ แบบทดสอบ GRE หรือ MAT หรือ GMAT หรือ TOEFL
3. มีจดหมายรับรอง 3 ฉบับจากบุคคลที่สามารถประเมินความสามารถของผู้เข้าศึกษาว่าสามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนระดับปริญญาเอกได้

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีสภาวะผู้นำทางการศึกษา ทั้งในระดับโรงเรียนรัฐและเอกชน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ตลอดจนหน่วยงานด้านการศึกษาทั้งภาครัฐและธุรกิจเอกชน โดยผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้จะมีสมรรถนะที่เชี่ยวชาญในด้านการสอน การให้คำแนะนำ การผลิตงานวิชาการ การวิจัยและบริการอื่นๆ ทางด้านวิชาชีพการประถมศึกษา

(4) โครงสร้างหลักสูตร

มีจำนวนหน่วยกิตทั้งสิ้น 66 หน่วยกิต ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาบังคับ 46 - 48 หน่วยกิต ซึ่งได้แก่

1.1 กลุ่มวิชาวิจัย 25 หน่วยกิต

EPRE 602 วิชาสถิติ (3)

EPRE 603 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (3)

EPRE 700 การวิจัยขั้นสูง (3)

EPRE 797 คำโครงการปัญญานิพนธ์ (4)

EPRE 799 ปัญญานิพนธ์ (12)

หมายเหตุ ผู้เรียนควรมีพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์หรืออาจเรียนวิชา ET 503 คอมพิวเตอร์พื้นฐานทางการศึกษา (3) เพื่อเสริมการเรียนรู้วิชา EPRE 602 และ 603

1.2 กลุ่มวิชาการศึกษา ให้เลือกอย่างน้อย 15 หน่วยกิตจากวิชาต่างๆ ต่อไปนี้

EDEL 725 สัมมนาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา (2)

EDEL 745 สัมมนาภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา (2)

EDEL 755 สัมมนาสังคมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา (2)

EDEL 790 ปฏิบัติการนิเทศในการสอนระดับวิทยาลัย (3)

EDRD 745 สัมมนาการอ่าน (2-4)

EDRD 750 การส่งเสริมวิชาชีพด้านการอ่าน (2-4)

EDF 740 พื้นฐานการศึกษาทางจิตวิทยา (2)

EDF 765 พื้นฐานการศึกษาทางสังคม (2)

EDF 785 พื้นฐานการศึกษาทางปรัชญาการศึกษา (2)

หมายเหตุ : ในกลุ่มวิชาการศึกษาให้ผู้เรียนมีสิทธิเลือกเรียนตามรายการข้างต้นอย่างน้อย 15 หน่วยกิต ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. หมวดวิชาเลือก 21 หน่วยกิต มี 2 ลักษณะ

2.1 กลุ่มวิชาเลือกทั่วไป ซึ่งได้แก่วิชา

EPRE 597 หัวข้อพิเศษ : วิจัยเชิงคุณภาพและการประเมิน (3)

EPRE 674 การวัดผล : การทดสอบทางการศึกษา (3)

ET 528 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (3)

ET 503 คอมพิวเตอร์พื้นฐานการศึกษา (3)

EDEL 612 หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษา (3)

EDEL 619 พหุนิยมในการศึกษา (3)

EDEL 612 การอ่านในโรงเรียนประถมศึกษา (3)

EDEL 601 ปฏิบัติการในการประถมศึกษา (3)

EDEL 620 การประยุกต์การวิจัยสำหรับการสอนคณิตศาสตร์,K-9 (3)

EDEL 645 การประยุกต์การวิจัยสำหรับการสอนภาษาอังกฤษ,K-9 (3)

EDEL 650 การประยุกต์การวิจัยสำหรับการสอนภาษาอังกฤษ,K-9 (3)

EDEL 679 การประยุกต์ การวิจัยสำหรับเครื่องมือการประเมินและการ
นิเทศแบบคลินิคในการสอนระดับประถมศึกษาตอนกลาง (3)

SCED 671 หลักสูตรวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา (2)

EDEL 660 ประเด็นปัญหาในการศึกษาก่อนวัยเรียน (3)

EDEL 662 การวิจัยและการสอนในระดับก่อนวัยเรียนและ
ระดับประถมศึกษา (3)

EDEL 663 การประเมินผลการเรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก (3)

EDEL 664 สัมมนาการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนและระดับ
ประถมศึกษา (3)

EDEL 675 การเล่นและพัฒนาการทางจิตวิทยาในระดับก่อนวัยเรียน 3

EDEL 508 ปฏิบัติการทางการศึกษาระดับประถมศึกษา (4)

EDEL 662 การศึกษาตามความสนใจ (1-3)

EDEL 678 การศึกษาผลการเรียนรู้ (3)

EDEL 614 วรรณกรรมสำหรับเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้น (3)

EDEL 645 การวิจัยการอ่านและการรู้หนังสือ (3)

หมายเหตุ : ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาเลือกทั่วไปได้ 10-21 หน่วยกิต ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์
ที่ปรึกษา

2.2 กลุ่มวิชาเลือกนอกสาขา

ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชานอกสาขา 10-16 หน่วยกิต เพื่อเพิ่มทักษะ
ทางวิชาชีพ (เช่น วิทยาศาสตร์, ธุรกิจ, ภาษาต่างประเทศ, ผู้หญิงศึกษา, มนุษยวิทยา, ศิลปนิยม,
ดนตรี, คณิตศาสตร์, สังคมศาสตร์ เป็นต้น)

ในการเลือกวิชาในกลุ่มวิชาเลือก ผู้เรียนอาจเลือกทั้ง 2 กลุ่มวิชาคือ 2.1 วิชาเลือก
ทั่วไป และ 2.2 วิชาเลือกนอกสาขา หรืออาจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ แต่โดยทั่วไปผู้เรียน
มักเลือก 2.1 และ 2.2 ในสัดส่วนที่สมดุลกัน

มหาวิทยาลัยโคโรลินาใต้ วิทยาเขตโคลัมเบีย
(University of South Carolina, Columbia Campus)

(1) ชื่อหลักสูตร : ปริญญาการศึกษาดุเชียนท์ สาขาวิชาการประถมศึกษา
(Ed.D. in Elementary Education)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
2. มีจดหมายรับรองคุณสมบัติ 2 ฉบับ
3. สอบผ่าน GRE หรือ MAT ตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. สำหรับผู้เรียนต่างชาติต้องสอบ TOEFL ได้อย่างต่ำ 500 คะแนน

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้นำทางการจัดการศึกษาในด้านหลักสูตรและการสอน การบริหารการศึกษา การจัดการศึกษาพิเศษในระดับประถมศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชน ให้สอดคล้องกับคามมุ่งหวัง และตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เรียน

(4) โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตอย่างน้อย 60 หน่วยกิต หลังจากจบปริญญาโทหรือเทียบเท่า โดยต้องเรียนที่ มหาวิทยาลัยโคโรลินา 36 หน่วยกิต ส่วนหน่วยกิตที่เหลือเรียนที่สถาบันอื่นได้ภายใต้ความเห็นชอบ ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

รายละเอียดของโครงสร้างหลักสูตรมีได้ระบุไว้ดังต่อไปนี้ในคู่มือการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยจาก วิทยาลัยการศึกษา

มหาวิทยาลัยโคโรลินาใต้ วิทยาเขตโคลัมเบีย
(University of South Carolina, Columbia Campus)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ศีษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
(Ph.D. in Elementary Education)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
2. มีจดหมายรับรองคุณสมบัติ 2 ฉบับ
3. สอบผ่าน GRE หรือ Miller Analogies Test (กรณีที่ภาควิชาต้องการ)
4. สำหรับผู้เรียนต่างชาติต้องสอบ TOEFL ได้อย่างต่ำ 500 คะแนน

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร** เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้าน

1. พื้นฐานการศึกษา
2. ความรู้ทั่วไปในสาขาที่สนับสนุน
3. ความรู้ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเอก
4. ความรู้เฉพาะในสาขาวิชาที่ตนสนใจเป็นพิเศษ หรือเรียกว่าสาขาวิชาเอก ซึ่งได้แก่

การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การบริหารการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา เป็นต้น โดยหลักสูตรดังกล่าวมุ่งเตรียมนักวิจัย นักการศึกษาด้านการผลิตครู และผู้นำทางการศึกษา ที่เป็นผู้ให้บริการแก่เด็กและครอบครัว

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

จำนวนหน่วยกิต 78 หน่วยกิต หลังจากจบปริญญาตรี ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาต่างๆ ดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานการศึกษา
2. หมวดวิชาสาขาที่สนับสนุนความรู้ศาสตร์การศึกษา
3. หมวดวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเอก
4. หมวดวิชาเอก

จำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีได้ระบุไว้ในคู่มือ ต้องขอรายละเอียดจากผู้ประสานงานของสาขาวิชา ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ ร่วมสนทนากับผู้เชี่ยวชาญในองค์กรวิชาชีพ เขียนบทความทางวิชาการ ฝึกทำวิจัย เป็นต้น

มหาวิทยาลัยบอล, รัฐอินเดียนา
(Ball State University, Indiana)

(1) ชื่อหลักสูตร : ปริญญาการศึกษาดุซฐิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
(Ed.D. in Elementary Education)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.20
2. มีประสบการณ์ในการสอน หรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปี
3. มีใบรับรอง 5 ฉบับ จากบุคคล 5 คน
4. กรอกใบประวัติ ปรัชญาในการศึกษา และความปรารถนา 5 ประการ
5. สอบผ่าน GRE ตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การประเมิน การวิจัย และวิธีการสอน

(4) โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตอย่างต่ำ 90 หน่วยกิต (โดยที่ 48 หน่วยกิตต้องเรียนที่มหาวิทยาลัยบอล)

ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาบังคับรวม	12-13	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเอก	40	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาที่เื้อื้อต่อวิชาเอก		
ถ้าเลือกสาขาเดียวเรียนอย่างน้อย 24 หน่วยกิต (เรียนที่มหาวิทยาลัยบอล 12 หน่วยกิต)		
ถ้าเลือก 2 สาขาต้องเรียนสาขาสละ 15 หน่วยกิต (เรียนที่มหาวิทยาลัยบอล 9 หน่วยกิต)		
4. วิทยานิพนธ์	10	หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยบอล, รัฐอินเดียนา
(Ball State University, Indiana)

(1) ชื่อหลักสูตร : ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
(Ph.D. with major in Elementary Education)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.20
2. มีประสบการณ์ในการสอน หรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปี
3. มีใบรับรอง 5 ฉบับ จากบุคคล 5 คน
4. กรอกใบประวัติ ปรัชญาในการศึกษา และความปรารถนา 5 ประการ
5. สอบผ่าน GRE ตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีภาวะและบทบาทผู้นำทางการศึกษา และฝึกให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
ในด้านทักษะการวิจัย การสอน และการให้บริการด้านการศึกษา

(4) โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตอย่างต่ำ 90 หน่วยกิต (48 หน่วยกิตต้องเรียนที่มหาวิทยาลัยบอล)

ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาบังคับร่วม	12-13	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเอก	40	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาที่เลือกต่อวิชาเอก		

ถ้าเลือก 1 สาขา เรียนอย่างน้อย 24 หน่วยกิต (เรียนที่มหาวิทยาลัยบอล 12 หน่วยกิต)

ถ้าเลือก 2 สาขา ต้องเรียนสาขาละ 15 หน่วยกิต (เรียนที่มหาวิทยาลัยบอลสาขาละ 9 หน่วยกิต)

4. สมรรถภาพทางการวิจัย	12-15	หน่วยกิต
5. วิทยานิพนธ์	10	หน่วยกิต

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเน้นการศึกษาที่เข้มข้นและเจาะลึกตามประสบการณ์
ทางอาชีพของผู้เรียนที่หลากหลายโดยการมอบหมายงาน

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐมิสซิสซิปปี
(University of Mississippi)

(1) **ชื่อหลักสูตร** : ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปันติต สาขาการประถมศึกษา
(Ed.D. in Elementary Education)

(2) **คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา**

1. สำเร็จการศึกษาขั้นต้นระดับปริญญาตรี และมีใบรับรองวุฒิการศึกษา
2. สอบผ่านข้อสอบมาตรฐาน เช่น NTC หรือ GRE
3. สำหรับผู้เรียนต่างชาติหรือคนอเมริกันที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ต้องสอบ TOEFL ได้คะแนนเป็นที่น่าสนใจ

(3) **เป้าประสงค์ของหลักสูตร**

เพื่อให้มีความรอบรู้ด้านการสอนในระดับประถมศึกษา

(4) **โครงสร้างหลักสูตร**

- 4.1 จำนวนหน่วยกิต สำหรับผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี ต้องเรียนอย่างน้อย 90 หน่วยกิต (รวมปริญญานิพนธ์ 18 หน่วยกิต) และสำหรับผู้ที่มีวุฒิปริญญาโท ต้องเรียน 30 หน่วยกิต
- 4.2 ระยะเวลาเรียน ภายใน 5 ปี
- 4.3 องค์ประกอบของรายวิชา ประกอบด้วย
 1. หมวดวิชาบังคับรวม 8 รายวิชา ได้แก่
EDPY 503 การวัดผลและประเมินผล (3) EDRS 605 การวิจัยทางการศึกษา 1 (3)
EDPY 603 จิตวิทยาการศึกษาขั้นสูง (3) EDRS 705 การวิจัยทางการศึกษา 2 (3)
EDRS 501 สถิติการศึกษา 1 (3) EDRS 710 การออกแบบการทดลอง (3)
EDRS 701 สถิติการศึกษา 2 (3) EDFD 609 บริบททางวัฒนธรรมของการศึกษา (3)
 2. หมวดวิชาเอก ขึ้นกับความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
 3. ปริญญานิพนธ์ 18 หน่วยกิต
 4. หมวดวิชานอกสาขาวิชาเอก 9 หน่วยกิต โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

มหาวิทยาลัยอินเดียนา แห่งรัฐเพนซิลวาเนีย
(Indiana University of Pennsylvania)

(1) ชื่อหลักสูตร : ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
(Ed.D. in Elementary Education)

(2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

ผู้ทำหน้าที่สอนในระดับมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัย หรือเป็นผู้ที่ปรารถนาจะทำงานด้านการสอนและการนิเทศ หรือการบริหารการศึกษาในระดับประถมศึกษา ส่วนคุณสมบัติอื่นเป็นไปตามข้อกำหนดของบัณฑิตวิทยาลัย

(3) เป้าประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตผู้ที่ปรารถนาจะทำหน้าที่สอนในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย หรือผู้ที่ต้องการทำงานเกี่ยวกับการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาด้านการประถมศึกษา ผู้เรียนต้องเป็นผู้มีความรอบรู้กว้างขวางในการประถมศึกษา

(4) โครงสร้างหลักสูตร

ผู้เรียนที่มีวุฒิปริญญาโท ต้องเรียนหลักสูตรนี้รวมทั้งสิ้น 62 หน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วย

1. วิชาที่ต้องเรียนในชั้นเรียน 47 หน่วยกิต ประกอบด้วยรายวิชาใน 4 สาขาให้เลือก คือ

1.1 สาขาบริหารการศึกษา มี 2 รายวิชา

1.2 สาขาการศึกษา มี 6 รายวิชา

1.3 สาขาการศึกษาปฐมวัย มี 6 รายวิชา

1.4 สาขาการประถมศึกษา มี 30 รายวิชา

การเลือกรายวิชาดังกล่าวขึ้นกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะเป็นผู้อนุมัติ โดยจะพิจารณาพื้นฐานของผู้เรียน และการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคลว่าควรเรียนวิชาใดบ้าง

2. การฝึกงาน 6 หน่วยกิต

3. วิทยานิพนธ์ 9 หน่วยกิต

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นต่อ
การพัฒนาหลักสูตรระดับคุณวุฒิ สาขาวิชาการประถมศึกษา
ในทัศนะของผู้เรียน ผู้ใช้คุณวุฒิ และผู้ทรงคุณวุฒิ

ตาราง 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้เรียน

สถานภาพส่วนบุคคล	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(1) เพศ					
1. ชาย	11	41	53	105	47.7
2. หญิง	19	49	47	115	52.3
(2) อายุ					
1. ต่ำกว่า 31 ปี	3	7	1	11	5.0
2. 31 - 40 ปี	12	41	41	94	42.7
3. 41 - 50 ปี	13	35	42	85	38.6
4. 50 ปีขึ้นไป	2	7	16	30	13.7
(3) ตำแหน่งหน้าที่					
1. อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา	15	35	18	68	30.9
2. อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา	2	-	-	2	0.8
3. ศึกษานิเทศก์	13	48	65	126	57.3
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงาน	-	4	8	12	5.5
5. นักวิชาการประจำ กรม กอง ในกระทรวง ศึกษาธิการ	-	3	9	12	5.5
(4) ลักษณะงานที่ทำ					
1. งานวิชาการ (ได้แก่ งานสอน งานผลิตและ จัดหาสื่อการสอน งานพัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและประเมินผล งานนิเทศการศึกษา งานวิทยากร งานให้คำปรึกษา งานบริหาร โครงการ เป็นต้น)	30	86	94	210	95.5
2. งานบริการวิชาการ (ได้แก่ งานวิทยากร งานให้คำปรึกษา งานจัดหา จัดพิมพ์เอกสาร)	24	70	79	173	78.6
3. งานธุรการ (ได้แก่ งานสารบรรณ งานพัสดุ งานการเงิน และงานประชาสัมพันธ์)	20	54	54	128	58.2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ของชุมชนบัณฑิต
ทางการประถมศึกษา

องค์ความรู้ของชุมชนบัณฑิต	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(1) หมวดการศึกษา	30	90	100	220	100.0
1.1 หลักสูตร	30	72	69	171	77.7
1.1.1 หลักสูตรพัฒนาหลักสูตรทั้งระดับประเทศและท้องถิ่น	28	69	66	163	74.1
1.1.2 หลักสูตรประถมศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน	-	5	11	16	7.3
1.1.3 ทิศทางของหลักสูตรในอนาคต	2	4	3	10	4.5
1.2 การสอน	22	56	54	132	60.0
1.2.1 ทฤษฎีรูปแบบ เทคนิคการออกแบบและการวางแผนการสอน	10	31	22	63	28.6
1.2.2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและการจัดชั้นเรียน	11	22	25	58	26.4
1.2.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	1	11	7	19	8.6
1.3 จิตวิทยา (ด้านการศึกษา การเรียนรู้ พัฒนาการ และแนว พัฒนาองค์กร)	18	33	54	105	47.7
1.4 การบริหารการศึกษา	18	32	59	109	49.5
1.4.1 การบริหารองค์กรและบุคคล	9	14	25	48	21.8
1.4.2 ทฤษฎีบริหารการศึกษา	2	6	1	9	4.1
1.4.3 การนิเทศการศึกษา	6	6	22	34	15.5
1.4.4 การบริหารงานวิชาการ	1	8	11	20	9.1
1.5 การจัดการศึกษา	11	38	33	82	37.3
1.5.1 ทฤษฎีและหลักการของการพัฒนาการจัดการศึกษา	8	28	14	50	22.7
1.5.2 หลักการจัด การพัฒนา และการแก้ปัญหาการประถมศึกษา	2	9	16	27	12.3
1.5.3 การจัดการศึกษาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	1	3	3	7	3.2
6. นโยบาย แผน กฎหมาย และหน่วยงานทางการประถมศึกษา	-	7	8	15	6.8
(2) หมวดวิจัย	20	68	62	150	68.2
1. การวิจัยทางการศึกษา	14	37	34	85	38.6
2. การจัดผลและประเมินผลการศึกษา	7	25	25	57	25.9
3. สถิติประยุกต์	2	4	7	13	5.9

หมายเหตุ 1. กลุ่มผู้เรียน หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตทาง

กลุ่ม 1: การประถมศึกษาจาก มศว

กลุ่ม 2: การประถมศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น

กลุ่ม 3: สาขาอื่นที่ใช้การประถมศึกษาจำนวน

2. ความรู้ทางจิตวิทยามีผู้ระบุรายละเอียดน้อยจึงไม่สามารถแยกเป็นประเด็นย่อยได้

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ความรู้ของคู่มือปฏิบัติ	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(3) หมวดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ นวัตกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษา เช่น multimedia interactive CAT เป็นต้น	8	17	24	49	22.3
(4) หมวดมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	15	10	19	44	20.0
4.1 ภาษาอังกฤษ	7	10	9	26	11.8
4.2 ภาษาไทย	1	1	2	4	1.8
4.3 การพัฒนาสังคมและชนบท	2	1	5	8	3.6
4.4 สังคมวิทยาและปรัชญาการศึกษา	4	1	3	8	3.6
4.5 การเมือง เศรษฐกิจและสังคมทั้งในและต่างประเทศ	3	1	1	5	2.3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของครูผู้บัณฑิต
ทางการประถมศึกษา

ทักษะของครูผู้บัณฑิต	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(1) ทักษะทางวิชาการ	30	90	100	220	100.0
1.1 ทักษะพื้นฐาน	30	81	60	171	77.7
1.1.1 ทักษะการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย	17	28	30	75	34.1
1.1.2 ทักษะการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ	6	16	14	36	16.4
1.1.3 ทักษะการคิด	12	14	11	37	16.8
1.1.4 ทักษะการแสวงหาความรู้	6	11	9	26	11.8
1.1.5 ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์	2	4	-	6	2.7
1.2 ทักษะทางวิชาชีพ	30	90	100	220	100.0
1.2.1 ทักษะการสอน (ออกแบบและประเมินผล การสอน การประยุกต์ใช้กลวิธีการสอน)	22	51	61	134	60.9
1.2.2 ทักษะการทำวิจัย และประเมินโครงการ	23	59	49	131	59.5
1.2.3 ทักษะการผลิต จัดทำและใช้สื่อและ นวัตกรรม เพื่อการเรียนการสอน	15	31	30	76	34.5
1.2.4 ทักษะการบริหาร และการจัดการโรงเรียน ประถมศึกษา	9	24	37	70	31.8
1.2.5 ทักษะการพัฒนาหลักสูตร (วิเคราะห์ ใช้ ปรับปรุง ประเมิน และสร้าง)	12	20	14	46	20.9
1.2.6 ทักษะการเป็นวิทยากร และผู้อภิปราย	9	14	8	31	14.1
1.2.7 ทักษะการเป็นผู้นำทางการศึกษา	4	6	6	16	7.3
1.2.8 ทักษะการปฏิบัติงานเฉพาะทาง	1	7	6	14	6.4
1.2.9 ทักษะการเขียนและจัดทำ บทความ ตำรา และเอกสารทางวิชาการ	1	5	6	12	5.5
1.2.10 ทักษะการคิด สร้าง และประยุกต์ใช้ทฤษฎี ให้เหมาะสมกับสังคมไทย	1	5	2	8	3.6
1.2.11 ทักษะการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	2	1	3	1.4
(2) ทักษะทางสังคม	10	26	35	71	32.3
2.1 ทักษะความมีมนุษยสัมพันธ์	6	5	17	28	12.7
2.2 ทักษะการทำงานเป็นทีม	3	7	9	19	8.6
2.3 ทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม	1	4	4	9	4.1
2.4 ทักษะการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	1	5	4	10	4.5
2.5 ทักษะการปรับตัว	1	3	1	5	2.3
2.6 ทักษะการประสานงาน	-	3	-	3	1.4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของดุษฎีบัณฑิต
ทางการประถมศึกษา

ทัศนคติของดุษฎีบัณฑิต	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(1) ทัศนคติต่อตนเอง	30	72	54	156	70.9
1.1 รักความก้าวหน้า มองการณ์ไกล พัฒนาตนเอง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง	22	49	28	99	45.0
1.2 ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม	12	16	4	32	14.5
1.3 ยึดหลักเหตุผล	6	5	8	19	8.6
1.4 เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	3	9	6	18	8.2
1.5 เชื้อมน้ำและชื่นชมตนเอง แต่ไม่หลงตนเอง	2	4	4	10	4.5
(2) ทัศนคติต่อนักเรียน	5	20	38	63	28.6
2.1 มีใจรักและทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน	4	15	26	45	20.5
2.2 มุ่งมั่นในการพัฒนานักเรียน	1	5	11	17	7.7
2.3 ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	-	-	3	3	1.4
(3) ทัศนคติต่อผู้อื่น / เพื่อนร่วมงาน	8	15	30	53	24.1
3.1 ยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	7	10	15	32	14.5
3.2 มีมนุษยสัมพันธ์	2	5	7	14	6.4
3.3 มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเป็นทีม	-	1	5	6	2.7
3.4 มีทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน	-	-	5	5	2.3
(4) ทัศนคติต่อสังคมและชุมชน	-	13	11	24	10.9
4.1 ยึดมั่นและมีทัศนคติที่มีต่อสถาบันครอบครัว ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันอื่น ทางสังคม	-	8	7	15	6.8
2. ชื่นชมและร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย	-	1	4	5	2.3
3. มีจิตสำนึกในความเป็นไทย	-	3	-	3	1.4
4. มีทัศนคติเชิงบวกต่อนโยบายและการจัดการ ศึกษาของรัฐ	-	-	1	1	0.5
(5.) ทัศนคติต่อวิชาชีพ	30	80	100	210	95.5
1. มีจิตสำนึกและจรรยาบรรณในวิชาชีพ	24	50	91	165	75.0
2. มีใจรักและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อสังคม	15	21	40	76	34.5
3. มีวิสัยทัศน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพ	5	12	8	25	11.4

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของคณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษา

ความสามารถ	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(1) ความสามารถทางวิชาการ	30	90	100	220	100.0
1.1 ปรับปรุง แก้ไข ออกแบบ ดำเนินการและประเมินหลักสูตรและการสอน	14	14	33	61	27.7
1.2 จัดหา ผลิต หรือประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการเรียนการสอน	7	25	19	51	23.2
1.3 เป็นผู้นำทางวิชาการด้านการประถมศึกษาทั้งทางด้านความคิดและการปฏิบัติ	5	24	27	56	25.5
1.4 เป็นวิทยากร ผู้ดำเนินรายการ ผู้ช่วยอภิปรายในการประชุมฝึกอบรมและสัมมนา	4	22	25	51	23.2
1.5 นำวิชาการปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสังคม	6	21	20	47	21.4
1.6 พูดและเขียนภาษาต่างประเทศได้	5	18	10	33	15.0
1.7 บริหารและจัดการ	4	6	12	22	10.0
1.8 ผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	3	11	5	19	8.6
1.9 บริโภคและผลิตผลงานวิจัยเพื่อการพัฒนาการประถมศึกษา	1	7	9	17	7.7
1.10 วัดและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	-	9	7	16	7.3
1.11 วางแผน ดำเนินงาน และติดตามผลงานทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค	2	7	6	15	6.8
1.12 ให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	1	8	1	10	4.5
1.13 นิเทศและติดตามประเมินผลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	1	5	2	8	3.6
(2) ความสามารถที่นอกเหนือวิชาการ	22	50	65	137	62.3
2.1 กล้าคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจและกล้าทำ	14	22	33	69	31.4
2.2 มีการสื่อสารหรือสื่อตามความหมายได้ชัดเจน	5	14	18	37	16.8
2.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี					
2.4 ประสานประโยชน์หรือสร้างเครือข่ายในการทำงาน	1	6	7	14	6.4

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของหลักสูตร

เป้าประสงค์ของหลักสูตร	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(1) ผลิตรายที่มีความรู้ความสามารถหรือผู้รอบรู้ (generalist) ที่มีลักษณะ	21	33	24	78	35.5
1.1 มีความรอบรู้และมีจิตสำนึกในการพัฒนาการประถมศึกษาไทยภายใต้บริบทของสังคมไทย	15	21	19	55	25.0
1.2 มีความรอบรู้ในการแก้ปัญหา การพัฒนาและการจัดการศึกษาตามนโยบายของชาติ	5	7	3	15	6.8
1.3 มีความรอบรู้และวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของไทยให้เท่าเทียมกับต่างประเทศ	1	15	2	18	8.2
(2) ผลิตรายที่มีความรู้เฉพาะทางหรือรู้สึกและมีความเชี่ยวชาญ (specialist) ในด้าน	30	60	72	162	73.6
2.1 การพัฒนาหลักสูตร	7	14	25	46	20.9
2.2 การพัฒนาการเรียนการสอน	8	17	20	45	20.5
2.3 การประถมศึกษา	3	9	20	32	14.5
2.4 การพัฒนาศักยภาพและจริยธรรมของบุคคล	5	7	14	26	11.8
2.5 การวิจัยทางการประถมศึกษา	5	8	11	24	10.9
2.6 การบริหารและการจัดการด้านการประถมศึกษา	3	5	5	13	5.9
2.7 การนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการประถมศึกษา	1	4	5	10	4.5
(3) ผลิตรายที่มีบุคลิกภาพทางวิชาการ ดังนี้	9	28	23	60	27.3
3.1 มีความกล้าหาญและเป็นผู้นำทางวิชาการ	3	13	8	24	10.9
3.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	3	6	6	15	6.8
3.3 มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานโดยอาศัยหลักวิชาการและหลักเหตุผล	1	7	7	15	6.8
3.4 มีคุณธรรม และจริยธรรม	2	2	3	7	3.2
3.5 มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	-	1	2	3	1.4

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหลักสูตร

รูปแบบหลักสูตร	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(1) ประเภทหลักสูตร	25	67	76	168	76.4
1.1 หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4	13	22	39	17.7
1.2 หลักสูตรที่เน้นวิจัยเป็นฐาน	3	10	15	28	12.7
1.3 หลักสูตรสหวิทยาการ	7	10	9	26	11.8
1.4 หลักสูตรที่ยึดปัญหาเป็นฐาน	5	9	10	24	10.9
1.5 หลักสูตรที่เน้นประสบการณ์	2	12	5	19	8.6
1.6 หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชา	-	9	7	16	7.3
1.7 หลักสูตรที่เน้นสมรรถภาพเป็นฐาน	4	4	8	16	7.3
(2) โครงสร้างหลักสูตร	9	17	20	46	20.9
2.1 มีทั้งหมดวิชาบังคับและเลือก และปริญญานิพนธ์	2	10	4	16	7.3
2.2 ควรยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสังคม	3	5	8	16	7.3
2.3 กำหนดเวลาแน่นอนในการศึกษาตามหลักสูตร	3	2	5	10	4.5
2.4 ไม่กำหนดเวลาในการศึกษา ตามหลักสูตร	1	-	2	3	1.4
2.5 ไม่ควรมีกฎวิชาพื้นฐาน เน้นวิชาที่นำไปใช้ปฏิบัติงาน	-	-	1	1	0.5
(3) ลักษณะรายวิชา	25	64	90	179	81.4
3.1 มีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	4	13	27	44	20.0
3.2 มีปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และงาน	4	11	21	36	16.4
3.3 ยืดหยุ่นตามความต้องการจำเป็นของสังคม	5	13	8	26	11.8
3.4 ให้ผู้เรียนร่วมกำหนด	3	7	14	24	10.9
3.5 เน้นการปฏิบัติในสภาพที่แท้จริง	3	9	9	21	9.5
3.6 มีลักษณะสหวิทยาการ	4	7	7	18	8.2
3.7 เน้นแนวลึกมากกว่าแนวกว้าง	2	3	6	11	5.0
3.8 เน้นแนวกว้างมากกว่าแนวลึก	-	2	4	6	2.7
3.9 เน้นด้านหลักสูตรและการสอน	2	1	1	4	1.8
3.10 เน้นด้านการจัดการและการพัฒนาการประถมศึกษา	3	-	-	3	1.4
3.11 ควรมีรายวิชาจิตวิทยา เทคโนโลยีและสารสนเทศ	-	1	1	2	0.9

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
(1) กลวิธีการสอน	30	90	100	220	100.0
1.1 การศึกษาด้วยตนเองหรือรายบุคคล	12	35	57	104	47.3
1.2 การปฏิบัติและทดลองทั้งในและนอกห้องเรียน	12	23	31	66	30.0
1.3 การศึกษาดูงานในและต่างประเทศ	10	23	31	64	29.1
1.4 การอภิปราย วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสัมมนา	8	20	14	42	19.1
1.5 เน้นการวิจัยเป็นฐาน	2	14	17	33	15.0
1.6 การสอนเป็นกลุ่มเล็ก	1	11	8	20	9.1
1.7 ใช้วิธีการที่หลากหลาย ทันสมัย และยืดหยุ่น	5	6	10	21	9.5
1.8 แบบแก้ปัญหา	1	4	3	8	3.6
1.9 เชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษ	-	-	1	1	0.5
(2) รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้	17	35	40	92	41.8
2.1 ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง	6	15	24	45	20.5
2.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดว่าต้องอยู่ในห้องเรียน ใช้เทคโนโลยีทันสมัย เช่น การศึกษาทางไกล	6	14	17	37	16.8
2.3 ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ทำรายงาน	3	4	3	10	4.5
2.4 เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	3	1	5	2.3
2.5 เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	-	2	-	2	0.9
2.6 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	1	1	-	2	0.9
2.7 มีการจัดชั้นเรียนหลากหลายรูปแบบ เช่น ปรุวงกลม รูปตัวยู เป็นต้น	-	-	1	1	0.5

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนที่มีความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	กลุ่มผู้เรียน			ภาพรวม	
	กลุ่ม 1 (30 คน)	กลุ่ม 2 (90 คน)	กลุ่ม 3 (100 คน)	จำนวน (220 คน)	ร้อยละ
1. ควรจัดการเรียนการสอนในลักษณะพิเศษ คือ วันเสาร์ - อาทิตย์ เพื่อให้ผู้เรียนโดยเฉพาะผู้บริหาร : หรือหัวหน้าหน่วยงานได้มีโอกาสศึกษาต่อ	1	3	3	7	3.2
2. ควรกำหนดระยะเวลา ตารางการเรียน และรูปแบบ แบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่แน่นอน ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ การศึกษาดูงาน และ การทำปริญญานิพนธ์	-	3	1	4	1.8
3. แลกเปลี่ยนอาจารย์กับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่าง ประเทศ	1	3	-	4	1.8
	-	1	-	1	0.5
4. ควรส่งผู้เรียนไปฝึกภาษาอังกฤษ กับประเทศที่เป็น เจ้าของภาษา					

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ชุมชนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับชุมชนท้องถิ่นทางการศึกษา

คุณสมบัติ	ผู้ใช้ชุมชนท้องถิ่น (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) วุฒิการศึกษาสูงสุด						
1.1 ปริญญาโท						
1.1.1 ทางการศึกษา สาขาใดก็ได้	15	33.3	15	42.9	30	37.5
1.1.2 ทางด้านใดก็ได้ แต่ต้องปรับพื้น	17	37.8	10	28.6	27	33.8
1.1.3 สาขาการประถมศึกษา	10	22.2	6	17.1	16	20.0
1.2 ปริญญาตรี	2	4.4	1	2.9	3	3.8
(2) ประสบการณ์ด้านการประถมศึกษา	29	64.4	21	60.0	50	62.5
คือทำหน้าที่ผู้สอน (ในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย) ผู้บริหาร นักวิชาการศึกษานิเทศก์ และผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อยประมาณ						
• 2 ปี	5	11.1	7	20.0	12	15.0
• 3 ปี	12	26.7	8	22.9	20	25.0
• 4 ปี	2	4.4	-	-	2	2.5
• 5 ปี	9	20.0	6	17.1	15	18.8
• 10 ปี	1	2.2	-	-	1	1.3
(3) มีพื้นความรู้และความสามารถด้าน						
3.1 การใช้ภาษาอังกฤษได้ดี	8	17.8	8	2.9	16	20.0
3.2 การวิจัย	6	13.3	5	14.3	11	13.8
3.3 การคิดวิเคราะห์/การแก้ปัญหา/การตัดสินใจ	2	4.4	7	20.0	9	11.3
3.4 การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	5	11.1	3	8.6	8	10.0
3.5 การสื่อสาร (พูด, เขียน)	2	4.4	-	-	2	2.5

ตาราง 10 (ต่อ)

คุณสมบัติ	ผู้ใช้ข้อมูลบัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(4) บุคลิกภาพ						
4.1 บุคลิกภาพทางวิชาการ คือ มีวิสัยทัศน์รอบรู้กว้างและรู้ลึก ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม	13	28.9	20	57.1	33	41.3
4.2 บุคลิกทางสังคม คือมีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตใจที่อุทิศตนเพื่อส่วนรวม และมีจริยธรรมทางวิชาชีพ	13	28.9	11	31.4	24	30.0
(5) อื่น ๆ						
5.1 อายุ	4	8.9	1	2.9	5	6.3
5.2 ควรมีการรับรองคุณสมบัติจากผู้บังคับบัญชา	3	6.7	1	2.9	4	5.0
5.3 ควรพิจารณาผู้มีผลการเรียนเป็นกรณีพิเศษ	2	4.4	-	-	-	-
5.4 ผู้เป็นครูควรได้รับการพิจารณาก่อน	1	2.2	-	-	-	-
5.5 ผลงานที่ปรากฏหรือเกียรติประวัติ เช่น ผลิตเอกสารหรือสื่อการเรียนการสอนซึ่งเป็นที่ยอมรับ	1	2.2	-	-	-	-
5.6 ถ้า มศว เปิดโควตาให้หน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนส่งบุคลากรที่มีคุณภาพมาศึกษาต่อเป็นกรณีพิเศษจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงการประถมศึกษา	1	2.2	-	-	-	-

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ชุมชนจิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
เป้าประสงค์ของหลักสูตร

คุณสมบัติ	ผู้ใช้ชุมชนจิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ผลิตผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทางด้าน การประถมศึกษา (specialist) ซึ่งเป็นที่ พึงที่หวังของประเทศที่มีความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับ	30	66.7	21	60.0	51	63.8
1.1 การวิจัยด้านการประถมทั้งเชิง ปริมาณคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยในชั้นเรียน	18	40.0	20	57.1	38	47.5
1.2 การพัฒนากระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้และนวัตกรรมด้าน การประถมศึกษา	14	31.1	15	42.9	29	36.3
1.3 การพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา	5	11.1	10	28.6	15	18.8
1.4 นโยบายและแผนระดับประถม ศึกษา	-	-	3	8.6	3	3.8
(2) ผลิตนักปฏิบัติ (practitioner) ที่มี ความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาการประถมศึกษา ทั้งใน ด้านการบริหารและการนิเทศการศึกษา การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก	17	37.8	10	28.6	27	33.8
(3) ผลิตทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติ (specialist and practitioner)	4	8.9	3	-	7	8.8
(4) ผลิตทั้งผู้รอบรู้และผู้รู้ลึก (generalist and specialist)	3	6.7	2	-	5	6.3
(5) ผลิตผู้มีคุณธรรม และจรรยาบรรณ ในวิชาชีพด้านการประถมศึกษา	6	13.3	3	-	9	11.3

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ชุมชนจิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะและคุณสมบัติของชุมชนจิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

คุณลักษณะและคุณสมบัติของชุมชนจิต	ผู้ใช้ชุมชนจิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1.) ความรู้						
1.1 มีความรู้ลึก / เฉพาะทาง : หลักสูตรและ การสอนจิตวิทยา การบริหารและ การจัดการ การวิจัยและวัดผล และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	12	26.7	12	34.3	24	30.0
1.2 มีความรู้รอบ : สภาพและปัญหาด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	32	71.1	14	40.0	46	57.5
(2) ความสามารถ / ทักษะด้าน						
2.1 การคิด ได้แก่ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นระบบ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ คิดแก้ปัญหา	19	42.2	16	45.7	35	43.8
2.2 การสื่อสาร ด้านการพูด อ่าน เขียน อย่างสมเหตุสมผล	12	26.7	12	34.3	24	30.0
2.3 การนำความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติ	12	26.7	6	17.1	18	22.5
2.4 การสร้างองค์ความรู้หรือทฤษฎี และ นวัตกรรมใหม่	3	6.7	9	25.7	12	15.0
2.5 การใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่	5	11.1	6	17.1	11	13.8
2.6 การวิจัยเชิงพัฒนา การวิจัยเชิง ปฏิบัติการ หรือ การวิจัยในชั้นเรียน	5	11.1	5	14.3	10	12.6
2.7 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน	2	4.4	4	11.4	6	7.5
2.8 การบริหารและการจัดการสมัยใหม่	5	11.1	1	2.9	6	7.5
(3) บุคลิกภาพ						
3.1 บุคลิกภาพทางวิชาการ						
3.1.1 มีวิสัยทัศน์ผู้นำทางวิชาการ คือ มี ความมั่นใจ สุขุม ใจกว้าง กล้า เผชิญปัญหา และกล้าตัดสินใจ	27	60.0	27	-	54	67.5
3.1.2 มีวิสัยทัศน์ รอบรู้ ฉับไว และมอง การณ์ไกล	18	40.0	9	-	27	33.8

ตาราง 12 (ต่อ)

คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้ใช้บัณฑิต	ผู้ใช้บัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3.2 บุคลิกภาพทางสังคม						
3.2.1 มีความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ที่จะ อุทิศตนเพื่อสร้างสรรค์วงการ ประถมศึกษาของชาติ	17	27.8	11	28.6	28	35.0
3.2.2 มีมนุษยสัมพันธ์ : อ่อนน้อม ต่อมตรับฟังความคิดเห็น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น	13	28.9	10	31.4	23	28.8
3.2.3 มีความศรัทธา และจิตใจ ประชาธิปไตย	3	6.7	-	-	3	3.8
3.3 บุคลิกภาพส่วนตัว						
3.3.1 ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน คือชอบแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา	12	26.7	8	22.9	20	25.0
3.3.2 มีวินัย คือ มีความรับผิดชอบ อดทน ขยัน	2	4.4	3	8.6	5	6.3

ตาราง 13 จำนวนร้อยละของผู้ใช้ชุมชนจิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ

กลุ่มวิชา	ผู้ใช้ชุมชนจิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) หลักสูตรและการสอน	31	68.9	28	80.0	59	73.8
(2) วิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยในชั้นเรียน สถิติประยุกต์เพื่อการวิจัย การจัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน และวงการประถมศึกษา	25	55.6	27	77.1	52	65.0
(3) พฤติกรรมศาสตร์ ได้แก่กลุ่มวิชาจิตวิทยา เพื่อเข้าใจ พัฒนาการ พฤติกรรม และกระบวนการรู้คิดของมนุษย์	24	53.3	22	62.9	46	57.5
(4) การบริหารและการจัดการ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ	19	42.2	14	40.0	33	41.3
(5) สังคมศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพื่อรอบรู้กว้าง	19	42.2	12	34.3	31	38.8
(6) เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ได้แก่ วิชา เทคโนโลยีทางการศึกษา และคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา เพื่อใช้ในการพัฒนางาน	15	33.3	16	45.7	31	38.8
(7) การประถมศึกษา เพื่อเข้าใจพัฒนาการของการประถมศึกษา โดยเฉพาะของไทยทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต	11	24.4	15	42.9	26	32.5
(8) พื้นฐานของการศึกษา ได้แก่ ปรัชญา สังคมวิทยา และเศรษฐศาสตร์การศึกษา	10	22.2	14	40.0	24	30.0
(9) ภาษาและคอมพิวเตอร์ เพื่อสืบค้น และแสวงหาความรู้ใหม่	7	15.6	6	17.1	13	16.3
(10) คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อฝึกความรับผิดชอบและความเสียสละ	3	6.7	1	2.9	4	5.0
(11) พัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อการพัฒนาดนของ ผู้เรียน	2	4.4	1	2.9	3	3.8

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร

โครงสร้างและลักษณะรายวิชา	ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ควรประกอบด้วย						
1.1 หมวดวิชาบังคับ เพื่อให้ผู้เรียนมี สมรรถภาพพื้นฐานด้านการรอบรู้และเข้าใจ สภาพการเปลี่ยนแปลงของมิติต่าง ๆ เข้าใจ พัฒนาการและพฤติกรรมของมนุษย์ มีเครื่องมือ ในการวิเคราะห์และแสวงหาความรู้ที่ทันสมัย และมีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร การสอน และการบริหารการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษา กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิจัย กลุ่มเทคโนโลยี - นวัตกรรม และ กลุ่มวิชาชีพงาน	33	73.3	28	80.0	61	76.3
1.2 หมวดวิชาเลือก เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา ศักยภาพตามความถนัดและความสนใจของตน และตามความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน ซึ่ง ประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องและเสริมสาขา การประถมศึกษา (ได้แก่ กลุ่มหลักสูตร การสอน การบริหาร การจัดการ เทคโนโลยี การศึกษา ศิลปะ ดนตรี ภูมิปัญญาไทยและ ท้องถิ่น กฎหมายการศึกษา เป็นต้น) กลุ่มวิชา คอมพิวเตอร์และภาษา กลุ่มวิชาจิตวิทยาและ จริยธรรม กลุ่มวิชาวิจัย กลุ่มที่เน้นการฝึกปฏิบัติ เช่น โครงการงานและโครงการ	22	48.9	16	45.7	38	47.5
1.3 วิทยานิพนธ์ เพื่อประกันคุณภาพ ทางการศึกษา	6	13.3	2	5.7	8	10.0

ตาราง14 (ต่อ)

โครงสร้างและลักษณะรายวิชา	ผู้ใช้ฐานปฏิบัติการ (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(2) สัดส่วนหลักสูตร						
2.1 วิชาบังคับ : วิชาเลือก = 80 : 20	-	-	1	2.9	1	1.3
70 : 30	7	15.6	1	2.9	8	10.0
60 : 40	4	8.9	1	2.9	5	6.3
50 : 50	8	17.8	-	-	8	10.0
40 : 60	3	6.7	-	-	3	3.75
30 : 70	-	-	3	8.6	3	3.75
2.2 กลุ่มวิชาทางการประถมศึกษา : กลุ่ม						
วิชาวิจัย : กลุ่มสังคมศาสตร์ = 50 : 30 : 20	-	-	1	2.9	1	1.3
40 : 30 : 30	2	4.4	2	5.7	4	5.0
(3) แล้วแต่มหาวิทยาลัย แต่ควรดูเป้าประสงค์	7	15.6	8	22.9	15	18.8
ของหลักสูตร และหลักสูตรต่างประเทศ						

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ชุมชนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	ผู้ใช้ชุมชนท้องถิ่น (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) อาจารย์ผู้สอนควรลดการบรรยาย โดยมีบทบาทเป็นผู้ให้แนวคิด ชี้แนะ อำนวยความสะดวกและจัดหาแหล่งข้อมูลที่เอื้อต่อการเรียนรู้	31	68.9	15	42.9	46	57.5
(2) อาจารย์ผู้สอนต้องกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยการจัดสภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้						
2.1 ประดิษฐ์ สร้าง ทดลอง นวัตกรรม ปฏิบัติจริง และปฏิบัติการวิจัยภาคสนาม	32	71.1	27	77.1	59	73.8
2.2 ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	28	62.2	19	54.3	47	58.8
2.3 คิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ อภิปราย และสัมมนาเชิงวิชาการ	15	33.3	20	57.1	35	43.8
2.4 ดูงาน (ทั้งในและต่างประเทศ)	19	42.2	6	17.1	25	31.3
2.5 ฝึกงาน ฝึกปฏิบัติภาคสนามและฝึกอบรบระยะสั้น	9	20.0	7	20.0	16	20.0
2.6 ศึกษาจากกรณีตัวอย่าง (case) จากปัญหาและศึกษาอิสระ (independent study)	8	17.8	4	11.4	12	15.0
2.7 เกิดจิตสำนึกต่อวิชาชีพ และมีอุดมการณ์	2	4.4	-	-	2	2.5
(3) อาจารย์ผู้สอนไม่ควรสร้างความเครียด แต่ควรปลูกฝังอุดมการณ์และการใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนาตนอยู่ตลอดเวลา	6	13.3	3	8.6	9	11.3
(4) อาจารย์ผู้สอนควรเข้มงวด การทำปริญญานิพนธ์ เพื่อประกันคุณภาพทางการศึกษา และควรทำเป็นฉบับภาษาอังกฤษ	3	6.6	1	2.9	4	5.0
(5) ขึ้นกับมหาวิทยาลัย แต่ควรสอดคล้องกับองค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับและโครงสร้างหลักสูตร	2	4.4	-	-	2	2.5

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ชุมชนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ชุมชนท้องถิ่น (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) สิ่งที่ควรวัดและประเมินผล						
1.1 วัดและประเมินผลตามสภาพจริง (authentic assessment) คือให้ผู้เรียนได้เกิด การเรียนรู้จากการปฏิบัติในสภาพจริงหรือ ใกล้เคียงกับสภาพจริง และการวัดและประเมิน ผลที่ต้องสอดคล้องกัน คือ การตรวจสอบวิธีและ กระบวนการปฏิบัติ (process) และผลการ ปฏิบัติ (product) ซึ่งปรากฏเป็น สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม รายงาน การศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัย และแฟ้มผลงาน (portfolio) โดยการวัดและ ประเมินทั้งกระบวนการและผลงานซึ่งพิจารณา	39	86.7	23	65.7	62	77.5
- ความคิดริเริ่ม/แก้ปัญหา/ความ สามารถในการจัดการ	13	28.9	7	20.0	20	25.0
- ความมุ่งมั่น/พยายาม/อดทน	8	17.8	6	17.1	14	17.5
- การทำงานกลุ่ม	6	13.3	6	17.1	12	15.0
- ความมีจริยธรรมทางวิชาการ	7	15.6	4	11.4	11	13.8
1.2 วัดและประเมินผลภาคความรู้ ยังจำเป็นแต่เน้นการวัดความคิดระดับสูง โดย ควรมีลักษณะ	35	77.8	21	60.0	56	70.0
- ข้อสอบอัตนัยที่เน้นการรู้คิดระดับสูง โดยสอบในห้องเรียน	30	66.7	17	48.6	47	58.8
- ข้อสอบนอกห้องเรียน (Take home)	8	17.8	5	14.3	13	16.3
- ข้อสอบปากเปล่า	8	17.8	3	8.6	11	13.8
1.3 บุคลิกภาพทางวิชาการ ซึ่งแสดงออก ทางการเรียน : ข้อสอบและรายงาน การพูด : การอภิปราย การแสดงความ คิดเห็นการนำเสนอแนวคิด การสอบปากเปล่า การกระทำ : ผลงานและสิ่งประดิษฐ์	10	22.2	12	34.3	22	27.5
(2) สัดส่วนที่ควรวัดและประเมิน คือ ภาคความรู้ : ภาคปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็น 50 : 50, 40 : 60, 30 : 70 และ 20 : 80	4	8.9	2	5.7	6	7.5

ตาราง 16 (ต่อ)

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(3) อื่น ๆ						
3.1 ควรใช้หลายวิธีและหลายมิติ เช่น วัดและประเมินภาคความรู้และภาคปฏิบัติ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินตนเอง และเพื่อนประเมิน นอกเหนือจากอาจารย์เป็นผู้ประเมิน	5	11.1	8	22.9	13	16.3
3.2 ควรประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนเป็นระยะ ๆ นอกเหนือจากการประเมินปลายภาค	5	11.1	5	14.3	10	12.5
3.3 ควรประเมินแบบสร้างสรรค์ และไม่ทำลายความเชื่อมั่นของผู้เรียน	2	4.4	-	-	2	2.5
3.4 ควรประเมินการทำปริญญานิพนธ์ เป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาความก้าวหน้า และควรมีผู้ประเมินจากภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ	-	-	3	8.6	3	3.75
3.5 ควรประเมินคุณภาพการสอนของอาจารย์	-	-	1	2.9	1	1.3

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ชุมชนบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ชุมชนบัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรมี						
(1) องค์ประกอบ						
1.1 บุคลากรภายใน และนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจประกอบด้วย ผู้ผลิต ผู้ใช้ชุมชนบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ หรือศิษย์เก่า	43	9.6	22	62.9	65	81.3
1.2 บุคลากรภายในมหาวิทยาลัย อาจจะต่าง ภาควิชา หรือต่างคณะแต่ควรมีบุคลากรของ ภาควิชาหลักสูตรและการสอนเป็นแกนหลัก	1	2.2	6	17.1	7	8.8
1.3 แล้วแต่มหาวิทยาลัย	4	8.9	7	20.0	11	13.8
(2) จำนวน ประมาณ						
2.1 5 คน	4	8.9	3	8.6	7	8.8
2.2 6 คน	-	-	3	8.6	3	3.75
2.3 7 คน	-	-	2	5.7	2	2.5
2.4 8 คน	1	2.2	3	8.6	4	5.0
2.5 10 คน	3	6.7	4	11.4	7	8.8
2.6 15 คน	5	11.1	-	-	5	6.3
2.7 20 คน	1	2.2	-	-	1	1.3
2.8 ไม่จำกัด	2	4.4	-	-	2	2.5
2.9 ไม่ระบุแล้วแต่มหาวิทยาลัย	32	71.1	20	57.1	52	65.0
(3) วาระ						
3.1 1 ปี	1	2.2	1	2.9	2	2.5
3.2 2 ปี	7	15.6	8	22.9	15	18.8
3.3 3 ปี	4	8.9	1	2.9	5	6.3
3.4 4 ปี	14	31.1	8	22.9	22	27.5
3.5 5 ปี	4	8.9	-	-	4	5.0
3.6 ไม่ระบุ แล้วแต่มหาวิทยาลัย	18	40.0	17	48.6	35	43.8

ตาราง 17 (ต่อ)

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ชุมชนบัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(4) สังกัด						
4.1 สังกัดภาควิชา โดยเฉพาะภาควิชา หลักสูตรและการสอน	7	15.6	3	8.6	10	12.5
4.2 ขึ้นกับคณบดี	3	6.7	2	5.7	5	6.3
4.3 ขึ้นกับบัณฑิตวิทยาลัย	-	-	1	2.9	1	1.3
4.4 ขึ้นกับสภามหาวิทยาลัย	3	6.7	-	-	3	3.75
4.5 ไม่ควรสังกัดภาควิชา	2	4.4	1	2.9	3	3.75
4.6 ไม่ขึ้นกับคณบดี	1	2.2	-	-	1	1.3
4.7 แล้วแต่มหาวิทยาลัย	31	68.9	28	80.0	59	73.8

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ชำนาญที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ขอบข่ายงานที่ดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาพึงกระทำ

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ลักษณะงาน / หน้าที่						
1.1 สอนระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยและสถาบันราชภัฏ)	15	33.3	17	48.6	32	40.0
1.2 สอนระดับประถมศึกษา แต่ต้องมี ประสิทธิภาพสูง	14	31.1	17	48.6	31	38.8
1.3 วิจัยด้านประถมศึกษา	17	37.8	14	40.0	31	38.8
1.4 บริหารโรงเรียน และองค์การ	14	31.1	16	45.7	30	37.5
1.5 วางแผนและนโยบาย	16	35.6	12	34.3	28	35.0
1.6 พัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการ การเรียนรู้	9	20.0	10	28.6	19	23.8
1.7 นิเทศการศึกษา	11	24.4	7	20.0	18	22.5
1.8 พัฒนางานของหน่วยงานที่ตนสังกัด	12	26.7	6	17.1	18	22.5
1.9 บุคคลิกความรู้ใหม่	4	8.9	2	5.7	6	7.5
1.10 วิทยาการ	4	8.9	1	2.9	5	6.3
1.11 ไม่ควรทำหน้าที่ครูในโรงเรียนประถม	2	4.4	-	-	2	2.5
1.12 งานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา	5	11.1	3	8.6	8	10.0
(2) หน่วยงานที่สังกัด						
2.1 ภาครัฐ (สปช. สช. สกศ. และทบวง มหาวิทยาลัย)	6	13.3	4	11.4	10	12.5
2.2 ภาคเอกชน (โรงเรียนเอกชน มูลนิธิ และสมาคม)	5	11.1	5	14.3	10	12.5
2.3 ทุกหน่วยงานด้านการประถมศึกษา	8	17.8	10	28.6	18	22.5
2.4 ไม่ระบุ	29	64.4	16	45.7	45	56.3

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีทัศนคติและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของผู้บริหารที่ให้ผู้บังคับบัญชาลาศึกษาต่อ

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ดัชนีทัศนคติ (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) การสนับสนุน						
สนับสนุนเต็มที่ ถ้าสอบได้และไม่ผิดระเบียบราชการ	30	66.7	10	28.6	40	50.0
(2) การสนับสนุน ภายใต้เงื่อนไข						
2.1 ระบบการเรียนการสอน ควรเป็น						
2.1.1 ภาคพิเศษ โดยเรียนนอกเวลา	8	17.8	1	2.9	9	11.3
ราชการ						
2.1.2 ภาคปกติ โดยเรียนในเวลา	4	8.9	1	2.9	5	6.3
ราชการ						
2.2 คุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียน						
2.2.1 ตำแหน่งหน้าที่						
2.2.1.1 เป็นผู้บริหาร	5	11.1	3	8.6	8	10.0
2.2.1.2 ไม่ควรเป็นผู้บริหาร	1	2.2	-	-	1	1.3
2.2.2 อายุไม่เกิน 40 ปี	1	2.2	-	-	1	1.3
2.3 ระบบโควตา						
2.3.1 ควรมีระบบโควตา	4	8.9	-	-	4	5.0
2.3.2 ไม่ควรมีระบบโควตา	1	2.2	-	-	1	1.3
2.4 การลาศึกษาต่อ						
2.4.1 ผู้เรียนควรได้เงินเดือนขึ้น 1 ขั้น	4	8.9	-	-	4	5.0
ตามปกติเช่นเดียวกับข้าราชการ						
ทหาร และตำรวจ						
2.4.2 ควรได้รับทุนการศึกษาหรือทุน	3	6.7	-	-	3	3.8
การวิจัย						
2.5 มีการรับรอง ความรู้ ความสามารถ และ	1	2.2	-	-	1	1.3
ความประพฤติจากหน่วยงานต้นสังกัด						

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของผู้ใช้ดัชนีบัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) รูปแบบและลักษณะหลักสูตร ควร						
1.1 จัดภาคพิเศษ คือทำงานด้วยเรียนด้วย เช่น ใช้เวลานอกราชการ ในช่วงเย็น หรือ วันหยุด (เสาร์ - อาทิตย์) หรือเฉพาะวันอาทิตย์ ซึ่งจะเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชน ในภูมิภาคหรือผู้บริหารโรงเรียน โดยควรนำระบบการศึกษาทางไกลมาใช้	12	26.7	5	14.3	17	21.3
1.2 ยืดหยุ่น ทันสมัย สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของสังคม	13	28.9	3	8.6	16	20.0
1.3 ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต เช่น สปช. โดยร่วมกันผลิต และใช้ผู้สอนร่วมกัน	5	11.1	5	14.3	10	12.5
1.4 สร้างหรือพัฒนาอย่างเป็นระบบ น่าเชื่อถือ : ควรพิจารณาหลักสูตรของนานาประเทศ และควรมีเอกลักษณ์ที่แจ่มชัด	5	11.1	5	14.3	10	12.5
1.5 ประเภทของหลักสูตร ควรเป็น หลักสูตรที่ใช้ปัญหาหรือการวิจัยเป็นฐาน หรือ เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นหลักสูตรแบบ Academic degree (ผลิตผู้ทรงคุณวุฒิการวิจัยด้านประถมศึกษา) และ Professional degree (ผลิตนักปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา)	6	13.3	1	2.9	7	8.8
1.6 ควรมีการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ โดยตามผู้เรียน ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต และศิษย์เก่า และควรมีประเมินคุณภาพอาจารย์ผู้สอนด้วย	2	4.4	1	2.9	3	3.75
1.7 ชื่อหลักสูตร ควรเป็น "การศึกษาขั้นพื้นฐาน"	1	2.2	1	2.9	2	2.5
1.8 ชื่อหลักสูตร ควรเป็น "หลักสูตรและการสอน (การประถมศึกษา)"	-	-	1	2.9	1	1.3
1.9 มีการจัดทำปฏิทินการศึกษาที่มีรายละเอียดทั้งตารางเรียน หลักสูตรและค่าใช้จ่าย	1	2.2	-	-	1	1.3

ตาราง 20 (ต่อ)

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(2) ความพร้อมของมหาวิทยาลัย						
2.1 บุคลากร : อาจารย์ต้องมีศักยภาพทางวิชาการอย่างแท้จริง ควรจัดหาอาจารย์เพิ่มหรืออาจใช้บุคลากรภายนอก ซึ่งอาจเป็นอาจารย์ที่เกษียณอายุแล้ว หรือบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญของหน่วยงานอื่น ๆ	6	13.3	17	48.6	23	28.8
2.2 สิ่งอำนวยความสะดวก : ตำรา เอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ ที่ทันสมัย ตลอดจนอาคารสถานที่ เช่นห้องเรียน ห้องพัก เป็นต้น	5	11.1	6	17.1	11	13.8
2.3 การประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการ	2	4.4	3	8.6	5	6.3
2.4 การขยายฐานการผลิตไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยใช้ It คือระบบการสื่อสารทางไกลที่ทันสมัย	3	6.7	-	-	3	3.8
2.5 การประกันคุณภาพทางการศึกษาทั้งในแง่คุณภาพของอาจารย์และดัชนีบัณฑิต	1	2.2	-	-	1	1.3
(3) การคัดเลือก						
3.1 ต้องมีระบบการคัดเลือกที่เข้มแข็งและยุติธรรมโดยควรมีการประสานกับหน่วยงานปฏิบัติ เพื่อคัดเลือกผู้มีภูมิรู้และภูมิธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งควรพิจารณาทั้งในแง่ ความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ ทักษะคติ และคุณธรรม ส่วนบุคคล	5	11.1	5	14.3	10	12.5
3.2 ควรคัดเลือกบุคคลจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน	1	2.2	1	2.9	2	2.5
3.3 ควรมีระบบโควต้า	2	4.4	1	2.9	3	3.8
3.4 ควรคัดเลือกบุคคลจากหน่วยงานด้านการประมงโดยตรง	3	6.7	-	-	3	3.8
3.5 ควรเปิดกว้างในเรื่องวุฒิการศึกษา คือไม่จำเป็นต้องจบปริญญาโท ถ้าจบปริญญาตรีแต่มีคุณสมบัติเหมาะสมในด้านความสามารถ บุคลิกภาพ ทักษะคติและคุณธรรมส่วนบุคคลและความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน	2	4.4	1	2.9	3	3.8

ตาราง 20 (ต่อ)

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ใช้ชุมชนกิตติ (45 คน)		ผู้ทรงคุณวุฒิ (35 คน)		ภาพรวม (80 คน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(3) การจัดการเรียนการสอน						
3.1 เน้นการปฏิบัติจริง โดยใช้โรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาเป็นห้องปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จริง ทำจริงทางด้านการประถมศึกษา และสามารถใช้อะไรก็ได้	14	31.1	4	11.4	18	22.5
3.2 ไม่ควรสร้างความเครียด แต่ควรปลูกฝังอุดมการณ์และการใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนาตนเองตลอดเวลา	6	13.3	3	8.6	9	11.3
3.3 ควรเน้นการทำปริญญานิพนธ์ที่มีคุณภาพ	1	2.2	1	2.9	2	2.5
(4) อื่น ๆ						
4.1 ควรเปิดหลักสูตรนี้โดยเร็ว เพราะเป็นที่ต้องการของหน่วยงานต่างๆ	8	17.8	4	11.4	12	15.0

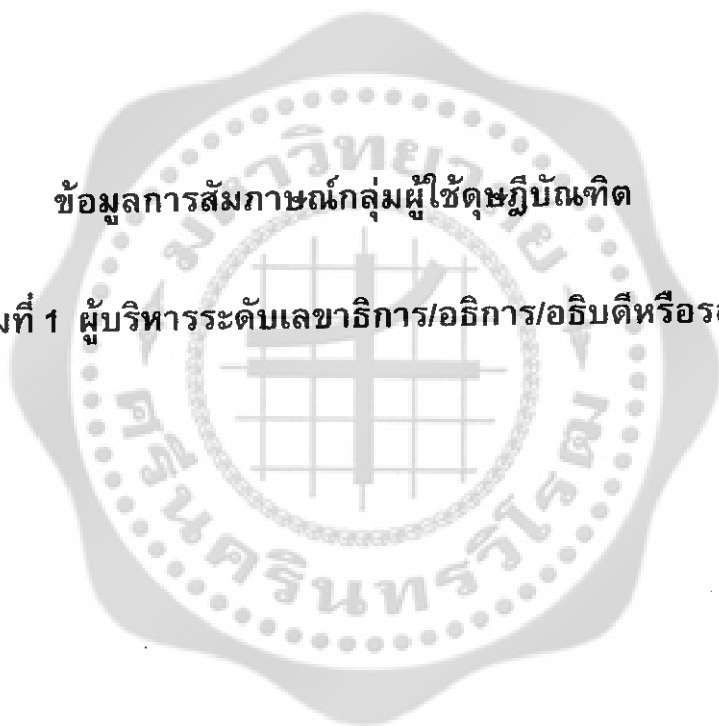

ภาคผนวก จ

ข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้ดัชนีบันทึกและผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้อยู่พื้นที่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารระดับเลขาธิการ/อธิการ/อธิบดีหรือรอง

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฌ์บัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล ดร. กมล ภูประเสริฐ
2. ตำแหน่งหน้าที่ เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด. (การวิจัยและการพัฒนาหลักสูตร)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฌ์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ไม่จำกัดสาขา
2. มีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาคือ ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานด้านการประถมศึกษา รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฌ์บัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ควรมี 2 ลักษณะคือ

1. ผลิตนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการประถมศึกษา (Specialists) ซึ่งสามารถพัฒนาทฤษฎีหรือองค์ความรู้ทางการประถมศึกษาได้
2. ผลิตผู้ปฏิบัติงาน (Practitioners) ซึ่งสามารถนำเอาองค์ความรู้และทฤษฎีทางการประถมศึกษาไปปรับประยุกต์สู่การปฏิบัติในงานที่ทำ จนก่อให้เกิดการพัฒนา และพัฒนาวิชาชีพ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฌ์บัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความสามารถในการระบวนการคิด ออกแบบการวิจัย และทำวิจัยเชิงพัฒนาได้
2. มีวิสัยทัศน์ ใฝ่ต่อการรับทราบข้อมูลจากภาคต่างๆ (sectors) อันได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สาธารณสุข เพื่อประกอบการคิด และมีบทบาทมิใช่ผู้เชี่ยวชาญเหมือน คุชฌ์บัณฑิตทางพัฒนศึกษาศาสตร์ หากแต่เป็นผู้บริโภคผลงานวิจัยหรือความรู้หรือความ

เคลื่อนไหวทางภาคต่างๆ

3. มีความรู้ความเข้าใจถึงอดีต ปัจจุบันของการประถมศึกษาในแง่มุมต่างๆ อย่างแท้จริง เพื่อนำไปสู่การคิดที่จะพัฒนาการประถมศึกษาในอนาคต
4. มีความรอบรู้ในหลักสูตรและการสอนเป็นพิเศษ เพื่อมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเป็นหลัก

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านการคิด
2. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา : เพื่อพัฒนาความรู้รอบในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
3. กลุ่มวิชาพื้นฐานการประถมศึกษา : เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาทั้งในอดีต ปัจจุบัน และนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในอนาคต
4. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน : เพื่อให้มีความรู้ลึกเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา
5. กลุ่มวิชาเสริม : เพื่อพัฒนาแนวคิดใหม่ของการจัดการศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

ขึ้นกับมหาวิทยาลัยว่าต้องการผลิตผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติเช่นใดบ้าง ก็จัดโครงสร้างหลักสูตรตามที่มุ่งหวัง อนึ่งถ้ามหาวิทยาลัยมุ่งหวังให้ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ก็ให้เรียนวิชาบังคับมาก แต่ถ้ามุ่งหวังพัฒนาศักยภาพเป็นรายบุคคล หลักสูตรก็ควรมีลักษณะยืดหยุ่น มีวิชาบังคับเท่าที่จำเป็น และให้เลือกเรียนวิชาบังคับเลือก และวิชาเลือกเสรีได้มากขึ้น

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นให้นักศึกษาค้นคว้าและมีการปฏิบัติจริง โดยเฉพาะการปฏิบัติงานภาคสนาม (Fieldwork) โดยผู้เรียนต้องเสนอผลการปฏิบัติทั้งระยะสั้นและระยะยาว
2. อาจารย์มีบทบาทให้แนวคิดหลักเท่านั้น ลดบทบาทการบรรยาย และจัดหาแหล่งข้อมูลที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. ควรให้นักศึกษามีโอกาสไปดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเปิดโลกทัศน์

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรยกเลิกแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ หรือแบบเติมข้อความ ซึ่งมีคำตอบถูกเพียงคำตอบเดียว แต่ควรใช้แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพด้านการคิดระดับสูง

2. ควรวัดและประเมินผลในมิติอื่น นอกเหนือจากใช้ข้อสอบ ซึ่งได้แก่

2.1 รายงานการศึกษาค้นคว้า (Paper)

2.2 ผลการปฏิบัติงานภาคสนาม

ซึ่งทำให้สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าและความสม่ำเสมอในแนวคิดด้วยเหตุด้วยผล และการปฏิบัติของนักศึกษา

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ควรอยู่ในวาระ 4 ปี ประกอบด้วย

1. นักวิชาการจริง ๆ จากมหาวิทยาลัย 7 คน

2. ผู้ที่มีประสบการณ์ในวงการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน และควรมีวาระ 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ทำหน้าที่ผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัย

2. ทำหน้าที่ผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา แต่ต้องแสดงถึงสมรรถภาพว่าสอนได้มีประสิทธิภาพและคุณภาพเหนือกว่าผู้ที่จบปริญญาตรีและโท และต้องมีหลักประกันหรือแรงจูงใจให้ผู้ที่เป็นครุภูมิตัดมาสอนเด็ก

3. ทำหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น สปช. สช. และ สกศ.

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

เปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาลาศึกษาต่อได้เต็มที่ตามโควต้า แต่ต้องไม่ผิดกฎระเบียบ และระบบการคัดเลือกของมหาวิทยาลัยค่อนข้างแข็งแกร่งอยู่แล้ว ซึ่งทางหน่วยงานต้องการให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้ความสามารถสูงสุด ขึ้นอยู่กับว่าจะสอบเข้าได้หรือไม่

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. หากจะผลิตคณาจารย์บัณฑิตทางการศึกษา มหาวิทยาลัยน่าจะพิจารณาการขยายฐานการผลิตไปสู่ภูมิภาค (เช่นที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ขยายฐานการผลิตมหาบัณฑิตไปสู่ภูมิภาค) เพื่อเปิดโอกาสและเท่ากับเป็นการยกคุณภาพของการพัฒนาประเทศ เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น ก็จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นเท่าเทียมกับนานาประเทศได้ ถ้า มศว จะขยายฐานการผลิตไปสู่ภูมิภาค ไม่น่าเป็นปัญหา เพราะสามารถจัดสื่อการเรียนการสอนและห้องสมุดร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่นที่มีอยู่ตามภูมิภาค อีกทั้งปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร นอกจากนี้ควรเน้นให้นักศึกษาได้นำความรู้เชิงทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในสภาพจริงของการทำงานของตน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานและหน่วยงานของตนได้ดี

2. เหตุใดมหาวิทยาลัยจึงไม่คิดผลิตชุดปฏิบัติการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะในอนาคตการจัดการศึกษาของไทยจะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานถึง 12 ปี

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชภักดิ์

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายยุทธชัย อุตมา
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ระดับ 9)
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด M.A.in Ed. จากมหาวิทยาลัย Central Philippines University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชภักดิ์ทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด
 1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาใดก็ได้ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
 2. มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชภักดิ์ ควรเป็นเช่นใด
 1. ผลิตนักวิจัย/นักวิชาการทางด้านการประถมศึกษาเพื่อพัฒนาสายงานด้านการประถมศึกษา
 2. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประถมศึกษาทั้งทฤษฎีและนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้กับสภาพสังคมต่างๆ ได้
 3. สามารถเป็นผู้ปฏิบัติที่ดีโดยใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบ และก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชภักดิ์ทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการประถมศึกษา
 2. มีความคิดกว้างไกลและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 3. มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม
 4. มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ดี
 5. มีความรู้ความสามารถในการใช้วิทยาการสมัยใหม่ได้
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
 2. ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย
 3. ความรู้ที่ผู้เรียนสนใจ

4. ความรู้ด้านเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางาน

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ ประกอบด้วยวิชาการประถมศึกษา หลักสูตรการสอน การบริหาร การประถมศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยี จิตวิทยาการประถมศึกษา วิชาวิจัยและสถิติ
2. วิชาเลือก ควรเกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
3. การทำปริญญานิพนธ์

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ศึกษาค้นคว้า และเสนอผลงานรายบุคคล
2. มีรูปแบบการบรรยาย และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
3. เน้นการวิจัยย่อยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
4. การศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ
5. ควรจัดทำงานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ประเมินตามรายวิชาที่เรียน ประเมินตามผลงาน
2. สอบภาคความรู้ก่อนจบ สอบข้อเขียน และสอบปากเปล่า
3. สอบป้องกันปริญญานิพนธ์

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรมีกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
2. คณะกรรมการควรอยู่ภายใต้ภาควิชา
3. คณะกรรมการควรมีวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชภีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ผู้ที่จบคุชภีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรจะไปปฏิบัติงานในพื้นที่ตามหน่วยงาน ที่ตัวผู้เรียนสังกัด เพื่อพัฒนางานด้านการประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารศึกษาต่อให้มากที่สุด เพราะการบริหารด้านการประถมศึกษา มีความจำเป็นมากที่ต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการประถมศึกษา มาพัฒนาโรงเรียน ซึ่งขณะนี้ กระทรวงศึกษาธิการกำลังปฏิรูปการศึกษา ในปัจจุบันนี้ผู้บริหารที่มีวุฒิระดับ คุชภีบัณฑิตด้านการประศึกษามีน้อยมาก

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนต่อมากขึ้น อาจจะเปิดเรียนภาคพิเศษหรือภาคปกติก็ได้ หรือมหาวิทยาลัยอาจร่วมมือกับสพช. ในการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อ จะทำให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายประยัด ทรงคุณ
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ระดับ 9)
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม.(วัดผลทางการศึกษา) จาก วิทยาลัยวิชาการศึกษา
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารและการจัดการระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด
 1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาใดก็ได้
 2. ต้องมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
ผลิตผู้นำทางวิชาการ สามารถเข้าใจวิเคราะห์งานได้ดี มีความรู้กว้างไกลในการให้คำแนะนำ ครูวิชาการ หรือศึกษานิเทศก์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการประถมศึกษา
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. เป็นผู้ที่เข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้และเข้าใจหลักการสาขาวิชาต่างๆ เป็นอย่างดี
 2. เป็นผู้รู้วิธีการบริหารการศึกษา และมีความรู้เข้าใจในงานวิจัย
 3. เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 4. มีบุคลิกลักษณะที่จะเป็นผู้นำที่ดี
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. วิชาการศึกษาทั้งหมด
 2. วิชาเกี่ยวกับการเมืองและเศรษฐกิจ
 3. วิชาที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกเชิงธุรกิจที่จะนำไปใช้ในการจัดการศึกษา
 4. วิชาเศรษฐศาสตร์เพื่อการศึกษา
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. หมวดวิชาบังคับ(70%) ได้แก่ วิชาที่เกี่ยวกับการศึกษา การวัดผล การวิจัย หลักการศึกษา การบริหารการศึกษา

2. หมวดวิชาเลือก (30%) ได้แก่วิชาที่ผู้เรียนเลือกตามความสนใจ เช่น วิชาคอมพิวเตอร์
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
 1. เน้นในเชิงค้นคว้าปฏิบัติ 70% (ประเมินผลงานที่ผู้สอนมอบหมายงานให้)
 2. ฟังคำบรรยาย อภิปรายร่วมกับผู้อื่น และรายงาน 30%
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. ประเมินผลงานที่อาจารย์มอบหมายงานให้
 2. วัดพฤติกรรมการแสดงออก เช่นมีความพยายาม อดทน ช่วยเหลือเพื่อนฝูง
 3. วัดหลายๆ อย่างเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและมีคุณธรรม
 4. ไม่วัดจากความรู้ความจำโดยข้อเขียนเด็ดขาด
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
 1. คณะกรรมการควรประกอบด้วยอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรหรือบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาเดียวกัน
 2. คณะกรรมการควรขึ้นตรงกับคณบดี
 3. คณะกรรมการควรมีวาระ 2 ปี
- (9) ขอบข่ายงานที่คุชภักดิ์ทิศทางการประถมศึกษาควรกระทำ
ควรจะไปปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานทางการศึกษา ในด้านประถมศึกษา
- (10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนให้ทั้งอาจารย์สายผู้สอน
และผู้บริหารได้ไปเรียนต่ออย่างน้อย 50% เพื่อจะได้พัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการการศึกษาจังหวัด) อยากให้เรียนมากๆ
- (11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ควรเปิดคุชภักดิ์ทิศ สาขาการศึกษา และสาขาอื่นๆ ให้หลากหลาย เพื่อจะให้ครู
ผู้สอนและผู้บริหารได้เลือกเรียนได้ตามความถนัด และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายประกอบ พรหมรักษ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ
เช่นใด
 1. รับราชการครูมาก่อนหรือ มีประสบการณ์ทางด้านการประถมศึกษา
 2. สำเร็จปริญญาโท สาขาการประถมศึกษา ผู้ที่รับราชการครูควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
 1. เพื่อผลิตนักปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา
 2. หลักสูตรต้องให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกลทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลกปัจจุบัน
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. เป็นผู้ที่มีภูมิรู้ ภูมิธรรม ภูมิฐาน
 2. เป็นนักปฏิบัติและ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. วิชาที่เกี่ยวข้องกับมนุษยสัมพันธ์หรือภาวะผู้นำ
 2. การทำงานเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ
 3. วิชาศิลปะเกี่ยวกับการพูด
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. วิชาพื้นฐานต่างๆ เช่น สถิติการวิจัย จิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา อื่นๆ
 2. วิชาเอกการประถมศึกษาทั้งหมด
 3. วิชาเลือกควรจัดตามความถนัดของผู้เรียน

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. การศึกษาด้วยตนเอง
2. ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ
3. ศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
4. จัดทำโมเดลการแก้ปัญหา
5. เรียนโดยปฏิบัติจริง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ดูจากผลงานการปฏิบัติ
2. ใช้ข้อสอบ Take home
3. การนำเสนอผลงานจากความคิดของผู้เรียน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ให้อุบลภายนอกมาร่วมเป็นกรรมการบริหารหลักสูตรด้วย
2. ควรมีวาระไม่เกิน 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบในการประณตศึกษาควรกระทำ

1. เป็นอาจารย์สอนในโรงเรียนประณตศึกษา
2. ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการประณตศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. สนับสนุนให้ผู้บริหารระดับโรงเรียน หน.ปอ. ผอ.ปจ. และระดับชาติ
2. มหาวิทยาลัยควรจัดโควต้าพิเศษให้

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ให้มหาวิทยาลัยร่วมมือกับ สปช. ผลิตคณาจารย์รับผิดชอบในการประณตศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชกุ๊บันทึก

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 26 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายสงบ ลักษณะ
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองเลขาธิการ สปช.
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Measurement and Statistics)
จากมหาวิทยาลัย U.of Iowa, U.S.A.
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวัดผลและการวิจัยการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชกุ๊บันทึกทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีความรู้ความสามารถพื้นฐานในศึกษาศาสตร์ และการประถมศึกษา
2. มีคุณลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการ
3. มีประสบการณ์และผลงานทางการประถมศึกษาเป็นที่ยอมรับ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชกุ๊บันทึก ควรเป็นเช่นใด

1. เป็นผู้นำทางวิชาการที่ทันสมัยเพื่อพัฒนางานการประถมศึกษา
2. เป็นผู้มีความสามารถสูงทางการวิจัยและการประเมิน

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชกุ๊บันทึกทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความสามารถทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการประถมศึกษา
2. มีความสามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. มีความสามารถทางการบริการและการจัดการสมัยใหม่
4. มีความสามารถทางเทคโนโลยีทันสมัย

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. องค์ความรู้ในวิชาการศึกษาศาสตร์เพื่อความรอบรู้ในโรงเรียน
2. องค์ความรู้ทางการวิจัย, ประเมิน, การจัดการ เพื่อสามารถคิดไกล
3. องค์ความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อสามารถพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. องค์ความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการครองคนและครองงาน

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ควรเน้น วิชาศึกษาศาสตร์, ปรัชญาการศึกษา, จิตวิทยา, สังคมวิทยา, มนุษยวิทยา การวิจัย, ประเมิน, การจัดการ
2. หมวดวิชาเลือก ควรเน้นการทำโครงงาน/โครงการ ศึกษาวิจัย, พัฒนา, แก้ปัญหาจริงในระบบงานของการประถมศึกษา, เน้นประยุกต์วิทยาการสมัยใหม่และคิดค้นริเริ่มสร้างสรรค์

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เรียนวิชาบังคับในลักษณะ : ศึกษาค้นคว้า สัมมนา
2. เรียนวิชาเลือกในลักษณะ : การทำโครงงาน/โครงการ ศึกษาวิจัย, ทดลอง, เสนอผลเชิงแก้ปัญหาและเชิงริเริ่มพัฒนา

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

ควรเน้นผลการศึกษา ค้นคว้า ผลงานโครงการ/โครงงาน วิจัย ประเมิน ที่พิจารณาความสามารถเชิงระบบ, ความสามารถในการจัดการ, ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ความคิดด้วยตนเอง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

หลักสูตรระดับนี้ควรเน้นการพัฒนาผู้นำทางวิชาการผ่านทางการฝึกปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้า วิทยุบุคคล ทดลองพัฒนาในโครงงาน/โครงการจริง ๆ ในงานที่เขาปฏิบัติ จึงควรมีอาจารย์พี่เลี้ยง 1 คนจาก มศว และมีคณะกรรมการดูแลโดยบุคคลของหน่วยงานของนิสิตในที่ทำงานของเขา

(9) ขอบข่ายงานที่คู่ขนานกับทิศทางการประถมศึกษาควรกระทำ

- งานศึกษา ค้นคว้าทางวิทยาการสมัยใหม่
- งานสัมมนา เพื่อความรู้ในวิชาพื้นฐาน
- งานวิจัย, ทดลอง, โครงงาน, โครงการในการปฏิบัติงานจริงของเขา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

มศว ควรจัดหลักสูตรแบบอังกฤษที่เน้น Individualized Research นั่นคือ ไม่ควรให้นิสิตลาหยุดงาน แต่ให้ทำงานต่อไปโดยมาร่วมสัมมนาเป็นครั้งคราว และเน้นให้ศึกษาวิจัยทำโครงงาน โครงการใหม่ ๆ ในเนื้องานที่เขากำลังปฏิบัติอยู่ในที่ทำงาน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. เพื่อผลิตกำลังคนที่ "รู้กว้าง-คิดไกล-ใฝ่รู้-ใฝ่พัฒนา"
2. ควรเน้นนำบุคลากรชั้นนำของการประถมศึกษา มาติดตามดูทางปัญญา

3. ให้จัดหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตทางการศึกษาแบบ Tailored Made ให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของหน่วยงาน และยืดหยุ่นให้ข้าราชการศึกษาต่อโดยไม่ต้องลาหยุดจากการทำงาน

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 21 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายพิศิษฐ์ ศิวาลัย
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระดับ 9
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) จาก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ เช่นใด

1. สำเร็จการศึกษาปริญญาโททางด้านการศึกษาไม่ระบุวิชาเอก
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษาหรือทำงานด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย
5 ปีขึ้นไป
3. ผู้สมัครต้องมีอายุไม่เกิน 50 ปี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. มุ่งผลิตนักวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร, วิจัยเกี่ยวกับ
เทคโนโลยีหลายรูปแบบ
2. มุ่งผลิตนักวิชาการเพื่อพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ต้องเป็นผู้รอบรู้และมีวิสัยทัศน์กว้างขวาง
2. ต้องเป็นผู้รู้หลักการศึกษาเป็นอย่างดีทั้งของประเทศไทยและรูปแบบของสากล
3. ต้องเป็นนักวิจัยที่รอบรู้ในด้านการศึกษา สามารถนำเอาความรู้ไปแก้ไขปัญหา
ที่เกิดขึ้น และนำเอานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้
4. สามารถที่จะเสนอแนะนักบริหารในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้
5. เป็นผู้รอบรู้ในด้านสถิติ, วิจัย, จิตวิทยาเด็กประถมศึกษา, วิธีสอน ฯลฯ

องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. ความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ ควรให้ผู้เรียนศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เรียนวิชาอื่นๆ ที่จะมาเสริมทางด้านประถมศึกษาให้เข้มข้นไม่มองแคบเฉพาะทางด้านประถมศึกษาเท่านั้น

2. กลุ่มวิชาวิจัย ที่จะต้องใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้

โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ได้แก่ สังคมศาสตร์, จิตวิทยา, หลักการศึกษา หลักการสอน, การวิจัย และเทคโนโลยีทางการศึกษา, หลักการวัดและประเมินผล, การจัดการทางด้านประถมศึกษา
2. หมวดวิชาเลือก กลุ่มวิชานี้แล้วแต่ผู้สนใจ เช่นคอมพิวเตอร์ เป็นต้น, ในเรื่องสัดส่วนนั้น แล้วแต่ความเหมาะสม

รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ควรศึกษากรณีตัวอย่างมากๆ เทียบเคียงทฤษฎี จับประเด็นมาวิเคราะห์
 2. เน้นการวิจัยในรูปแบบที่เหมาะสมและเน้นการศึกษาอิสระ
 3. ศึกษาดูงานในประเทศมากๆ หรือต่างประเทศเพราะจะทำให้ได้ประสบการณ์ตรง
- แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด**

1. วัดจากการสะสมผลงานอย่างต่อเนื่อง (portfolio)
2. วัดจากการทำงาน (paper) ต่างๆ โดยสังเกตความทุ่มเทในการทำงาน
3. วัดความรู้และวัดภาคปฏิบัติ ควรเป็นสัดส่วน 50:50

การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

องค์ประกอบของคณะกรรมการ จำนวนคน และวาระ)

1. คณะกรรมการควรมาจากผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต หรืออาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อให้เข้ามามีส่วนในการบริหารหลักสูตร
2. คณะกรรมการประกอบด้วยอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตร หรือผู้แทนสาขาต่างๆ
3. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนี้ควรเป็นอิสระ ไม่ขึ้นตรงกับคณบดี
4. คณะกรรมการควรมีวาระ 3 ปี

ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ควรจะทำงานในหน่วยงานที่สังกัด เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นผู้สอน หรือบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนตลอดจนเสนอแนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ลักษณะงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้ได้แก่ งานในตำแหน่งผู้สอนในสถาบันราชภัฏ, มหาวิทยาลัย หรือเป็นนักวิจัยในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อกันมากขึ้น โดยสนับสนุนให้ลาศึกษาภาคปกติ เพื่อเป็นการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับแผนการศึกษา (แผนฯ 8)

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ขอให้เข้มงวดในเรื่องวิชาการมากๆ
2. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนี้ควรเป็นนักวิจัยที่มีคุณภาพ

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 17 พฤศจิกายน 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายเกียรติ อัมพรายน
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (ระดับ 9)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต)
น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต)
M.Ed.(Administration and Supervision)
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารและการจัดการการศึกษาด้านการประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ เช่นใด

1. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 4 ปี
2. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาใดก็ได้
3. มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยสอบผ่านภาษาอังกฤษจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ
เช่นผ่าน TOEFL เป็นต้น

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตนักคิดและนักแสวงหาแนวทางในการพัฒนางาน และเป็นผู้ดำเนินการแก้ปัญหาและ
พัฒนาการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความรอบรู้ทางวิชาการ และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจง่าย
2. มีความสามารถในการนำหลักการทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางาน
3. มีทักษะในการเชื่อมโยงความรู้ มีความคิดริเริ่ม กล้าคิด กล้าทำ และกล้าตัดสินใจ
โดยเฉพาะการแก้ปัญหา
4. มีความสามารถทางการบริหารและการจัดการ คือ เก่งความรู้ เก่งงานและเก่งคน

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
2. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : มุ่งให้ผู้เรียนคิดกว้าง คิดไกล และมีมนุษยสัมพันธ์ จึงควรประกอบด้วยวิชาปรัชญาการศึกษา สังคมวิทยา จิตวิทยา
3. กลุ่มวิชาทางการศึกษา : เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกในศาสตร์ทางการประถมศึกษา ประกอบด้วยวิชาด้านหลักสูตรและการสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษา
4. กลุ่มวิชาเสริม : เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนให้รอบในด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบด้วยวิชาการพัฒนาชุมชน การจัดการศึกษานอกระบบ และคอมพิวเตอร์ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยไม่บังคับให้เรียน
5. บริภูณานิพนธ์ : เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพของบัณฑิต

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

หลักสูตรควรประกอบด้วยโครงสร้าง 2 หมวดวิชาใหญ่ๆ ได้แก่ หมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือก ในสัดส่วนตามที่คณะกรรมการร่างหลักสูตรจะเห็นควร แต่ให้มีลักษณะยืดหยุ่นให้มากที่สุด ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม

แต่อย่างไรก็ตามควรมีน้ำหนักของกลุ่มวิชาวิจัย กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ กลุ่มวิชาทางการศึกษา ในสัดส่วน 30 : 30 : 40

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. อาจารย์เป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษา และจัดทำกำหนดการเรียนการสอนตลอดภาค เพื่อให้บัณฑิตทราบว่าจะต้องปฏิบัติกิจกรรมใดบ้าง
2. นิสิตจะต้องค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
3. เน้นการฝึกปฏิบัติ การบริโภคงานวิจัย และการผลิตงานวิจัย โดยสอดแทรกในทุกวิชา
4. แหล่งวิทยาการ ต้องจัดเตรียมห้องสมุดให้เป็นแหล่งความรู้ที่ทันสมัยและแสวงหาชุมชนเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการวิจัยในสภาพจริง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

ควรประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการพิจารณาจาก

1. ผลงานหรือผลการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 70 % และ
2. ผลการสอบไล่ คิดเป็นร้อยละ 30 % โดยมุ่งวัดความสามารถทางความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะทำในลักษณะให้เปิดตำรา หรือนำกลับไปทำที่บ้านได้

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ผู้บริหารระดับสูง ควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูง โดยการมีวาระไม่เกิน 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุษปฏิบัติทางการประถมศึกษาควรกระทำ

งานในหน่วยงานด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะงานในลักษณะ ที่ต้องใช้วิชาการด้านการประถมศึกษาอย่างลึกซึ้ง

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ให้การสนับสนุนเต็มที่ เพราะ สปช.ต้องการนักวิชาการและนักปฏิบัติที่มีความรู้ความสามารถสูง

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยควรเร่งเปิดหลักสูตรนี้เพื่อผลิตมันสมองหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง ให้กับองค์กรทางการประถมศึกษา

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายสมเกียรติ รอบผล
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการโครงการพิเศษ (สังกัด สปช.) ระดับ 9
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด. (พัฒนาศึกษาศาสตร) จาก มศว ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารโครงการ, งานวิจัย

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จปริญญาโทสาขาใดก็ได้ แต่ต้องมีความรู้ทางการประถมศึกษา
2. มีประสบการณ์ทางด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

หลักสูตรนี้มุ่งผลิตผู้นำทางการศึกษาและนักวิจัยในสาขาการศึกษาที่สามารถเผยแพร่แนวความคิดและหลักวิชาการประถมศึกษาได้

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้ที่มีความคิดกว้างและเป็นผู้รอบรู้ในเรื่องการประถมศึกษาเป็นอย่างดี
2. เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนในท้องถิ่นได้ดี
3. เป็นนักวิจัยและสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาด้านการประถมศึกษาได้
4. เป็นผู้ที่มี Vision ในด้านการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาวิจัย เพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีการวิจัยอย่างหลากหลาย
2. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน
3. วิทยานิพนธ์ ควรให้มีเพราะจะได้นำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาการเรียน

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรจะมีหมวดวิชาบังคับ เช่น หลักสูตรการสอน จิตวิทยา เทคโนโลยีทางการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา ส่วนหมวดวิชาเลือกควรมีวิชาคอมพิวเตอร์ หรือวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา

2. สัดส่วนวิชาบังคับ 70% วิชาเลือก 30%

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
2. ดูงานทั้งในและต่างประเทศ
3. เน้นภาคปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ทดสอบข้อเขียนเป็นระยะ
2. ประเมินผลงานการปฏิบัติการให้คะแนนแล้วแต่ผู้สอนเห็นว่าเหมาะสม

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรประกอบไปด้วยอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน
2. ควรมาจากบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถ
3. ควรมาจากหลายสาขาวิชา
4. คณะกรรมการควรอยู่ภายใต้ภาควิชา ควรมีวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฌ์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ลักษณะงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรคุชฌ์บัณฑิต ได้แก่งานในตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา นักวิจัยในสถาบันการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและอุดมศึกษา
2. งานในตำแหน่งผู้สอน ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

เห็นสมควรให้ผู้บริหารได้ศึกษาต่อให้มากๆ เพราะจะได้มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษามากขึ้น

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. คุชฌ์บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการประถมศึกษาโดยตรง
2. ควรเป็นผู้นำทางวิชาการมีความรู้ความสามารถในหลายๆ ด้าน เช่น คอมพิวเตอร์ และด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 13 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายเลี่ยม พูลเอี่ยม
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร (สปช.) ระดับ 8
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จาก มศว ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นผู้ทำงานด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 5 - 10 ปี
2. สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาใดก็ได้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ควรผลิตนักวิชาการ หรือนักปฏิบัติทั้งสองอย่าง เพื่อการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น และมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษากว้างไกล สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่ครูและศึกษานิเทศก์ได้เป็นอย่างดี

- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

เป็นทั้งนักคิดและนักปฏิบัติและต้องสามารถปฏิบัติได้ เพราะในสภาพปัจจุบันมีแต่ นักคิด แต่การปฏิบัติทำไม่ค่อยได้

- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

ควรจะมีหลากหลาย แต่วิชาจิตวิทยายังมีความจำเป็นมาก ในอันที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา

- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา และจิตวิทยา ฯลฯ
2. หมวดวิชาเลือกเสรี ควรจะมีให้สำหรับผู้ที่มีความถนัดในแต่ละเรื่องแต่ละอย่าง เช่น คอมพิวเตอร์
3. สัดส่วนวิชาบังคับ 70 % วิชาเลือกเสรี 30 %

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ไม่ควรมานั่งเรียนในห้องเรียน อยากให้เป็นในเชิงปฏิบัติมากกว่า
2. อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานโครงการต่างๆ ให้ผู้เรียนนำไปปฏิบัติจริง และผู้สอนน่าจะติดตามไปดูถึงสถานที่ที่ปฏิบัติงาน อันจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และผู้สอนก็จะได้ออกไปเห็นโลกทัศน์มากมาย

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดผลตามงานที่มอบหมาย วัดทุกเรื่อง อาจจะสอบข้อเขียนก็ได้
2. การสัมภาษณ์พูดคุย เพราะจะได้แนวความคิดของผู้เรียน
3. การตรวจรายงาน หรือ Take Home
4. การปฏิบัติงานของผู้เรียน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. น่าจะมีคณะกรรมการหลายๆ ไม่น่าจะอยู่คับแคบในภาควิชา
2. คณะกรรมการควรจะมีบุคคลภายนอกมาร่วมบริหาร
3. คณะกรรมการควรอยู่ภายใต้ภาควิชา
4. คณะกรรมการควรอยู่ในวาระ 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่ควรปฏิบัติทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ผู้ที่จบการศึกษาน่าจะออกไปพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษาในหน่วยงานที่ตนสังกัด และเน้นในเรื่องท้องถิ่น และชุมชน ให้มากยิ่งขึ้น

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. ควรสนับสนุนทั้งสายผู้สอน และสายผู้บริหารเรียนต่อให้มาก
2. ควรจะให้ผู้เรียนมาเรียนภาคพิเศษ เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อคนและต่องานในหน้าที่

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. อยากให้เปิดหลักสูตรดุขุฎิบัณฑิตสาขาการประถมศึกษาเร็วๆ เพราะผู้ที่จบปริญญาโท สาขาการประถมศึกษาจะได้มีโอกาสเรียนได้มากขึ้น
2. อยากจะให้ผู้เรียนเรียนในที่ทำงานของผู้เรียนเอง ไม่ต้องไปเรียนในมหาวิทยาลัย โดยใช้การปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน ผู้สอนก็มาประเมินผลตรงนั้น วันเสาร์-อาทิตย์ อาจจะนัดเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย และอยากให้เปิดเรียนภาคพิเศษ ถ้ามาเรียนจะเป็นอุปสรรคเพราะถ้ามาเรียน 4-5 ปี จะเป็นปัญหาและเป็นภาระกับรัฐมาก

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายสมบัติ กลิ่นผา
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการกองคลัง (สพช.) ระดับ 8
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จาก มศว บางแสน
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จปริญญาโททุกสาขา
2. ประสบการณ์การทำงานทางด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
3. อายุไม่เกิน 55 ปี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ต้องการนักปฏิบัติเป็นผู้นำในเชิงปฏิบัติ นำเพื่อนครู-อาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ต้องเชี่ยวชาญการประถมศึกษาอย่างแท้จริง เช่น หลักสูตร วิธีสอน จิตวิทยา
2. เป็นผู้มีความสามารถในการวัดผลระดับประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี
3. เป็นผู้ที่สามารถนำวิธีสอนไปสอนได้ และนำคนอื่นได้

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

จัดหลักสูตรความรู้ความเข้าใจกระบวนการสอนที่ถูกต้องชัดเจน วัฒนธรรมชาติของเด็กท้องถิ่นชุมชนและรู้ความต้องการของชุมชน จิตวิทยา มีความสำคัญ วัฒนธรรมชาติซึ่งกันและกันสามารถถ่ายทอดและประยุกต์ความรู้เข้ากับสภาพความเป็นจริงที่ทำงาน

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ ประมาณ 50 หน่วยกิต ประกอบด้วยหลักสูตรประถมศึกษา, เทคนิคการสอน, การใช้สื่อและการวัดผลและการวิจัย, จิตวิทยา
2. วิชาเลือก เช่นวิชาที่เกี่ยวกับการครองใจเด็ก หลักสูตรคุณธรรมที่ทำให้เด็กเป็นคนดี

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
2. ทำการวิเคราะห์ วิจัย ได้ผลอย่างไร ต้องปฏิบัติด้วยตนเอง
3. ดึงงานให้หลากหลาย ดูการสอนครูและการเรียนของเด็กในทุกภูมิภาคของประเทศ หรือต่างประเทศ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดหลายๆ ด้าน เช่น Take home รายงาน, การฝึกปฏิบัติ
2. วัดผลความรู้มาตรฐานกลาง ความคิดอ่านเป็นสำคัญ
3. วัดภาคปฏิบัติ 65 % และวัดภาคทฤษฎี 35%

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ต้องร่วมกันกับผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร
2. มีคณะกรรมการซึ่งมาจากบุคคลภายนอกทั้งภาครัฐบาล เอกชน หรือองค์กรเด็ก
3. ควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษากว้างไกลมาร่วม เช่น ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต
4. คณะกรรมการควรขึ้นตรงกับภาควิชา
5. คณะกรรมการควรมีวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่ดุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ผู้ที่จบการศึกษาดุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรจะมาปฏิบัติงานในพื้นที่ เพราะมีประชากรมากมาย คนที่มีความรู้ทางด้านดุษฎิบัณฑิตสาขาการประถมศึกษามีน้อย

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. สนับสนุนให้ลาศึกษาต่อมากๆ เท่าที่จะทำได้
2. หน่วยงานจัดส่งคนไปเรียนในหน่วยงานที่ตรงตามสาขาที่ต้องการ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยควรให้บริการทางสังคม เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน พัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายพิทยา วงษ์ยอด
2. ตำแหน่งหน้าที่ เลขานุการกรมสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ระดับ 8)
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด พบ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) จากสถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหาร

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาใดก็ได้
2. ต้องมีประสบการณ์ในด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 10 ปี
3. จะต้องเป็นผู้บริหารในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา
4. สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาการศึกษา น่าจะได้รับการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตนักปฏิบัติให้มีส่วนร่วมในชุมชนโดยนำวิชาจิตวิทยาของนักปฏิบัติในอันที่จะไปสร้างศรัทธาที่อยู่หน่วยงานข้างนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความมั่นใจในการเป็นนักปฏิบัติที่จะออกไปปฏิบัติงานในหน่วยงานสถานศึกษา
2. มีความรอบรู้ในเรื่องการจัดการศึกษาที่เน้นในเรื่องกระบวนการ
3. ควรมีวิสัยทัศน์มองการศึกษาซึ่งเป็นสากลอยากให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งขยายวงกว้างไม่ว่าจะเป็นระบบของสังคม ระบบเศรษฐกิจระบบเหล่านี้จะต้องมาจากรากฐานการศึกษา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

คนที่จบการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาเอกที่เรียนมาในมหาวิทยาลัยจะต้องมีวิสัยทัศน์ให้กว้างไม่มองแคบเฉพาะวิชาเอกที่ตนเรียนมาเท่านั้น

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ต้องเป็นเนื้อหาที่เป็นลักษณะการสร้างนักการศึกษาซึ่งมีภูมิปัญญาในเรื่องการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพของปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสังคมไทย สังคมโลก สามารถปรับนำมาใช้ในการจัดการศึกษา มองสัดส่วนเหล่านี้เป็นขั้นตอนและสามารถที่จะมากำหนดเป็นหลักสูตร ตามความต้องการที่แท้จริงของสังคมและท้องถิ่นในปัจจุบัน
2. ต้องเป็นหลักสูตรที่เปิดตัวออกไปสู่โลกกว้างของผู้เรียน

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นการเรียนรู้ที่ไม่ใช่เรียนในห้องเรียนให้มากขึ้น
2. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกไปศึกษาหาความรู้ในองค์ความรู้ที่มีอยู่ในทุกแห่งในอันที่จะนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ใช้ในแนวทางการจัดการศึกษา
3. อาจารย์ผู้สอนควรจะให้รอบชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนได้อะไรจากการศึกษาแต่ละเนื้อหา ผู้สอนอาจจะวาง Topic แล้วให้ผู้เรียนออกไปแสวงหาความรู้โดยอาจารย์ให้แนวคิดในการแสวงหาความรู้ต่างๆ ที่สามารถไปศึกษาค้นคว้าได้

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การทดสอบความจำน้อยลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ทดสอบ vision ของผู้เรียนในเรื่องการจัดการศึกษา วัดทัศนคติ และการแสดงออกในเรื่องความรู้ความเข้าใจแนวคิดทิศทางการจัดการศึกษาที่เราพึงประสงค์เป็นหลัก
3. การวิเคราะห์ วิจัย การจัดทำรายงานในเรื่องการจัดการศึกษา

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรจะผสมผสานทั้งอาจารย์ในภาคหลักสูตรและการสอนหรือมาจากหลายสาขาวิชา
2. อยากให้บุคคลภายนอกเข้ามาเป็นกระจกส่องการจัดการศึกษา
3. คณะกรรมการบริหารไม่ควรอยู่ภายใต้ภาควิชา เพราะมีคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยอยู่แล้ว
4. คณะกรรมการควรอยู่ในวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

หน่วยงานต่างๆ ด้านการประถมศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารศึกษาต่อในภาคพิเศษ และถ้าเป็นไปได้อยากให้ลาเรียนต่อได้ยิ่งดี

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. อยากให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพสูง เปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ซึ่งไม่ยึดติดกับการผลิตการศึกษาอย่างเดียว อยากจะให้เปิดสาขาต่างๆ ให้กว้างขึ้น
2. อยากเห็นทุกคณะในมหาวิทยาลัยมีระบบการจัดการศึกษาภายในให้ดียิ่งขึ้น
3. มหาวิทยาลัยน่าจะเปิดตลาดวิชาการคือกลุ่มทรัพยากรผู้เรียน ไม่น่าจะอยู่ในกรุงเทพฯ น่าจะขยายออกไป หรือเป็นวิทยาเขตในวงกว้างออกไป และเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีโอกาสเข้าศึกษาได้

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฎีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายชลอ กองสุทธิใจ
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ระดับ 9
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด พบ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) จากสถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. ต้องจบปริญญาโทสาขาการประถมศึกษา
2. ต้องเป็นผู้บริหารระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และโรงเรียนหรือศึกษานิเทศก์
3. มีประสบการณ์ทางด้านการประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
4. อายุผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อไม่เกิน 50 ปี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผลิตผู้นำทางวิชาการหรือภาวะผู้นำ ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ การบริหารโรงเรียนนั้นก็จะพัฒนาไปในทางที่ดี
2. ผู้นำศึกษานิเทศก์ต้องสามารถเป็นวิทยากรได้ ซึ่งขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการกำลังปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นมาก และต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการประถมศึกษา มาช่วยพัฒนาครู

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความรอบรู้ในเรื่องพื้นฐานการประถมศึกษาเป็นอย่างดี
2. มีความใฝ่รู้ มีภาวะผู้นำ เป็นตัวของตัวเอง
3. เป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครูประถมศึกษาเป็นอย่างดี
4. เป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์ เสรีภาพทางความคิด

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหาร วิชาการ และกระบวนการทางความคิด
2. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวกับนักพัฒนาและสามารถประสานประโยชน์ได้

3. กลุ่มวิชาจิตวิทยา หรือมนุษยสัมพันธ์

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับควรจะให้ผู้เรียนได้เรียนน้อยลง ซึ่งมีวิชาที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ในการทำงานภาคสนาม
2. วิชาเลือกเสรีควรจะให้ผู้เรียนได้เรียนกันมากๆ เป็นวิชาที่หลากหลายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในภาคสนาม
3. วิชาบังคับควรเรียน 40% และวิชาเลือก 60%

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. การศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. ทำการวิจัยเพื่อเสนอผลงานต่อมหาวิทยาลัย
4. การทำรายงานหรือ Take home

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดผลด้วยการสอบให้น้อยลง
2. วัดผลจากการปฏิบัติจริง ผลงานจากการวิจัย
3. สัดส่วนการให้คะแนน อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนควรตกลงกันเอง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการควรมาจากภาควิชาเพราะเป็นผู้รู้เรื่องหลักสูตรมากกว่าบุคคลภายนอก แต่ควรนำข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริงปัจจุบันมาเป็นตัวกำหนดหลักสูตร
2. ไม่ควรนำบุคคลภายนอกเข้ามาเพราะจะทำให้สับสน
3. คณะกรรมการควรขึ้นอยู่กับภาควิชา
4. คณะกรรมการควรมีวาระ 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชภีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาคุชภีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรจะไปทำงานในหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและควรจะไปสอนในระดับประถมศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต้องการพัฒนาคน ซึ่งมีความจำเป็นมากในการพัฒนาให้บุคลากรไปศึกษาต่อเพราะในอดีต 10 ปีที่ผ่านมา ผู้บริหารถูกสังกัดกันไม่ให้ไปเรียนต่อ และปัจจุบันนี้ไม่มีเหตุอะไรที่จะไปสังกัดไม่ให้ไปเรียน เห็นควรสนับสนุนให้ไปเรียนมากๆ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ดุษฎีบัณฑิตสาขาการประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาแล้วต้องมีคุณภาพ และสามารถไปปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของชนบทได้
2. บางมหาวิทยาลัยควรผลิตดุษฎีบัณฑิตการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสโลกในยุคโลกาภิวัตน์ และควรพัฒนาผู้เรียนให้ไปสู่ความเป็นสากล

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นางไพเราะ มีบางยาง
2. ตำแหน่งหน้าที่ ศึกษาพิเศษ 7 สช.
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ประถมศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ ประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. จบปริญญาโท สาขาการศึกษาโดยตรง
2. มีพื้นฐานความรู้ด้านวิจัย ภาษาอังกฤษ และสถิติอย่างดี
3. รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยตรง
4. อายุของผู้เข้าศึกษา เมื่อจบการศึกษาแล้วต้องมีเวลามาพัฒนางานในหน้าที่

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

หลักสูตรควรมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่เป็นนักวิชาการ และนักปฏิบัติโดยมีสัดส่วนของความเป็นนักปฏิบัติที่มีวิสัยทัศน์ (Vision) กว้างไกล เพราะเท่าที่พบยิ่งเรียนสูงยิ่งมองแคบ/วิสัยทัศน์แคบ กลัวคนอื่นจะดีกว่า เก่งกว่า

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการประถมศึกษาอย่างแท้จริง
2. เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีผลงานเป็นที่ยอมรับของวงการการศึกษา
3. เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน คือเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มทักษะ ควรเน้นเนื้อหา เทคนิคการสอน และการวัดผลประเมินผล
2. กลุ่ม สปช. ควรเน้นเนื้อหา เทคนิคการสอน และการวัดประเมินผล
3. กลุ่ม สสน. ควรเน้นเนื้อหา และเทคนิคการสอน และการวัดประเมินผล
4. กลุ่ม กพอ. ควรเน้นเนื้อหา และเทคนิคการสอน และการวัดประเมินผล
5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ควรเน้นเนื้อหา เทคนิคการสอน และการวัดประเมินผล

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาพื้นฐาน ได้แก่ สถิติ ภาษาอังกฤษ
2. วิชาบังคับ ควรประกอบด้วยกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ทุกกลุ่ม
3. วิชาเลือก ควรเกี่ยวกับเทคนิคการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับประถมศึกษา
4. สัดส่วนวิชาบังคับ (ส่วนวิชาเลือก 2 ส่วน)

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ใช้วิธีแสวงหา ค้นคว้า และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม
2. ใช้วิธีมอบหมายให้ค้นคว้า และทำรายงานส่ง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ตรวจผลงาน
2. ให้ทำข้อสอบโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (take home)
3. สังเกตพฤติกรรม และการแสดงความคิดเห็นขณะเข้าร่วมกิจกรรม เพราะการวัดผลวิธีนี้ เป็นการสกัดกันคนเห็นแก่ตัว

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

การบริหารหลักสูตรควรขึ้นตรงต่อภาควิชา จำนวนคณะกรรมการ จำนวน 15 คน และมีการประชุม เดือนละ 2 ครั้ง และคณะกรรมการควรมาจากอาจารย์ในภาควิชา บุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการประเมิน

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณยับัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับประถมศึกษาทำหน้าที่วางแผนจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
2. ควรศึกษาปัญหา และทำวิจัยเพื่อพัฒนาหน่วยงานของตนเอง

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรให้การสนับสนุนศึกษาต่อเป็นอย่างยิ่งทั้งให้ลาไปเรียนเต็มเวลา หรือให้การสนับสนุนไปเรียนในเวลาราชการ ที่ไม่ก่อความเสียหายแก่ราชการ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรให้ผู้ลาศึกษาต่อได้รับเงินเดือนขึ้นปีละ 1 ขั้น
2. ไม่ควรให้ใช้หนี้ทุนถึง 3 เท่าของเวลาที่ไปศึกษาต่อ

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ชุมชนกิตติ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 21 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นายสมยศ มีเทศน์
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองอธิบดีกรมวิชาการ (ระดับ 9)
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ศศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับชุมชนกิตติทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จการศึกษาปริญญาโททางการศึกษา และต้องมีคุณสมบัติดังนี้
 - มีความจริงใจ ตั้งใจจริงในการทำงาน ใฝ่รู้และพัฒนาตัวเองให้ก้าวหน้าและทันสมัย
 - มีความอดทนจริงใจในการทำงาน เต็มใจ เต็มความสามารถ เต็มเวลา
 - มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแผนการทำงาน

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับชุมชนกิตติ ควรเป็นเช่นใด

ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ (นักวิชาการ+นักปฏิบัติ) โดยใช้หลักการที่เรียนมา กำหนดนโยบาย วางแผน และปฏิบัติงานทางการศึกษา ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัย ค้นคว้าปรับปรุงประสิทธิภาพทางการศึกษา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของชุมชนกิตติทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้ที่มิวิสัยทัศน์ มองกว้าง คิดไกลและเป็นผู้นำทางการศึกษา แสวงหาแนวทางใหม่ๆ ในการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ
2. เป็นผู้ที่ไม่ศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา และต่อเนื่องทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงโลก
3. เป็นผู้ที่มีเจตคติและอุดมการณ์ที่ดีต่อวิชาชีพที่ตนปฏิบัติอยู่
4. มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบต่อครอบครัว สังคม
5. มีคุณธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และเป็นพลเมืองดี

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประถมศึกษา ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ
2. หลักสูตรและวิธีการสอนในระดับประถมศึกษา
3. การประถมศึกษา กับสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น วิชาปรัชญา เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์ การเมือง สังคมวิทยา สื่อสารมวลชน จิตวิทยา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด

1. วิชาพื้นฐาน (Foundation General) ประมาณ 12 หน่วย ประกอบด้วยปรัชญาการศึกษา วิธีวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา ระเบียบวิจัยทางการศึกษา
2. วิชาเลือก วิชาเฉพาะ (Specialization) 20 หน่วย ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศ งานวิจัยทางการประถมศึกษา การประถมศึกษา กับสิ่งแวดล้อม การศึกษาอิสระ ฯลฯ
3. ปริมาณนิพนธ์ 8 หน่วยกิต รวมทั้งหมด 40 หน่วยกิต

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. การอภิปรายการแก้ปัญหา
2. การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิด
3. การศึกษาดูงาน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
4. การฝึกงานในหน่วยงานที่น่าสนใจ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควร มีลักษณะเช่นใด

1. การวัดผลแบบ Formative และ Summative โดยให้ผู้สอนเป็นผู้ประเมิน
2. ประเมินแบบ Essay type ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดและประเมินการปฏิบัติจริง
3. Self Evaluation การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง

(8) การบริหารหลักสูตรควร มีลักษณะเช่นใด

(องค์ประกอบของคณะกรรมการ จำนวนคน และวาระ)

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการในการบริหารหลักสูตรควรมาจาก
 - อาจารย์ในภาควิชาหลักสูตร
 - บุคลากรภายนอก เช่น ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประถมศึกษา
 - สื่อมวลชน
2. คณะกรรมการควรขึ้นตรงกับคณบดี
3. คณะกรรมการควรมีวาระไม่เกิน 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ผู้ที่จบคุชฎิบัณฑิตสาขาการศึกษาควรจะไปปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ตนเองสังกัดอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะโรงเรียนสังกัด สปช.
2. ทำงานในหน่วยงานเอกชน โดยเป็นผู้วางแผนการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา
3. ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา เช่น สถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัย โดยทำหน้าที่เป็นผู้สอนหรือเป็นนักวิจัย

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

เห็นสมควรให้ผู้บริหารลาศึกษาต่อ แต่ควรจะดูระยะเวลาในการลาศึกษาต่อให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรืออาจให้ศึกษาต่อในภาคนอกเวลา

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับสำนักงานการศึกษาแห่งชาติในการคัดผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการประถมศึกษาเข้ามาเรียนโดยวิธีการคัดเลือกที่บริสุทธิ์ ยุติธรรมจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือสายผู้สอนก็ได้

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.อรุณศรี อนันตรศิริชัย
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผอ.กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Educational Administration)
จากมหาวิทยาลัยอัลเบอร์ตา (Alberta University)
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวิจัยและการบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโททางการศึกษา และมีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
2. วุฒิปริญญาโทสาขาอื่นที่มีใช้ทางการศึกษา แต่ควรมีวิชาปรับพื้น หรืออาจไม่ต้องเรียนวิชาปรับพื้น ถ้ามีประสบการณ์การทำงานด้านการประถมศึกษา 10 ปีขึ้นไป
3. ควรมีใบรับรอง (reccommendation) คุณสมบัติของผู้บังคับบัญชาของผู้เรียนโดยควรถือเป็นสิ่งปกปิด มหาวิทยาลัยควรติดต่อกับผู้บังคับบัญชาโดยตรง

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เพื่อพัฒนาบุคลากรในวงวิชาชีพให้มีความรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น มิใช่มีความรอบรู้แต่ทางด้านการประถมศึกษาของไทยเท่านั้น ต้องรู้ของประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และใน APEC พร้อมทั้งต้องรู้กว้าง ในระบบอื่นๆ ด้วย
2. มีความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนางาน
3. มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาทางการประถมศึกษา : ทั้งในและนอกระบบ และหมายรวมถึงของต่างประเทศด้วย
2. กลุ่มวิชาพื้นฐานทางสังคม : มีความรอบรู้ในเรื่องสังคมไทย แผนพัฒนาต่างๆ เศรษฐกิจการเมือง และเศรษฐศาสตร์การศึกษา เพราะต้องเป็นผู้ที่จัดการศึกษาอย่างมีคุณค่าและคุ้มค่า
3. กลุ่มวิชาวิจัยและวัดผล : เพื่อให้รู้จักวิเคราะห์หาข้อมูลในการตัดสินใจ
4. กลุ่มวิชาคุณธรรมและจริยธรรม : เพื่อฝึกความรับผิดชอบ เสียสละ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยกรณีตัวอย่าง (case) ให้ผู้เรียนศึกษาโดยอาศัยการอธิบายทางทฤษฎีต่างๆ ที่ค้นคว้า

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ (75%) ซึ่งแบ่งเป็น
 - 1.1 วิชาบังคับแกน 25 % นำเฉพาะรายวิชาของกลุ่มวิชาต่างๆ เท่าที่จำเป็น
 - 1.2 วิชาบังคับเลือก 50% เพื่อให้ผู้เรียนตัดสินใจเองว่าต้องการอะไร ภายใต้การกำกับของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. หมวดวิชาเลือกเสรี (25%) เพื่อช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ สุนทรียภาพ กีฬา ดนตรี โดยเชื่อมโยงกับการสอน เช่น ดนตรีเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งในการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาจิตใจ และพัฒนาสังคม

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีจำนวนผู้เรียนไม่มากนัก 10-12 คน และใช้กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม และการเรียนเป็นรายบุคคล
2. ใช้กรณีตัวอย่าง (case) เพื่อให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ
3. บทบาทของอาจารย์ผู้สอน เป็นเพียงผู้ชี้แนะแหล่งความรู้

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควร มีลักษณะเช่นใด

1. พิจารณาจากผลงานกลุ่มในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และผลงานเดี่ยว
2. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความรับผิดชอบ การวางแผนงานและการทำงานเป็นทีม
3. แบบทดสอบ ควรใช้กรณีศึกษา และวัดความคิดระดับสูง

(8) การบริหารหลักสูตรควร มีลักษณะเช่นใด

หลักสูตรควรสังกัดภาควิชา : ควรประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรประมาณ 5 คน ซึ่งเป็นคนในภาค 4 คน และนอกภาคอีก 1 คน และควรอยู่ในวาระไม่เกิน 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. เป็นผู้สอน เพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนครู คิดโครงการพัฒนาการศึกษา
2. เป็นศึกษานิเทศก์
3. เป็นนักวิชาการประจำกระทรวง
4. เป็นผู้บริหารการศึกษา

ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ การวิจัยและการคิดวิเคราะห์วิจารณ์
เพื่อการพัฒนางานและองค์กรของตน

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สนับสนุนให้เรียนต่อ แต่ควรปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของทางราชการ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ระบบการรับเข้าศึกษาต้องเป็นระบบที่เข้มแข็ง การสัมภาษณ์ควรถามเพื่อให้ได้ข้อมูล
ในเชิงประสบการณ์การทำงาน และบุคลิกภาพ โดยควรเป็นคำถามที่ดูง่าย ๆ ธรรมดา
เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่รู้ตัวและตอบอย่างเป็นธรรมชาติ
2. ไม่ควรให้ผู้เรียนรู้สึกแต่อย่างเดียว ควรให้รู้กว้างในบริบทต่างๆ ทักษะการเปลี่ยนแปลงของ
กระแสต่างๆ ในสังคม

สุนัย เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 18 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล นางอารีรัตน์ วัฒนสิน
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหลักสูตร
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.ม. (สถิติและการวิจัยทางการศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโทสาขาใดก็ได้ แต่ต้องผ่านการเรียนจิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาพัฒนาการ ถ้าไม่ได้เรียนต้องเรียนเพื่อปรับพื้น
2. ประสบการณ์ทางการสอนหรือปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
3. มีผลงานด้านการพัฒนาเอกสารวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนหรือการพัฒนานวัตกรรมด้านการประถมศึกษา
4. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียน โดยอาศัยการประเมินจากผู้บังคับบัญชาและการรับรองจากบุคลากรที่มีชื่อเสียงในพื้นที่
5. มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีโดยมีผู้รับรองจากบุคลากรที่มีชื่อเสียงในพื้นที่

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผู้ติดตามกระบวนการเรียนรู้ใหม่และนวัตกรรมทางการศึกษาด้านการประถมศึกษา เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้นำทางวิชาการ กล้าคิดสิ่งใหม่ ๆ
2. มีคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมทางวิชาการ
3. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเด็ก มีจิตวิญญาณของความเป็นครู
4. มีความตระหนักถึงปัญหาของประเทศ
5. มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นสากลและความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อให้คิดค้นนวัตกรรมใหม่
2. กลุ่มวิชาจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก : เพื่อให้รู้ทฤษฎีอย่างลึกซึ้ง และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง
3. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน : เพื่อให้รู้จักนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง พร้อมทั้งมีความเข้าใจเด็กพิเศษประเภทต่างๆ ทุกประเภท เพื่อจัดการศึกษาให้เด็กกลุ่มนี้สามารถพัฒนาได้ในสภาพโรงเรียนปกติ
4. กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา : เพื่อให้รู้จักใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การประถมศึกษา
5. กลุ่มวิชาการฝึกงานในพื้นที่จริง : เพื่อจะได้นำความรู้เชิงทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในสภาพที่เป็นจริงของสังคม

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

หมวดวิชาบังคับ : หมวดวิชาเลือก ควรเป็น 40 : 60 โดยที่หมวดวิชาบังคับประกอบด้วยวิชาที่จำเป็นจริงๆ ส่วนหมวดวิชาเลือกให้ผู้เรียนเลือกตามความสนใจและเหมาะสมกับงานของตน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนารายวิชาใหม่ๆ ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นจึงควรเขียนกรอบไว้กว้างๆ

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ค้นคว้าและศึกษาด้วยตนเอง
2. ให้ผู้เรียนไปปฏิบัติจริงในพื้นที่
3. ให้ผู้เรียนคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ
4. ผู้สอนควรเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และควรอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การประเมินแบบ Authentic assessment คือการประเมินความก้าวหน้าตามสภาพจริง
2. ก่อนสำเร็จ ควรให้ผู้เรียนเสนอโครงการที่แสดงถึงการพัฒนาเด็กซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาชุมชนและสังคม โดยการลงมือทำและประเมินโครงการด้วย

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการควรประกอบด้วย บุคคล 3 ฝ่าย ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้ กลุ่มอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาจากภายนอก ซึ่งมีใช้อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. คณะกรรมการชุดนี้ไม่จำกัดจำนวน ขึ้นกับความเหมาะสม และควรอยู่ในวาระ 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุษภูมิตัดทางการประณคศึกษาควรกระทำ

ทำงานได้ทุกระดับ ทั้งเป็นผู้สอน และผู้บริหาร เพราะว่าจะต้องเป็นแกนนำในการพัฒนาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับโรงเรียน ท้องถิ่นและชาติ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สนับสนุนเต็มที่

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. หลักสูตรระดับปริญญาเอก ควรมีลักษณะยืดหยุ่น และยืดผู้เรียนและสภาพความต้องการจำเป็นของสังคมเป็นหลัก
2. ควรรับผู้เข้าเรียนที่หลากหลาย เช่น ครูผู้สอน ผู้บริหารทุกระดับ นักวิชาการ โดยควรมีสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน

ศูนย์ หมายเหตุ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ชุมชนกิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 21 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.เกษมา วรวรรณ
2. ตำแหน่งหน้าที่ อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Education Planning) จากมหาวิทยาลัย Harvard University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวางแผนและการบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับชุมชนกิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโทสาขาใดก็ได้
2. มีประสบการณ์ในการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
3. มีบุคลิกภาพเฉพาะตัวที่เหมาะสมไม่เบี่ยงเบน รักและเข้าใจเด็ก

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับชุมชนกิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการเรียนรู้ของเด็กทั้งในและนอกระบบโรงเรียนซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับมิติต่างๆ ของสังคม

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของชุมชนกิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยต่างๆ เป็นอย่างดี
2. มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ
3. มีความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลที่ให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและอยากพัฒนาตนเอง
4. มีโลกทัศน์กว้าง ใฝ่รู้ มีความคิดเชิงกระจายอำนาจทางวิชาการ
5. มีความสามารถในการสร้างเอกลักษณ์ให้กับการศึกษา และสามารถเชื่อมต่อกับมิติอื่นๆ ของสังคมได้

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก : เพื่อมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก
2. กลุ่มวิชาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ : เพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กทั้งในและนอกระบบ

3. กลุ่มวิชาพื้นฐานทางสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : เพื่อให้เข้าใจบริบทสังคมและความก้าวหน้าของยุคข่าวสารข้อมูล
 4. กลุ่มวิชาวิจัย : โดยเฉพาะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อใช้ในการแก้ไขและพัฒนางาน
 5. กลุ่มวิชาภาษา : เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสื่อสารทางภาษาทั้งไทยและอังกฤษ
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
1. หมวดวิชาบังคับ 50 % มีลักษณะของรายวิชาต่างๆ ใน 5 กลุ่มวิชาที่จำเป็น เพื่อให้ นักศึกษามีสมรรถภาพแกนร่วมกัน (Core Competency)
 2. หมวดวิชาเลือก 50%
 3. ปรินซิเพิล
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
1. อาจารย์ควรมีบทบาทเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยออกแบบรายวิชาที่มีประสิทธิภาพ ต้องเข้มข้น เก่ง และพริ้วตามสถานการณ์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางการคิด วิเคราะห์ และนำสิ่งที่เรียนไปสู่การปฏิบัติ
 2. รูปแบบการเรียนการสอนควรมีลักษณะปะทะสังสรรค์ทางสติปัญญา ระหว่างอาจารย์กับ ผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสติปัญญา โดยอาศัยสภาพความเป็นจริงที่เกิด การฝึกงานไม่ควรแยกออกจากวิชาในชั้นเรียน
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
- ควรมีลักษณะการประเมินการปฏิบัติจริง (Performance Based Assessment)
- คือให้ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้เชิงทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในสภาพความเป็นจริง
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
- ควรประกอบด้วย
1. คณะอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่างๆ
 2. ผู้ใช้ชุมชนบัณฑิต เพื่อสะท้อนดูสภาพชุมชนบัณฑิต และความต้องการของสังคม
 3. ผู้แทนจากสมาคมศิษย์เก่า เพื่อสะท้อนหลักสูตร
 4. ผู้ปกครองของเด็ก เพื่อสะท้อนความรู้สึกรักนึกคิดที่มีต่อการจัดการวิธีการสอนในระดับ ประถมศึกษา โดยคณะกรรมการดังกล่าวควรมีสัดส่วนที่ทำให้เกิดความสมดุล และควรอยู่ในวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่ดูสมบัติทางด้านการประณศีกษาควรกระทำ

1. งานในลักษณะเชิงนโยบาย
2. งานพัฒนาหลักสูตร
3. งานสอนเด็ก
4. งานผู้บริหารการศึกษา
5. งานภาคเอกชน เช่น เป็นผู้จัดรายการทางโทรทัศน์-วิทยุ นักเขียนเรื่องเด็ก ผู้ผลิตของเล่นเด็ก เป็นต้น

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

จำเป็น แต่รูปแบบของการจัดระบบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาทำให้ผู้เรียนต้องใช้
เวลาเรียนมาก หน่วยงานที่อนุมัติให้ลาศึกษาต่อจึงขาดกำลังคน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีลักษณะที่เน้นปัญหาเป็นฐาน (Problem based curriculum) ซึ่งนำไปสู่การประยุกต์ใช้ศาสตร์
2. มหาวิทยาลัยควรจัดช่วงเวลาเรียนรายวิชาที่ผู้เรียนต้องมาเรียนที่มหาวิทยาลัยเป็นเวลา 6 เดือน อาจมีการใช้ระบบการศึกษาทางไกล พร้อมกับมีระบบ tutor mentor และใช้ระบบ INTERNET ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ และเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค
3. อาจารย์มหาวิทยาลัยและฝ่ายปฏิบัติควรมีความเชื่อมต่อกัน และควรมีโครงการร่วมกัน ให้ผู้เรียนมีโอกาสลงมาปฏิบัติหรือฝึกงานได้ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาในระดับประถมศึกษา
4. มหาวิทยาลัยควรมีการจัดสัมมนาศิษย์เก่า เพื่อปรับปรุงรายวิชาต่างๆ ให้ทันสมัยและสนองความต้องการของสังคม

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ชุมชน

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล นายชาติชาติรี โยสีดา
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน ระดับ 9
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด M.Ed. (จิตวิทยาและบริหารการศึกษา)
จาก Central Stage University
พบ.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ หลักสูตร การบริหาร และจิตวิทยา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับชุมชนกิตติคุณทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารในหน่วยงานด้านการศึกษา(ผอ.ปจ.,หน.ปอ.,ผอ.ร.ร.)
2. เป็นนักวิชาการในระดับสูงที่จะต้องทำการวิจัยของการประถมศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่วิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. ผู้บริหารและนักวิชาการควรมีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาเบื้องต้น
4. ควรมีประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างน้อย 3 ปี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับชุมชนกิตติคุณ ควรเป็นเช่นใด

เป้าหมายของหลักสูตรควรเน้น 2 ส่วนคือ

1. เน้นเรื่องเป็นนักบริหารลักษณะ Generalist เป็นผู้มองภาพกว้างใช้ประโยชน์จากการบริหารโดยตรงและเป็นผู้แนะแนวคิด
2. เน้นเรื่อง Specialist ศึกษาข้อมูลลึกซึ้งในการวิจัยการประถมศึกษา วิเคราะห์ ศึกษา รายละเอียด (ผลิตสายวิชาการ)

เป้าประสงค์การศึกษาในระดับชุมชนกิตติคุณ ควรผลิต 2 กลุ่มดังกล่าวข้างต้น โดยใช้ประโยชน์คนละอย่าง

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของชุมชนกิตติคุณทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ (vision) มองอนาคตทางการประถมศึกษาได้ไปร่งใสในระยะยาว สามารถคาดหวังสิ่งที่เป็นจริงในอนาคตซึ่งเป็นเรื่องสมเหตุสมผล

2. เป็นผู้มีทักษะในด้านหลักสูตร เพราะในอนาคตโรงเรียนจะต้องดูแลหลักสูตรด้วยตนเอง ผู้บริหารที่จบทางด้านนี้ ควรจะมีความชัดเจนในเรื่องหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรปัจจุบันเน้นเนื้อหา (content) ในอนาคตจะต้องเน้นหลักสูตรที่สร้างประสบการณ์ให้แก่เด็ก (Experience oriented)
3. มีทักษะทางด้านวิชาชีพ การเป็นครูต้องมีทักษะขั้นสูง ควรมีศีลธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ และมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ การเป็นครูจะต้องชัดเจน จะต้องฝึกความเชี่ยวชาญ สามารถจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ ไม่ใช่เป็นนักสอนที่สอนหนังสือเล่มเดียวเท่านั้น
4. มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ วิจัย เรียนรู้ด้วยตนเอง

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับการประกอบด้วย 7 กลุ่มวิชา

1. การพัฒนาหลักสูตรจะต้องเป็นหลักสูตรแบบ Experience Oriented Curriculum
2. การพัฒนาสื่อ ให้ผู้เรียนได้ผลิตสื่อโดยครูกับนักเรียนเป็นผู้ผลิตร่วมกัน
3. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากชุมชนและแหล่งความรู้
4. พัฒนาการวัดผลประเมินผล โดยต้องวัดผลจากความเป็นจริง และวัดจากปฏิบัติจริง
5. การบริหารโครงการ ขบวนการบริหารการศึกษา
6. การวางแผนการศึกษา การวิจัย
7. เรียนรู้การศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์การวิจัย เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

โครงสร้างรายวิชาของหลักสูตรควรประกอบด้วยวิชาบังคับ วิชาเลือกดังนี้

1. วิชาบังคับ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร, การพัฒนาสื่อ, การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้, การสอน, การพัฒนาการวัดผลประเมินผล, การบริหารโครงการ, การวางแผนการศึกษา, วิจัยการศึกษา ควรเรียน 70 %
2. วิชาเลือก ได้แก่ ปรัชญาทั่วไป การศึกษาจริยธรรมและคุณธรรมของวิชาชีพครู จิตวิทยาการเรียนรู้ สถิติและวิจัย ควรเรียน 30 %

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. การเข้าชั้นเรียนฟังบรรยาย 20 % ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 80 %
3. กิจกรรมร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้เรียน (Interaction) กับชุมชน

4. อาจารย์ช่วยแนะนำบ้างแต่ส่วนใหญ่ให้ผู้เรียนค้นคว้าจากเอกสารหรือประสบการณ์จริง โดยวิเคราะห์จากโรงเรียน
5. ทำโครงการกับหน่วยงาน สปจ.ต่างๆ ของ สปช.

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดจากผลงานจากการปฏิบัติได้จริง (Authentic Assessment) โดยดูจากชิ้นงาน เช่น ทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สปจ. หรือหน่วยงานสถานศึกษาว่าผู้เรียนค้นหาอะไร
 2. วัดจากแฟ้มงานของแต่ละคน (portfolio) เช่นจากรูปภาพ เทป V.D.O. ของผู้เรียน ในแต่ละชิ้นงาน
 3. การสอบข้อเขียนควรทำ 2 แบบ คือ ทำ Take home และรายงานมีลักษณะดังนี้
 - 3.1 ถ้าวัดจากทักษะวิชาครูของผู้เรียนควรวัดจาก (portfolio)
 - 3.2 ถ้าวัดจากความคิดและเกิดความตระหนักเรื่องอะไร ควรวัดจาก Take home หรือ Report
- วัดข้อ 1+2 : 3 น้ำหนักควรจะเป็น 70 : 30

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการควรจะมาจาก
 - 1.1 ผู้แทนของภาควิชา
 - 1.2 นักวิชาการจากหน่วยอื่นที่สนใจเรื่องนี้
 - 1.3 มีมืออาชีพ (professional) อาจเป็นผู้บริหารจากจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งมาร่วม
 - 1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่สังคมยอมรับ เช่น พระเทพเมธี หรือ น.พ.ประเวศน์ วะสี
2. คณะกรรมการควรขึ้นตรงกับคณบดี ควรมีวาระ 3 ปี แล้วเปลี่ยนกรรมการชุดใหม่

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ผู้ที่จบคุชฎีบัณฑิตทางการประถมควรจะไปทำงานในหน่วยงานดังนี้
 - 1.1 สถานศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน (ทุกสังกัด)
 - 1.2 หน่วยงานทางวิชาการ เช่น กองวิชาการ หน่วยงานนิเทศก์
 - 1.3 หน่วยงานบริหารเป็นหัวหน้าหน่วยบริหาร เช่น ผอ. ปจ. หน.ปอ. ฯลฯ
 - 1.4 โรงเรียนเอกชน
2. ขอบข่ายของงานควรจะทำหน้าที่บริหาร/และทำหน้าที่วิชาการ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ต้องการให้ผู้บริหารลาศึกษาต่อและให้มีเงินเดือนด้วยเพราะคนกลุ่มนี้เป็นผู้มีประสบการณ์ ควรให้ลาศึกษาต่อให้ครอบคลุมทั้งหมดทั้งที่เป็นหน่วยงาน 3 สังกัดคือ กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานสังกัด กทม. ตลอดจนโรงเรียนเอกชนควรให้ลาศึกษาต่อด้วย

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ให้เปิดการสอนหลักสูตรนี้โดยเร็ว
2. อาจารย์ที่จะมาสอนประจำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้สอนในมหาวิทยาลัย ต้องนำบุคลากรจากภายนอกเข้ามาเพราะเป็นการนำตลาดความรู้ใหม่เข้ามาสอน
3. ต้องยอมรับประสบการณ์ข้างนอกด้วย มิใช่ยึดติดกับมหาวิทยาลัยในทุกเรื่อง

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 23 ธ.ค. 39

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.โกสินทร์ รังสยาพันธ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองเลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ ระดับ 9
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัย มศว ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การฝึกหัดครู

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จปริญญาโทสาขาใดก็ได้ที่เกี่ยวกับการประถมศึกษา
2. เป็นผู้ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารการประถมศึกษา
3. มีประสบการณ์ทางด้านการประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
4. อายุประมาณ 30 ปีขึ้นไป

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุขฏิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตนักปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษาทั้งในโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษา หรือจะไปเป็นเจ้าของโรงเรียนเอกชน, ครู กทม. สปช. อาจจะเป็นผู้บริหารทางด้านการประถมศึกษาได้

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ครูประถมศึกษาต้องเป็นคนที่สามารถพูด เขียน และเป็นนักปฏิบัติได้เป็นอย่างดี
2. ครูประถมศึกษาต้องเป็นผู้มีความสนใจและมีใจรักนักเรียนที่เรียนในระดับประถมศึกษา
3. ต้องเป็นผู้มีความสามารถและมีประสบการณ์ในด้านการศึกษาเป็นอย่างดี
4. มีมุมมองเน้นความสำคัญการประถมศึกษา
5. มีความมุ่งมั่นพัฒนางานการประถมศึกษาและสามารถทำประโยชน์ให้งานการประถมศึกษา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. วิชาหลักการประถมศึกษา (Elementary Education)
2. การจัดการ และการดำเนินการบริหารประถมศึกษา
3. วิชาที่เกี่ยวกับให้ผู้เรียนรู้ลักษณะของเด็กวัยประถมศึกษา และพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษา

4. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวกับเทคนิควิธี หรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนประถมศึกษาควบคู่กับหลักการสอน รวมทั้งทฤษฎีการสอนอีกด้วย

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ ประกอบด้วยหลักและทฤษฎีการประถมศึกษา ปรัชญาการประถมศึกษา แนวทาง ยุทธศาสตร์ทางการประถมศึกษา, หลักการสอน, เทคนิควิธีการสอน, อบรมเด็ก-ประถมศึกษา, จิตวิทยาพัฒนาการของเด็กประถมศึกษา, ภาคปฏิบัติทางการประถมศึกษา บริหารการสอน, วิชาวิจัยต้องบังคับและสามารถค้นคว้าหาคำตอบในเรื่องงานนั้นได้
2. วิชาเลือก ประกอบด้วย 1) วิชาศิลปะกับการประถมศึกษา 2) แผนแนวการศึกษา 3) เทคโนโลยีที่ใช้ในการประถมศึกษา และ 4) การวัดและประเมินผล

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ไม่เน้นทาง Lecture ให้การสอนของอาจารย์ 20-30%
2. ให้ผู้เรียนศึกษาจากตำรา, วิจัย, แล้วนำมาเสนอในกลุ่มผู้เรียนด้วยกันหรืออาจจะทำ Case Study นำมาเสนอและวิเคราะห์
3. การอภิปรายและเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ เช่นอาจจะตั้งชื่อเรื่อง(Topic)
4. เรียนจากสื่อต่างๆ หรือจากวิทยากร
5. ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการประถมศึกษา

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดผลปลายภาค (รวมการทดสอบย่อย กับการทดสอบปลายภาค) ไม่เกินร้อยละ 50
2. การวัดจากการปฏิบัติการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน อภิปรายแสดงความคิดเห็น การทำงานเป็นทีม
3. วัดผลจากการวิเคราะห์ทางวิชาการ บทวิจารณ์ บทความ
4. วัดจากกิจกรรมอื่นๆ เช่น การได้เสนอผลงานทางวิชาการผ่านชุมชน หรือเป็นวิทยากร สามารถบริการงานทางด้านการศึกษา

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรประกอบด้วยอาจารย์ในภาควิชา
2. คณะกรรมการควรมีผู้เชี่ยวชาญมาจากผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการหรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพราะจะทำให้เห็นความต้องการทางการประถมศึกษาอย่างแท้จริง
3. คณะกรรมการควรอยู่ภายใต้ภาควิชาหรือบัณฑิตวิทยาลัยอย่างใดก็ได้
4. คณะกรรมการควรมีวาระไม่เกิน 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่ดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. เป็นผู้บริหารงานประถมศึกษาในระดับจังหวัด ระดับชาติของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เป็นศึกษานิเทศก์ที่ชำนาญการทางการประถมศึกษา หรือเป็นนักวิชาการ
3. เป็นครูผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือเป็นผู้บริหารวิชาการของมหาวิทยาลัย
4. เป็นผู้ดำเนินงาน หรือเจ้าของกิจการของสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา
5. เป็นผู้อยู่ในองค์กรทางการศึกษาเช่น NGO และองค์กรระหว่างประเทศ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรเปิดกว้างให้บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาให้มาเรียนและต้องมั่นใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาได้และควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 40 ปีให้เรียนมากๆ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับหน่วยงานทางด้านการประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้พัฒนาด้านการประถมศึกษา และโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าไปใช้โรงเรียน ห้องปฏิบัติการเพื่อศึกษาวิธีการสอน
2. ควรร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่น ทั้งในและต่างประเทศเพื่อหาทางร่วมมือกันในการพัฒนาทางด้านประถมศึกษา

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 3 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล นายวิชิต สุวรรณวิทย์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการกองการฝึกหัดครู
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม. จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ เทคโนโลยีทางการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด
 1. เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการวิจารณ์ของผู้อื่น
 2. ต้องเป็นผู้นำการศึกษาได้ทุกระดับ ตั้งแต่โรงเรียน ชุมชน และจนกระทั่งถึงระดับชาติ เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปใช้นำโรงเรียนและชุมชนได้
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
 1. เป็นการพัฒนา ยกระดับ มาตรฐานการศึกษา ระดับประถมศึกษา
 2. พัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. ต้องเป็นบัณฑิตที่เป็นทั้งนักคิด และนักปฏิบัติ
 2. ต้องเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
 3. ต้องทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ทุกระดับชั้นการศึกษา
 4. มีความรู้เฉพาะในสาขาเป็นอย่างดี สมกับคำว่า "ปราชญ์"
 5. เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ และเป็นนักพัฒนา
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. เทคโนโลยีการศึกษา
 2. การวิจัย
 3. การพัฒนาหลักสูตร
 4. การนิเทศการศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ คือ วิชาเฉพาะสาขา เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรและการสอน
2. วิชาเลือก ควรประกอบด้วย การวิจัย จิตวิทยา การแนะแนว ฯลฯ

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

สัมมนา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ฝึกงาน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

วัดจากผลของการทดลอง ค้นคว้า วิจัย การปฏิบัติ โดยคิดผลของการวัดเป็น 3 ระดับ คือ ผ่านยอดเยี่ยม ผ่าน และไม่ผ่าน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของคณะ ควรประกอบด้วย

- 1.1 ผู้สอน (อาจารย์ประจำคณะ)
- 1.2 ผู้ใช้ครู (ผู้บริหารการศึกษา อาจารย์ใหญ่ ศึกษาธิการ)
- 1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ (ควรเน้นผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นให้มาก)

และ 1.4 นักวิชาการประจำสาขาวิชา

2. จำนวน สัดส่วนต่างๆ กัน ประมาณ 12-16 คน และมีวาระครั้งละ 3 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชภักบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

งานสอน งานวิจัย งานฝึกอบรมบุคลากรอื่น งานพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน
งานประเมินผลและการแนะแนวการศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งควรสนับสนุนให้ผู้เข้าศึกษาต่อได้ลาโดยได้รับเงินเดือนเต็ม และควร
อย่างยิ่งที่จะต้องสนับสนุนทุนการศึกษาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนและการวิจัยอีกด้วย

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ไม่มี

อรอร ฤทธิกลาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.ดิเรก พรสีมา
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการกองแผน สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (สรภ.)
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด คุชฎิบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยอัลเบอร์ต้า แคนาดา
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวางแผนเทคโนโลยีและการจัดการองค์กร

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีความสนใจงานด้านประถมศึกษาเช่น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และอาจารย์ที่สอนหลักสูตรและการเรียนการสอน
2. มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา
3. มีพื้นฐานทางการศึกษา มีพื้นฐานความรู้จิตวิทยาการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวิจัยทางการศึกษา
4. สามารถเรียนต่อสาขาประถมศึกษาได้ คือผู้จะเรียนระดับนี้ต้องร่วมสมัย ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดี และใช้คอมพิวเตอร์ได้ดี เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา รู้จักใช้สื่อบทเรียนดีๆ ที่เก็บไว้ใน Computer, แผ่น CD.

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีหลักการพื้นฐาน คิดอ่าน สร้างความรู้ แสวงหาคำตอบที่ถูกต้อง การแสวงหา คิดค้นคว้าได้ด้วยตนเอง มีกรอบพื้นฐานที่จะค้นคว้าหาความรู้ มีอิสระทางด้านความคิด คิดได้โดยมีทฤษฎีเป็นฐาน และบอกได้ รู้ทฤษฎีในสาขาที่มีอยู่ในโลกนี้ มีจุดเด่นจุดด้อย อย่างไร ผู้เรียนต้องแนะแนวคิดใหม่ และสาขาใหม่ได้

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

มีอิสระที่จะคิด ต้องมีความรู้พื้นฐานนั้นๆ รู้ที่มาที่ไปของทฤษฎี ต้องเป็นปราชญ์ ต้องคิดเสมอว่า ฐานทางวิชาการต้องแน่น ต้องมีกรอบความคิด และเข้าใจปัญหาการประถมศึกษาของประเทศ รู้ปัญหาด้านปริมาณและคุณภาพคืออะไร ควรมุ่งพัฒนาคุณภาพ

ครูจะช่วยให้ได้อย่างไร จะทำให้ครูเป็น Professional ได้อย่างไร ต้องทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร และเป็นผู้นำทางวิชาการว่าทำอะไรเด็กถึงจะเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. รู้เรื่องวิจัย ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณรูปแบบต่างๆ รู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
2. เรียนวิชาเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์ รับรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างไร สมองทำงานอย่างไร ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการจูงใจ เทคนิคในการเรียนแบบร่วมมือ ทฤษฎีกระบวนการคิด จะใช้เทคนิคอย่างไร เทคนิคการวิเคราะห์ และทำ case ได้

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับได้แก่ วิชาวิจัยและสถิติ วิชาหลักสูตรและการสอน วิชาปรัชญาพื้นฐาน จิตวิทยา การศึกษาพื้นฐาน ต้องมีการสัมมนาทางด้นนี้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ควรมีจุดเน้น แต่ละคน เช่น สนใจเรื่องใดให้แตกฉาน
2. ส่วนวิชาเลือก Computer ใช้เป็นสร้างบทเรียนสำเร็จรูป CAI เพื่อสร้างความคุ้นเคย

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้มาก ให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้ลึก รู้จริง ในเรื่องที่เรียน วิเคราะห์ปัญหาได้ ผู้สอนต้องเตรียมแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนมากกว่าบอกแหล่งความรู้

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

มีผลงานของตนเอง มีการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง บันทึกผลแบบ พอร์ตฟอลิโอ รู้ผลจากการประยุกต์ จะต้องไม่วัดผลเพื่อทำลายความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียน กล้าคิด สำรว่าผู้เรียนขาดอะไร ความรู้พื้นฐานต้องแน่น

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรคิดจะทำหลักสูตรให้ใคร ใครคือผู้ใช้ เชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้รอบรู้ที่คิดว่าเป็นปราชญ์ และสนใจด้านประถมศึกษามาร่วมเป็นกรรมการ
2. ควรมีกรรมการจำนวน 9 คน และควรอยู่ในวาระประมาณ 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณยิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ควรจะเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา
2. ควรเป็นนักทฤษฎีและนักปฏิบัติ
3. วิจัยหลายๆ เรื่อง

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ให้เรียน และควรเรียนเต็มเวลา

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างนักปราชญ์ เน้นการเรียนรู้เพื่อให้เป็นนักการศึกษาที่เป็นอิสระ สามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเอง วิเคราะห์วิจัยสิ่งต่างๆ ได้
2. มหาวิทยาลัยต้องเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุน โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ นักศึกษาควรมีคอมพิวเตอร์เป็นของตัวเอง ค้นคว้าข้อมูลทั้งของในประเทศและต่างประเทศ ศูนย์ข้อมูลของมหาวิทยาลัยต่างๆ บทเรียนต้องมีความพร้อม
3. อาจารย์ต้องรอบรู้จริงๆ ไม่ใช่รู้ๆ ปลายๆ
4. สถานที่ทำงานของนักศึกษาต้องสะดวกสบาย เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า

อรอร ฤทธิกลาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 3 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการฝึกหัดครู สรภ.
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D. จากมหาวิทยาลัย INDIANA UNIVERSITY
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ วิทยาศาสตร์ศึกษา (Science Education)

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นครูอาจารย์ผู้สอนในระดับประถมศึกษาหรือมีประสบการณ์สอนระดับนี้ 3 ปี
2. เป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ทำงานในสังกัด สปช. 5 ปี
3. เป็นอาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาประถมศึกษา
4. ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ 1-3 ต้องเสนอโครงการวิจัยและพัฒนางานทางการประถมศึกษา
5. เป็นผู้ที่สามารถทำงานประจำไปด้วยและลงทะเบียนเรียนไปด้วยพร้อมกัน
โดยเน้น การทำ R & D เป็นสำคัญ เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเป็นส่วนที่จะให้
การทำ R & D สมบูรณ์

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์และพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบ ในสังกัด สปช. ได้อย่างดี
2. มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและลงมือปฏิบัติการ R & D เพื่อพัฒนางานที่ตนเคยรับผิดชอบ (ประเมินผลจากผลงานที่สำเร็จโดยจากการทำ R & D)
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ทำ R & D มากกว่าเรียนเป็นรายวิชา
4. เป็นหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติการมากกว่าทฤษฎี
5. เป็นหลักสูตรที่ประเมินจากผลความก้าวหน้าของงานที่ผู้เรียนแต่ละคนได้ทำอยู่

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้ที่มีคิดกว้าง มองไกล ใฝ่รู้ สู้งาน และมีวิญญานครู
2. เป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ และพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบได้

3. เป็นผู้ที่ตระหนักและเห็นความสำคัญในการทำ R & D เพื่อพัฒนางาน
4. เป็นผู้ที่มีความเชื่อพื้นฐานว่าการเรียนการสอนต้องทำให้ผู้เรียนมีความสุข ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างมีระบบ สร้างสรรค์ และผู้เรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาที่จำเป็นในการแก้ปัญหาของผู้เรียนซึ่งทางมศว สปช. กค. และผู้เรียนจะร่วมกันพิจารณาให้เรียนเพื่อผ่านหรือไม่ผ่านโดยไม่มีเกรด
2. กลุ่มวิชาทางการวิจัยและพัฒนา
3. กลุ่มวิชาสถิติและวิเคราะห์
4. สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นต้องนำมาเป็นเนื้อหาสาระสำคัญคือสภาพจริงของการศึกษาระดับประถมศึกษา
5. กลุ่มวิชาอื่นๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนคิดกว้าง-มองไกล-ใฝ่รู้-สู้งาน และมีวิญญานครู

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด

1. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาผู้เรียน 10 %
2. กลุ่มวิชาเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา รวมถึงสถิติวิเคราะห์ 20%
3. สถานการณ์จริงของการประถมศึกษา 30%
4. วิทยานิพนธ์โดยกระบวนการ R&D 30%
5. กลุ่มวิชาอื่นๆ 10%

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ให้ผู้เรียนเสนอสิ่งที่ปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาจากสภาพจริงของห้องเรียนที่สอนหรือสถานการณ์จริงที่ประสบอยู่
2. ให้ทาง มศว, สปช., กค. และผู้เรียนมาตกลงร่วมกันว่าควรที่จะศึกษาวิชาใดบ้าง เพื่อให้มีพื้นฐานและสามารถแก้ปัญหาของคนได้ โดยวัดผลเพียงการสอบผ่านหรือไม่ผ่าน ไม่ต้องมีเกรด จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ และออกแบบวิธีการแก้ไขและพัฒนา รวมทั้งให้รู้จักทดลองรวบรวมข้อมูลและเขียนรายงาน จัดเวลาส่วนใหญ่ให้ผู้เรียนได้ไปทดลองวิธีการแก้ปัญหาของตนในห้องเรียนจริงหรือ สถานการณ์จริงให้มากกว่าการมานั่งเรียนรายวิชาในห้องเรียน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควร มีลักษณะเช่นใด

1. ให้ทาง สปช. และตัวผู้เรียนมีส่วนร่วม กับ มศว ในการประเมินให้วัดและประเมินจากความก้าวหน้าของเด็กในห้องเรียนและการพัฒนาก้าวหน้าในสถานการณ์ที่ทำอยู่

วิทยานิพนธ์คือผลที่สะท้อนความสำเร็จของเด็กในห้องเรียนหรือความสำเร็จของสถานการณ์ที่ต้องพัฒนา

2. ส่วนรายวิชาหรือกลุ่มวิชาไม่ควรมีการัดให้ผ่านหรือไม่ผ่านตามเงื่อนไขประเมินผลสุดท้าย โดยการดูห้องเรียนจริงหรือสถานการณ์จริงบวกกับการสัมภาษณ์ผู้เรียน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ทำเป็นโครงการร่วมมือระหว่าง มศว กับ สปช. และ กค. ให้มีผู้บริหารและนักวิชาการของ สปช. เข้ามาร่วมบริหารหลักสูตร
2. ใช้ห้องเรียนจริงที่ครูสอนหรือสถานการณ์จริงที่ผู้สมัครเรียน ทำเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร
3. ความสำเร็จของหลักสูตรให้ดูผลที่จะเกิดขึ้นที่ตัวเด็กในห้องเรียนจริงและหรือความสำเร็จในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่

(9) ขอบข่ายงานที่คุชภักดิ์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. งานสอน
2. งานวิจัยระดับประถมศึกษา
3. งานบริการวิชาการ
4. งานบุกเบิกองค์ความรู้ใหม่สำหรับการประถมศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ทางมศว. ควรมีข้อตกลงร่วมกับทาง สปช. เพื่อพัฒนาบุคลากรร่วมกัน เพื่อให้การศึกษา ระดับประถมศึกษาของชาติได้รับการพัฒนา

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

อยากเห็นการผลิตคุชภักดิ์บัณฑิตที่มุ่งออกไปทำงานให้เกิดความสำเร็จเป็นรูปธรรมมากกว่า การดูที่ความจำเก่ง จำแม่น พูดเก่ง เขียนเก่งในระดับปัจเจกบุคคล

อรอร ฤทธิกลาง(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้

1. ชื่อ-นามสกุล ผศ.ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ อธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D.(Personnel Administration) จากมหาวิทยาลัย North Texas State University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารธุรกิจ

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

วุฒิปริญญาโททุกสาขาเรียนได้ โดยไม่ต้องมีประสบการณ์ เพราะผู้ที่มีประสบการณ์อาจเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ยากกว่าผู้ไม่มีประสบการณ์

- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตผู้เชี่ยวชาญทางการประถมศึกษา แต่ไม่ควรทำหน้าที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา

- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. บุคลิกภาพ : ต้องได้มาตรฐานทั้งทางการแต่งกาย การวางตัว การพูดจา ต้องสร้างศรัทธา และมีบุคลิกภาพของผู้นำทางวิชาการ ซึ่งทางการศึกษามีได้เน้นจุดนี้ แต่สายธุรกิจให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง
2. มีความคิดสร้างสรรค์ : มีความคิดกว้างไกล สามารถดัดแปลง และริเริ่มสิ่งใหม่
3. มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อเด็ก ความรู้พื้นฐาน ภาษาอังกฤษ และ คอมพิวเตอร์ และความรู้เกี่ยวกับแนวคิดใหม่ๆ
4. รักการอ่านและแสวงหาประสบการณ์ใหม่ตลอดเวลา

- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาชีพ : มีความสามารถในการวิจัย ไม่เน้นเนื้อหาแต่ควรเน้นการปฏิบัติจริง
2. กลุ่มวิชาภาษา : ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ เพื่อแสวงหาความก้าวหน้าทางวิทยาการ
3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : ควรให้เรียนวิชาใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของส่วนอื่นๆ ในสังคม เช่น กฎหมายมหาชน ซึ่ง

ผู้ที่เป็นผู้นำต้องเรียน

4. กลุ่มวิชาการประถมศึกษา : รายวิชาใหม่ ๆ มากกว่าวิชาเก่า ๆ เช่น การจัดรูปแบบการเรียนแบบใหม่

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

ควรจัดหมวดวิชาบังคับให้เข้มแข็ง เพื่อสร้างฐานให้แน่น ดังนั้นควรประกอบด้วยรายวิชาที่หล่อหลอมบุคลิกภาพ แนวคิด ความรู้และความสามารถ ดังนั้นโครงสร้างหลักสูตรควรประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับมากกว่าหมวดวิชาเลือก

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เป็นการอภิปราย สัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
2. ผู้สอนควรมีบทบาทเป็นผู้ให้แหล่งข้อมูลในการแสวงหาความรู้

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ข้อสอบ : ควรใช้เพื่อวัดความคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
2. รายงาน : ฝึกการอ่าน การค้นคว้า ความสามารถในการวิเคราะห์ และคิดค้นหารูปแบบใหม่ๆ
3. การนำเสนอรายงาน : ตรวจสอบแนวคิดและบุคลิกภาพ

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรประกอบด้วยกลุ่มผู้สร้างหลักสูตร 5 คน และในวาระ 4 ปี เพื่อดูแลผู้เรียนจนจบหลักสูตร แล้วจึงดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฌ์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ผู้สอนการประถมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ผู้บริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา
3. นักวิชาการด้านการประถมศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สนับสนุนเพราะสถาบันราชภัฏต้องการพัฒนาคณาจารย์อยู่แล้ว

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในการคัดเลือกผู้ที่เข้ามาศึกษาต่อระดับปริญญาเอกควรพิจารณาว่า เมื่อสำเร็จไปเป็นคุชฌ์บัณฑิต จะสามารถทำงานให้กับองค์กรต้นสังกัดของตัวเองหรือไม่ ถ้าไม่ทำเท่ากันเป็นการสูญเปล่า เช่นรับครูโรงเรียนประถมศึกษามาเรียน จบแล้วยังกลับไปเป็นครูผู้สอนเหมือนเดิม ทำให้คุชฌ์บัณฑิต เกิดปัญหาและความคับข้องใจ

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ผศ.ดร.นิวัติ กลิ่นงาม
2. ตำแหน่งหน้าที่ อธิการบดีสถาบันราชภัฏ สงขลา
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด พบ.ด.(พัฒนบริหารศาสตร) จาก สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวางแผนกำลังคน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษา
2. มีประสบการณ์ในการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
3. มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. เพื่อผลิตผู้บริหารการประถมศึกษา
2. เพื่อผลิตผู้ที่มีความเชี่ยวชาญการสอนในระดับประถมศึกษา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความสามารถทางการวิจัยและพัฒนา (R & D) ซึ่งเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
2. มีโลกทัศน์กว้าง นั่นคือ เห็นกว้าง คิดไกล และอย่างลึกซึ้ง นั่นคือเห็นป่าและเห็นต้นไม้ อย่างเป็นดุษฎีบัณฑิตที่มองแคบ
3. มีความรู้ ความเข้าใจและประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เช่น ศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ ศาสตร์ทางการคิด และศาสตร์การนำเสนอความรู้

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาชีพ : ได้แก่วิชาชีพ สถิติ วัสดุ และคอมพิวเตอร์ เพื่อให้แสวงหาความรู้
2. กลุ่มวิชาทางการคิด : เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และหาต้นแบบ (Modeling)
3. กลุ่มวิชาทางการประเมิน : เพื่อฝึกการหาข้อสรุป และมุมมองในระดับมหภาคและจุลภาค

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ควรคัดเลือกวิชาที่เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ การแสวงหาความรู้

2. หมวดวิชาเลือก เพื่อให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเรียนตามความสนใจและต้องการ
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
- ควรจัดการเรียนการสอนที่ลดความเห็นแก่ตัวของผู้เรียน ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักแก้ปัญหา จนในที่สุดสามารถพัฒนาคำถามใหม่ในแง่มุมต่างๆ และเกิดความเข้าใจในปัญหาต่างๆ พร้อมทั้งสามารถพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยเฉพาะการวัดความสามารถทางการคิดระดับสูง ลดการทดสอบความรู้เชิงทฤษฎีแต่อย่างเดียว
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
- ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจริงในแต่ละศาสตร์หรือกลุ่มวิชาละ 2 คน วาระ 1 ปี
- (9) ขอบข่ายงานที่คุุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ
1. เป็นนักวางแผนการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
 2. เป็นผู้บริหารในระดับประถมศึกษา
 3. เป็นผู้สอนทั้งในโรงเรียนประถมศึกษา และมหาวิทยาลัย
- (10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร
- สนับสนุน แต่คณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ของสถาบันราชภัฏสงขลา อาจมีปัญหาเรื่องอายุ ส่วนใหญ่อายุมาก
- (11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
1. มหาวิทยาลัยควรจัดระบบการประกันคุณภาพตนเองเสียก่อน และผู้เรียนก็ควรมีการประกันคุณภาพของตน เพื่อการประกันคุณภาพทางการศึกษา
 2. อาจารย์ผู้สอนควรมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอ รู้จริง
 3. ควรพัฒนารายวิชาใหม่ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และเป็นรายวิชาที่พัฒนาความคิดระดับสูง

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล	ผศ. ดร. เหม ทองชัย
2. ตำแหน่งหน้าที่	อธิการบดีสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด	กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ	การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ เช่นใด

1. มุ่งมั่น เห็นความสำคัญของการประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประถม แต่ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาโทการประถม
3. มีพื้นฐานเข้าใจกระบวนการจัดการศึกษา มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผลิตผู้เชี่ยวชาญลึกซึ้งในศาสตร์ เป็น Innovation ในสาขาการประถม
2. พัฒนาองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง
3. สร้างองค์ความรู้ใหม่บนพื้นฐานการวิจัย

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา ยาวไกล รู้ลึกในสาขาการประถมศึกษา เชื่อมโยงนำไปใช้ร่วมกับ
ศาสตร์อื่นได้
2. รับผิดชอบในศาสตร์การประถม ใฝ่รู้ตลอดเวลา วิจัย วิพากษ์อย่างมีเหตุผล
3. อ่อนน้อมถ่อมตน รับฟังคนอื่น
4. เป็นนักวิเคราะห์ สังเคราะห์ ภายใต้บริบทความเป็นจริงคือ เป็นผู้บูรณาการได้ดี คือมีปัญหา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. ศาสตร์แห่งความเป็นมนุษย์ : พื้นฐานสังคมไทย, จิตวิทยา, ปรัชญา
2. ศาสตร์แห่งการแสวงหาความรู้, วิจัย, พฤติกรรมศาสตร์, ความรู้เฉพาะทางการประถมศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ศาสตร์แห่งความเป็นมนุษย์ และการแสวงหาความรู้ 50 %
2. ศาสตร์เฉพาะสาขาการประถมศึกษา 50 %

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นผู้เรียน
2. เน้นวิธีแสวงหาความรู้
3. วิพากษ์ และสร้างองค์ความรู้
4. ควรใช้การอภิปราย สรุป มากกว่าบรรยาย

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัด How กับ Why หลีกเลียง What เลี่ยงการวัดความจำ
2. วัดการ Create งานที่เกิดจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำไปใช้จริง
3. ทำ Paper ที่ไม่ใช่การลอก

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการบริหารโปรแกรม ควรสังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มาจากคนหลากหลายสาขา ที่มีปริญญามาจาก สกศ. สภาพัฒน์ ฯลฯ จำนวนยังไม่ควรจำกัด วาระแล้วแต่เหมาะสม
2. กรรมการวิทยานิพนธ์

(9) ขอบข่ายงานที่ดูแลรับผิดชอบจัดการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ทำงานในแวดวงการประถมศึกษา
2. หน่วยงานทางการศึกษา เช่น กระทรวง, ทบวง, สกศ, สภาพัฒน์ ฯลฯ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ไม่มีความคิดเห็น

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ในแต่ละปีควรรับบัณฑิตจากหลากหลายหน่วยงาน
2. ควรให้โอกาสพิเศษแก่หน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องใช้ดูแลรับผิดชอบโดยกำหนดให้โควตา

เกศริน มนุผล (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ชุมชนกิตติ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ผศ. เจนวิทย์ ผาสุก
2. ตำแหน่งหน้าที่ อธิการบดีสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับชุมชนกิตติทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. จบปริญญาโทสาขาการศึกษาด้านการประถมศึกษา หรือ มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับประถมศึกษา อย่างน้อย 3 ปี
2. มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการช่วงวัยเด็ก, คอมพิวเตอร์, ภาษาอังกฤษ, ภาษาของท้องถิ่นที่จะไปปฏิบัติงาน

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับชุมชนกิตติ ควรเป็นเช่นใด

1. มีความรักในอาชีพครูประถมศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อเยาวชนระดับประถมศึกษา
2. สามารถทำวิจัยการเรียนรู้ของเด็กประถมศึกษาในท้องถิ่นนั้นได้
3. ถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กประถมศึกษาได้
4. เป็นนักวิชาการที่เป็นที่พึ่งของท้องถิ่น และเป็นผู้ชักนำชุมชนทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม
5. มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างของคนดี

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของชุมชนกิตติทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความรู้และความสามารถในการใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์
2. มีความสามารถในการวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ เพื่อการตัดสินใจ และเพื่อนำไปใช้
3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้
4. มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาเด็ก คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ
5. มีคุณธรรมรับผิดชอบหน้าที่ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ ไม่ผิดศีลธรรมของสังคมไทย

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เพื่อเป็นผู้นำชุมชนและสังคมได้
2. กลุ่มวิชาทางการศึกษา จิตวิทยา การวัดผล การจัดการเรียนการสอน เพื่อสอนเด็ก ประถมศึกษาได้
3. กลุ่มวิชาด้านการวิจัย เพื่อทำวิจัยให้ความรู้ทางด้านการประถมศึกษา
4. กลุ่มวิชาด้านพัฒนาคุณธรรม และความเป็นผู้นำทางด้านการบริหารเพื่อเป็นผู้นำที่ดี

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาทางการศึกษา กลุ่มวิชาทางสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิชาการวิจัย
2. หมวดวิชาเลือก ประกอบด้วย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาเฉพาะทางด้านประถมศึกษาที่เจาะลึกเฉพาะทาง วิชาที่ว่าด้วยการวิเคราะห์วัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทยวิชาคอมพิวเตอร์

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. การบรรยายโดยผู้บรรยายบอกแหล่งที่มาของข้อมูล และใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย 30-40%
2. การสัมมนาและอภิปราย โดยค้นหาความรู้ สรุป และนำเสนอแนวคิดได้
3. ทำรายงานโดยการค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
4. การปฏิบัติจริง เช่น เทคนิคการสอน ให้ดูการสอนแล้วไปสอนเอง
5. การไปดูงาน การได้รับความรู้ที่เป็นสากล

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. สอบข้อเขียน เป็นข้อสอบอัตนัย ให้เปิดตำราได้ ในเวลาจำกัด
2. สังเกตการแสดงออก กรณีที่มีการสัมมนาอภิปราย เพื่อดูว่าใช้สามัญสำนึกหรือหลักทฤษฎีชัดเจน และมีเหตุผลหรือไม่
3. วัดผลภาคปฏิบัติ ให้สอดคล้องตามลักษณะรายวิชา
4. ตรวจจากการนำเสนอโครงการ

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ผู้ร่างหลักสูตร การเป็นคณะกรรมการ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขาวิชา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร
2. ผู้ควบคุมให้หลักสูตรมีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นคณะครุศาสตร์ มีบัณฑิตวิทยาลัย หรือภาควิชา ซึ่งขึ้นอยู่กับสถาบันบัญชา

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณยับัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ทำงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา ทั้งในด้านการสอน หรือด้านการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา
2. ทำหน้าที่ฝ่ายแผนงาน ฝ่ายวิจัย เป็นศึกษานิเทศก์ เป็นผู้บริหารโรงเรียน
3. เป็นวิทยากรให้ความรู้

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. สนับสนุนให้เรียนสาขานี้เพราะนักศึกษาของสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่จบแล้วไปสอนใน โรงเรียนประถมศึกษา จึงต้องการอาจารย์ที่เรียนเฉพาะทางด้านประถมศึกษา มาสอน นักศึกษา
2. ในการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อ ขอให้ทาง มศว ส่งหนังสือให้ผู้บังคับบัญชาประเมินผู้สมัคร เข้าเรียนโดยตรงเพื่อจะได้ทราบข้อมูลด้านทัศนคติ นิสัย และประสบการณ์ ที่แท้จริงของผู้สมัคร

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เป็นไปได้หรือไม่ที่จะรับผู้ที่จบปริญญาตรี แต่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านประถมศึกษา หรือมีคุณสมบัติต่างๆ ตามที่ผู้สร้างหลักสูตรต้องการครบถ้วน และมีความชำนาญ ด้านการประถมศึกษา มา 5 ปี และหน่วยงานรับประกันว่าจะเรียนจบได้ ทั้งนี้เพื่อให้โอกาส กับผู้ที่จบปริญญาตรีและทำงานเก่ง ทั้งนี้มหาวิทยาลัยอาจกำหนดเวลาเรียนให้มากกว่าปกติ และพิจารณาคุณสมบัติว่าน่าจะเรียนจบหรือไม่

สุภาภรณ์ พงษ์ภิญโญโอบาส (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชภักษัณทิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ผศ. ดร. ดวงจันทร์ เตียววิไล
2. ตำแหน่งหน้าที่ หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันราชภัฏลำปาง
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.ด. (หลักสูตรและการสอน) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ หลักสูตรและการสอน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชภักษัณทิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

ควรมีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาโดยตรง โดยอาจจะเป็นครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร หรือ อาจเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา หรือมีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษา อย่างน้อย 2 ปี

- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชภักษัณทิต ควรเป็นเช่นใด

ควรผลิตนักวิชาการตรงตามสาขา ด้านการประถมศึกษา โดยเน้นนักวิชาการที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างทฤษฎีใหม่

- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชภักษัณทิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

ต้องการบุคลากรที่เป็นได้ทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการ เหมือนลักษณะของนักวิชาการ เช่น รศ. ดร.ทิตนา แซมณี

- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. ปรัชญาและทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อเข้าใจธรรมชาติของความรู้และเข้าใจวิธีการเรียนรู้
2. การวิจัยและประเมินผล เพื่อสร้างทฤษฎีใหม่และองค์ความรู้ใหม่
3. การประถมศึกษาในเชิงการบูรณาการ
4. ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารและสื่อความหมายได้ถูกต้อง
5. Computer เพื่อการศึกษาและการสอน

- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การทำหลักสูตร จะต้องรู้ว่าอะไรคือ factor ที่จะพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาแล้ว จึงนำไปสร้างเป็นหลักสูตร
2. กระบวนการเรียนการสอนและสิ่งที่เรียนน่าจะมาจากปัญหาของผู้เรียนเป็นหลักสูตร
3. ผู้เรียนนำปัญหาของหน่วยงาน แล้วพยายามหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหา

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

ไม่ยากให้เน้น Thesis ควรเน้นทุกหน่วยที่เรียน โดยใช้ Report เป็นดัชนีในการวัดในลักษณะปัญหาที่เกิดจากตัวเอง (การแสวงหา) กลับมาสู่อาจารย์ และกลับมาสู่ตัวเอง ซึ่งเป็นการค้นคว้าหาคำตอบเองแล้วจึงวิเคราะห์หาคำตอบเอง โดยเรียนจากความเป็นจริง (ปัญหาจริง) โดยมีหนังสือและความรู้ที่เรียนเป็นฐานความรู้ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์วิชาที่เรียนไม่น่าจะตายตัว ควรเรียนเป็น Unit ว่าแต่ละภาคเรียนต้องการจะวัดอะไร ดังนั้นผู้เรียนนำปัญหามาสร้างเป็น Model จึงเกิดการพัฒนา

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

แต่ละภาคเรียน ผู้สอนต้องการวัดอะไร ที่ต้องการจากผู้เรียน อยากให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติอย่างไร เมื่อเรียนจบในแต่ละ UNIT จึงเป็นการพัฒนาการเรียนอย่างแท้จริง โดยอาศัยองค์ความรู้ที่ไปอ่านและศึกษาจากตำรามาเอง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรจะมีอาจารย์จากหลายภาควิชา เพราะจะได้เป็นสหวิทยาการร่วมเป็นคณะกรรมการจำนวน 6 คน คือ อาจารย์จากภาควิชา 2 คน อาจารย์จากภาควิชา 1 คน อาจารย์จากจิตวิทยา 1 คน อาจารย์จากปรัชญา 1 คน อาจารย์จากภาษาต่างประเทศ 1 คน
2. ซึ่งคณะกรรมการควรขึ้นตรงต่อคณบดี โดยมีวาระการทำงานประมาณ 2 - 3 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทางการประมศศึกษาควรกระทำ

1. วิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่และวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของการศึกษา
2. เป็นผู้สอนด้วย - โดยสอนโดยตรง
- เผยแพร่ความรู้ในแง่ของการเขียนบทความและเป็นวิทยากร

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สมควรสนับสนุนให้ศึกษาต่อเป็นอย่างยิ่ง แต่เงินเดือนควรได้รับการเลื่อนขั้นตามปกติ 1 ขั้น เพราะหน่วยราชการอื่น เช่น ทหาร เมื่อเรียนจบแล้ว จะได้รับการปรับยศเพิ่มให้ เพราะถือว่าไปทำหน้าที่พิเศษ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ไม่มีความคิดเห็น

วาสนา ณ ลำปาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล นายสุธรรม ปั้นประเสริฐ
2. ตำแหน่งหน้าที่ เลขานุการคณะกรรมการข้าราชการครู ระดับ 10
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด M.A.(การสอนภาษาอังกฤษ) จาก New York University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นผู้สำเร็จปริญญาโททางการประถมศึกษา ซึ่งมีพื้นฐานทางการประถมศึกษาเป็นอย่างดี
2. ต้องเป็นผู้มีพื้นฐานในการวิจัย สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการประถมได้

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผลิตนักปฏิบัติการ หมายถึง เป็นผู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ทางการประถมศึกษา เป็นผู้นำสามารถไปสร้างศรัทธาให้สังคมยอมรับในเรื่องการพัฒนาการประถมศึกษา ต้องลงปฏิบัติในพื้นที่ชนบท
2. ผลิตนักวิชาการคือเป็นผู้รู้ลึกซึ้งในทฤษฎีสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการประถมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำวิจัยในการแก้ปัญหาของการศึกษาในระดับประถมศึกษาไทยให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ต้องเป็นผู้มีความสำนึกที่ดี และมีน้ำใจต่อการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของไทย หมายถึง สำนึกในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (เยี่ยงไทย) เป็นรสนิยมแบบไทยๆ การจัดการเรียนการสอนต้องเรียนแบบหลักสูตรไทย มีใช้สอนแบบต่างประเทศ
2. มีความสามารถในการวิจัยเพื่อการพัฒนาการประถมศึกษา
3. มีความเมตตาและสนใจในของเด็ก

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มความรู้ใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถนำ

ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาได้

2. กลุ่มวิชาทางการประถม เช่น จิตวิทยา หลักสูตร การสอน และการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ หมายถึง กลุ่มวิชาที่เกี่ยวกับการประถมศึกษาทั้งหมด เช่น วิจัย, หลักสูตร และการสอน, จิตวิทยา, การบริหารการประถมศึกษา ฯลฯ
2. หมวดวิชาเลือก คือกลุ่มวิชาเฉพาะให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอิสระ เช่น คอมพิวเตอร์ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะในสาขาที่เลือกเรียน

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นวิจัยการปฏิบัติการเชิงประยุกต์ทางการศึกษากับผู้ปฏิบัติ สามารถผลิตผลงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ลดการสอนแบบบรรยายโดยครูคนเดียว
3. ศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. เน้นความคิดเห็น วัดการประยุกต์ใช้ โดยใช้ Take home
2. การทำวิจัยเชิงประยุกต์ทางการประถมศึกษา
3. ลดการสอบข้อเขียนที่มีอยู่ในตำรา หมายถึง วัดความรู้-ความจำ

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการควรมาจากกลุ่มผู้ปฏิบัติ, ผู้ใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการ เช่น เลขาธิการ ก.ค. และจากสถาบันราชภัฏ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาการประถมศึกษา
2. คณะกรรมการควรขึ้นตรงกับสภามหาวิทยาลัย ควรมีวาระ 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุษปฏิบัติทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. เป็นผู้สอนในสถาบันราชภัฏหรือหน่วยงานทางการศึกษา เป็นนักวิจัย วางแผนงานการศึกษา และสามารถบริหารงานการประถมศึกษาได้
2. เป็นนักวิเคราะห์ วิจัย ในหน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือทำงานในกรมวิชาการ ตลอดจนหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

เห็นควรสนับสนุนให้ผู้บริหารลาศึกษาต่อ เพราะให้ครูฝึกไฝหาความรู้ตลอดเวลาเพราะจะได้แนวความคิดมาพัฒนาหลักสูตร, พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถม และจะได้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลเรื่องการศึกษา

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรพิจารณารับผู้เรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
2. กระทรวงศึกษาธิการต้องการผู้ที่จบวุฒิปัณหิต สาขาการประถมศึกษา ฉะนั้นจึงควรเปิดสอนเร็วๆ

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 4 เมษายน 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล ดร. วิเชียร เกตุสิงห์
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ วิจัยการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. จบปริญญาโททางการศึกษา สาขาการศึกษา หรือเกี่ยวข้อง
2. สอนหรือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีความรู้ที่จำเป็นในการศึกษาระดับดัชนีบัณฑิต (ผ่านการสอบคัดเลือก)
4. มีความสนใจที่จะทำงานด้านการประถมศึกษาอย่างจริงจัง

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เพื่อผลิตบุคลากรระดับสูงที่จะไปทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา เช่น สอนครูประถมศึกษา เป็นศึกษานิเทศก์การศึกษา เป็นนักวิจัยด้านการประถมศึกษา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความรู้ในสาขาวิชาการประถมศึกษาอย่างลึกซึ้ง
2. สามารถสอนหรือถ่ายทอดความรู้ที่มีให้แก่ผู้อื่นได้ดี ไม่ว่าจะเป็นในฐานะครู - อาจารย์ - ศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการศึกษา
3. มีลักษณะที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานไม่เป็นอุปสรรคในการทำงาน เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ขยันหมั่นเพียร อดทน เสียสละ เป็นต้น (มีลักษณะของคนดีครบ)

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

คิดว่ามหาวิทยาลัยคงจะทราบดี

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

ให้เป็นไปเหมือนสาขาอื่นๆ

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

ควรเน้นให้นักเรียนค้นคว้า แล้วนำมาช่วยกันวิเคราะห์ วิพากษ์ ให้ลงมือปฏิบัติมากกว่า ฟังคำบรรยายในห้องเรียน การประชุม ถกเถียง อภิปราย สัมมนา ควรมีมาก ๆ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ไม่ควรเน้นการวัดผลด้านการตอบข้อสอบตอนปลายภาคเรียน ควรเน้นการดูทั้ง Course ตลอดเวลา ไม่ควรให้ความสำคัญกับการสอบปลายภาคมากนัก
2. รายงานการค้นคว้าควรเป็นส่วนสำคัญของการวัดผล เน้นหลักวิชาที่ใช้ได้กับเมืองไทย เท่าๆ กับหลักวิชาที่ได้จากต่างประเทศ

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

แล้วแต่มหาวิทยาลัย

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทางการประณศึกษาควรกระทำ

งานด้านการพัฒนาการประณศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรให้การสนับสนุน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในการเปิดสอนระดับปริญญาเอก ไม่ว่าสาขาใด จากประสบการณ์พบว่าทางมหาวิทยาลัย มักไม่ค่อยพร้อมจริง (เอกสารนำเสนอทบทวน เหมือนดูพร้อม แต่ในทางปฏิบัติไม่พร้อม) ทางผู้รับผิดชอบน่าจะพิจารณาเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะในที่สุดมันคือหน้าตาของมหาวิทยาลัย

วลัยรัตน์ อัสเวศน์ (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นางอุไรวรรณ ธรรมกรบัญญัติ
2. ตำแหน่งหน้าที่ รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด M.Ed. (Administration and Supervision) จากมหาวิทยาลัย Tulane University U.S.A.
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารและการนิเทศการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษาสาขาใดก็ได้ โดยมีแต้มเฉลี่ยสะสม 3.50 ขึ้นไป
2. ประสบการณ์แบ่งได้เป็น 2 กรณีคือ
 - 2.1 ปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 4 ปี และสามารถตรวจสอบผลงานได้ โดยมีผู้บังคับบัญชารับรองอย่างเป็นทางการเป็นความลับ เสนอต่อมหาวิทยาลัย
 - 2.2 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทและเข้าศึกษาต่อปริญญาเอก จำเป็นต้องมีผลงานที่ตรวจสอบได้ เช่น มีการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการและสังคมโดยมีผลการปฏิบัติงานยอดเยี่ยม
3. มีความสามารถทางภาษา โดยเฉพาะการอ่านภาษาอังกฤษ
4. มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีวิสัยทัศน์
5. มีอุดมการณ์ มีศักดิ์ศรี และมีจุดยืน

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เพื่อผลิตนักวิชาการด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสนองตอบความต้องการจำเป็นของชุมชน สังคมและประเทศ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้มีความสามารถในการแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้สูงสุด
2. มีความสามารถและกล้าเสนอแนวคิด

3. มีภาวะผู้นำ ประสานและปฏิบัติงานกับผู้อื่นทั้งในและต่างประเทศ
4. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาพฤกษศาสตร์และสังคมศาสตร์ : เพื่อให้เข้าใจมนุษย์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อฝึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ อันนำไปสู่การทำวิจัย เพื่อรองรับการตัดสินใจ
3. กลุ่มวิชาการประถมศึกษา เป็นการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ เช่น การจัดทำหลักสูตรและการสอน การเขียนแผนและนโยบาย
4. กลุ่มวิชาการบริหารและการจัดการ : การวางแผน การจัดการให้เป็นระบบ
5. กลุ่มวิชาเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัย : กลุ่มวิชาใหม่ ๆ

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ : หมวดวิชาเลือก = 50 : 50
2. หมวดวิชาบังคับ ควรประกอบด้วยวิชาที่สำคัญและจำเป็นใน 5 กลุ่มวิชาข้างต้น
3. หมวดวิชาเลือก ควรประกอบด้วย วิชาต่างๆ ใน 5 กลุ่มวิชาข้างต้น แต่ให้ผู้เรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเอง

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ลดการบรรยายเหลือเพียง 1/3 ส่วน 2/3 เน้นการปฏิบัติจริงโดยเฉพาะในสภาพการณ์จริง ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล และควรมีการอภิปราย สัมมนาประกอบ ส่วนการศึกษาดูงาน ควรพิจารณาเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์
2. อาจารย์ควรกำหนดกรอบ เพื่อให้ผู้เรียนทราบแนวคิด และฝึกการค้นคว้าให้มาก
3. ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉพาะการวิจัยเชิงคุณภาพ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

ควรวัดและประเมินผลด้านบทบาททางวิชาการอันสะท้อนได้จาก

1. ตัวผลงานการค้นคว้าสะท้อนถึงแนวความคิด
2. บุคลิกภาพซึ่งสะท้อนความเป็นผู้นำทางวิชาการ การนำเสนอ แนวคิดและผลงาน
3. ผลงานการวิจัยหรือปริญญานิพนธ์

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ควรประกอบด้วยคณะกรรมการจากสาขาอาชีพต่างๆ ประมาณ 20 คน ซึ่งมีสัดส่วนคือ

1. บุคลากรด้านมหาวิทยาลัย = 3/4 ประกอบด้วย อาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ

2. บุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย = 1/4 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกษียณอายุ ผู้นำชุมชน สื่อมวลชน นักธุรกิจ องค์กรเอกชน เป็นต้น

(9) ขอบข่ายงานที่ดูแลรับผิดชอบทิศทางการประมศศึกษาควรกระทำ

1. เป็นตัวจักรสำคัญในการจัดการ แก้ปัญหา และพัฒนาองค์กร
2. ทำงานด้านการวิเคราะห์ วิจัยเชิงคุณภาพ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน
3. เป็นผู้วางแผนเชิงนโยบายการประมศศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. เดิมสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อได้ แต่ในโอกาสต่อไปควรสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย ที่เป็นประโยชน์ต่อ กทม. โดยมีเงื่อนไขให้กลับมาใช้ทุน
2. ระยะต่อไปควรเลื่อนขั้นเงินเดือนให้ 1 ขั้นสำหรับผู้ลาศึกษาต่อ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ไม่มี

ศูนย์ เหมะประสิทธิ์ (สัมภาษณ์)

ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบันทึก

กลุ่มที่ 2 ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่โรงเรียน

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 18 พฤศจิกายน 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายพิษณุ ดุลสุข
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม.(บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการศึกษา
2. มีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาไม่ต่ำกว่า 3 ปี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตผู้นำทางวิชาการในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษา โดยอาศัยองค์ความรู้ทางการวิจัยรองรับ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ผลิตนักวิจัยเพื่อรองรับการตัดสินใจและแก้ปัญหาการจัดการประถมศึกษา
2. ผลิตผู้นำทางการศึกษาด้านวิชาการ กล่าวคือ เป็นผู้นำความรู้ที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ในการแก้ปัญหาและพัฒนางานด้านการประถมศึกษา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือเป็นทั้งผู้นำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวงการประถมศึกษา และเป็นผู้วิจัยเชิงพัฒนา (R&D) ด้านการประถมศึกษา เช่น การเรียนแบบไม่มีชั้นเรียน การแสวงหาแนวทางในการเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครู เป็นต้น
2. กลุ่มวิชาความรู้พื้นฐานทางการศึกษา : เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจความสัมพันธ์เกี่ยวโยงของระบบต่างๆ ในสังคมที่มีต่อระบบการศึกษา และระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อระบบอื่นๆ ในสังคม ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สังคม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ

และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

3. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน : เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความเชี่ยวชาญด้านวิทยาการของโครงสร้างหลักเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา
4. การทำปริญญานิพนธ์ ควรต้องมีเพราะสำคัญยิ่งในการฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นนักวิจัยด้านการประถมศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

โครงสร้างหลักสูตรควรประกอบด้วยกลุ่มวิชาทั้งสามคือ กลุ่มวิชาวิจัย กลุ่มวิชาความรู้พื้นฐานทางการศึกษา และกลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน ในสัดส่วนที่เท่าเทียมกันคือ 1 : 1 : 1 ส่วนการแบ่งเป็นหมวดวิชาบังคับและเลือกนั้น ขึ้นกับคณะกรรมการร่างหลักสูตร

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นการสอนแบบอภิปราย เพื่อฝึกให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ได้
2. เน้นการศึกษาค้นคว้า และทำรายงาน
3. เน้นการปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง
4. ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ตรงมาบรรยายพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น
5. การทำปริญญานิพนธ์ควรทำในลักษณะวิจัยเชิงพัฒนา (R & D)

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ระหว่างภาคการศึกษา
 - 1.1 กระบวนการ พิจารณาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียน เช่น ร่วมอภิปราย ร่วมทำงาน เป็นต้น
 - 1.2 ผลงาน เช่น รายงานการศึกษาหรือการวิจัย
2. ปลายภาคการศึกษา ควรมีทั้ง
 - 2.1 การสอบข้อเขียนแบบอัตนัย
 - 2.2 การสอบปากเปล่า

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ควรดำเนินการในรูปคณะกรรมการมีวาระไม่เกิน 5 ปี เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกผู้เข้าศึกษา จัดอาจารย์ผู้สอนและที่ปรึกษา ตลอดจนการออกข้อสอบ

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

งานด้านการประถมศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ไม่มีปัญหาถ้าสอบได้

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ไม่มี

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล สุนันท์ เทพศรี
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ บริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ เช่นใด

1. มีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 5 ปี
2. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษา
3. มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษทั้งทางการอ่าน พูด ฟัง เขียน ได้ดี
4. มีใบรับรองความสามารถจากผู้บังคับบัญชา
5. สำหรับผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรีในชั้นเกียรตินิยม หรือผู้บังคับบัญชา
รับรองว่าเป็นผู้ที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งในการจัดการศึกษา
ระดับประถมศึกษา ควรจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุขฏิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เพื่อผลิตผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับ
ประถมศึกษา โดยสร้างแนวคิดและองค์ความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีคุณธรรมและจริยธรรม คือเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ไม่เห็นแก่ตัว อุทิศตนเพื่องาน
และส่วนรวม
2. มีความสามารถในการถ่ายทอดวิธีให้ความรู้
3. มีความสามารถด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดทำสิ่งใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน
4. มีกระบวนการคิดที่เป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือประเด็นต่าง ๆ พร้อมทั้งหาทาง
ออกให้แก่ผู้อื่นได้

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษา ได้แก่ปรัชญาการศึกษาชั้นสูง สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้กว้างและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
2. กลุ่มวิชาวิจัยและประเมินผล เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ควรเน้นหนัก เพราะงานในอนาคตจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการวิจัยมาใช้ในการตัดสินใจ ดังนั้นหน่วยงานหรือองค์กรควรพัฒนางานวิจัย
3. กลุ่มวิชาพฤติกรรมศาสตร์ เป็นกลุ่มวิชาที่จำเป็นเพราะผู้เรียนต้องทำงานเกี่ยวข้องกับคนที่หลากหลาย
4. กลุ่มวิชาบริหารและการจัดการ มุ่งเน้นนโยบายและการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. กลุ่มวิชาการจัดการการเรียนรู้ ว่าด้วยวิธีการให้การเรียนรู้อย่างละเอียดอ่อน มีข้อเสนอเด็ก แต่ต้องสอนคนที่จะไปสอนเด็ก

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ 60 % โดยประกอบด้วยวิชาต่างๆ ใน 5 กลุ่มวิชาข้างต้นเท่าที่จำเป็น
2. หมวดวิชาเลือก 40 % ให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาต่างๆ ใน 5 กลุ่มวิชา
3. วิทยุณานิพนธ์

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ควรเน้นการศึกษาด้วยตนเองเป็นสำคัญ ดังนั้นจำนวนรายวิชาที่เรียนไม่ควรมากเกินไป โดยเฉพาะเท่าที่จำเป็น
2. เป็นการเรียนรู้จากนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสหรือประสบการณ์จริง เช่น การดูงาน และสรุปวิเคราะห์ว่าถ้าเป็นเราจะทำอย่างไร
3. ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสไปศึกษาหรือฝึกอบรมระยะสั้นในลักษณะ intensive course เพื่อจะได้แนวคิดใหม่ๆ ที่ทันสมัย
4. ความมอบหมายงาน (assignment) ไม่ต้องมากเกินไป แต่บ่งบอกถึงคุณภาพ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

ขึ้นกับลักษณะรายวิชาเป็นสำคัญ แต่ไม่ควรตัดสินโดยใช้การสอบอย่างเดียว แต่ควรประเมินผลงานว่าผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด และควรให้ผู้เรียนสรุปว่าเมื่อเรียนไปครั้งเทอม ผู้เรียนได้อะไรบ้าง ยังขาดหรือต้องการอะไรบ้าง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ควรประกอบด้วย
 - 1.1 บุคลากรในภาควิชา 3 คน
 - 1.2 บุคลากรนอกภาควิชาหรือต่างมหาวิทยาลัย 2 คน
 - 1.3 บุคลากรจากหน่วยงานผู้ใช้ชุมชน 3 คน
2. วาระของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ขึ้นกับมหาวิทยาลัย

(9) ขอบข่ายงานที่ชุมชนพึงปฏิบัติทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ชุมชนพึงปฏิบัติควรทำงานในศูนย์การพัฒนาการศึกษา หลักสูตร สื่อการเรียนและกระบวนการจัดการ เพื่อให้เป็นผู้คิดค้นและพัฒนา ไม่ควรมีบทบาทเป็นครูผู้สอนในโรงเรียน

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สนับสนุนเพราะสถิติที่ผ่านมาผู้เรียนต่อไม่ถึง 15 % ตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และต่อไปกระทรวงมีนโยบายให้ผู้ลาศึกษาต่อได้ขึ้นเงินเดือน ทั้งนี้พิจารณาผลการเรียนประกอบด้วย

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. เนื้อหาวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตร ควรผ่านการวิเคราะห์ กลั่นกรองสิ่งที่เป็นประโยชน์จริงๆ
2. ควรให้ผู้เรียนได้รู้ความรู้ทางโลกาภิวัตน์ เช่น INTERNET โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เป็นผู้รู้จริงและปฏิบัติได้
3. ควรมุ่งฝึกให้ผู้เรียนสามารถผลิตองค์ความรู้ และปรัชญาของตนเอง
4. ควรมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่ฝืนธรรมชาติ ไม่อยากให้ผู้เรียนมีความเครียด ควรเรียนเพื่อพัฒนาตนเอง นำตนเอง และนำสังคมได้ ไม่อยากให้เห็นแก่ตัวให้แก่ผู้เรียนดังที่มีผู้กล่าวว่า "ยิ่งเรียนสูง ยิ่งเห็นแก่ตัว" ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตั้งสมาธิ

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 15 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายสุชน ลิมโสภาส
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสตูล
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.บ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา ระดับอำเภอ/จังหวัด
2. เป็นผู้เฝ้างานการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ระดับอำเภอ/จังหวัด
3. เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลงานทางวิชาการ
4. เป็นครูผู้สอนและเป็นผู้นำทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน อำเภอ
5. เป็นผู้ที่มีความพร้อมด้านส่วนตัว และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุขฏิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. พัฒนาบุคลากรทางการประถมศึกษา ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ (1)
ให้เป็นผู้นำในการพัฒนางานการบริหาร การนิเทศ และการเรียนการสอน
2. สร้างบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน/สถานศึกษา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่า
2. เป็นผู้มีความรู้วิจัย หรือผลงานทางวิชาการ หลังวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 1 เรื่อง
3. เป็นผู้บริหาร /ผู้เฝ้า/ระดับอำเภอ จังหวัด
4. เป็นผู้บริหารโรงเรียน หรือเป็นครูผู้สอนที่เป็นผู้นำทางวิชาการ

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. การวิจัยทางการศึกษาระดับสูง
2. การสร้างองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การวิจัยทางการศึกษา
2. สารัตถะของวิชาที่เลือก
3. การสร้างผลงานทางวิชาการหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. การบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การสนทนา อภิปรายกลุ่ม
3. การเขียนเชิงวิชาการ
4. การวิจัย สัมภาษณ์ วิเคราะห์
5. การศึกษาดูงาน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การทำวิทยานิพนธ์
2. การตรวจสอบจากแฟ้มสะสมงาน
3. การเป็นวิทยากรและมีส่วนร่วมในวงการศึกษา

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ในกรณีที่คณะกรรมการในมหาวิทยาลัยแห่งเดียวไม่เพียงพอ ควรมีการประสานร่วมกัน โดยดึงคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่นๆ มาสอน เพื่อให้มีความสามารถฝึกสอนในระดับ ดุษฎีบัณฑิตมากขึ้น

(9) ขอบข่ายงานที่ดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. งานสอน
2. งานวิจัย
3. งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน
4. งานบริหารและการจัดการ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับของหน่วยงาน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรนำผู้สำเร็จระดับดุษฎีบัณฑิตมาให้มีบทบาทในการพัฒนางานอย่างเต็มที่

อุไรพร พานิชกุล (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 16 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายดิลก พัฒนวิชัยโชติ
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผอ.ปจ.สุพรรณบุรี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.ม.(บริหารการศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การศึกษากับการพัฒนาชนบท

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโททางการศึกษา
2. มีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
3. มีผลงานในอดีต ที่ผ่านมาได้รับการยอมรับนับถือหรือได้รับรางวัล
4. มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาอังกฤษในระดับการพูด ฟัง อ่าน เขียน
5. มีพื้นฐานความรู้ทางด้านวางแผน การบริหารงานบุคคล
6. มีภาวะผู้นำ
7. มีทักษะการสื่อสารทั้งไทยและอังกฤษ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุขฏิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เพื่อผลิตผู้นำทางด้านอุดมการณ์ ความคิดและจิตสำนึก นอกเหนือจากผู้นำทางวิชาการแล้ว อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การสร้างงาน การไม่ทอดทิ้งองค์กร การพัฒนาองค์กร เสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. บุคลิกภาพต้องดี น่าเชื่อถือ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี เพื่อสร้างศรัทธา ทั้งการแต่งตัว กิริยามรรยาท มีสัมมาคารวะ เหมือนกับข้าวที่สุกเต็มที่พร้อมจะโน้มน้าลงติดดิน นั่นคือ เข้ากับคนอื่นได้
2. มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญทั้งทางพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเพื่อการขยายผลการเปลี่ยนแปลง

3. มีประสบการณ์ทางวิชาชีพ คือสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ใช้กับสภาพความเป็นจริงของสังคมได้เป็นอย่างดี
4. มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการแก้ปัญหา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาวิจัย เพื่อค้นหาหลักฐาน ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ประกอบการตัดสินใจ
2. กลุ่มวิชาหลักสูตร เพื่อมีความรู้ความชำนาญด้านการพัฒนา การบริหารและการประเมินหลักสูตร
3. กลุ่มวิชาบริหารการจัดการ เพื่อให้มีความรู้ด้านนโยบาย การวางแผน และการจัดการด้านการประถมศึกษา
4. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้เป็นรอบรู้ รู้กว้าง ได้แก่ วิชาปรัชญาการศึกษา สังคมศึกษา รัฐศาสตร์การศึกษา เศรษฐศาสตร์การศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด

หมวดวิชาบังคับ (50-60 %) ได้แก่ วิชาต่างๆ ทั้ง 4 กลุ่มวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีสิทธิเลือกเรียน

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ
2. กิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนอ่านมาก เห็นมาก ใช้สื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น
3. ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น เลียนแบบ คิดประดิษฐ์เองจนในที่สุดสามารถพัฒนาเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควร มีลักษณะเช่นใด

1. ไม่เน้นการสอน
2. ควรเน้นผลงาน เช่น แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

(8) การบริหารหลักสูตรควร มีลักษณะเช่นใด

ควรประกอบด้วยไตรภาคี อันได้แก่ ผู้แทนจากมหาวิทยาลัย ผู้ใช้ชุมชนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิรวมไม่เกิน 15 คน และอยู่ในวาระ 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่ชุมชนท้องถิ่นทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ควรปฏิบัติงานในหน่วยงานอย่างน้อยระดับอำเภอ จังหวัด เพื่อขยายผล ไม่ควรให้ชุมชนท้องถิ่น ทำหน้าที่เป็นเพียงครูสอนหนังสือเท่านั้น

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ผู้บริหารระดับโรงเรียนมักจะไม่เต็มใจสนับสนุน ส่วนผู้บริหารระดับอำเภอและจังหวัด มักจะไม่ขัดข้อง

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. มหาวิทยาลัยควรเป็นที่ Learning และ Training มิใช่ Learning อย่างเดียว
2. มหาวิทยาลัยควรผลิตคณาจารย์บัณฑิตที่มีคุณภาพทางวิชาการ มีอุดมการณ์และจิตสำนึกทางวิชาชีพ
3. ควรมีห้องสมุดที่มีลักษณะที่รวมประสบการณ์วิชาชีพ คือนอกเหนือจากสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีบุคลากรที่จะไปแสวงหาความรู้ นั่นคือ มีระบบเครือข่ายบุคคลที่มีความชำนาญ
4. มหาวิทยาลัยไม่ควรตัดสินใจได้ปริญญาโดยใช้ข้อเขียนและปริญญานิพนธ์

สุณีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 16 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุษฎิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายอนุสรณ์ พุเจริญ
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผอ.ปจ. กระบี่
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.ม. (การบริหารการศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด
 1. วุฒิปริญญาโททางการศึกษา
 2. มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประถมศึกษา 5 ปี
 3. มีเครื่องมือในการกลั่นกรองเพื่อวัดความสามารถ เจตคติ และวิสัยทัศน์
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
ควรมีความสามารถในการทำวิจัยและพัฒนา (R & D) การเรียนการสอน
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
 2. มีคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ชอบค้นคว้าในสาขาที่รับผิดชอบ มีคุณลักษณะศึกษาตลอดชีวิต
 3. มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่เป็นภารกิจของการประถมศึกษา แต่อาจสนใจที่จะเจาะลึกในบางเรื่อง โดยไม่ปฏิเสธศาสตร์อื่น
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. กลุ่มวิชาวิจัยทั้งการวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงาน
 2. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา ซึ่งได้แก่หลักสูตรและการสอน การบริหารและการจัดการ การนิเทศการศึกษา เพื่อให้เป็นผู้รอบรู้ศาสตร์ทางการประถมศึกษา
 3. กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา ซึ่งได้แก่ จิตวิทยา สังคมศาสตร์ และปรัชญาการศึกษา เพื่อให้มีความรู้กว้างในศาสตร์อื่นๆ ซึ่งสัมพันธ์กับการศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ (40%) : ควรเป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ กลุ่มวิชาต่างๆ ที่จำเป็น
2. หมวดวิชาเลือก (60 %) : เลือกตามความสนใจและความถนัดในสาขาใดสาขาหนึ่งของ
การประถมศึกษา
3. วิทยุณานพนธ์ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัย

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับข้อเท็จจริงของการปฏิบัติงานในสภาพที่เป็นจริงของการ
ประถมศึกษา เช่นมีการศึกษาดูงานในพื้นที่หนึ่งๆ 2-3 วัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดกับ
ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และควรมีการฝึกงานเพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้กับสภาพที่
เป็นจริง
2. เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยให้อิสระในการศึกษาเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ ลดการ
บรรยาย เน้นการให้งานที่ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และนำมาอภิปรายหรือ
สัมมนาเพื่อเปลี่ยนความคิดเห็นกัน
3. ควรมีแหล่งความรู้ที่เป็นบุคคล โดยเชิญมาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เรียน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. แบบทดสอบเพียง 30% และเป็นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูงและวิสัยทัศน์ในการ
ปรับประยุกต์วิทยาการต่างๆ
2. ประเมินการปฏิบัติและผลงานของผู้เรียน 70 % ซึ่งได้แก่
 - 2.1 รายงานที่ทํา ซึ่งควรสะท้อนถึงปรัชญา ความคิด และความรู้ของผู้เรียน
 - 2.2 การอภิปราย สัมมนา ซึ่งแสดงถึง ความคิด ความรู้สึก บุคลิกภาพ โลกทัศน์
 - 2.3 การดูงาน-ฝึกงาน ซึ่งจะเห็นแง่มุมต่างๆ ของผู้เรียน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์ของมหาวิทยาลัย (70%)
 - 1.2 ผู้ใช้ชุมชนบัณฑิต ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร นักวิชาการ ผู้สอน (30%)
2. ส่วนวาระของคณะกรรมการ ฯ ควรจะเท่ากับจำนวนปีของหลักสูตรนี้

(9) ขอบข่ายงานที่ชุมชนบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. งานบริหารการจัดการด้านการประถมศึกษา
2. งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน
3. งานนิเทศการศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะ สปช. สนับสนุนเพราะในยุคปัจจุบันต้องการผู้มีความรู้ความสามารถมาช่วยพัฒนางานและองค์กร แต่ทั้งนี้ขึ้นกับว่าจะสอบได้หรือไม่

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับผู้ใช้ โดยตั้งในรูปคณะกรรมการร่วมกัน โดยขั้นต้นควรจัดสรรความรู้พื้นฐานก่อน และขั้นต่อไปตรวจสอบคุณสมบัติเฉพาะทั้งทางเจตคติ ลักษณะนิสัย ประสิทธิภาพและผลงานที่ทำ โดยมีผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานส่งข้อมูลให้กับคณะกรรมการโดยตรง
2. รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติจริงในภาคสนามให้มาก เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ปัญหาและพัฒนางานในอนาคต

ศูนย์ เหมาะะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 16 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายปริญญา กรวยทอง
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผอ.ปจ.อุดรธานี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโทและมีประสบการณ์ทางการประถมศึกษาอย่างน้อย 5 ปี
2. มีประวัติการทำงานและความประพฤติที่ดี สามารถตรวจสอบได้และมีผู้รับรองผลการทำงานและความประพฤติที่ดี สามารถตรวจสอบได้ และมีผู้รับรองผลการทำงานและความประพฤติ
3. มีความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษในระดับดี มีความรอบรู้ในเหตุการณ์ต่างๆ และเป็นคนทันสมัย

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนางานด้านการบริหารและการจัดการศึกษางานพัฒนาหลักสูตรและการสอน ซึ่งบ่งชี้ได้ด้วยคุณภาพของนักเรียน ต้องดีขึ้น
2. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม คือเป็นแกนนำของหน่วยงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งเข้าใจมิติต่างๆ ในสังคม

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีจริยธรรมและคุณธรรมในวิชาชีพ มีอุดมการณ์แห่งตนที่เกื้อกูลหน่วยงานและสังคม ไม่ควรมองหน่วยงานของตนว่าต่ำต้อย
2. มีความรอบรู้และโลกทัศน์กว้างไกล นอกจากการประถมศึกษาแล้ว ควรรอบรู้ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองทั้งในและต่างประเทศ ทักษะและความเคลื่อนไหวต่างๆ

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน การบริหารและการนิเทศการศึกษา : เพื่อให้มีความรู้ลึกในศาสตร์ทางการประถมศึกษา ซึ่งไม่ละเลยองค์การท้องถิ่น
2. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ : เพื่อให้มีความรอบรู้ความเกี่ยวพันของโลกและสังคม
3. กลุ่มวิชาภาษา : เพื่อให้มีสมรรถภาพการสื่อสารทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
4. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อการพัฒนางาน

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ (70%) ในรายวิชาที่สำคัญต้องเรียนรู้ร่วมกัน
2. หมวดวิชาเลือก (30 %) ให้ผู้เรียนเลือกตามความต้องการและความสนใจ
3. ปริญญาโท
อนึ่งควรมีข้อกำหนดให้ถ่ายโอนวิชาที่เคยเรียน หรือได้รับการฝึกอบรมหรือมีประสบการณ์ตรงมาแล้ว

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรสร้างอุดมการณ์และจิตสำนึกต่อวิชาชีพและต่อหน่วยงานของตน
2. ควรให้ผู้เรียนได้ไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ
3. ควรให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยอาศัยองค์ความรู้ที่ปรับประยุกต์ใช้
4. ควรมีรายวิชาที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสไปศึกษาต่างประเทศเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งทำให้ได้ฝึกภาษาต่างประเทศ และเปิดโลกทัศน์
5. การทำปริญญาโท ควรแสดงถึงการประกันคุณภาพของการจัดการศึกษาในระดับ
คุณวุฒิบัณฑิต

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. พิจารณาจากผลงาน เน้นการวัดผลแนวใหม่ ตามสภาพที่เป็นจริง
2. ข้อสอบภาคความรู้ไม่ควรเกิน 50 %

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรประกอบด้วย
 - 1.1 อาจารย์มหาวิทยาลัย 60-70%
 - 1.2 บุคคลภายนอกจากสาขาวิชาต่างๆ ที่เป็นนักธุรกิจภาคเอกชน 30-40 %
 - 1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาวิชาต่างๆ ที่เป็นนักบริหารและนักพัฒนาการศึกษา
2. คณะกรรมการควรมีวาระ 5 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ทำงานในหน่วยงานที่สนับสนุนสังคม และหน่วยงานที่ทำงานกับกลุ่มคนที่ด้อยโอกาส

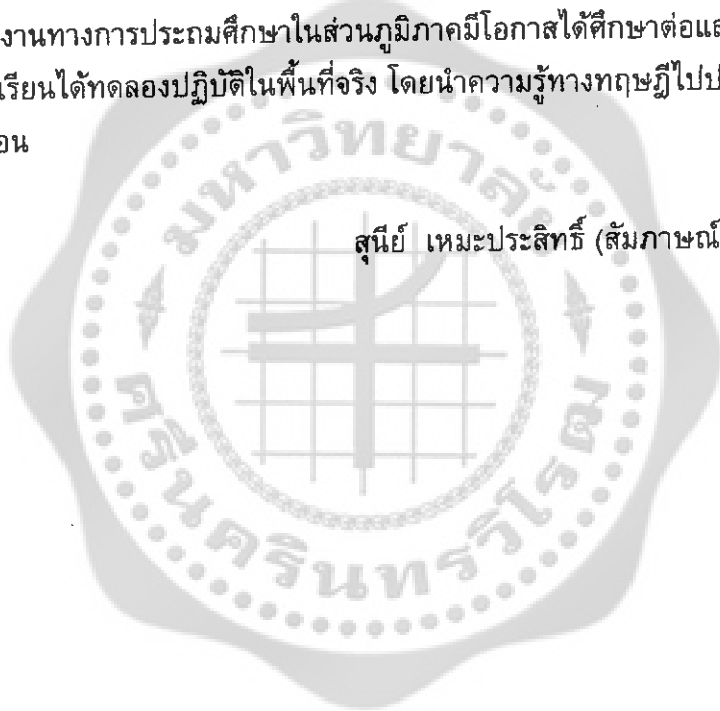
(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

มีนโยบายสนับสนุนให้เรียน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. หลักสูตรควรมีลักษณะยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย ควรยกเครื่อง 4-5 ปี
2. ควรใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอน
3. ควรมีการติดตามเป็นระยะว่าคุชฎิบัณฑิตมีการพัฒนางาน และมีผลงานเป็นที่ยอมรับ
4. ไม่ควรใช้การจัดตารางการเรียนแบบเดิม ควรให้เรียนวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทางการประถมศึกษาในส่วนภูมิภาคมีโอกาสได้ศึกษาต่อและควรมีช่วงเวลาหนึ่งที่ให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติในพื้นที่จริง โดยนำความรู้ทางทฤษฎีไปปรับประยุกต์เป็นเวลา 3 เดือน

ศูนย์ เหมะประสิทธิ์ (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุษฎิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายสุเทพ สุขจิ๋ว
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด พบ.ม. (รัฐปศาสนศาสตร์) จากมหาวิทยาลัย (นิด้า)
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านการบริหาร

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรเป็นระดับผู้บริหาร หรือนักวิชาการ
2. ในระดับผู้ปฏิบัติการสอน ควรให้หน่วยงานเป็นผู้พิจารณาสรรหาผู้ที่เรียนต่อ
3. วุฒิทางการศึกษาไม่จำเป็นต้องจบมาทางเอกการประถมศึกษาโดยเฉพาะ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. เพื่อสามารถนำความรู้มาพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น
2. เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
3. เพื่อให้สามารถพัฒนาคน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นนักคิดค้น นักพัฒนาอยู่ตลอดเวลา
2. เป็นนักประชาสัมพันธ์ นักเผยแพร่ที่ดี
3. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
4. สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน เพื่อให้รู้ถึงหลักการของหลักสูตรและการสอน
2. พัฒนาการของเด็กไทย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา
3. การบริหารและนิเทศทางการประถมศึกษา
4. พื้นฐานทางการศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ ได้แก่ หลักสูตรและการสอน 30 % การบริหารการศึกษา 20 %
2. วิชาที่เกี่ยวข้องทางระดับประถมศึกษา เช่น กลุ่มสอน สปช. กลุ่มทักษะ ฯลฯ อย่างละ 30 %
3. วิชาเลือก ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ทางการศึกษา 20 %

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วย
2. มีการอภิปรายซักถามร่วมกัน
3. มีการศึกษาดูงานตามสถานที่ทางการศึกษา
4. มีการเรียนรู้จากงานมากกว่าวิชาความรู้ การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ และสามารถนำมาพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดจากโครงงานหรือโครงการที่ผู้เรียนคิดขึ้นมา
2. จากการทดสอบ ทั้งภาคปฏิบัติและภาคความรู้

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ควรประกอบด้วยคณะกรรมการดังนี้

1. อาจารย์จากแผนกการประถมศึกษา จำนวน 7 คน
2. อาจารย์จากสาขาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา จำนวน 7 คน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิจากนอกมหาวิทยาลัยแต่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา จำนวน 3 คน

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณยับัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. งานด้านพัฒนาและเทคนิควิธีการเรียนการสอน
2. งานด้านพัฒนาหลักสูตร
3. งานด้านการบริหารและการนิเทศทางการศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ลาศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ไม่มี

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายสุรียา รัตนไทร
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผอ.ปจ.เชียงใหม่
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด คม.(การบริหารการศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ บริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด
 1. สาขาใดก็ได้ในสายการศึกษา แต่ต้องมีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี
 2. มีผลงานด้านการเรียนการสอน
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
 1. ผลิदनักวิชาการมากกว่านักปฏิบัติ
 2. เพื่อการบริหารทางวิชาการ นำวิชาการไปเผยแพร่ได้ เพื่อทำประโยชน์ให้กับส่วนรวมมากกว่าจะเจาะเป็นจุด/โรงเรียนเท่านั้น ควรทำในขอบข่ายระดับจังหวัด
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. เป็นคนที่มีองค์ความรู้เป็นที่ยอมรับของสังคม
 2. มีทักษะในการพูดในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นเลิศ
 3. มี vision ที่กว้างเพียงพอที่จะเื้อต่อการพัฒนาการศึกษาในภาพรวม
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. องค์ประกอบของกลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ เศรษฐกิจ วิเคราะห์สถานการณ์โลกปัจจุบัน เพราะผู้เรียนต้องออกไปประกอบอาชีพ ต้องไปแข่งขันทางด้านธุรกิจของสังคมโลก
 2. มีแนวความคิดด้านเศรษฐกิจและการแข่งขันที่มีอยู่ตลอดเวลา
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. วิชาเลือกและวิชาบังคับควรมีจำนวนหน่วยกิตในสัดส่วน 50-50 เพราะศักยภาพของคนในปัจจุบัน ควรให้คนมีโอกาสแสดงศักยภาพได้เต็มที่ ไม่ใช่จะอยู่แต่ในกรอบ (กรอบความคิดของคนอื่น)

2. ให้มีโอกาสดูแนวคิดของตนเองมาก ๆ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม สอนการวางพื้นฐานทางความคิดเป็นของตนเองได้อย่างอิสระ

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ทุกรูปแบบควรมีการผสมผสานกันไป
2. เป็นรูปแบบที่เรียนรู้ด้วยตนเอง
3. มีสื่อที่ทันสมัยและเรียนรู้ด้วย I.T. อินเทอร์เน็ต
4. ควรมีโอกาสฟังแนวคิดของผู้รู้ทุกวงการทั้งภาครัฐและเอกชน
5. ขณะที่เรียน ควรพยายามสร้างผลงานออกมาตลอดเวลา
6. ควรได้ไปศึกษาดูงานต่างประเทศด้วย

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรมีผลงานกับการสอบ Comprehensive
2. ภาคปฏิบัติ มีการจัดประชุมสัมมนา
3. เสนอผลงานและแนวคิดในที่ประชุม
4. การวัดผลขั้นสุดท้ายของการเรียนควรมีประมาณ 25%

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการควรมาจาก 3 ฝ่ายคือ
ฝ่ายอาจารย์ : ได้ทราบข้อมูลเพื่อพัฒนาหลักสูตร เพราะหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
ฝ่ายนิสิต : นิสิตต้องการอย่างไร
ฝ่ายบุคคลภายนอก : สังคมต้องการคนอย่างไร
2. คณะกรรมการควรมีอายุการทำงานประมาณ 3 ปี เพื่อความต่อเนื่องในการทำงาน
ปีที่ 1 - ศึกษา วางขอบข่าย
ปีที่ 2 - นำไปปฏิบัติ
ปีที่ 3 - ปรับปรุง
3. ควรมีอาจารย์จากภาคอื่นมาร่วมด้วย โดยมีอาจารย์ในภาคเป็นหลักและมีอาจารย์ภาคอื่นเป็นส่วนประกอบเพื่อให้ภาคอื่นได้รับรู้ว่าจะไปด้วยกันได้ไหม
4. ควรมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิชากับภาคอื่นๆ ด้วย เพื่อการจัดการศึกษาจะได้ไปในทิศทางเดียวกัน

(9) ขอบข่ายงานที่ดูสมบัติทางการศึกษาควรกระทำ

1. ในภาพรวม ควรทำงานเพื่อส่วนรวม
2. เป็นแผนงาน โครงการ ที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาโดยตรง
3. ทำงานวิจัย - ศึกษา - ค้นคว้า
4. น่าจะมีบทบาทและมีส่วนร่วมในสังคม ในระดับวิทยาลัย - มหาวิทยาลัย เพื่อเป็นบุคลากรที่มีค่าทางการศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สนับสนุนเต็มที่

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. น่าจะมีการขยายการสอน (สาขา) สู่มหาภาค
2. ให้โอกาส-เวลาที่จะศึกษา น่าจะยืดหยุ่นเป็นสากล (ตามต่างประเทศ)
3. มหาวิทยาลัยน่าจะมีการแลกเปลี่ยนบุคลากร (อาจารย์) กว้างขวางกว่านี้

วาสนา ณ ลำปาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.พีระ รัตนวิจิตร
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดเกาะ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวิจัยและพัฒนาการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จการศึกษาปริญญาโททางการประถมศึกษา และมีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปี
2. สำเร็จการศึกษาปริญญาโททางการศึกษาสาขาอื่น และมีผลงานวิชาการที่เกี่ยวกับการประถมศึกษา เช่น งานวิจัย ตำรา หรือบทความที่เป็นที่ยอมรับ และได้ผ่านการยอมรับจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุขฏิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตนักวิชาการ ผู้รอบรู้ และนักวิจัยในสาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งสามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้แก่วงการประถมศึกษาไทย

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้รอบรู้ มองกว้าง คิดการณ์ไกล
2. เป็นผู้มีทักษะในการสื่อสาร
3. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์
4. เป็นผู้นำทางวิชาการ

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาการประถมศึกษา : เนื้อหาด้านหลักสูตร การสอน การนิเทศ และการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน

2. กลุ่มวิชาการวิจัย : วิชาวิจัยควรเน้นหนักด้านการวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ นอกจากนี้ควรมีวิชาสถิติวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง และการประเมินโครงการเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพด้านการวิจัยและพัฒนา
3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : ได้แก่การให้สาระเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาสังคม จิตวิทยาองค์การ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง
4. กลุ่มวิชาเสริม : ได้แก่วิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูล
5. ปรินิพพาน : ควรมีและสำคัญยิ่ง และควรกำหนดให้ผู้เรียนต้องทำในลักษณะการวิจัยและพัฒนา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

สำหรับลักษณะรายวิชาที่ผู้เรียนต้องเรียนตามหลักสูตรนั้น ควรให้น้ำหนักความสำคัญดังนี้

- 5.1 สำหรับผู้ที่มีวุฒิทางการประถมศึกษา
อันดับที่ 1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ และกลุ่มวิชาการวิจัย
อันดับที่ 2 กลุ่มวิชาการประถมศึกษา
อันดับที่ 3 กลุ่มวิชาเสริม
- 5.2 สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ทางการประถมศึกษา
อันดับที่ 1 กลุ่มวิชาการประถมศึกษา
อันดับที่ 2 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ และกลุ่มวิชาการวิจัย
อันดับที่ 3 กลุ่มวิชาเสริม

สัดส่วนของหมวดวิชาบังคับและเลือก คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรเป็น

ผู้กำหนดว่า จะประกอบด้วยกลุ่มวิชาใดบ้าง ด้วยจำนวนหน่วยกิตเท่าใด

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นการศึกษาค้นคว้า และการเสนอผลงานทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
2. เป็นการศึกษาเป็นรายกรณี (Case study)
3. ศึกษางานการประถมศึกษาในประเทศและต่างประเทศ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ประเมินผลงานที่ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ทดสอบด้วยข้อเขียนเป็นระยะๆ

3. การสอบประมวลความรู้ภาคพิศดาร (Comprehensive) ควรดำเนินการในรูปของการสอบสัมภาษณ์ โดยคณะกรรมการ เพื่อวัดและประเมินความรอบรู้ทางวิชาการกับบุคลิกลักษณะทางสังคม

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งอยู่ภายใต้ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
2. คณะกรรมการดังกล่าวนี้ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรประกอบด้วย บุคลากรทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบในการประณศึกษาควรกระทำ
งานที่เกี่ยวกับการประณศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร
ไม่น่ามีปัญหา

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรมีการฝึกทำ case study ในโรงเรียนประณศึกษา เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือน เพื่อศึกษาเป็นรายกรณีในแง่มุมต่างๆ

สุณีย์ เหมะประสิทธิ์ (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 15 ธันวาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายประกอบ พรหมบุตร
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.ม. จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ บริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. จบปริญญาโททางด้านประถมศึกษา, ปริญญาโททางด้านบริหารและนิเทศการศึกษา
2. จบปริญญาโทสาขาอื่นๆ เช่นพัฒนาการศึกษาในบริบทของไทย (ถ้ามี)
3. ต้องปฏิบัติงานในสถานที่ศึกษา (หลังจบปริญญาโท) ไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือในกระทรวง, กรม

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับคุชฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. เพื่อผลิตนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาการศึกษาระดับประเทศ
2. เพื่อให้ให้นักศึกษา มีความรู้ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และนำมาประยุกต์ใช้
3. เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ เชี่ยวชาญ ไปพัฒนาบุคลากรด้านประถมศึกษา
4. เพื่อสร้างประสบการณ์ และมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ในการจัดการศึกษา
5. เพื่อให้มีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในภูมิภาคที่แตกต่างกัน

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีมนุษยสัมพันธ์
2. มีความรักเด็กและช่วยเหลือเด็กทุกคน และช่วยครูในการแก้ปัญหาของเด็ก
3. เป็นผู้นำทางวิชาการ
4. เป็นผู้นำทางด้านการบริหารโรงเรียน กระจายอำนาจ และใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
5. มี Vision และมีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบสูง

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. มีความรู้ทางการสอน เรียกว่า Mentor หรือ Instructional Leadership
2. มีความรู้ทางด้านการบริหาร (ที่เปลี่ยนไปตามสถานการณ์)
3. การศึกษา ค้นคว้า, วิจัย และเป็นผู้นำทางด้านนี้ได้
4. มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษที่ใช้การได้ทุกทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน)
5. มีความรู้ทางการพูด แนะนำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ จากสิ่งยากเป็นง่าย

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. เรียนจากทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป 50 : 50
2. มีเนื้อหาทางด้านพัฒนาหลักสูตร พัฒนาเทคนิคในการเรียนการสอน
3. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้เชี่ยวชาญไปพัฒนาบุคลากรด้านประถมศึกษา
4. เพื่อสร้างประสบการณ์ และมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ในการจัดการศึกษา
5. เพื่อให้มีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในภูมิภาคที่แตกต่างกัน

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. วิชาบังคับพื้นฐาน เช่น สถิติ-วิจัย และไปฝึกหัดทำเป็นกลุ่ม ๆ
2. วิชาเอก - กิจกรรมเสริมภาคสนาม เช่น วิชานิเทศ ต้องออกไปทำกรณีศึกษาจริง ๆ
 - อาจารย์สอนตามหลักสูตร 1 ชม. ต้องไปค้นคว้าเอง 3 ชม. (1:3)
 - เรียนจากกันและกัน อาจารย์ให้งาน - สัมมนา - ทำ paper - ส่งงาน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. สอบภาคทฤษฎี 40% รายงาน 40 % กิจกรรม 10% การมีส่วนร่วมในการเรียน 10 %
2. สอนแบบ Take Home, ปฏิบัติจริง
3. สอบปากเปล่า (Oral Test)
4. สอบวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของผู้สอนและผู้เรียนที่จะตกลงกัน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. กระบวนการ

- 1.1 นำหลักสูตรมาศึกษาโดยรูปกรรมการ มีการวิเคราะห์หลักสูตร เพิ่มเนื้อหา ลดหรือย้าย
- 1.2 นำไปใช้โดยการทำการสอน-บันทึกการสอน-สอน-นิเทศการสอน (แล้วย้อนกลับ)
- 1.3 มีการทดสอบ-ประเมินผล-วิเคราะห์ข้อสอบ = ย้อนกลับมาใช้แก้ไข

2. บริหาร

บริหารโดยลักษณะยืดหยุ่น เพิ่มหรือลด ตามความเหมาะสมของผู้เรียนและท้องถิ่น

แต่ต้องรักษาเกณฑ์มาตรฐานตามที่หลักสูตรจัดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ และให้สอนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร Input (ไม่รู้) --> Out put (รู้,ทำได้)

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณภูิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. วางแผนงานในสถานศึกษาหรือองค์กรที่ตนรับผิดชอบเกี่ยวกับงานวิชาการ, กิจการนักเรียน
2. นิเทศหรือช่วยครูในการศึกษาให้เพิ่มพูนและพัฒนาทางด้านวิชาการ การดูแลเอาใจใส่นักเรียน
3. ปลุกจิตสำนึกของครูและนักเรียนให้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม (Team Work)
4. ช่วยพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้านตามศักยภาพ และบุคลิกภาพ
5. ประเมินผล ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้รับมอบหมาย
6. นำเอาโครงการหรืองานที่ได้ปรับปรุงดีแล้วมาปฏิบัติในปีหรือภาคเรียนต่อ ๆ ไป

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. สนับสนุนให้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบอยู่ในโรงเรียนหรือองค์กรนั้นๆ
2. สนับสนุนให้ทำวิจัยหรือทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องการพัฒนาเด็กตามศักยภาพด้านอื่นๆ
3. ให้เงินเดือนเต็มและให้ค่าหน่วยกิต และค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์ (ปริญญาโท)
4. ให้มีสัญญาระหว่างที่ลาไปศึกษาต่อและกลับมาทำงานในสถานศึกษาเดิม 3 เท่าของเวลาและเงิน
5. เมื่อกลับมาแล้ว เปิดโอกาสอย่างเต็มที่ในการช่วยกันพัฒนาเด็กให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น นำไปใช้เป็น และให้พัฒนาทั้งด้านวิชาการควบคู่กับคุณธรรมและพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

ทิพย์วรรณ อนุชิตาชีวะ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 21 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุขฏิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายชัยยุทธ บุญสวัสดิ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.ม.(การประถมศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารด้านการประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโทสาขาใดก็ได้ แต่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางการประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีประวัติการทำงานที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้
2. วุฒิปริญญาโทสาขาการศึกษา หรือสาขาอื่นๆ ทางการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเอื้อต่อการเรียนปริญญาเอกทางการประถมศึกษา โดยมีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจว่าจะสามารถเรียนได้

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุขฏิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตผู้ปฏิบัติงาน (Practitioner) ที่สามารถนำความรู้และวิทยาการต่างๆ ไปปรับประยุกต์วิธีให้เข้ากับสภาพสังคมไทย และช่วยพัฒนางานการศึกษาของไทยให้ก้าวหน้า

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความสามารถทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีหลักการ และกล้าตัดสินใจภายใต้หลักการและเหตุผล
2. มีความสามารถในการประยุกต์องค์ความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ
3. มีความรับผิดชอบสูงและมีวินัย
4. มีความรอบรู้ รู้จริง เป็นที่พึ่งทางวิชาการของเพื่อนร่วมงาน
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการนิเทศ : เพื่อให้รู้ลึกในปรัชญา หลักการของการพัฒนาหลักสูตรและการนิเทศ

2. กลุ่มวิชาการกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาคน : เพื่อให้รู้จักจริงในหลักการและแนวคิดของการพัฒนาเด็กทั้งในแนวกว้างและแนวลึก
3. กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ : เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพให้น่าเชื่อถือและศรัทธา
4. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบการตัดสินใจ

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ : ประกอบด้วยกลุ่มวิชาทั้ง 4 ข้างต้น ในรายวิชาที่จำเป็น
2. หมวดวิชาเลือก : ให้เลือกได้ภายใน 4 กลุ่มวิชา
- สัดส่วนวิชาบังคับ : วิชาเลือก = 50 : 50

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

ควรฝึกให้ผู้เรียนคิดแบบมีกระบวนการคิดแบบวิทยาศาสตร์ และรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการสร้างกรณีหรือสถานการณ์ที่เป็นจริงของสังคม (case) ตัวอย่างเช่น เด็กขาดเรียน จะแก้ปัญหาได้อย่างไร ควรให้เด็กไถ่ถามยาวหรือสั้น ผู้เรียนก็จะหาเหตุผลทางทฤษฎีต่างๆ มาสนับสนุนหรือหักล้างความเชื่อของตนจนได้ข้อสรุปที่ตนได้กลิ่นกรองและเห็นว่าดีแล้ว

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การสังเกตพฤติกรรมในการแสดงความคิดเห็น การทำงาน
2. รายงาน
3. การสอบ

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ควรประกอบด้วยคณะกรรมการประมาณ 12-15 คน และอยู่ในวาระ 4 ปี โดยประกอบด้วยบุคคลจากฝ่ายต่างๆ ดังนี้

1. ผู้ผลิต
2. ผู้ใช้
3. ผู้เรียน
4. ประชาชนของประเทศ

(9) ขอบข่ายงานที่ชุมชนยึดถือทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ทำหน้าที่ได้ทุกสายงานทางการประถมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ และผู้บริหารการศึกษา

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

สนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาเรียน แต่ต้องมีหลักประกันว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีสมรรถภาพสูงขึ้น และเป็นที่พึงที่หวังของหน่วยงาน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. มหาวิทยาลัยควรผลิตผู้นำทางความคิดและนำการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและวิเคราะห์งาน เป็นผู้ที่ไม่หยุดนิ่ง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เพราะวงการครูปัจจุบันต้องการคนรุ่นใหม่ที่มีมุมมอง
2. เนื้อหาวิชาหรือความรู้ที่จัดให้ควรให้ศิษย์บัณฑิตนำออกไปประยุกต์ใช้ได้ ไม่หลีกหนีหรือห่างไกลจากสภาพความเป็นจริง

ศูนย์ เหมาะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดุษฎิบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดุษฎิบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นายสวาท พลายแก้ว
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการโรงเรียนประตูลี้ จ.พระนครศรีอยุธยา
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ม.(บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ บริหารการศึกษาและการวิจัย และประเมินผลเพื่อพัฒนาการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ในระดับประถมศึกษา
2. วิชาเอกใดก็ได้ไม่กำหนด
3. เป็นผู้ที่ผ่านการรับราชการครู แต่ไม่จำกัดอายุราชการ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรประถมศึกษาอย่างลึกซึ้ง
2. ให้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการบริหาร
3. ให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย โดยเฉพาะในชั้นเรียน
4. ให้มีมนุษยสัมพันธ์ดี กล้าคิด กล้าทำ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้มีความรู้ จริยธรรม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้
2. สามารถสอนได้ทุกชั้นและทุกวิชา
3. เป็นผู้นำทางวิชาการที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์
4. เป็นผู้มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ในการทำงานและมีความรับผิดชอบ
5. เป็นผู้เสียสละผลประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. พุทธศาสนา จริยธรรม คุณธรรม
2. คอมพิวเตอร์

3. จิตวิทยา แนวแนว
4. ภาษาอังกฤษ
5. กลุ่มวิชาการประถมศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. บัณฑิต และวิชาเลือก 50% เท่ากัน
2. วิชาบังคับได้แก่ พุทธศาสตร์ ภาษาอังกฤษ หลักสูตรประถมศึกษา เป็นต้น
3. วิชาเลือก ได้แก่ คอมพิวเตอร์ การบริหาร เป็นต้น

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ควรสอนในห้องเรียนให้น้อยที่สุด
2. ควรจัดในลักษณะของการประชุมสัมมนาให้มาก
3. ควรให้มีการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ
4. ควรทำวิจัยในลักษณะ Action Research
5. ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้และเคยปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จมาให้ความรู้มาก ๆ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรจะประเมินผลงานให้มากกว่าการสอบข้อเขียน
2. ใช้วิธีสอบปากเปล่า
3. แฟ้มสะสมงาน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. กรรมการในมหาวิทยาลัย 70 %
2. กรรมการนอก 30 %
3. ควรมีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
4. คุณสมบัติของกรรมการควรจะเป็นผู้มีประสบการณ์ตรง ในสาขาประถมศึกษา

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณยับัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. เป็นผู้บริหารโรงเรียน
2. เป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
3. เป็นหัวหน้างานวิชาการ
4. เป็นวิทยากรให้ความรู้ในลักษณะของการสาธิตการสอน

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. สอบได้ให้ลาศึกษาต่อได้ทันที
2. ไม่ควรมีเรื่องโควตา

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ดุษฎีบัณฑิตควรจะเป็นผู้มีคุณธรรมให้มาก เป็นผู้เสียสละ
2. อุทิศเวลาให้แก่ทางราชการมากกว่าเรื่องส่วนตัว
3. อยากจะเห็นว่า มศว ประสานมิตร เป็นแห่งแรกที่เกิด ดร.จนเป็นที่ยอมรับแก่สังคม

สุนีย์ การสมพจน์ (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้ดัชนีบัณฑิต

1. ชื่อ-นามสกุล นางสมิตรา พงศธร
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท จากมหาวิทยาลัย University of San Francisco
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษาพอสมควร
2. มีพื้นความรู้ทางหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและการวัดผล
3. มีพื้นความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษา
4. มีลักษณะเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพและวุฒิภาวะอีกทั้งวิสัยทัศน์กว้างไกล
5. มีจิตใจรักเด็ก และต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชนของชาติ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดัชนีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. สร้างผู้นำในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร
2. สร้างผู้นำในการบริหารบุคลากร และพัฒนาบุคลากร
3. สร้างนักวิเคราะห์วิจัยระบบการศึกษา และประเด็นการศึกษาต่างๆ
4. สร้างผู้มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
5. สร้างผู้มีคุณธรรม และมุ่งพัฒนาจริยธรรม คุณธรรมของนักเรียนและบุคลากร

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดัชนีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความรักและเมตตาต่อเด็ก และสื่อสัมพันธ์กับนักเรียนวัยประถมศึกษาได้อย่างดี
2. มุ่งพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง สร้างนวัตกรรมทางการศึกษาอยู่เสมอ
3. มีความมั่นคงต่อเนื้อเรื่องและปฏิบัติการต่างๆ อย่างมีแผนงานและกระบวนการ
4. มีจิตใจเป็นสากล แต่ตระหนักในคุณค่าและส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
5. เป็นนักอ่าน นักศึกษา ค้นคว้าจากตำรา และประสบการณ์ตรง

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร - ศึกษาความเป็นมาและทฤษฎีหลักสูตรต่างๆ
2. การเรียนการสอน-ศึกษาความรู้แบบต่างๆของการเรียนการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้
3. การพัฒนาองค์กร-ศึกษาทฤษฎีการเป็นผู้นำและการสร้างการเปลี่ยนแปลงในองค์กร
4. การวิจัย-ศึกษาแนวทางการวิจัย หลักสถิติต่างๆ เพื่อเป็นนักวิจัยและนักวิเคราะห์ผลงานวิจัย
5. จิตวิทยาพัฒนาการ-ทำความรู้จักกับผู้เรียนในวัยประถมศึกษาในแง่มุมต่างๆ

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. กลุ่มวิชาดังที่กล่าวข้างต้นในข้อ 4 ควรเป็นวิชาบังคับทั้ง 5 กลุ่ม
2. วิชาเลือกควรประกอบด้วยทฤษฎีใหม่ ๆ ในวงการศึกษาศาสตร์และจิตวิทยา เช่น Multiple Intelligences, Emotional Intelligence Moral Development, ภาษาอังกฤษ (อย่างแตกฉาน อ่านตำรา พูด และเขียนได้คล่อง) การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการศึกษา การใช้ห้องสมุด การพูดในที่ชุมชน เป็นต้น
3. วิชาบังคับ : วิชาเลือก = 70 : 30

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ผู้ศึกษาเป็นผู้อ่าน เตรียมข้อมูลมาสนทนาในชั้นเรียนทั้งเป็นผู้นำและร่วมในการสนทนา
2. มีการบรรยายจากอาจารย์ผู้สอน
3. การเขียนรายงานเชิงวิเคราะห์ต้องมีสมาธิ
4. ผู้เรียนต้องพร้อมและได้รับโอกาสที่จะซักถามและแสดงความคิดเห็นเสมอ
5. มีการนำประสบการณ์มาวิเคราะห์วิจารณ์

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การสอบข้อเขียน
2. การเขียนรายงาน
3. การสนทนา
4. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะแสดงให้เห็นชัดว่าได้อ่าน ทำการบ้านที่ได้รับมาก่อนเข้าชั้นเรียน
5. การทำงานวิจัย

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญตามที่ตอบในข้อ (4) ทุกด้าน
2. จำนวนผู้ร่วมในคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรประมาณ 5 ท่าน
3. วาระการบริหารหลักสูตรประมาณ 5 ปี (เกินจำนวนปีของนักศึกษาใช้เรียนสัก 2-3รุ่น)

(9) ขอบข่ายงานที่ดุขฎิบัณทิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยตรง
2. เป็นนักนิเทศก์การศึกษา
3. เป็นผู้บริหารในกระทรวงศึกษาธิการ
4. เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการขององค์กร จึงจะสามารถกำหนดเงื่อนไขในการลาศึกษาต่อของผู้บริหารในรูปแบบที่เหมาะสมได้ กล่าวคือหากองค์กรมีความต้องการดุขฎิบัณทิตทางการบริหารการศึกษา เงื่อนไขการลาควรเป็นลักษณะหนึ่ง หากเป็นความต้องการของผู้เข้าศึกษาเอง องค์กรไม่มีความจำเป็นต้องมีดุขฎิบัณทิต เงื่อนไขการลาควรเป็นอีกลักษณะหนึ่ง

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. มีความเห็นว่าการศึกษาระดับดุขฎิบัณทิตไม่ใช่สำหรับทุกคนจึงควรมีการกำหนดเงื่อนไขในการคัดเลือกที่ชัดเจนและเคร่งครัดต่อเงื่อนไขเหล่านั้น
2. ผู้เข้าศึกษาจำเป็นต้องมีทัศนคติของผู้แสวงหาความรู้และการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาการประถมศึกษาของชาติ "มิใช่ผู้แสวงหาปริญญา" และกระทำการเพียงพอเพื่อให้ได้ปริญญาเท่านั้น ไม่มีความจริงจิงต่อการเป็นผู้ open to growth

จารุพรรณ อินทรัตน์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ใช้ชุมชนกิต

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 5 กันยายน 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล นางเสาวนีย์ คันธแก้ว
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการโรงเรียนประชานิเวศน์
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ร.ป.ศ. (รัฐประศาสนศาสตร) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับชุมชนกิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรี แต่ต้องพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมและเชี่ยวชาญด้านประถมศึกษาเพียงพอที่จะศึกษาต่อระดับปริญญาเอก โดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม และมีผู้รับรองที่น่าเชื่อถือ
2. คุณสมบัติส่วนตัวที่เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษา คือ เป็นผู้มีจรรยาบรรณ คุณธรรม และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

อนึ่ง การที่จะได้ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นจำเป็นจะต้องได้วิธีการตรวจสอบหลากหลายวิธี กล่าวคือ สืบประวัติ และติดตามสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ใช้แบบวัดและแบบทดสอบต่างๆ การสัมภาษณ์อย่างลึก การติดตามดูการปฏิบัติงาน

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับชุมชนกิต ควรเป็นเช่นใด

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถ ความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ เป็นทั้งผู้นำและผู้เชี่ยวชาญสามารถพัฒนางานและพัฒนาสังคมได้

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของชุมชนกิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความรู้ความสามารถที่จะประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการแก้ปัญหาและการพัฒนา
2. เป็นผู้นำทางการคิด การเปลี่ยนแปลง และการปฏิบัติ
3. เป็นที่ปรึกษาและเป็นที่พึ่งอย่างมีคุณภาพ
4. มีใจกว้าง มองเห็นว่าการช่วยเหลือสังคมเป็นเรื่องใหญ่
5. มียุทธศาสตร์ในการจัดการ
6. มีจุดยืนที่มั่นคงและหนักแน่น กล้ายอมรับความจริง

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

หลักสูตรนี้น่าจะเป็นหลักสูตรที่สร้างผู้นำและผู้บริหารทางการประถมศึกษาที่แปลกใหม่ ดังนั้นหลักสูตรควรสอดคล้องและเอื้อต่อการศึกษาในระดับล่าง โดยทำให้เกิดการพัฒนาคนระดับล่างได้ หลักสูตรควรมีลักษณะหลอมรวมกลุ่มวิชาต่างๆ ให้สัมพันธ์กับสภาพจริงของโรงเรียนทุกสังกัด

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรเน้นให้สัมพันธ์กับสภาพแห่งความเป็นจริงของวงการประถมศึกษา โดยมุ่งพิจารณาเป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และแผนพัฒนาต่างๆ ที่โรงเรียนประถมศึกษาต้องเกี่ยวข้องและเกี่ยวพัน ดังนั้นควรให้มีการเรียนควบคู่ไปกับการฝึกงานเป็นเวลา 1 ปี เพื่อให้ผู้เรียนเห็นระบบการศึกษาอย่างครบวงจร ทั้ง INPUT PROCESS และ PRODUCT

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นเช่นใด

ควรลดการบรรยาย เป็นการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับสถานการณ์จริง คือเรียนจากของจริง เช่น ไปทำงานหรือเป็นเงาของผู้อำนวยการ กรม กอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา นอกจากนี้มุ่งฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ เพื่อนำมาอภิปราย สัมมนา และทดลองปฏิบัติ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

ควรใช้หลายรูปแบบ คือทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยพิจารณาจาก

1. ผลการรายงานจากหัวหน้าหน่วยงานที่นักศึกษาไปฝึกงาน
2. จากกิจกรรมที่ดำเนินการ
3. บุคลิกภาพ ท่าทาง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ควรประกอบด้วยอาจารย์มหาวิทยาลัยและบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 20 คน และอยู่ในวาระ 3 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุษฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ทำงานในหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาได้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ให้การสนับสนุนผู้ได้บังคับบัญชาให้ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก แต่ควรเป็นหลักสูตรนอกเวลา มิฉะนั้นจะส่งผลกระทบต่อภาระงานและอัตรากำลังของหน่วยงาน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรจัดหลักสูตรที่ยืดหยุ่น เช่น ให้อาจารย์มาหาลูกศิษย์ถึงที่โดยควรขยายศูนย์ออกรอบนอกเมือง หรือไปยังต่างจังหวัด โดยจัดช่วงเวลานัดหมายให้เหมาะสม
2. หลักสูตรควรเน้นกระบวนการเรียนรู้และภาษาต่างประเทศ ตลอดจนความเชี่ยวชาญแต่ละแขนง และความสามารถทางการบริหารและการจัดการ

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (สัมภาษณ์)

ข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มที่ 1

อาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาหลักสูตรและการสอน

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 18 พฤศจิกายน 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร. สุลัดดา ลอยฟ้า
2. ตำแหน่งหน้าที่ หัวหน้าภาควิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Elementary Education) จาก University of North Texas
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาใดก็ได้
2. ต้องมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษา
3. ต้องมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
4. ต้องมีพื้นฐานที่ดีในการทำวิจัย คือมีความรู้ความสามารถในการวิจัย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความมีจิตวิญญาณของการเป็นนักวิจัยที่ดี (Research mind)

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตผู้นำทางวิชาการ ซึ่งมีคุณลักษณะเป็นทั้งนักทฤษฎีและนักปฏิบัติ กล่าวคือนักทฤษฎีคือมีความรอบรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้านการประถมศึกษาของไทย ส่วนนักปฏิบัติ หมายถึงว่า สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการประถมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการวิจัยเป็นการสร้างความรู้และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้นำทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษาโดยเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรม โดยเฉพาะการนำ IT (Information Technology) มาใช้และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา
2. มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการวิจัยทั้งในฐานะเป็นผู้นำผลการวิจัยไปใช้และในฐานะเป็นผู้ผลิตงานวิจัยเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา

3. มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา
4. มีทักษะในการสื่อสาร ทั้งการพูด ฟัง อ่านและเขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อให้ผู้เรียนมี Conceptual frame ของการสร้างองค์ความรู้โดยอาศัยการวิจัย ดังนั้นกลุ่มวิชานี้จึงควรประกอบด้วย วิชาวิจัยเพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีการวิจัยที่หลากหลายทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative and Qualitative research) นอกจากนี้ต้องรู้จักการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความหมายข้อมูล จึงจำเป็นต้องมีวิชาสถิติประยุกต์ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ข้อมูลหรือตัวแปรที่หลากหลาย เช่น Multivariate analysis
2. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน : เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินการเรียนการสอน และนวัตกรรมทางการศึกษาในระดับประถมศึกษา และสามารถปรับประยุกต์หลักวิชาในสภาพจริงได้
3. กลุ่มวิชาเฉพาะ (Specialization) : เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาเลือกเรียนตามความสนใจ เฉพาะด้านในสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การวิจัยในระดับประถมศึกษา การสอนคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา การสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษา เป็นต้น
4. วิทยานิพนธ์ : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ศึกษามาปรับประยุกต์เพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อสร้างสรรค์ หรือพัฒนาวิทยาการด้านการประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ อันได้แก่
 - 1.1 กลุ่มวิชาวิจัย 6 หน่วยกิต ประกอบด้วย 2 วิชาคือ
 - วิชาวิจัยทางการประถมศึกษา : ต้องเจาะลึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีวิจัยที่หลากหลาย และรู้จักศึกษาตัวแปรที่หลากหลาย
 - วิชาสถิติประยุกต์ : ให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและการใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูง พร้อมทั้งการอ่านและตีความผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์
 - 1.2 กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน 9 หน่วยกิต ประกอบด้วย 3 วิชาหลักที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนการสอนและนวัตกรรมด้านการประถมศึกษา

2. หมวดวิชาเลือก 15 หน่วยกิต คือกลุ่มวิชาเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของตน มีลักษณะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - directed learning)

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นเช่นใด

ลดบทบาทการสอนแบบบรรยาย ผู้สอนต้องมองภาพรวมว่ามีประเด็นใดหรือสาขาใดที่ควรเน้นให้ลึกซึ้ง เพื่อให้ผู้เรียนเกิด Conceptual frame ของการประณตศึกษาว่าประกอบด้วยองค์ความรู้ที่หลากหลาย และรู้วิธีการเข้าถึงองค์ความรู้นั้นๆ เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ และให้เกิดการรู้จักจริง ปฏิบัติจริง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

ต้องเปลี่ยนจากรูปแบบที่เคยปฏิบัติกันมา กล่าวคือ ลดการสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ แต่ถ้าจำเป็นก็ต้องเป็นข้อสอบอัตนัยแบบเน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน ควรมี Takehome examination เพื่อประเมินว่า ผู้เรียนสามารถแสวงหาข้อมูลหรือความรู้ รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินได้มากน้อยเพียงใด ควรวัดผลการปฏิบัติจริง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ควรมีคณะกรรมการบริหารวิชาการ เพื่อพิจารณาโปรแกรมการเรียน และการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คณะกรรมการชุดนี้ควรประกอบด้วยหัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน เป็นประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และมีผู้แทนสาขาต่างๆ เป็นกรรมการ

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทางการประณตศึกษาควรกระทำ

สามารถทำงานในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประณตศึกษา

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. หลักสูตรนี้ควรให้ชื่อว่าเป็นหลักสูตรการศึกษาคณาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และมีวงเล็บเพื่อระบุว่ามีความเชี่ยวชาญสาขาใด เช่น การสอนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา
2. ทุกวิชาต้องมุ่งไปสู่การเสริมการทำปริญญานิพนธ์ นั่นคือต้องเจาะลึกทั้งองค์ความรู้และวิธีการ ผู้สอนต้องป้อนคำถามให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ควรจัดแหล่งวิทยาการให้พร้อมและทันสมัย เช่น ห้องสมุดควรมีตำราที่ทันสมัยและมากพอ มีการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ , INTERNET, Worldwide wave และควรมี CD-ROM ที่เป็น Fulltext ทุก Article และทุก Journal

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร. อรุณี หรดาล
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ มสธ.
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Elementary Education) จาก University of Akron Ohio.
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การปฐมวัยและการประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 5 ปี ควรเป็นครูที่มีสอนโดยตรง หรือ นักวิชาการด้านการประถมศึกษา
2. มีพื้นความรู้ระดับปริญญาโท สาขาการศึกษา หรือสาขาอื่นๆ ด้านการศึกษา ถ้าไม่มีวุฒิทางด้านการศึกษา ต้องเรียนวิชาที่เป็นบุรพวิชา (Prerequisite)

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตนักวิชาการและผู้ชำนาญการ (Specialist) ด้านการศึกษา ที่มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับการศึกษาของไทยโดยนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางที่เป็นระบบ การวางแผนในการปฏิบัติการดำเนินการปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล การปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การวิจัยและพัฒนา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีบุคลิกภาพในภาวะผู้นำ
2. มีความรู้ในการวิจัยเป็นอย่างดี
3. มีความรู้ในเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อค้นคว้าหาความรู้และข้อมูลที่ทันสมัย
4. ต้องมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ได้เป็นอย่างดีทั้งการพูด ฟัง อ่าน และเขียน
5. มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

ควรประกอบด้วยกลุ่มวิชา 4 กลุ่มคือ

1. กลุ่มวิชาการประถมศึกษา : เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ชำนาญการด้านการประถมศึกษา ซึ่งควรประกอบด้วย วิชาจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ วิชาหลักการและแนะแนว คิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาการสอนด้านการประถมศึกษา
 2. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยวิชาวิจัย (ระเบียบวิธีวิจัย และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย) และวิชา สถิติประยุกต์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย
 3. กลุ่มนวัตกรรมและเทคโนโลยี : เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ อันได้แก่ ความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์, Multimedia, INTERNET, E-mail Superhighways
 4. กลุ่มคุณธรรมและจริยธรรม : เพื่อหล่อหลอมจิตใจให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม โดยเฉพาะจริยธรรมในวิชาชีพ
 5. กลุ่มภาษา : เพื่อพัฒนาทักษะในการพูด ฟัง อ่าน และเขียน ภาษาต่างประเทศ อาจเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
- หากไม่ถูกจำกัดด้วยจำนวนหน่วยกิตของทบวงมหาวิทยาลัย โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรประกอบไปด้วย
1. หมวดวิชาบังคับ ควรประกอบด้วย
 - 1.1 วิชาการประถมศึกษา 3 วิชา
 - 1.2 วิชาหลักการและทฤษฎีด้านการประถมศึกษา 1 วิชา เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจภาพรวม (Macro level)
 - 1.3 วิชาหลักสูตรและการสอน 1 วิชา มีลักษณะเจาะลึกเน้นการปฏิบัติ (Micro level)
 - 1.4 วิชาวัดและประเมินผลการประถมศึกษา 1 วิชา เพื่อให้ครบวงจรการจัดการเรียนการสอน เพราะวิชานี้จะเป็นตัวตรวจสอบผลของการจัดการเรียนการสอน
 2. หมวดวิชาวิจัย 2 วิชา
 - 2.1 วิชาวิจัย 1 วิชา
 - 2.2 วิชาสถิติ 1 วิชา
 3. หมวดวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยี 1 วิชา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักใช้คอมพิวเตอร์ และ Multimedia ในการค้นหาข้อมูลหรือความรู้ ซึ่งจะช่วยเสริมหมวดวิชาวิจัย
 4. หมวดวิชาภาษา 1 วิชา คือวิชาภาษาอังกฤษ
 5. หมวดวิชาเลือก ให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจใน

รายวิชาต่างๆ ของทั้ง 5 กลุ่มวิชาดังกล่าว และในรายวิชาของสาขาอื่นที่เห็นว่าเกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

ลดการบรรยาย แต่เน้นการให้แหล่งข้อมูลทั้งหนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความ และวารสารต่างประเทศที่ทันสมัย การสืบค้นทางคอมพิวเตอร์ เช่น INTERNET CD-ROM ที่ทันสมัย เน้นการศึกษาด้วยตนเอง เน้นการสัมมนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ด้วยรูปแบบดังกล่าว ผู้สอนจะต้องวางแผนการสอนล่วงหน้า และกำหนดประเด็นหรือสาระที่ให้ผู้เรียนศึกษาไว้ล่วงหน้า

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ข้อสอบควรมีลักษณะเป็น

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Essay test) เพื่อตรวจสอบความคิดและความสามารถในการสื่อสารด้านการเขียน

1.2. แบบทดสอบปากเปล่า (Oral test) เพื่อตรวจสอบสมรรถภาพการถ่ายทอดความคิดด้วยการสื่อสารทางวาจา

2. ผลงานที่ทำ เช่น รายงานการศึกษาค้นคว้า สิ่งประดิษฐ์ และรายงานการวิจัย

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ควรประกอบด้วยคณะกรรมการที่มีลักษณะ Interdisciplinary คือมีอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมิน ด้านการประถมศึกษา และด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา นอกจากนี้ ควรมีผู้สร้างหลักสูตรบางท่านเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการชุดนี้ด้วย เพื่อติดตามประเมินผลว่าได้ดำเนินการตามแผนหรือเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด และควรมีวาระไม่เกิน 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชภักทินิติตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

งานด้านการประถมศึกษาทั้งหมด

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สิ่งอำนวยความสะดวกจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภายใต้หลักสูตรดังกล่าวบรรลุผล คือต้องมีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่นใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ ใช้ติดต่อส่งงานระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์โดยใช้ INTERNET อาจารย์ผู้สอนต้องรู้กว้างและลึก และมีเทคนิคการตั้งคำถามและการระดมสมอง ห้องสมุดต้องมีหนังสือใหม่ๆ และสิ่งให้สืบค้นที่ทันสมัย เช่น CD-ROM

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เยาวภา เดชะคุปต์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D. (Curriculum and Instruction) จาก Illinois State University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education)

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมี ลักษณะเช่นใด

1. มีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษามากกว่า 5 ปี ควรเป็นผู้บริหาร ศึกษาในเทศก์ นักวิชาการด้านการประถมศึกษา
2. ควรจบด้านการศึกษาในระดับปริญญาโท ถ้าจบสาขาอื่นควรให้เรียนวิชาปรับพื้นฐาน

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทาง (Specialist) ทางการศึกษา อันได้แก่ นักวิจัย นักพัฒนาหลักสูตร นักบริหาร นักวิชาการด้านการสอน

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้นำในด้านการพัฒนาหลักสูตร การวิจัย การจัดการเรียนการสอนด้านการประถมศึกษา
2. มีทัศนคติและค่านิยมต่อการประถมศึกษาที่ถูกต้อง
3. มีบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ คือ มีมนุษยสัมพันธ์ ทำงานร่วมกันผู้อื่นได้
4. สามารถสื่อความหมายได้ดี ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอและประยุกต์ใช้ได้ มีความคิดและทักษะในการคิด เช่น คิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ คิดแก้ปัญหา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

ควรประกอบด้วย 6 กลุ่มวิชา

1. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา : เพื่อให้คิดวิเคราะห์วิจารณ์ สังเคราะห์ และสร้างขึ้นมาได้ ควรประกอบด้วย วิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การสอนและการวัดและประเมินผลในระดับประถมศึกษา

2. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและเป็นผู้นำทางการวิจัยในระดับประถมศึกษา ควรประกอบด้วย วิชาวิจัยทั้งแบบปริมาณและคุณภาพ และวิชาสถิติวิเคราะห์
3. กลุ่มวิชาบริหารและการนิเทศ : เพื่อให้สามารถจัดรูปลักษณะองค์กรของตัวเองได้ ประกอบด้วยวิชาด้านการบริหารและการจัดการ การนิเทศในระดับประถมศึกษา
4. กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษา : เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางในสาขาที่เกี่ยวข้องในการศึกษา เช่น ปรัชญา สังคมวิทยา จิตวิทยา โดยเน้นการนำองค์ความรู้และทฤษฎีจากสาขาวิชาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในแง่ของการวิจัยและพัฒนา (R & D)
5. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา : เพื่อให้รู้กว้างและเจาะลึกในบางประเด็น ได้แก่ วิชาที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มของความเจริญก้าวหน้าทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพในระดับประถมศึกษา
6. กลุ่มวิชาพิเศษ : ควรเลือกเป็นวิชาเสรี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนตามความสนใจและความต้องการของตน เช่น ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และค่านิยมเพื่อนำองค์ความรู้ไปสู่ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

ควรเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย โดยอย่างน้อยควรประกอบด้วย

1. หมวดวิชาบังคับ ได้แก่
 - 1.1 กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน
 - 1.2 กลุ่มวิชาวิจัย
 - 1.3 กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา
 - 1.4 กลุ่มวิชาบริหารและการนิเทศ
 - 1.5 กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
2. หมวดวิชาเลือกเสรี ควรบังคับถึงความสนใจเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ โดยผู้เรียนสามารถเรียนข้ามสาขาและข้ามคณะได้

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ควรเน้นทักษะกระบวนการคิดให้มาก ทั้งการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ คิดแบบมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา คิดริเริ่ม ดัดแปลงประยุกต์องค์ความรู้ทางทฤษฎีให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง
2. ผู้สอนควรมีบทบาทเป็น Monitor มากกว่า Lecturer โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด แหล่งข้อมูลในการค้นคว้า ต้องหลากหลายและทันสมัย

3. เน้นรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Sign Contract ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้เกิด “learn how to learn” คือ เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มากกว่าเพื่อเอาเกรด

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ข้อสอบเป็นเพียงเพื่อวัดความรู้พื้นฐาน และศักยภาพในการเรียน ส่วนการสอบปากเปล่า ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา
2. เน้นการวัดผลภาคปฏิบัติ โดยพิจารณาจากการทำงานเป็นกลุ่มของผลงานที่ทำ เพื่อฝึก การแสวงหาข้อมูล/ความรู้ด้วยตนเอง
3. การประเมินผล ควรมีลักษณะเป็นสองทาง (Two-way) คือ ประเมินผู้สอนว่ามีคุณธรรม การสอนเช่นใด ความสม่ำเสมอของผลงานหรือการทำงาน ความรู้สึกรักคิดและความ คิดเห็นของผู้เรียนต่อสิ่งที่ได้รับ

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรประกอบด้วยคณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอนที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์การทำงานทางด้านการประถมศึกษาหรือใกล้เคียงกัน และควรมีพื้นฐานความรู้ด้านการวิจัยพอสมควร และอาจเชิญบุคคลภายนอกภาควิชาหรือมหาวิทยาลัยมาเป็นกรรมการได้ตาม ความเหมาะสมและความจำเป็น
2. คณะกรรมการควรประกอบด้วย 5 คน วาระตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์ติดตามการประถมศึกษาควรกระทำ

งานสอน งานวิจัยและพัฒนา งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน งานบริหาร เป็นต้น

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ไม่มี

สนธิ์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 7 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร.ชมพันธุ์ คุญชร ณ อยู่ธยา
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน มศว
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D. (Curriculum and Teaching) จาก University of Columbia
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ หลักสูตรและการสอน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโททางการศึกษา สาขาใดก็ได้
2. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษา 2 ปี
3. มีบุคลิกภาพที่เป็นตัวแบบที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อเด็ก สามารถตรวจสอบโดยการให้แสดงความคิดเห็นด้วยการเขียนหรือการสัมภาษณ์

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เพื่อสร้างผู้รอบรู้และรู้สึก คือมีความรู้รอบในศาสตร์ทางการศึกษา และศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และรู้สึกในศาสตร์ทางการประถมศึกษา ทั้งนี้เพราะศาสตร์ทางการศึกษามีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษาในระดับประถมศึกษา

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้นำทางการประถมศึกษา
2. สามารถบริหารงานด้านประถมศึกษาได้
3. สามารถทำวิจัยเชิงพัฒนาได้
4. เป็นผู้นำทางนวัตกรรมทางการประถมศึกษา (innovator)
5. มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายทางการประถมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาทางการประถมศึกษา : เพื่อให้มีความรอบรู้ด้านการบริหาร ภาวะผู้นำ หลักสูตรและการสอน
2. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อสร้างหรือประยุกต์ใช้งานวิจัยได้
3. กลุ่มวิชาเทคโนโลยีและสารสนเทศ : เพื่อเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ และสามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนแนวใหม่ได้
4. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เพื่อให้มีความเข้าใจมนุษย์และสังคม ได้แก่ รายวิชาจิตวิทยา ปรัชญา สังคม เป็นต้น

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ : หมวดวิชาเลือก = 60 : 40 โดยที่หมวดวิชาบังคับควรประกอบด้วยวิชาที่สำคัญและจำเป็นที่คุุณบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรได้รับ
2. ส่วนหมวดวิชาเลือกให้ผู้เรียนเลือกตามความต้องการจำเป็นและความคาดหวังในการประกอบวิชาชีพ

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
ควรมีลักษณะที่หลากหลายได้แก่

1. การบรรยาย (lecture)
2. การสอนแบบเน้นปัญหาเป็นฐาน (Problem based learning)
3. การสอนแบบเน้นการวิจัยเป็นฐาน (Research based learning)
4. การสอนแบบนำตนเอง (Self Directed learning)
5. การสอนแบบสัมมนา (Seminar)
6. การใช้กรณีศึกษา (Case study)
7. การปฏิบัติการ (Workshop)

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ข้อสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถ
2. รายงาน
3. การปฏิบัติกิจกรรม
4. การมีส่วนร่วมในการสัมมนา

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรมีจำนวน 8 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาการประถมศึกษา 5 คน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร หลักสูตร นวัตกรรมและการวิจัย 2 คน
3. ผู้แทนหน่วยงานผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต 1 คน

(9) ขอบข่ายงานที่ดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ผู้สอนในโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย
2. ผู้บริหาร
3. ผู้วิจัย
4. ผู้วางแผนและนโยบาย
5. ผู้บริหาร

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. เมื่อจัดทำหลักสูตรเสร็จแล้วควรจัดสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ และควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร
2. ก่อนจะเปิดควรพิจารณาความพร้อมทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร แหล่งข้อมูล หนังสือ สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่ออำนวยความสะดวก ตลอดจนอาคารสถานที่ ทั้งห้องเรียน ห้องเสวนา
3. หลักสูตรนี้ควรให้ผู้เรียนต้องเรียนภาษาอังกฤษ โดยไม่นับหน่วยกิต เพื่อฝึกฝนให้เกิดการอ่าน เขียน พูด ภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งฝึกการคิดที่หลากหลาย

สุณีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 7 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน มศว
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Curriculum and Instruction) จากมหาวิทยาลัย
Kansas,U.S.A.
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การสอนภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ
เช่นใด

1. จบปริญญาโททางการศึกษา
2. เป็นนักการศึกษาทางการประถมศึกษา
3. สอนหรือทำงานทางด้านการประถมศึกษาหลังจบปริญญาโท 3 ปี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิสามารถพัฒนาหลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา สอนและทำวิจัย
เพื่อพัฒนาหลักสูตร

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นนักคิด
2. เป็นผู้นำทางวิชาการ
3. เป็นนักปฏิบัติที่มีคุณภาพ
4. เป็นนักปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาการศึกษา
5. เป็นนักสังคมสงเคราะห์

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน
2. กลุ่มวิชาพื้นฐาน
3. กลุ่มวิชาเอกทางการประถมศึกษา
4. กลุ่มวิจัยในลักษณะต่างๆ ทางสังคมศาสตร์

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาเอกบังคับ และวิชาเอกเลือก 5 วิชา
2. วิชาพื้นฐาน 3 วิชา
3. ปฏิบัติภาคสนาม 1-2 เทอม

ควรจัดกลุ่มวิชาบูรณาการที่เน้นวิจัยทางเทคนิควิธีและผลิตสื่อการเรียนการสอน

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน
2. การศึกษาอิสระ
3. เรียนแบบนำเสนอภาพจริงมาเป็นสถานการณ์ นำ case ต่างๆ มาวิเคราะห์
4. การสัมมนา

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดการปฏิบัติ
2. วัด Process
3. วัดการคิดที่ลุ่มลึกและกว้างไกล

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร 8 คน ประกอบด้วยคนในและนอก และอยู่ในวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทิศทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. นักการศึกษา นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์
2. ผู้บริหารโรงเรียน
3. ผู้สอน

ที่ทำงานในหน่วยงานการศึกษาในระดับประถมศึกษา

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรทดสอบวิชาพื้นฐาน ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ด้านการอ่าน - เขียนเชิงวิเคราะห์
2. มีบุคลากรที่สุภาพชนยอมรับ

วรรณิ์ โสมประยูร (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 9 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ศาสตราจารย์ ดร.อารี สันหนึ่ง
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตบางนา
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D. (Curriculum and Teaching- Teacher Education)
จากมหาวิทยาลัย Columbia University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ เช่นใด

1. เป็นอาจารย์สอนสถาบันฝึกหัดครู สถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัย หรือผู้บริหารหน่วยงาน
ด้านการประถมศึกษา
2. ไม่จำเป็นต้องจบสาขาการประถมแต่ทำงานในองค์กรต่างประเทศ
3. ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผู้นำการพัฒนาทางการประถมศึกษา เข้าใจปัญหาโรงเรียนประถม มีจิตใจมุ่งปรับปรุง
พัฒนาการประถมศึกษา
2. เน้นวิจัยและพัฒนา วิจัยห้องเรียนเล็ก ๆ เชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ การวิจัยเกี่ยวกับ
พัฒนาการของเด็ก รู้จักนำทฤษฎีใหม่มาใช้และสร้างองค์ความรู้

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา
2. เสียสละ
3. มีความเป็นผู้นำ
4. มีคุณธรรม

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. วิจัยหลักการพัฒนาหลักสูตร-ภาษา

2. วิจัย-พัฒนาการของมนุษย์-เข้าใจพัฒนาการของมนุษย์ กระบวนการเรียนการสอนใหม่ๆ ทั้งในประเทศต่างๆ ใช้เทคนิคการสังเกตช่วยเหลือพัฒนาการ

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. เน้นวิจัย 50 % อยู่ในส่วนของวิชาทุกวิชา งานวิจัยควรร่วมกับโรงเรียน
2. เนื้อหาวิชาควรเป็นสัมมนาแบบ ศึกษาเสนอในที่ประชุม มากกว่าฟังวิทยากรผู้สอน
3. Body of Knowledge Discipline การสอนภาษาไทย คณิตศาสตร์ อังกฤษ สังคม การพัฒนามนุษย์ ทักษะการสังเกต (จิตวิทยาและการแนะแนว) เทคนิคพัฒนาหลักสูตร การวัดผล การวิจัย และวัฒนธรรมและสังคม

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. การเรียนการสอนแบบสัมมนา
2. การวิจัยสนาม ห้องเรียนและในสนาม ท้องถิ่น
3. independent study

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ประเมินผลงานที่น่าเสนอ
2. สัมมนา
3. เลือกเรียนความรู้เพิ่มเติมสิ่งที่บกพร่อง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

มีคณะกรรมการไม่ต่ำกว่า 5 คน บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ เชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ทางวิชาการกับต่างประเทศ เชิญมาร่วมในการสัมมนา เป็น Mini Course

(9) ขอบข่ายงานที่คุชภักบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. การเรียนการสอนโรงเรียนประถม
2. การบริหาร
3. นิเทศครูได้
4. เป็นผู้นำทางวิชาการในสถาบันต่างๆ

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรสอนเสาร์ อาทิตย์ สิ่งที่เรียนควรมีส่วนช่วยในการทำงานให้ดีขึ้น

วรรณิ โสมประยูร (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน มศว
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Curriculum and Instruction - Science Education)
จากมหาวิทยาลัย Pennsylvania State University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ หลักสูตรและการสอนด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโททางการประถมศึกษา
2. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปี
3. จบสาขาจิตวิทยาพัฒนาการและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
4. มีความเข้าใจในพัฒนาการของมนุษย์รอบด้าน และปรับใช้วิทยาการของตนรวมกับวิชาการแขนงอื่น
5. มีความสามารถในการบริโภคงานวิจัย
6. มีความสามารถในการปรับตัว และโลกทัศน์กว้าง
7. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา และอาจมีภาษาถิ่นอีก 1 ภาษาที่ดี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งได้แก่สายผู้สอน สายบริหาร สายนิเทศและวิจัย ให้รู้จักพัฒนาตนเองโดยสำคัญและใช้ผลแห่งการพัฒนาตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียน และสังคมที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ
2. สร้างองค์ความรู้ทางการประถมศึกษาภายใต้บริบทของสังคมไทย

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความสามารถทำงานทางวิชาการร่วมกับผู้อื่นได้

2. ใช้วิชาการเป็นตัวนำในการพัฒนา เข้าใจสภาพและความต่อเนื่องของชีวิตในแต่ละวัย และใช้วัยประถมศึกษาเป็นแกนในการพัฒนา
3. นำวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ไปขยายผลในสังคมซึ่งอาจมีลักษณะด้านการรับนวัตกรรม พร้อมกับหาทางออกอย่างกลมกลืนระหว่างกระแสโลกาภิวัตน์กับกระแสถิ่น
4. รู้จริง คิดกว้าง มองไกล

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน : เพื่อให้เป็นนักพัฒนา นักใช้ และนักประเมินหลักสูตรและการสอน
2. กลุ่มวิชาจิตวิทยาและปรัชญา : เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนจากกลุ่มสู่ระดับรายบุคคล
3. กลุ่มวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น : เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในสภาพชุมชนและสังคม
4. กลุ่มวิชาเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกื้อกูลต่อการพัฒนาวิชาการ : เพื่อให้เข้าใจและคัดสรรให้เหมาะสม หรือหาสิ่งทดแทนให้เหมาะกับสภาพความเป็นจริงของสังคม
5. กลุ่มวิชาภาษา : เพื่อติดตามวิทยาการต่างๆ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ (30 %)
2. หมวดวิชาเลือก (70%)

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นการสัมมนา เพื่อฝึกการระดมสมองและหาข้อมูลในการแลกเปลี่ยนแนวคิดเพื่อขยายโลกทัศน์
2. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อความดiligent ไม่จำเป็นต้องอิงข้อมูลจากห้องสมุดเพียงฐานเดียว การค้นคว้าจากภาคสนามเป็นสิ่งจำเป็น
3. ควรลดการเรียนเป็นแผนหรือเป็นดับ เน้นการเรียนเป็นรายบุคคล ให้อิสระในการเลือกเรียน แต่ควรมีมาตรฐานในการประเมินสมรรถภาพก่อนให้ลงปฏิบัติงานภาคสนาม และควรให้ผู้เรียนทำโครงการหรือโครงการต่างๆ เพื่อการสัมมนา

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรวัดความคิดระดับสูง พิจารณาความก้าวหน้าในการนำเสนอแนวคิดใหม่ของผู้เรียน
2. ควรวัดและประเมินจริยธรรมทางวิชาการ คือมีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ผลักดันและนำเสนอนวัตกรรมใหม่ตามหลักวิชาการอย่างเป็นกลาง ไม่ยึดตนเป็นใหญ่

3. ควรวัดและประเมินจริยธรรมเพื่อการพัฒนา คือพัฒนาตนและกลุ่มชน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 6 คน อยู่ในวาระ 3 ปี เพื่อรับนิสิตเป็นรุ่น ๆ ไป และควรประกอบด้วย

1. คณาจารย์จากสาขาวิชาเอก ประมาณ 3 คน
2. คณาจารย์จากสาขาปรัชญา วิจัย และสาขาอื่นเพื่อตรวจสอบอย่างละ 1 คน

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

งานสอน งานวิจัย และงานบริหารและการจัดการด้านการประถมศึกษา

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรเปิดหลักสูตรนี้ เพื่อผดุงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและพัฒนามาตรฐานของวิทยาการประถมศึกษา
2. ในอนาคต ควรใช้การประถมศึกษาเป็นแกนในการพัฒนาประเทศชาติ เป็นโอกาสที่คณะศึกษาศาสตร์ มศว จะนำเอาวิทยาการไปขยายผลในมิติต่างๆ ในสังคม เช่น โภชนาการ ครอบครัวศึกษา ประชาธิปไตย จริยธรรม ดังนั้น หากทำแทนของบุคคลให้มีพลังในแนวทางในการคุมประเทศ และในเชิงระยะยาว จะมีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ จากชั่วอายุคนรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นต่อไป

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์
2. ตำแหน่งหน้าที่ หัวหน้าแผนกวิชาการปฐมวัยศึกษา มศว
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D. (Curriculum and Instruction) จากมหาวิทยาลัย
University of Toronto ประเทศแคนาดา
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การปฐมวัยศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ
เช่นใด
 1. อาจารย์สถาบันราชภัฏ
 2. ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา และผู้บริหารการฝึกหัดครูทางการประถมศึกษา
 3. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการอำเภอ
 4. ศึกษานิเทศก์
 5. ผู้กำหนดนโยบายทางการประถมฯ
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
มุ่งผลิตผู้ที่มีความสามารถในการวิจัย วางแผนงานทางการประถม การนิเทศ การบริหาร
และการบริการ
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตัดสินใจบนฐานข้อมูลที่ชัด
 2. ดึงข้อมูลที่ปรากฏในสถานการณ์ที่เป็นจริง
 3. มีความลุ่มลึกในวิชาการ
 4. สร้างเครือข่ายความรู้
 5. ใฝ่รู้ มีทัศนคติในการสร้างความรู้
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. กลุ่มวิจัย
 2. กลุ่มพฤติกรรมศาสตร์และพัฒนา สร้างความรู้คิดกว้างในบริบทสังคมและวัฒนธรรม

4. กลุ่มวิชาเอก
5. กลุ่มวิชาเลือก-เรื่องเกี่ยวกับตัวเด็ก โยงสภาพชีวิตจริง เด็กด้อยโอกาสด้วย
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. หมวดพื้นฐานที่เกี่ยวกับเด็ก
 2. หมวดนวัตกรรม เทคโนโลยี
 3. หมวดวิชาว่าด้วยการคิด
 4. หมวดวิชาการพัฒนาคุณภาพชีวิต
 5. โครงการวิจัยระดับชาติ
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
เน้นผู้เรียนเป็นแกนหลัก
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. นำความสามารถ ประสบการณ์ มาคิดทฤษฎี วิธีการ ผลการใช้ให้ครบระบบ
 2. ดูตลอดการเรียนอย่างลึก
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
คณะกรรมการอย่างน้อย 10 คน
- (9) ขอบข่ายงานที่ชุมชนักเห็นทิศทางการประถมศึกษาควรกระทำ
 1. ทำงานที่มีค่าใช้จ่ายให้เกิดผลวงกว้าง
 2. ทำงานเป็นทีม (Co-operative work)
 3. เชื่อมโยงงานที่ทำกับระบบการศึกษาระดับประถมศึกษาที่เกี่ยวข้องให้ดี
 4. งานนโยบาย งานวางแผน
 5. งานปฏิบัติที่หลายทิศทาง
- (10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ควรคัดเลือกคนดี คนเก่งและควรให้เสนอโครงการงานที่ดี

วรรณิ โสมประยูร (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 8 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.วีณา วโรตมะวิชัย
2. ตำแหน่งหน้าที่ หัวหน้าภาควิชาประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.ม. (ประถมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
M.S. (Instructional System & Technology) ,Indiana University at Bloomington
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การสอนคณิตศาสตร์ ระบบการเรียนการสอน สื่อและนวัตกรรมการเรียน
การสอน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะ
เช่นใด

1. สมควรต้องจบทางด้านการศึกษา เพราะจบทางด้านการศึกษาโดยตรงจะเข้าใจ
การเรียนมาแล้วเป็นอย่างดี
2. หากเป็นสาขาทางการศึกษา ควรมีประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างน้อย 2 ปี และ
ถ้าเป็นสาขาอื่นน่าจะมากกว่า 3 ปีขึ้นไป

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ควรผลิตนักวิชาการโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นเป้าประสงค์หลักในการผลิต เพื่อทำงานให้กับ
ส่วนรวม เช่น อยู่ฝ่ายนโยบายและแผน และสนับสนุนครูผู้สอน

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นนักคิด - หลักสูตรควรเอื้อต่อการค้นคิด
- มีระบบในทางคิดมีวิธีการที่ได้คำตอบอย่างเป็นระบบ คิดอย่างมีเหตุมีผล
2. เป็นนักปฏิบัติ - เนื้อหาวิชา และ Dissertation

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. มี 2 โปรแกรม คือ 1. Thesis 2. การปูพื้นฐานในการทำงานก่อน
ต้องมีความรู้ - ความเข้าใจ ตรวจสอบก่อนลงมือปฏิบัติจริงเชิงคุณภาพ
2. สัดส่วนของเนื้อหาวิชา : Thesis = 50 : 50%

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ มองถึงแกนของการประถมศึกษาโดยตรง ควรสร้างความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ
2. วิชาเลือก ควรเลือกได้หลากหลาย เจาะลึกในสาขาที่ตนเองสนใจ เพื่อเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ไปเลย

หมายเหตุ สัดส่วนของวิชาบังคับและวิชาเลือก ควรดูตามปรัชญาของหลักสูตรที่เห็นอย่างชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ ออกแบบตามคอร์สการเรียน บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น การค้นคว้า โดยเน้นการคิดมากกว่าการฟังบรรยาย ซึ่งควรมีห้องสมุดที่เอื้อต่อการค้นคว้า สืบค้นข้อมูล
2. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในลักษณะของเหตุผล
3. อาจารย์ควรมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การสอบปากเปล่าและการเขียนตอบ ตามวัตถุประสงค์ของคอร์สต่างๆ จะวัดอะไร อย่างไร ควรขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์นั้นๆ ของการเรียน
2. ควรมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ ตามที่ผู้สอนต้องการอะไรจากผู้เรียน โดยตั้งเป้าประสงค์ไว้ว่าเมื่อจบแล้ว ผู้เรียนควรเป็นอย่างไร

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ควรเป็นในรูปคณะกรรมการ ประกอบด้วย

1. อาจารย์ในภาควิชา
2. ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้นๆ หรือนอกภาควิชา
3. นักวิชาการที่อยู่ในวงวิชาการที่เห็นความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงของการศึกษา
4. อาจารย์จากสาขาอื่น โดยมีข้อแม้ว่าต้องเอื้อประโยชน์ต่อหลักสูตร

อนึ่ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรขึ้นอยู่กับภาควิชา เพราะการดำเนินงานของภาควิชาในระดับปริญญาตรี-โท-เอก จะได้เอื้อต่อการทำงานในลักษณะUnity และควรมีการประเมินคุณภาพของคณาจารย์ และมีการตรวจสอบผู้สอนด้วยเพื่อเป็นการประกันคุณภาพ

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

เป็นนักวิชาการและผู้สอน โดยเน้นในแง่ของนักคิดเพื่อพัฒนางาน รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรมด้วย

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ต้องคำนึงถึงความพร้อมของสถานที่ บุคลากร แหล่งวิทยาการที่สำคัญ บุคลากรต้องมี เวลาที่จะดูแลนิสิตในระดับชุมชนปฏิบัติ เป็นอย่างดีและเต็มที่

วาสนา ณ ลำปาง(ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 4 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ทรงคุณวุฒิโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สกศ.
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.บ., ค.ม., ค.ด.(กิตติมศักดิ์) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีความรู้รอบในศาสตร์สาขาต่างๆ ทั้งที่เป็นภูมิปัญญาไทยและทฤษฎีสากล
2. ใฝ่รู้และติดตาม ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษาของประเทศ เป็นต้น
3. มีลักษณะเป็นผู้นำมีทักษะในการสื่อสารทางวาจาและการเขียน มีบุคลิกภาพที่แสดงความมีวุฒิภาวะ
4. มีวิธีการคิดที่เป็นเหตุผลสามารถเชื่อมโยงจำแนก วิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆ นำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง
5. มีคุณธรรมทางวิชาชีพ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ให้นักศึกษาได้มองภาพฉาย (ทางการศึกษา Scenario) ของการศึกษาไทยทั้งระบบทุกระดับทุกองค์ประกอบ ปัจจัยและผลกระทบ
2. นักศึกษาต้องเข้าใจถึงปรัชญาพื้นฐาน ทฤษฎีหลักการของการจัดการประถมศึกษาตามนัยนี้ไม่ได้หมายถึง ป. 1 - 6 หากหมายถึงการศึกษาวัยต้นตั้งแต่เกิดจนถึง 15 ปี นักศึกษาต้องเข้าใจถึงปรัชญาพื้นฐานของเด็กแรกเกิด - 15 ปี
3. ให้นักศึกษาได้มีความรู้และประสบการณ์จริงด้านหลักสูตรและการสอนสำหรับเด็กตั้งแต่ปฐมวัยจนถึง 15 ปี นิสิตต้องรู้จริงทั้งในและนอกระบบ
4. ให้นักศึกษาได้มีการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายการเรียนรู้ทุกประเภท
5. ให้นักศึกษาได้รับการปลูกฝังคุณธรรมในวิชาชีพ เจตคติ ลักษณะการเป็นผู้นำ

6. เพื่อให้สันติสามารถทำวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของคณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. พัฒนาข้อ 1-5 ของข้อที่ 2 อย่างเป็นที่พึงพอใจตามเกณฑ์มาตรฐานที่สูง เชื่อถือได้
2. สามารถรวมงานวิจัยในปัญหาที่วิกฤตทางการประถมศึกษา นำข้อเสนอมาเผยแพร่และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถเสนอข้อคิดและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้ต้องมีสมรรถภาพทางการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีและการจัดการประชุมเพื่อเสนอแนวคิด
4. คุณลักษณะทางด้านคุณธรรม มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพตามวิวัฒนาการไทยและสามารถประสานสัมพันธ์กับต่างประเทศกับองค์กรทางการศึกษาในต่างประเทศได้
5. มีความคิดริเริ่ม ความทันสมัย ทนต่อเหตุการณ์ในการจัดการ การบริหารกระบวนการเรียนการสอน และการแก้ปัญหาทางการศึกษา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง (เสนอได้ไม่ตี่นั)

1. หมวดทักษะ Whole skill สมรรถภาพทางทักษะ ภาษา คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์
2. องค์ความรู้มนุษย์, สังคมศาสตร์ ธรรมชาติมนุษย์ศาสตร์ ขอยกคำพระธรรมปิฎก ต้องรู้ มนุษย์ ธรรมชาติ กิจกรรมชีวิตของมนุษย์
3. หลักสูตรและการสอน
4. การวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้และเสนอแนะนวัตกรรม

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

ขอให้แปลข้อ (2) และข้อ (4) ข้างต้น และจำเป็นต้องดูเกณฑ์พื้นฐานของทบวงมหาวิทยาลัย

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

ประสบการณ์จริง ต้องจัดเข้าไปเรียนรู้ในกระบวนการจัดการศึกษา การเรียนในห้องเรียนไม่ควรนานเกินไป

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

มีทั้งเป็นการประเมินสะสมและรวบยอด การประเมินบุคลิกภาพ คุณธรรม ทักษะการสื่อสาร การเป็นผู้สามารถแสดงและสื่อความคิดออกมาได้ ประเมินประสบการณ์ตรง และประเมินคุณภาพของอาจารย์ทุกกระยะ

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

มีกรรมการประจำ กรรมการสมทบ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และตัวแทนของกระทรวง

(9) ขอบข่ายงานที่ดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ทำงานด้านบริหาร นโยบาย และแผนวิจัย

เสนอนวัตกรรม การเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยี

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การจัดระบบขึ้นอยู่กับหลักสูตร คือ เวลาปกติ เป็นไปตามระบบปิด และควรสนับสนุนให้จัดระบบเปิด นอกเวลา 15.30 - 21.00น. แลื้อต่อต่างจังหวัด ให้ผู้เรียนต่างจังหวัดเรียนปริญญาเอก เรามี IT ถ้าใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยจะปัญหาการศึกษาต่อจะหมดโดยสิ้นเชิง

อรอร ฤทธิกลาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 27 มิถุนายน 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
2. ตำแหน่งหน้าที่ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D.(Teacher Education) จากมหาวิทยาลัย Indiana University และ Post Doctoral Curriculum & Instruction จากมหาวิทยาลัย Indiana University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ หลักสูตรและการสอน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. จบปริญญาโทสาขาใดก็ได้ ปริญญาตรีสาขาใดก็ได้
2. ความรู้ภาษาอังกฤษต้องดี โดยสอบพื้นฐานก่อน ภาษาอังกฤษผ่านเมื่อไรจึงเข้าเรียนได้
3. มีพื้นฐานความรู้/ทักษะในการค้นคว้าหาความรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ได้
4. การตรวจสอบวุฒิภาวะและบุคลิกภาพทางวิชาการ
 - 4.1 การสนทนาก่อนสอบ อาจจะใช้ทางโทรศัพท์
 - 4.2 ใช้แบบทดสอบ/การสัมภาษณ์

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตควรเป็นเช่นใด ควรผลิตดุษฎีบัณฑิต ที่

1. เป็นผู้นำทางการประถมศึกษา เป็นนักคิดทางการประถมศึกษา
2. เป็นผู้สามารถวิจัยและสร้างองค์ความรู้ทางการประถมศึกษา
3. เผยแพร่วิชาชีพทางการประถมศึกษาให้คนอาชีพเดียวกันและอาชีพอื่น
4. ต้องมีเจตคติและจรรยาบรรณทางการประถมศึกษา อยู่ได้อย่างสง่างาม

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีบุคลิกภาพและวุฒิภาวะทางวิชาการ เช่น รับฟัง ค้นคว้า วิจัยใฝ่รู้อยู่เสมอ
2. เป็นคนมีความคิดวิจารณ์ญาณ (Critical mind) สร้างองค์ความรู้ในวิชาชีพอยู่เสมอ
3. ประสานงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. มีวิสัยทัศน์ที่สะท้อนอาชีพของการประถมศึกษาอยู่ตลอดเวลา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ ปรัชญา : เพื่อฝึกความคิดกว้าง
2. กลุ่มระเบียบวิธี (Methadology) : วิชาวิจัย, วิธีสอน, เทคโนโลยีทางการศึกษา
3. กลุ่มเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร : วิชาการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสื่อสาร

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด

1. หมวดบังคับ : ทั้ง 3 กลุ่ม ให้บังคับน้อยๆ core course 3 วิชา ก็พอ
2. หมวดเลือก : ให้เลือกมาก ๆ เพื่อแสดงความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง
3. วิทยานิพนธ์ (Dissertation) ควรเป็น 36 หน่วยกิต ต้องทำให้ชัดเจนทั้งในด้านกระบวนการ และผลผลิต

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

การเรียนการสอนควรเน้นการวิจัย (Research oriented) ประกอบการสัมมนา โดยจำนวนหน่วยกิตไม่จำเป็นต้องเป็น 2-4 หน่วยกิต อาจเป็น 6 หน่วยกิต ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรมีวิสัยทัศน์ โดยมีโครงการใหญ่ แล้วแตกย่อย ๆ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควร มีลักษณะเช่นใด

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควร มีลักษณะ 3 ส่วน (Triagulation) คือ
 - 1.1 นิสิตประเมินตน
 - 1.2 เพื่อนประเมิน
 - 1.3 อาจารย์ประเมิน
2. ควรวัดทั้งกระบวนการคิด กระบวนการดำเนินการและผลผลิต
3. เครื่องมือที่ใช้ ควร มีลักษณะ
 - 3.1 MEQ (Modified Essay Question) คือ แบบทดสอบอัตนัยประยุกต์ เพื่อดูความคิดที่เป็นระบบ
 - 3.2 ผลงานของผู้เรียน (Portfolio) ซึ่งจะแสดงถึงความรู้ ทักษะการปฏิบัติและเจตคติ
4. ส่วนวิทยานิพนธ์ (Dissertation) ควรประเมินเป็นช่วง ๆ หรือระยะ ๆ เพื่อความก้าวหน้า และควรให้มีบุคคลภายนอกมาสะท้อนหรือร่วมให้ข้อคิด

(8) การบริหารหลักสูตรควร มีลักษณะเช่นใด

- 1: ต้องบริหารโดยคณะกรรมการมี 6 คน (1:1:1) ประกอบด้วย
 - 1.1 ด้านการประถมศึกษา มองลึกทางสังคมศาสตร์ และ สังคมวิทยาทางการศึกษา
 - 1.2 ด้านระเบียบวิธี นักวิจัย นักวัดผล นัก IT
 - 1.3 Outsider เป็น generalist

2. หลักสูตรนี้ควรสังกัดภาควิชา

(9) ขอบข่ายงานที่ดูษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. งานสอน
2. งานผู้บริหาร
3. งานศึกษานิเทศก์
4. งานระดับอุดมศึกษา ทั้ง มหาวิทยาลัยและสถาบันราชภัฏ
5. งานระดับนักวิจัย เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
6. งานเอกชน/มูลนิธิ

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ถ้าเป็นไปได้ อยากให้เป็นแบบหลักสูตรที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน (Research based curriculum) อาจารย์ที่ดูแลหลักสูตรต้องจบปริญญาเอก และต้องมีผลงานวิจัยมากมาย ต้องเป็น Scholar Teacher มีผลงานวิจัยเผยแพร่ สาขาวิชาการประถมศึกษาจึงจะเข้มแข็ง
2. การสนับสนุนให้ลาศึกษา ควรให้ได้รับเงินเดือนขั้น 1 ขั้น ถ้าไม่แก่เรื่องเงินเดือนขั้น ควรแก้เรื่องเวลาเรียน 18.00 - 20.00 น. หรือ จัดการเรียนการสอนเฉพาะวันอาทิตย์

ศูนย์ เหมะประสิทธิ์ (สัมภาษณ์)

ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มที่ 2

อาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาพื้นฐานการศึกษา สังคมศาสตร์
พฤติกรรมศาสตร์ วิจัยและวัดผลทางการศึกษา

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2539

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ. ดร.บุญเรือง ขจรศิลป์
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Educational Measurement and Evaluation, Statistics and Research Design จาก Michigan State University)
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ สถิติการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา และการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด
 1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาใดก็ได้
 2. ต้องมีประสบการณ์ทางด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
 3. มีความสามารถทางการคิดวิเคราะห์
 4. มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษระดับดีทั้งการฟัง อ่าน พูดและเขียน
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
ผลิตผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประถมศึกษาที่รู้ลึกและนำกระบวนการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. มีความสามารถทางการคิดวิเคราะห์
 2. มีความสามารถทางการสื่อสาร ฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
 3. มีทักษะในการสืบค้นเอกสารทั้งไทยและอังกฤษ
 4. มีความขยันและใฝ่รู้
 5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. กลุ่มวิชาการประถมศึกษา : ประกอบไปด้วยวิชาแกนด้านการประถมศึกษา

2. กลุ่มวิชาวิจัย : ประกอบด้วยวิชาวิจัย (ทั้งวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) และสถิติประยุกต์ขั้นสูงที่ใช้ Multivariate analysis
3. กลุ่มวิชาสาระทางการศึกษา : คือกลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษาที่มีลักษณะบูรณาการ วิชาปรัชญา, สังคมวิทยา และจิตวิทยา เพื่อนำไปเสริมหรือใช้ในกลุ่มวิชาการประถมศึกษา
4. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้อง (วิชาเลือก) : คือกลุ่มวิชาด้านการบริหารและการจัดการ

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ซึ่งได้แก่
 - 1.1 กลุ่มวิชาการประถมศึกษา ประกอบด้วยลักษณะรายวิชา ด้านหลักสูตรและการสอน ที่เป็นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
 - 1.2 กลุ่มวิชาวิจัย ประกอบด้วย วิชาระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ และวิชาสถิติวิเคราะห์ขั้นสูง
 - 1.3 กลุ่มวิชาสาระทางการศึกษา คือวิชาที่เป็นพื้นฐานความเข้าใจระบบการศึกษากับระบบต่างๆ ในสังคม เป็นการหลอมรวม ปรัชญา สังคมวิทยา และ จิตวิทยาเข้าด้วยกัน
2. หมวดวิชาเลือก หรือคือวิชาที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยเสริมกลุ่มวิชาการประถมศึกษาหมวดนี้ได้แก่ วิชาการบริหารและการจัดการ
 อันหนึ่ง สำหรับในหมวดวิชาบังคับมีสัดส่วนระหว่าง กลุ่มวิชาการประถมศึกษา : กลุ่มวิชาวิจัย : กลุ่มวิชาสาระทางการศึกษา = 1.5 : 1 : 0.5
3. ปรินซิเพิล

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ลดการสอนแบบบรรยาย ยกเว้นบางวิชาที่จำเป็น เช่นวิชาสถิติ
2. ผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นและใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
3. เน้นการอภิปราย และให้ผู้เรียนเสนอผลงาน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรวัดทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างละ 50 %
2. ข้อสอบควรเป็นแบบอัตนัย ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะสหวิทยาการคือ ประกอบด้วยตัวแทนจากฝ่ายวิจัย จิตวิทยา พื้นฐานการศึกษา และหลักสูตรและการสอน โดยควรมีวาระ 4 ปี และควรให้กรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ
งานด้านการประถมศึกษา

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ควรเพิ่มการสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษ และพื้นฐานการ
วิจัยทางการศึกษา

สุณีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา
3. วุฒิกการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Education Administration) จาก Florida State University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการประถมศึกษาในระดับหนึ่ง
2. ควรมีพื้นฐานความรู้ทางการประถมศึกษา เช่น จบปริญญาตรีด้านการประถม หรือมีพื้นฐานความรู้ทางการศึกษา เช่น จบปริญญาตรีหรือโทสาขาอื่นที่มีใช้ทางการประถมศึกษา แต่เป็นสาขาทางการศึกษา และหากมิได้มีพื้นฐานในสาขาการศึกษามาก็ควรให้เรียนรายวิชาที่เป็นพื้นฐานทางการศึกษาก่อน (Prerequisite)
3. ควรมีพื้นฐานความรู้ด้านการวิจัยและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี
4. ควรมีบุคลิกภาพด้านวิชาการ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ควรผลิตผู้เชี่ยวชาญและผู้ชำนาญเฉพาะทางด้านการประถมศึกษาที่จะเป็นผู้นำ และคิดกระทำสิ่งใหม่ๆ ให้กับวงการประถมศึกษา เช่น เป็นผู้พัฒนาหลักสูตร จัดระบบการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ๆ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

มองกว้าง คิดไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ให้กับวงการการศึกษา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าและแสวงหาความรู้โดยควรฝึกให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิตงานวิจัย (Consumer and Producer) ได้เป็นอย่างดี ในระดับหนึ่ง

2. กลุ่มวิชาด้านการประถมศึกษา : เพื่อผลิตผู้ชำนาญการด้านการประถมศึกษา โดยให้ผู้เรียนมีความรอบรู้เกี่ยวกับปรัชญาเป้าหมาย ธรรมชาติ และระบบของการจัดการศึกษาด้านประถมศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

ควรประกอบด้วย 2 หมวดวิชา

1. หมวดวิชาบังคับ ควรประกอบด้วย 4 รายวิชาคือ

- วิชาวิจัยและสถิติประยุกต์เพื่อการวิจัย 1 วิชา
- วิชาการประถมศึกษา 1 วิชา
- วิชาหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา 1 วิชา
- วิชาบังคับเลือก

2. หมวดวิชาเลือกเสรี ประมาณ 4 วิชา ซึ่งควรประกอบด้วยรายวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการประถมศึกษา โดยให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของตน ตัวอย่างเช่น วิชาที่เกี่ยวกับการนิเทศ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ

1. เน้นการบรรยายในห้องเรียน
2. เน้นการบรรยายในห้องเรียนกับการศึกษานอกห้องเรียน
3. เน้นการปฏิบัติจริง คือศึกษาค้นคว้า ทดลองปฏิบัติและทำวิจัยด้วยตนเอง

แต่อย่างไรก็ตามก็พอสรุปได้ว่า การสอนแบบบรรยาย ควรมีเพียง 30 % ที่เหลืออีก 70 % เป็นการสอนแบบอภิปราย สัมมนา การศึกษาดด้วยตนเอง และการปฏิบัติจริง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

ควรมีทั้ง 3 ลักษณะ คือ

1. ข้อสอบ ซึ่งควรมีลักษณะ Take home examination เพื่อจัดสมรรถภาพด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือคือวัดความคิดระดับสูง
2. ผลงานที่นิสิตทำ
3. ปฏิบัติสัมพันธ์ (PRC) ซึ่งพิจารณา 3 ประเด็น

Participation : การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของห้องเรียน

Result : ความคิดที่เกิดขึ้น

Contribution : ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

การบริหารหลักสูตรควรประกอบด้วยบุคลากรในแผนกการประถมศึกษาและกรรมการจากสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องและที่จำเป็นรวมแล้วไม่ควรเกิน 7 คน และมีวาระไม่เกิน 4 ปี อยู่สังกัดภาคหลักสูตรและการสอน

(9) ขอบข่ายงานที่คุชกุ๊บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

งานด้านการประถมศึกษา

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ก่อนจะสร้างหลักสูตรควรจะคำนึงถึงว่าเราต้องการให้คุชกุ๊บัณฑิตทำอะไรได้บ้าง แล้วจึงย้อนกลับมาเพื่อพิจารณาว่า จะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้คุชกุ๊บัณฑิตมีคุณลักษณะและคุณสมบัติตามที่ตั้งเป้าหมายไว้
2. อาจารย์ผู้สอนในระดับคุชกุ๊บัณฑิตควรมีความคิดริเริ่ม และมีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย

สุณีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว ฯ มศว.
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D.(Counseling and Guidance : Educational Psychology)
จากมหาวิทยาลัย University of Arisona, Tucson, USA.
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ จิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด
 1. สาขาใดก็ได้แต่ต้องมีพื้นฐาน จิตพัฒนาการ การสอนระดับประถมศึกษา
 2. มีประสบการณ์อย่างน้อย 2 ปี
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
 1. มีความรู้ความสามารถเป็นผู้สอน ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการประถมศึกษา
 2. เป็นผู้มีความรู้สามารถวิจัยทางการประถม ตลอดจนนำผลวิจัยไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนพัฒนาบุคลากร
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. สำเร็จปริญญาโททางการศึกษา
 2. มีประสบการณ์ด้านการสอน
 3. มีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี
 4. คุณสมบัติทั่วไปตามบัณฑิตวิทยาลัย
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. หมวดระเบียบวิธีวิจัย
 2. หมวดวิชาการประถมศึกษา
 3. ระเบียบวิธี Computer เพื่อการวิจัย
 4. ปริญญานิพนธ์ 36 หน่วยกิต

- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
ตามที่ทางบัณฑิตวิทยาลัยและแผนกวิชาเห็นสมควร
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
1. บรรยาย
 2. ฝึกปฏิบัติ
 3. ศึกษานอกสถานที่
 4. ควรจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
ควรมีทั้งการทดสอบและการปฏิบัติ
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
1. จัดในรูปกรรมการ มีวาระ 1 ปี
 2. ควรมีกรรมการภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- (9) ขอบข่ายงานที่คุุณยบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ
งานในวงการประถมศึกษา
- (10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
1. ควรศึกษาหลักสูตรต่างประเทศในการพัฒนาหลักสูตร
 2. ควรเรียน School Psychology เพื่อนำไปใช้ในโรงเรียน สามารถประยุกต์หลักการปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน เทคนิคในการวัดนักเรียนเป็นรายบุคคล

วรรณิ์ โสมประยูร (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร. วิจิตร จันทรากุล
2. ตำแหน่งหน้าที่ อธิการบดีประจำสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D.(Higher Education-Community College)
จากมหาวิทยาลัย U. of Southern California
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ Community College

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นผู้ที่มีความสนใจ ความรู้และผลงานการเขียนบทความ หนังสือ หรืองานวิจัยหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาเรื่องเด็กในระดับประถมศึกษา
2. ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิทางสาขาการศึกษา และไม่จำเป็นต้องทำงานในหน่วยงานด้านการประถมศึกษา

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการประถมศึกษา เพื่อค้นหาและสร้างตัวแบบหรือกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ที่พึงประสงค์ของเด็ก โดยเฉพาะการเน้นวินัยและคุณธรรม

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีภาวะผู้นำทางการประถมศึกษา คือชักชวนให้ผู้คนในสังคมหันมาสนใจเรื่องเด็กมากขึ้น
2. มีความรอบรู้และทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสต่างๆ ของสังคม

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาพื้นฐานทางการศึกษา : ซึ่งได้แก่วิชาสังคม จิตวิทยา ปรัชญา ประวัติการศึกษา เพื่อให้เข้าใจว่าเด็กที่มาจากวัฒนธรรมหรือบริบททางสังคมแตกต่างกันจะมีแรงผลักดันต่างกัน
2. กลุ่มวิชาเอก : คือรายวิชาด้านการประถมศึกษาได้แก่ หลักสูตรและการสอนต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกเรื่องการศึกษา
3. กลุ่มวิชาวิจัย : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กได้

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรมีสัดส่วนของหมวดวิชาบังคับ : หมวดวิชาเลือก = 30 : 70
2. หมวดวิชาบังคับ ควรประกอบด้วยวิชาพื้นฐาน วิจัย สถิติ หลักสูตรและการสอน
3. หมวดวิชาเลือก ควรให้ผู้เรียนเลือกภายใต้การกำกับดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเอื้อต่อการทำวิทยานิพนธ์ (Dissertation)

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นการสอนแบบเสวนามากกว่าการบรรยาย เพราะปัจจุบันมีตำรามากมาย ควรฝึกให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันยกประเด็นมาศึกษาหาข้อมูลประกอบการเสวนา
2. ควรให้ผู้เรียนทำ project สั้นๆ ซึ่งต้องอาศัยการค้นคว้าด้วยตนเอง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ข้อสอบวัดมีลักษณะ เป็นสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์
2. รายงานการค้นคว้า ซึ่งไม่ต้องยาว แต่กรองสิ่งที่อ่านและค้นคว้าแล้วมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จนได้เป็น model ของตนเอง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย คณะกรรมการซึ่งอยู่ในสาขาการประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับ พร้อมทั้งจะเป็นผู้สรรหาทีมงานหรือกรรมการท่านอื่นๆ
2. คณะกรรมการควรอยู่ในวาระอย่างน้อย 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. สอนเด็กได้
2. เป็นนักวิชาการค้นคว้าเรื่องการเรียนรู้ของเด็ก

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

มศว ควรมีเอกลักษณ์ของตนว่า จะผลิตคุชฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาให้มีคุณลักษณะเช่นใด เช่น มีความสามารถในการบริหารและการจัดการโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาเด็กประถมให้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม ความมุ่งมั่น และมีพื้นฐานทางภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนงานวิจัยเพื่อการค้นคว้าเรื่องเด็ก

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 24 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว ๙ มศว
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Higher Education and Counseling)
จากมหาวิทยาลัย North Texas State University (U.S.A.)
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ จิตวิทยา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิการศึกษาปริญญาโทด้านการประถมศึกษา
2. วุฒิการศึกษาที่ใกล้เคียง เช่น ปฐมวัย จิตวิทยาเด็ก แนะแนว
3. บุคคลที่ทำงานระดับประถมศึกษา ผู้บริหาร ครูใหญ่
4. อาจารย์สถาบันการศึกษาระดับสูง

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผลิตนักศึกษาระดับประถมศึกษา
2. อาจารย์ผู้สอนวิชาการประถมศึกษา
3. ผลิตนักวิจัย

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความรู้กว้างขวางและประสบการณ์ด้านการประถมศึกษา
2. มีทักษะบางประการ เช่น การสอน การวิจัย การพัฒนาหลักสูตร
3. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถตอบคำถาม คิดค้นบางอย่างใหม่ๆ เกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มการสอน เพื่อแสดงความเชี่ยวชาญ
2. กลุ่มวิจัย สร้างองค์ความรู้ใหม่และแก้ปัญหา
3. กลุ่มวิชาสัมพันธ์ เช่น จิตวิทยา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ : วิจัย สถิติ
2. วิชาเอก : การสอนและหลักสูตร
3. วิชาสัมพันธ์ : คอมพิวเตอร์ จิตวิทยา เทคโนโลยีการศึกษา

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและประยุกต์ให้มาก
2. ฝึกวิชาชีพทางการประถมศึกษาเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญ
3. ศึกษาปัญหาและงานในสภาพจริงด้านการสอน หลักสูตร การบริหาร ในที่ต่างๆ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การสอบประมวลความรู้แต่ละวิชาและรวบยอด
2. งานวิจัย
3. การฝึกงาน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการไม่เกิน 10 คน
2. มีวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณยับัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. งานบริหาร
2. งานนิเทศ
3. สร้างโครงการหรือสิ่งใหม่ๆ ให้กับวงการประถมศึกษา

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรติดต่อสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญทางการสอน การพัฒนาหลักสูตร และวิจัย
2. ควรศึกษาดูงานต่างประเทศเพื่อเปิดวิสัยทัศน์กว้างขวางยิ่งขึ้น

วรรณิ โสมประยูร (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 24 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาพิเศษ มศว
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D. (Special Education and Administration)
จากมหาวิทยาลัย Florida Atlantic University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีวุฒิทางการศึกษา
2. มีประสบการณ์ประมาณ 10 ปี
3. มีตำแหน่งที่จะพัฒนาทางการศึกษาได้
4. เป็นผู้รับรู้ข้อมูลใหม่ๆ ทดลองสิ่งใหม่เสมอ
5. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (ม้านั่ง) และยืดหยุ่น

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผลิตบุคคลากรที่สามารถทำวิจัยได้
2. สร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ เพื่อพัฒนาระบบ วิธีสอน สื่อทางการศึกษา
3. มีบทบาทปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เป็น Key man พัฒนาหลักสูตร งานนโยบาย

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. นักคิด นักวิจัย นักวิชาการ นักพัฒนา
2. มีคุณธรรม จริยธรรม

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. การวิจัย
2. สถิติ
3. ระบบการศึกษาไทย ต่างประเทศ
4. หลักสูตร วิธีสอน นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับพื้นฐาน ได้แก่ วิชาวิจัย นวัตกรรม คอมพิวเตอร์.
2. วิชาเอกบังคับ ได้แก่ วิธีสอน ระบบการศึกษา หลักสูตร
3. วิชาเลือก ได้แก่ พวกจริยธรรม

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ภาคทฤษฎี 30 หน่วยกิต
2. ฝึกงาน 1 ปี 10 หน่วยกิต
3. ปรินิพนธ์ 12 หน่วยกิต

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ภาคทฤษฎี 60 % ภาคปฏิบัติ 40 %

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการ จำนวน 10 คน
2. มีวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. การปฏิบัติวิเคราะห์ระบบงานที่ทำ
2. สังเคราะห์งาน

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ทำหลักสูตรให้ยืดหยุ่นได้ พร้อมเปลี่ยนแปลง

วรรณิ โสมประยูร (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล ศาสตราจารย์ ดร.สำเริง บุญเรืองรัตน์
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มศว ประสานมิตร
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Curriculum Research and Development)
จาก University of Illinois
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. ควรมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประถมศึกษา
2. ส่วนความรู้นั้นไม่จำกัดว่าต้องจบปริญญาโทด้านการประถมศึกษาหรือทางด้านสาขาอื่นของการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ทางการประถมศึกษาหรือทางการศึกษา แต่ทำงานด้านการประถมศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาต่อโดยอาจจะต้องเรียนวิชาปรับพื้นฐาน (Prerequisite)

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ควรผลิตผู้ที่มีความสามารถในการทำวิจัย ค้นคว้าทางด้านการประถมศึกษาในแง่มุมต่างๆ
2. เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตลอดจนวิจัยด้านหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา
3. ควรให้ดุษฎีบัณฑิตมีความสามารถในการสอนเด็กประถมศึกษาได้อย่างเป็นผลดีจนเห็นความแตกต่างจากครูผู้สอนทั่วไป

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ลึกและรู้รอบในสาขาวิชาการที่ศึกษาเล่าเรียน
2. เป็นผู้ที่มีจริงและรู้แจ้งในสาขาวิชาการที่ศึกษาเล่าเรียน
3. เป็นผู้ที่สามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาในงานในหน้าที่ของตนได้
4. เป็นผู้ที่มีความสามารถทำการวิจัย ค้นคว้า พัฒนาวิชาการใหม่ๆ ได้ด้วยตนเอง
5. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างทฤษฎีสร้างหลักวิชา สร้างกฎ สร้างสูตรในสาขาวิชาการที่ศึกษาเล่าเรียน

6. เป็นผู้ที่มั่นใจสั้ยใ้รู้ใ้เรียนอยู่เสมอด้วยการ
 - 6.1 ทำวิจัย
 - 6.2 เข้าร่วมสัมมนา
 - 6.3 เข้าร่วมฟังการเสนอผลการวิจัย
 - 6.4 อ่านตำรา อ่านรายงานผลการวิจัย อ่านวารสารวิชาการ อ่านหนังสือพิมพ์
 7. สามารถถ่ายทอดวิชาการให้ผู้อื่นได้ โดยการบรรยายหรือเขียนด้วยภาษาไทยอย่างดี ลำดับความคิดอย่างต่อเนื่องกัน เป็นเหตุผลของกันและกัน ใช้ภาษาไทยที่กระชับ ชัดเจน แจ่มแจ้ง ดังนั้นควรต้องอ่านวรรณคดีอยู่เสมอ
 8. มีคุณธรรม จริยธรรม มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตน ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน รับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง ตั้งใจทำงานให้ได้ผลดีเลิศ อย่าให้เพื่อนร่วมงานเขาถูกหรือขี้บ๊วใส่ไล่ส่งออกมา
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
1. กลุ่มวิชาพัฒนาการเด็ก (Child development) เพื่อเกิดความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กในแง่มุมต่างๆ และทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา เพื่อเข้าใจเด็กในแง่มุมต่างๆ ทั้งทางด้านพัฒนาการทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม
 2. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน เพื่อให้ทราบแนวทางว่าควรจะสอนเด็กได้อย่างไร นั่นคือ มุ่งให้ความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการพัฒนาหลักสูตรการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กประถมศึกษาโดยเฉพาะการวัดผลจากการปฏิบัติจริง (Authentic assessment)
 3. กลุ่มวิชาวิจัย มีจุดมุ่งหมาย 2 แนวทาง คือ ฝึกให้เป็นผู้ปฏิบัติโดยการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานจนบังเกิดผลดี หรือฝึกให้เป็นผู้สร้างงานวิจัย ทั้งนี้ยึดหยุ่นตามความสนใจของผู้เรียน
 4. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรอบรู้กว้างขวางเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตัวเด็กประถม และก่อให้เกิดปัญหากับเด็กประถมศึกษา
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
1. หมวดวิชาบังคับ ควรประกอบด้วย
 - 1.1 กลุ่มวิชาวิจัย ได้แก่รายวิชาวิจัย สถิติ และการวัดและประเมินผล
 - 1.2 กลุ่มวิชาธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งได้แก่ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ทฤษฎี

- 1.3 กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน ได้แก่รายวิชาการพัฒนาหลักสูตรในระดับประถมศึกษา
การพัฒนากลวิธีการสอนในระดับประถมศึกษา
- 1.4 กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา ได้แก่รายวิชาพื้นฐานทางสังคมการเมืองและ
เศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา รวมทั้งปัญหาสังคมที่ส่งผลต่อตัวเด็ก
ประถมศึกษา
2. หมวดวิชาเลือกเสรี ควรประกอบด้วยรายวิชาที่ให้ผู้เรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจ
สอดคล้องกับการวางแผนเป้าหมายในการทำงานและตำแหน่งหน้าที่การงาน เช่น ต้องการ
เป็นนักวิจัย (Researcher) ผู้ปฏิบัติงาน (Practitioner) และผู้วางแผนนโยบาย (Policy
maker) ทั้งนี้อยู่ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
อาจารย์ผู้สอนต้องคิดและวางแผนให้ผู้เรียนได้ทำงานหรือฝึกปฏิบัติให้มาก
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
เน้นการประเมินตามสภาพที่เป็นจริง (Authentic assessment) เช่นการอภิปรายและผลงาน
ที่ปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนได้จาก Portfolio ลดบทบาทของการสอบเป็นเพียงการจูงใจให้ตั้งใจเรียน
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
 1. ควรกระทำในรูปคณะกรรมการ ซึ่งควรคัดสรรจากอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน
ที่ความเหมาะสม 6 คน และอาจมีบุคคลภายนอกภาควิชา ถ้าเห็นว่าเหมาะสม
 2. ควรอยู่ในวาระ 2 ปี
- (9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทางการประถมศึกษาควรกระทำ
งานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
- (10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
 1. อาจารย์ควรทำวิจัยมาก ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้ตนเอง และเพื่อผลพลอยได้คือตำแหน่ง
ทางวิชาการ อันจะช่วยเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ และสร้างภูมิปัญญาไทยให้
เกิดขึ้นในวงการประถมศึกษา
 2. ในทางวิชาการเรียนการสอน ควรให้ผู้เรียนได้ซึมซับสิ่งต่อไปนี้
 - 2.1 พันธกิจของสถาบันการศึกษาคือให้ความมั่งคั่งทางปัญญาและเด็กในวัย
ประถมศึกษาจะต้องได้เรียนหนังสือ
 - 2.2 การเรียนรู้ควรกระทำอย่างตลอดชีวิต ทำอย่างไรให้คนไทยมีนิสัยใฝ่รู้
 - 2.3 การเรียนรู้ควรเกิดจากการปฏิบัติจริงและทดลอง

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับควรมีทั้ง 4 กลุ่มวิชาในข้อ 4
2. วิชาเลือก ควรมีวิชาเลือกให้มากและเหมาะสมกับสภาพการทำงานของผู้เรียน
3. โครงสร้างหลักสูตรควรประกอบด้วยวิชาบังคับ : วิชาเลือกเป็นสัดส่วน 2 : 1

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง
2. การศึกษาอิสระ
3. การสัมมนา
4. ควรมีการบรรยายเท่าที่จำเป็น

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การอภิปราย
2. การเสนอความคิดเห็น
3. การทำรายงานหรือโครงการ
4. ข้อสอบข้อเขียน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการควรอยู่ในวาระ 1 ปี จำนวน 8 คน และควรเป็นอาจารย์ของ มศว แต่อาจต่างคณะ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ฝ่ายประถมศึกษา สติติวิจัย และจิตวิทยา

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณยับัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. งานด้านการประถมศึกษาโดยตรง
2. งานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา เช่น งานพัฒนากร งานสังคมสงเคราะห์
3. งานที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเด็ก ได้แก่ มูลนิธิองค์กรเอกชน เช่น UNICEF

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. คณะควรเปิดหลักสูตรนี้ เพราะเป็นที่ต้องการ
2. คณะควรหาอัตรากำลัง โดยเฉพาะอาจารย์วุฒิปริญญาเอก เพื่อรองรับหลักสูตรนี้

สุณีย์ เหมาะประสิทธิ์ (สัมภาษณ์)

- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
1. วิชาบังคับควรมีทั้ง 4 กลุ่มวิชาในข้อ 4
 2. วิชาเลือก ควรมีวิชาเลือกให้มากและเหมาะสมกับสภาพการทำงานของผู้เรียน
 3. โครงสร้างหลักสูตรควรประกอบด้วยวิชาบังคับ : วิชาเลือกเป็นสัดส่วน 2 : 1
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
1. เน้นการค้นคว้าด้วยตนเอง
 2. การศึกษาอิสระ
 3. การสัมมนา
 4. ควรมีการบรรยายเท่าที่จำเป็น
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
1. การอภิปราย
 2. การเสนอความคิดเห็น
 3. การทำรายงานหรือโครงการ
 4. ข้อสอบข้อเขียน
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
- คณะกรรมการควรอยู่ในวาระ 1 ปี จำนวน 8 คน และควรเป็นอาจารย์ของ มศว แต่อาจต่างคณะ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ฝ่ายประถมศึกษา สติติวิจัย และจิตวิทยา
- (9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ
1. งานด้านการประถมศึกษาโดยตรง
 2. งานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา เช่น งานพัฒนากร งานสังคมสงเคราะห์
 3. งานที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเด็ก ได้แก่ มูลนิธิองค์กรเอกชน เช่น UNICEF
- (10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
1. คณะควรเปิดหลักสูตรนี้ เพราะเป็นที่ต้องการ
 2. คณะควรหาอัตรากำลัง โดยเฉพาะอาจารย์วุฒิปริญญาเอก เพื่รองรับหลักสูตรนี้

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 16 กันยายน 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ใช้หรือผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ-นามสกุล รศ.ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (อดีตคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร)
2. ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัย มศว
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ พื้นฐานการศึกษา สาขาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การศึกษาเพื่อการพัฒนา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนและการจัดการด้านการประถมศึกษาทั้งในระดับโรงเรียนในหน่วยงานส่วนกลาง เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี
 2. วุฒิการศึกษาขึ้นกับลักษณะของหลักสูตร อาจจบโทแล้วต่อเอก หรือจบตรีและต่อโท-เอกควบ
 3. มีวิธีคิดในเชิงวิจัย มีความกระตือรือร้นและแนวโน้มที่จะทำวิจัย
 4. มีทักษะทางการคิด มีความคิดเปิดกว้างและใฝ่รู้ใฝ่เรียนซึ่งสำคัญมาก
- อนึ่งคุณสมบัติข้อ 3 และข้อ 4 สามารถตรวจสอบได้จากผลงาน หรือผลการปฏิบัติงาน และการสัมภาษณ์

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. การสร้างองค์ความรู้ทางด้านการประถมศึกษาบนพื้นฐานของสังคมไทยโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
2. แสวงหาแนวทางประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ด้านการประถมศึกษา
3. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้แก่การประถมศึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของกระแสใหม่ๆ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีทักษะและบุคลิกภาพที่มีลักษณะ Research - Oriented
2. มีความรู้และเข้าใจการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา
3. มีความคิดในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และคิดสร้างสรรค์

4. มีคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพ
5. เป็นผู้นำทางความคิดด้านการประถมศึกษาและการศึกษาโดยรวม

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาพื้นฐาน : พื้นฐานทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประวัติศาสตร์
ปรัชญาเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจการศึกษาในบริบททางสังคม นัยสำคัญทางประวัติศาสตร์
และวิธีคิด
2. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการศึกษา : เพื่อให้แนวคิดและเครื่องมือ
3. กลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในมิติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
4. กลุ่มวิชาเอก ซึ่งได้แก่กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะบูรณาการและมีลักษณะเป็น
เอกัตบุคคล โดยแบ่งได้เป็น

1. หมวดวิชาบังคับ 30% ได้แก่ 4 กลุ่มวิชา
 - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ปรัชญา จิตวิทยาและประวัติศาสตร์ 1-2 รายวิชา
 - กลุ่มวิชาการศึกษากับความทันสมัย 1 รายวิชา
 - กลุ่มวิชาสถิติวิจัยทั้งทางปริมาณและคุณภาพ 2 รายวิชา
 - กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน ขึ้นกับสาขากำหนด
2. หมวดวิชาเลือก 70 % ซึ่งได้แก่
 - กลุ่มวิชาเลือกเฉพาะวิชาเอก (ให้สาขากำหนดเอง)
 - กลุ่มวิชาเลือกทางพื้นฐาน ได้แก่ ภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่น, เศรษฐศาสตร์การศึกษา
กฎหมายกับการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Oriented) คือให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการแสวงหาความรู้
ด้วยตนเอง โดยผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันแสวงหาความรู้
2. มุ่งอนาคต (Future Oriented) คือการเรียนที่เน้นภาพอนาคตโดยบูรณาการศาสตร์
เฉพาะหลักสูตรซึ่งเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ
3. กิจกรรมการเรียนรู้: เน้นการค้นคว้า อภิปราย ตั้งปัญหา
เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน ควรใช้เวลา 1 ปี เพื่อศึกษารายวิชาต่างๆ และ
กลับไปทบทวนควบคู่กับการปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนางานและวิชาชีพ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

- ควรวัดรอบด้าน ซึ่งได้แก่
1. ผลงานควบคู่กับความรู้
 2. การแสดงความคิดเห็น
 3. บุคลิกภาพ

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการควรอยู่ในวาระ 2 ปี และควรมีจำนวนไม่เกิน 10 คน
ซึ่งควรประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประถมศึกษาและอนุบาล
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติวิจัย
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านพื้นฐานการศึกษา
5. บุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษา

(9) ขอบข่ายงานที่คุุณยับัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ผู้สอนทั้งในระดับโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย
2. นักวิจัย
3. ผู้บริหาร
4. ศึกษานิเทศก์

(10) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรตั้งชื่อหลักสูตรเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ควรใช้บุคลากรร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง สปช., สช, กรมวิชาการ, สถาบันราชภัฏ และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ

ศูนย์ เหมาะะประสิทธิ์ (สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 10 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร. สุวรรณ นาคพนม
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ตรวจราชการสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ed.D. จากมหาวิทยาลัย Pennsylvania State University
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษา
 2. มีประสบการณ์ในการเป็นครูมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
 1. มุ่งพัฒนาทักษะและนิสัยการค้นคว้า วิจัยทางการศึกษาของชุมชนและเยาวชน
 2. มุ่งพัฒนาความเชื่อในการเจริญเติบโตด้านต่างๆ ของมนุษย์
 3. มุ่งพัฒนาความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการสอนและการใช้สื่อต่างๆ
 4. มุ่งพัฒนาความเป็นผู้นำทางการศึกษา และความสามารถในการจัดการศึกษาที่ชุมชนครอบครัวยุคใหม่ และนักเรียน มีส่วนร่วมมากที่สุด
 5. มุ่งพัฒนาวิถีประชาธิปไตยแห่งการพัฒนาคน
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. เชื่อและยอมรับในคุณค่าของความแตกต่างระหว่างบุคคล
 2. เคารพในความเป็นมนุษย์ชาติของบุคคล
 3. มีทักษะและกระบวนการหลากหลายในการส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตในทุกๆ ด้าน
 4. มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร สื่อและนวัตกรรมทางการสอน
 5. สามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของนักเรียนและชุมชน
 6. มีทักษะและนิสัยในการทำวิจัยสำรวจสภาพท้องถิ่นมาพัฒนาการศึกษาที่เป็นจริง
 7. เป็นผู้นำทางการศึกษา และสามารถจัดการศึกษาที่ชุมชนมีส่วนร่วม

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ของชุมชน
2. การวิจัยทางการศึกษาของเยาวชน และชุมชน
3. การบริหารและการจัดการศึกษาของชุมชน
4. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอนประถมศึกษา
5. องค์ความรู้ที่ครูและเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา
6. จินตนาการ และพัฒนาการศึกษาของเยาวชน

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด

1. โครงสร้างควรประกอบด้วยวิชาการพื้นฐาน วิชาเฉพาะและวิชาที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษา เช่น เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา เป็นต้น
2. รายวิชาต่างๆ ควรมีลักษณะเป็นบูรณาการกลุ่มความรู้ที่สัมพันธ์กัน และมีหน่วยกิตมากมาย ได้อาจเป็นรายวิชาละ 5-6 หน่วยกิต ทำให้ยืดหยุ่นสูงมาก
3. บังคับทำวิทยานิพนธ์

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ใช้สถานการณ์จริงในโรงเรียน ในชุมชน เป็นเนื้อหาและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
2. การสอนเน้นการวิจัย วิเคราะห์ การปฏิบัติจริง ทุกรายวิชา
3. จัดโอกาสการนำเสนอผลงานวิจัย การวิเคราะห์ หรือการปฏิบัติจริงหลายๆ รูปแบบ
4. ให้ผู้เรียนมีอิสระในการออกแบบการศึกษาแต่ละรายวิชาโดยอยู่ภายใต้การกำกับ และได้รับความร่วมมือช่วยเหลือของคณาจารย์
5. อาจารย์ผู้สอนต้องออกไปติดตามนักศึกษาในบางโอกาส และนักศึกษาต้องกลับมาพบอาจารย์ในเวลาที่เหมาะสม
6. ใช้ระบบค้นคว้าเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพทั้งห้องสมุด คอมพิวเตอร์ รวมทั้งการให้คำปรึกษาทางเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาได้
7. มีระบบ Mentor ที่มีประสิทธิภาพ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควร มีลักษณะเช่นใด

1. ประเมินจากการนำเสนอผลงานที่ประมวลอย่างเป็นระบบจากการวิจัยและปฏิบัติ
2. ประเมินถึงคุณค่าของผลงานที่มีต่อการศึกษา และชุมชน
3. ประเมินถึงการเกิดองค์ความรู้ใหม่

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

แล้วแต่เกณฑ์ของมหาวิทยาลัย แต่ควรบริหารหลักสูตรให้มีการเข้าชั้นเรียนให้น้อยที่สุด

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. สอนและบริการวิชาการแก่ชุมชน
2. วิจัยค้นคว้า
3. บริหารหลักสูตร
4. บริหารโรงเรียน
5. พัฒนาหลักสูตรและเทคนิคการสอน

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรเป็นหลักสูตรที่มีการเข้าชั้นเรียนให้น้อยที่สุดเพื่อผู้บริหารจะได้ให้ลาศึกษาต่อ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

น่าจะแยกได้เป็น 2 โปรแกรมคือ

1. Academic Degree เน้นการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการประถมศึกษา
2. Professional Degree เน้นความรู้ในเชิงการบริหาร และการจัดการประถมศึกษา

อรอร ฤทธิ์กลาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 25 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ผู้อำนวยการ เนาวรัตน์ สวัสดิ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญระบบพัฒนาบุคลากร ก.ค.
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มศว บางแสน
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านพัฒนาและบริหารงานบุคคล

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุขฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วุฒิปริญญาโททุกสาขา แต่ควรเปิดกว้าง ถ้าไม่มีวุฒิทางการศึกษาต้องมาเรียนตามความจำเป็น ดูพื้นฐานวิชา กลุ่มวิชา ไม่จำกัดบริษัทห้างร้าน ถ้าสนใจ
2. ส่งเสริมให้ครูมาเรียน อายุประมาณ 40 หรือมากกว่า
3. มองอนาคตได้ มองทุกสิ่งทุกอย่างเป็นบวก มองในแง่ดี (ควรวัดทัศนคติก่อนเข้ามาเรียน)

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุขฎิบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. การเรียนแบบเจาะลึกเฉพาะทาง
 2. เชี่ยวชาญทางสาขาวิชานั้น ๆ สาขาที่เกี่ยวข้อง เก่งประถม จิตวิทยาเด็กและการเรียนรู้
 3. ทำอย่างไรจะส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญควรจะเรียนรู้
 4. พัฒนาการเรียนรู้ มีความรู้ลึกซึ้งไปข้างหน้า ดูลึกซึ้ง ติดต่อกัน พัฒนาต่อ
- ข้อสังเกต ดุขฎิบัณฑิตควรรู้จักคิด รู้จักประมาณตน ไม่หลงตัวเอง

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุขฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. โลกทัศน์กว้างไกล
2. เป็นนักพัฒนา
3. มีความคิดริเริ่ม
4. ไม่หวั่นความรู้ มีภาวะเป็นผู้นำ หูกว้าง ดากกว้างไกล
5. หมั่นศึกษาหาความรู้ เป็นคนทันโลก

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาสาขาการประถมศึกษา แล้วนำมาเลือก มาวิเคราะห์
2. ทำอย่างไร เราจะมีเทคนิค วิธีสอน ความรู้เดิมให้แตกฉานในองค์ความรู้เดิม
3. อยากให้นิสิตมีความคิดริเริ่มเป็นของตนเอง
4. มีการติดตามประเมินผลในหลักสูตร 4-5 ปี ให้มีผลงาน มีคุณภาพมาส่ง

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

ขึ้นอยู่กับเราต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไรมากกว่า จุดประสงค์ของหลักสูตร และรายวิชาต้องชัดเจน ขึ้นอยู่กับรายละเอียด

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ในมหาวิทยาลัย อาจารย์ควรมีมาตรฐานเดียวกัน
2. สิ่งที่ยากเห็นอยากให้กระบวนการเรียนมีความคิดอ่านในทางสร้างสรรค์

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

อิงรูปแบบเดียวกับข้อ 6 การวัดผลต้องพัฒนา

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ

(9) ขอบข่ายงานที่ชุมชนยึดติดทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ขอบข่ายงานในหน้าที่ ดูภาวะของสังคม สิ่งแวดล้อม ชนชาบ้าน
2. งานหลัก ประถม มัธยม กรรมการศึกษา ชนชาบ้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. เกษตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ในท้องถิ่น

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. สนับสนุนเต็มที่
2. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนเอง

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการทั้งหมดกับทุกคนในภาควิชา
2. อาจารย์ทุกคนในมหาวิทยาลัยรวมถึงวิทยากร เขตรวมถึงกระทรวงศึกษาธิการ เปิดกว้างให้รับรู้ สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน เปิดฟังความคิดเห็นกว้างขวาง เวลาพิจารณาหาอาจารย์
3. ควรจะมีการพัฒนาปรับปรุงคณะกรรมการตัดสิน พัฒนาหลักสูตรโดยมีการประเมินเป็นระยะๆ หากจุดดี จุดด้อย เป็นอย่างไร มีการติดตามประเมินผล

อรอร ฤทธิกลาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 20 ธันวาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.ทองคูณ หงษ์พันธุ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัย มศว ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาใดก็ได้ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
 2. มีประสบการณ์ในด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 5 ปี
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด
ผลิตนักวิชาการที่ Best on ปัญหาของประชากร
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. มีความรู้ในเรื่องการบริหารงานการประถมศึกษา
 2. มีความรู้พื้นฐานในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา
 3. เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ทางการศึกษาโดยเฉพาะงานด้านประถมศึกษา
 4. เป็นคนที่มีจิตวิญญาณที่จะพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
 1. เน้นลักษณะวิชา สหวิทยาการทางด้านการประถมศึกษา
 2. เน้นในข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นท้องถิ่นไม่ยากให้เป็นสากลเกินไป
 3. ความรู้ที่เป็นสากลต้องเรียน เช่น คอมพิวเตอร์
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
โครงสร้างของหลักสูตรควรประกอบไปด้วย
พื้นฐานของดุษฎีที่ต้องเรียนรู้ (กรอบของมหาวิทยาลัยมีอยู่แล้ว)
 1. หลักสูตรเจาะลึกเฉพาะทางประถมศึกษา
 2. หลักสูตรเลือกเสรี

- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 2. การศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
 3. การร่วมในการอภิปราย การแสดงความคิดเห็น
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
1. การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
 2. การทำรายงาน Take home
 3. วัดภาคปฏิบัติ ไม่เกิน 25 %
 4. paper/สัมภาษณ์หรือสอบในเรื่องที่ทำ paper
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
1. คณะกรรมการในการบริหารหลักสูตรควรเป็นผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาร่วมจัดทำหลักสูตร
 2. ภาควิชาต้องเป็นหลักในการบริหารหลักสูตร วาระไม่เกิน 4 ปี
- (9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทางการประมณศึกษาควรกระทำ
1. ควรจะปฏิบัติงานในท้องถิ่นชุมชนที่ผู้เรียนปฏิบัติงานอยู่ (อาจารย์ผู้สอน)
 2. ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารในด้านการประมณศึกษาสังกัด สปช.
 3. เป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย หรือสถานศึกษาเอกชน
- (10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร
- ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารได้เรียนต่อมาก ๆ เพราะจะทำให้มีบุคลากรมีความสามารถในด้านการประมณศึกษามากขึ้น
- (11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
1. มหาวิทยาลัยน่าจะทำโครงการร่วมกับ สปช. ในการที่จะคัดเลือกครูเข้ามาเรียนโดยยึดข้าราชการ สปช. เป็นหลักมากกว่าหน่วยงานอื่น
 2. เลือกคนเก่งที่มีผลงานเด่น ๆ มาเรียน

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 21 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล นายปรุง พวงนัดดา
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (เขต 6) ระดับ 10
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด M.S. in Education (Educational Administration) จากมหาวิทยาลัย University of Southern California
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ ประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานทั้งในด้านการสอนและการบริหาร ทางด้าน การประถมศึกษา ที่ specialist และมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี
2. มหาวิทยาลัยควรคัดเลือกผู้ที่มีความรู้และมีวิสัยทัศน์ที่มีความมุ่งมั่นศึกษาในระดับสูงมากๆ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. มหาวิทยาลัยควรจะผลิตดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่เป็นทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติ เป็นผู้มีความรู้ที่แตกฉานช่วยพัฒนาการเรียนการสอนการศึกษาให้ได้ผลดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สามารถเป็นทั้งนักวิชาการ นักบริหารได้
2. ผลิตนักค้นคว้าที่เชี่ยวชาญแล้วนำความรู้นั้นมาแก้ไขปัญหา มาปฎิวัติ มาปฏิรูปทางการศึกษาได้

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ความรู้ความสามารถเป็นสิ่งจำเป็น ความรู้ต้องเต็มพิกัดในความรู้แขนงนั้น ต้องมีความรู้ อย่างแตกฉานทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ
2. ต้องสามารถที่จะรู้วิธีที่จะศึกษาค้นคว้า ความคิดต้องแตกฉาน ต้องเปิดกว้าง และยอมรับศาสตร์ต่างๆ ในสังคม ไม่ใช่ยึดตำราตัวเองเป็นหลัก
3. วิสัยทัศน์ต้องกว้างไกล การศึกษาเมืองไทยต้องรู้เมืองไทย และควรจะรู้หลายๆ ชาติ
4. บุคคลิกจำเป็นมาก ต้องมีบุคลิกที่เปิดกว้าง มีความเชื่อมั่นในตัวเอง และพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ตลอดจนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. ศาสตร์ทางการศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชา ตลอดจนกระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในการเรียนการสอนจะต้องเรียนรู้เรื่องของผู้เรียนทุกแง่มุม เรียนรู้เนื้อหาวิชา
2. วิธีสอนและเทคโนโลยีต่างๆ ต้องเชี่ยวชาญ (expert)

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ถ้าจะเรียนสายวิชาการ สายการเรียนการสอนต้องแน่นเกี่ยวกับศาสตร์ผู้เรียน เนื้อหาวิชา และกระบวนการเรียนการสอน
2. ถ้าจะเรียนทางสายบริหาร ต้องรู้กลไกการบริหารงาน การบริหารคน บริหารเงิน
3. โครงสร้างหลักสูตรนอกจากภาคทฤษฎีแล้วควรจะต้องศึกษาดูงานอย่างลึกซึ้ง
4. วิชาเลือกที่น่าจะได้ออกคัดเลือกมาพอสมควร (เป็นวิชาบังคับเลือก)
5. วิชาเลือกเสรี ถ้าเรียนการศึกษามาอาจจะไปเลือกเรียนบริหารธุรกิจทางการประถมศึกษาก็ได้

* หมายเหตุ โครงสร้างและลักษณะรายวิชาหลักสูตรควรจะมีตามที่กล่าวมาข้างต้น

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. อยากจะให้ทำ project ทำจริง ปฏิบัติจริง
2. ถ้าจะเน้นกระบวนการเรียนการสอน ควรจะให้ผู้เรียนคิดค้นศึกษาวิธีการสอนเรื่องนี้มาทั้งแบบฝึกสอนและสอบสอน คือจะต้องให้ความรู้เรื่องนี้แก่กลุ่มเด็กให้ได้ภายในเวลาที่กำหนด

หมายเหตุ ต้องคิดและเตรียมมาเป็นอย่างดีเพื่อให้ผู้สอนเห็นว่าปริญญเอกทางการประถมศึกษาต้องสอนแบบนี้

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ให้วัดทั้งทางด้านทฤษฎีว่ามีความรู้มากน้อยเท่าใด
2. วัดทางด้านปฏิบัติ วัดว่าผู้เรียนใช้ความรู้ไปปฏิบัติได้มากน้อยแค่ไหน
3. วัดภาคปริญญานิพนธ์
4. วัดบุคลิกภาพ ควรวัดหลายๆ ในทุกๆ เรื่อง เช่นท่าทาง ภาษาที่ใช้ กริยาต่างๆ เพื่อให้รู้ว่าบุคคลนี้จบดุขปฏิบัติทางการศึกษามา

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. การบริหารหลักสูตรควรประกอบด้วยคณะกรรมการดังนี้
 - 1.1 ผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย
 - 1.2 หน่วยงานปฏิบัติของสาขานั้นๆ หรือหน่วยที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย
 - 1.3 สื่อมวลชน ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์
 - 1.4 ชุมชนหรือผู้ปกครอง

2. คณะกรรมการควรขึ้นตรงต่อคณบดี และควรมีวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ผู้ที่จบคณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาจะไปทำงานในหน่วยงานต่างๆ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนจะเป็นรายวิชาหรือทุกวิชา จะทำงานในสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในกองวิชาการ หรือในกรมวิชาการ อาจไปทำงานใน สปจ. หรือในโรงเรียน ซึ่งจะต้องไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีที่สุด และพิสูจน์ให้เห็นว่าทำได้
2. ไปเป็นผู้บริหารทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับกรม จะต้องรู้งาน สามารถวางจุดเน้นของงานนั้นได้

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. ควรสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาลาศึกษาต่อในลักษณะไม่ให้เกิดการเสียหายของงานประจำ
2. ควรให้การสนับสนุนผู้บริหารที่อยู่ระดับสูงที่สุดมาเรียนโดยที่ทำงานอยู่ที่เดิม แต่ว่ามาเรียนด้วยทำงานด้วย ต้องมีการจัดการที่ดีจะได้ประโยชน์ทั้งมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. การคัดเลือกผู้เรียนควรจะได้ผู้บริหารในระดับสูงมาเรียนและจากหลายๆ หน่วยงาน ไม่เฉพาะจากประถมศึกษา
2. ควรเข้มงวดผู้เรียนและให้จบออกมาอย่างมีคุณภาพ

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 3 กันยายน 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.วีระ บำรุงรักษ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษา
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ดุษฎีบัณฑิต จากมหาวิทยาลัย แห่งรัฐโอเรกอน USA
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ บริหารและวางแผนการศึกษา (เอกการวางแผน)

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. สาขาอื่นๆ ก็ได้ แต่ต้องสนใจและรักในการพัฒนาเด็ก
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมโดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
3. มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาของเด็กในสังคมนั้น ๆ
4. เคยทำงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนหรือกิจกรรม ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหาร

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตเพื่อสังคมและระบบการศึกษาต้องการให้เป็นนักวิชาการเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันมีความรู้ความสามารถศึกษาค้นคว้าวิจัย มีความสามารถในการเผยแพร่ อภิปราย สัมมนาปรากฏตัวเรื่อย ๆ มีความสามารถประยุกต์ความรู้ ไปสู่การปฏิบัติ R & D มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา เป็นได้ให้นักปฏิบัติ มีประสบการณ์ในด้านการปฏิบัติ สามารถเป็นตัวแทนทางวิชาการ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาวัยเด็กเป็นอย่างดี
2. ต้องมีความรู้เรื่องการเรียนการสอนและเด็กเป็นศูนย์กลางเป็นอย่างดี
3. มีความรัก และสนใจในการพัฒนาเด็ก

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. เรียนเรื่องจิตวิทยาพัฒนาการ สังคมศาสตร์ ครอบคลุมครอบคลุมไว้ โรงเรียน สื่อมวลชนด้านใด
2. เด็กที่มีปัญหาที่พิเศษ การประเมินผลหลักสูตร (รู้เรื่องการทำหลักสูตร)

3. ปัญหาสังคม/รู้เรื่องวิทยาศาสตร์, สังคมศาสตร์, มนุษยศาสตร์

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ กระบวนการเรียนรู้และพัฒนามนุษย์
2. วิชาเลือก ตามความสนใจของผู้เรียน

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ฝ่ายผู้สอนจะต้องกำหนดสเปกให้ชัดเจน วิชาที่ตัวเองสอนต้องครอบคลุมอะไร
2. หนังสือที่จะศึกษามีอะไรบ้าง ผู้เรียนต้องตั้งวัตถุประสงค์ของการเรียนในรูปแบบของคำถามให้อาจารย์ดู ต่อจากนั้นหาคำตอบแบบ Take home
3. เน้นกระบวนการ การหาความรู้ เพิ่มศักยภาพ/วิธีการต่างๆ ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รู้ลึกวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำหลักในรูปแบบต่างๆ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. สิ่งที่คุณต้องการ ครูพอใจ/ผู้เรียนพอใจ
2. มองเห็นภาพ/มีการปฏิสัมพันธ์, พูดคุยกัน มีการ Pre-test ทำแบบทดสอบ
3. ใช้วิธีการหลากหลายในการประเมิน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการควรอยู่ภายใต้ภาควิชา

1. ผู้เกี่ยวข้องในภาควิชา
2. อาจารย์ในสาขาหรือสถาบันเอกชนที่เกี่ยวข้อง
3. ภาควิชาอื่น/ตัวแทนนิสิต/แนวคิด/ผู้เรียนต้องเกี่ยวข้องด้วย

(9) ขอบข่ายงานที่คุชฎบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. งานเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ
2. งานวิจัยศึกษาค้นคว้า
3. งานที่เป็นกรรมการในรูปแบบต่างๆ
4. นักประดิษฐ์สร้างสรรค์ สร้างสิ่งต่างๆ นำไปใช้ในการพัฒนาเด็ก
5. มีผลงานและเครื่องมือในการพัฒนา เป็นผู้เผยแพร่ เฝ้าระวังการดำเนินงานที่ไม่ถูกต้อง นำเสนอให้สังคม

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

พิจารณาดูไม่ให้ห่างไกลกับสถาบัน ถ้าไกลทำได้ 2 อย่าง ให้สถาบันจัดให้สอดคล้อง

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ปรินญาเอกควรมีทั้งแบบเรียนฟรีโดยรับคนที่มีผลงานดีเด่น และเรียนด้วยทุนตัวเอง
2. ควรให้ผู้จบปรินญาเอกมีศักดิ์ศรี
3. งานวิจัยของนิสิตปรินญาเอกควรได้รับการสนับสนุน

อรอร ฤทธิ์กลาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 5 กุมภาพันธ์ 40

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.สุวัฒน์ เงินน้ำ
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ พัฒนาการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาการศึกษาในสาขาวิชานั้น โดยเฉพาะการประถมศึกษา
2. มีพื้นฐานด้านปริญญโท เกี่ยวกับ ในสาขาวิชาใดก็ได้แต่ต้องมีความเข้าใจในเรื่องนี้
3. มีความมุ่งมั่นและใส่ใจในการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผลิต มีความลึกซึ้ง เข้าใจแนวคิด ปรัชญา พระราชบัญญัติของการประถมศึกษา
2. ควรเป็นนักทฤษฎีให้มีศักยภาพในการศึกษาหาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาการประถมศึกษา
ที่เหมาะสมกับสังคมไทยและสังคมโลก
3. ให้มีความสามารถในการนำหลักการหรือทฤษฎีที่ค้นพบหรือได้ตรงแล้วไปปฏิบัติ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

ควรมีทั้งความรู้ ความสามารถ และบุคลิกภาพ

1. มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำสิ่งที่เรียนไปปฏิบัติได้
2. มีบุคลิกลักษณะ และมีจุดยืน
3. สามารถแสดงออก ซึ่งความรู้ให้เข้าใจ และสื่อได้
4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีมนุษยสัมพันธ์

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. ความคิด ปรัชญา พื้นฐานการศึกษา
2. จิตวิทยาความรู้เกี่ยวกับเด็ก

3. หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการจัดการ วิธีการ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้เด็กในวัยเรียน ก่อนประถมศึกษา และส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐาน เทคนิคการศึกษา

4. ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วิชาบังคับ ควรประกอบด้วย วิชาปรัชญา จิตวิทยา การจัดการ การวิจัยและสถิติ
2. วิชาเลือก ควรประกอบด้วย วิชาการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน สังคมศึกษา
ค่าน้ำสร้างนิสัยในการทำงาน ตลอดจนวิชาเสริมบุคลิกภาพ

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. มีการศึกษาด้วยตนเอง สัมมนา แสดงความคิดเห็น รับข้อความรู้ ความคิด
2. ควรมีภาคสนาม เพื่อเพิ่มประสบการณ์ตรง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

ให้เน้นไปที่ความสามารถในการแสดงออก บุคลิกภาพ และความคิดสร้างสรรค์

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการควรมีจำนวนไม่เกิน 7 คน และควรประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้เรื่อง การประถมศึกษา และผู้ที่มีความรู้เรื่องการพัฒนาประเทศและชุมชน

(9) ขอบข่ายงานที่ดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย
2. งานด้านการพัฒนาการศึกษาไทย

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ให้เต็มที่ เต็มเวลา สนับสนุนเต็มที่

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยควรเตรียมอาจารย์ให้พร้อม คัดเลือกผู้สอนที่มีความสำเร็จในการทำงาน ให้หลักวิชาที่เหมาะสมกับสังคมไทย และมี Curriculum Lab มีเครือข่ายของการเรียนรู้

อรอร ฤทธิกลาง (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.บุญลือ ทองอยู่
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ระดับ 10
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) จากมหาวิทยาลัย
มศว ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านนโยบายและแผน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีความรู้ทางการประถมศึกษาเป็นอย่างดีไม่จำเป็นต้องจบเอกประถมศึกษา
2. มีประสบการณ์ทางการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป
3. มีบุคลิกลักษณะที่สนใจและเอาใจใส่เด็กวัยประถมศึกษาเป็นอย่างดี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ผลิตทั้งนักวิชาการและนักปฏิบัติทั้ง 2 อย่าง กล่าวคือ นักวิชาการจะต้องมีความรู้ทาง
การประถมศึกษาและเชี่ยวชาญ ส่วนนักปฏิบัติจะต้องสามารถพัฒนากระบวนการเรียน การสอน
พัฒนาหลักสูตร และพัฒนาประสบการณ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นคนที่มีใจเย็น สุขุม และรักเด็ก
2. เป็นผู้มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษดีพอสมควร สามารถสื่อสารได้
3. เป็นผู้มีความสามารถในการพัฒนา รอบรู้ทฤษฎีเกี่ยวกับการประถมศึกษาเป็น
อย่างดีเยี่ยม

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

กลุ่มวิชาที่ผู้เรียนพึงจะได้รับควรประกอบด้วยกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้

1. กลุ่มวิชาจิตวิทยา ผู้เรียนจะต้องเข้าใจทางด้านจิตวิทยาที่จะใช้กับเด็กประถมศึกษาอย่าง
แตกฉาน เพราะวิชานี้เป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทางการประถมศึกษาโดยตรง

2. กลุ่มวิชาพฤกษศาสตร์ ผู้เรียนต้องรู้พฤกษกรรมเด็ก และปลูกฝังสิ่งที่ดีงามให้เด็ก ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ผู้เรียนต้องเชี่ยวชาญจะต้องแก้ปัญหาให้เด็กได้
3. กลุ่มวิชาสังคมวิทยา จำเป็นต้องปลูกฝังให้เด็กรู้จักสังคม ผู้เรียนทางการประถมศึกษาจะต้องศึกษากลุ่มวิชาน้อยอย่างลึกซึ้ง สามารถที่จะปลูกฝังให้เด็กเป็นเยาวชนที่ดีของสังคมได้

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ควรประกอบด้วย วิชาจิตวิทยาและกลุ่มวิชาพฤกษศาสตร์ที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประถมศึกษา สัดส่วน วิชาจิตวิทยา 6 หน่วยกิต และวิชาพฤกษศาสตร์ 6 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเลือก ประกอบด้วยวิชาสังคมวิทยา หรือภาษาอังกฤษ 2 วิชานี้น่าจะเรียน 9 หน่วย สัดส่วนน่าจะเป็น 1 ใน 3 ของวิชาที่เรียนทั้งหมด

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติจริง
2. ควรเรียนในห้องเรียนให้น้อยที่สุด
3. ครูผู้สอนควรเตรียมการให้ดีพอสมควร กล่าวคือ ผู้สอนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ชี้แนะและให้ข้อคิดแก่ผู้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนนำเสนอได้ ถ้าผู้สอนหลายคนสอนวิชาเดียวกัน ก็ให้ชี้ประเด็นไปในทางที่ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดจากการปฏิบัติจริง จากผลงานที่นำเสนอ อาจจะเป็นจากรายงาน/Take home
2. ควรวัดความรู้ความจำให้น้อยลง หมายถึงผู้เรียนบางคนอาจมีความรู้ทางด้านความรู้ ทฤษฎี และสามารถตอบข้อเขียนได้ดี แต่เมื่อนำไปปฏิบัติไม่สามารถทำให้เห็นเป็นรูปธรรมได้

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรไม่ควรเกิน 10 คน ควรมีองค์ประกอบด้วย
 - 1.1 ควรมาจากสายวิชาการ จำนวน 1 ใน 3
 - 1.2 ควรมาจากสาขาประถมศึกษาโดยตรง จำนวน 1 ใน 3
 - 1.3 เป็นบุคลากรที่เป็นนักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา
2. คณะกรรมการควรขึ้นตรงกับคณบดี และมีวาระไม่เกิน 4 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

ปฏิบัติงานในหน่วยงานระดับประถมศึกษาทุกระดับ โดยเน้นสถานศึกษาเป็นสำคัญ และทำหน้าที่เป็นผู้สอน เป็นนักจิตวิทยา, นักแนะแนว, นักสังคมสงเคราะห์ ซึ่ง นักสังคมสงเคราะห์นี้สามารถลงไปแก้ปัญหาได้

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. ควรสนับสนุนให้ลาศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะต้องมีการคัดเลือก คัดสรร คนดีเข้าเรียน สามารถมองอนาคตทางการประถมศึกษาได้
2. การคัดเลือกผู้เรียนน่าจะมาจากการคัดเลือกจากกลุ่มโรงเรียนเมื่อเรียนจบไปก็ควร ทำงานด้านการศึกษาดูแลกลุ่มโรงเรียน เป็นการวางรากฐานทางด้านการประถมศึกษาให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. อยากได้คุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประถมศึกษา
2. มีบุคลิกลักษณะเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น มีน้ำใจงาม เรียบร้อย ฯลฯ
3. คุษฎิบัณฑิตทางการประถมศึกษาสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้
4. มหาวิทยาลัยควรมีอุปกรณ์ สื่อต่างๆ ในการเรียนระดับปริญญาเอก ให้พร้อม มากกว่านี้ เช่น เครื่องมือที่จะวัดด้านจิตวิทยาของผู้เรียน/หรืออุปกรณ์การทดลองต่างๆ

เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 13 มกราคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร. วัลลภ กันทรัพย์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญ ระดับ 9
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Ed. Measurement and Research) จากมหาวิทยาลัย U. of Alberta, Canada
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. สำเร็จปริญญาโททางด้านพื้นฐานการศึกษาไม่จำเป็นต้องเป็นสาขาการประถมศึกษา อาจเป็นสาขาอื่นแต่ต้องมีประสบการณ์ทางด้านการประถมศึกษาโดยตรง
2. มีประสบการณ์การทำงาน 3-5 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่มีความรู้ระบบการประถมศึกษาในภาคปฏิบัติบ้าง
3. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นนักค้นคว้า-ศึกษา และเป็นนักวิจัย

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผลิตนักวิจัยกึ่งปฏิบัติ คือฝึกวิชาที่เกี่ยวกับภาคปฏิบัติให้ผู้เรียนสามารถออกมาทำงานในระบบงานประถมศึกษา
2. มหาวิทยาลัยควรเน้นการป้อนคนเข้าสู่ระบบการศึกษาปัจจุบันเพื่อที่จะมาพัฒนาระบบการศึกษาและแบบฝึกนี้ไม่ต้องการคนที่มาเป็นอาจารย์

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. ต้องรู้จักวิธีการทำงานในด้านวางแผนงาน กระบวนการจัดการศึกษา เพราะขาดคนในด้านนี้มากในแง่ของการวางแผนการพัฒนาระบบ
2. ต้องเป็นผู้รู้งานวิจัย การวางแผน การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและจิตวิทยา

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

ด้านกลุ่มวิชาจิตวิทยาควรจะรู้ งานวิจัย ด้านวางแผน และสภาพความเป็นมา ปัญหาการศึกษา หรืออุปสรรคทิศทางการจัดการศึกษาปัจจุบัน เช่น หลักสูตรปัจจุบัน เป็นอย่างไร การเรียนการสอนปัจจุบัน ระบบการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร และมีปัญหา ใด ๆ ใด มีความต้องการที่จะต้องแก้ได้อย่างไร

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรจะมีลักษณะเช่นใด

อยากให้เห็นด้านการวางแผน การสอนวิชาอะไรต่าง ๆ นั้นน่าจะเป็นหมวดวิชาเลือก มากกว่า เพราะว่าคนเรียนดุขฏิบัณฑิตการประถมศึกษาไม่ทราบว่าการจะทำ Major การสอน ก็ต้องสอน ถ้าเรียกว่าปริญญาเอกประถมศึกษาทั่วไปก็ควรหนักไปทางการวางแผน เพราะว่า ผู้ที่จบออกไปต้องรู้สภาพปัญหา วิธีการวางแผน ซึ่งไม่ใช่ปริญญา Teaching แต่เป็นปริญญา Education

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. เน้นในด้านวิเคราะห์สัมมนา สอดคล้องกับปัญหา เพราะว่าการศึกษา ผู้เรียนจะได้ความรู้ ในสภาพจริง ได้มีโอกาสเอาความรู้พื้นฐานในวิชาหลัก ๆ มาประยุกต์
2. เน้นวิทยากรภายนอกมาบรรยาย ซึ่งเน้นผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติมาบรรยาย
3. ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรจะมีลักษณะเช่นใด

1. การสอบตามปกติ
2. การเสนอ project หรือค้นคว้า project เสนอประเด็นต่าง ๆ และทำรายงาน

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีบุคลากรภายนอกเป็นฝ่ายปฏิบัติมาร่วมจะเป็นการดี แต่จะเป็นสัดส่วนเท่าใดบอก ไม่ได้ เพราะแล้วแต่นโยบายของมหาวิทยาลัย
2. ควรมีวาระ 4 ปี และ ควรขึ้นกับบัณฑิตวิทยาลัย

(9) ขอบข่ายงานที่ดุขฏิบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. ดุขฏิบัณฑิตการประถมศึกษาอาจจะไปทำงานในหน่วยงานเอกชนก็ได้
2. ถ้าจบมาทางการประถมศึกษา ควรจะมาทำงานเฉพาะทางการประถมศึกษา
3. แต่เมื่อทำงานต่อไปนาน ๆ จะต้องทำงานกว้างกว่าประถมศึกษา อาจจะทำงานทาง ด้านสภาการศึกษาในงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา นโยบายทางการศึกษาหรือทำงานที่ มหาวิทยาลัย อาจเป็นผู้สอน หรือทำงานที่กรมวิชาการด้านหลักสูตร
4. แต่ที่จะให้ตรงที่สุดคือทำงานกับ สปช.

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรสนับสนุนให้เรียนต่อ ควรจะมีประสบการณ์ในการทำงาน เพราะฉะนั้นผู้เรียนส่งมาจากหน่วยงานนั้นดีที่สุด เพราะจะได้กลับไปพัฒนางานให้ดีขึ้นในแง่มีความรับผิดชอบงานด้านประถมศึกษา

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขณะนี้กรมวิชาการร่วมกับ มศว ประสานมิตรทำหลักสูตรปริญญาโท ปริญญาเอก เสนอบัณฑิตวิทยาลัยในลักษณะกรมวิชาการเป็นผู้นำ ทางด้านกระทรวงจะส่งนักศึกษาเข้าเรียนต่อปริญญาเอก ทำงานไปเรียนไป เองงานตัวเองเป็นที่ทดลองค้นคว้า อยากให้มหาวิทยาลัยทำในลักษณะนี้ เพราะเป็นประโยชน์โดยตรงกับหน่วยงานและมหาวิทยาลัยก็ได้ประสบการณ์ เป็นประโยชน์ทั้ง 2 ทาง เป็นแนวใหม่ของการจัดการเรียนการสอน

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 24 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล นายเรวัฒน์ สุธรรม
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ระดับ 9 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน)
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด M.A. (Adult & Continuing Education)
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ สื่อการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป
2. จบปริญญาโททางการศึกษา สาขาใดก็ได้

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

ควรผลิตนักวิชาการ กล่าวคือ สามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างดี เช่น พัฒนาหลักสูตร พัฒนาระบบวัดผล

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้นำนักวิชาการ ควรพัฒนาสภาพการเรียนการสอนอย่างจริงจัง
2. เป็นผู้วิสัยทัศน์กว้างไกล มองอนาคตการศึกษาไทยได้

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชางานวิจัย สามารถทำงานวิจัยด้านประถมศึกษาได้อย่างดี
2. กลุ่มวิชาพัฒนาหลักสูตร
3. กลุ่มวิชาวัดผลและประเมินผล
4. กลุ่มสื่อการเรียนการสอน สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการศึกษาได้

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ได้แก่ กลุ่มวิชาวิจัย หลักสูตร สื่อการเรียน และการวัดผลและประเมินผล
2. หมวดวิชาเลือก ได้แก่ ศาสนา วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

สัดส่วนวิชาบังคับ : วิชาเลือก 80 : 20

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. สร้างงานที่ปฏิบัติอยู่มาเป็นงานวิจัย
2. สัมมนา
3. ควรจะปฏิบัติให้มาก ๆ และไม่ควรเน้นทฤษฎีมากเกินไป

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. การสอบการปฏิบัติ อาจจะดูงานที่ผู้เรียนทำงานอยู่หรือทำวิจัย
2. ไม่เน้นการสอนทฤษฎี แต่อาจจะให้ทำ take home บ้าง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 1.1 กลุ่มนักวิชาการ
 - 1.2 อาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน
 - 1.3 อาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัย
 - 1.4 กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. คณะกรรมการควรขึ้นกับภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะกรรมการควรมีวาระ 2 ปี

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

เป็นนักวิชาการในหน่วยงานทางการประถมศึกษาส่วนกลาง ทั้งระดับกรม หรือระดับจังหวัด แต่ควรเน้นเป็นผู้สอนในระดับโรงเรียนเป็นหลัก

(10) การสนับสนุนให้สาธิตาต่อของผู้บริหาร

เห็นควรให้สาธิตาต่อกันมาก ๆ ยิ่งเรียนสูงเท่าไรก็จะทำให้การศึกษาพัฒนาได้เร็วขึ้น ควรให้เรียนไปและทำงานควบคู่กันไปด้วย มิใช่ตัดขาดจากกัน

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. คะแนนภาษาอังกฤษในการสอบเข้าไม่ควรสูงเกินไป
2. น่าจะตรวจสอบประวัติผู้เรียนอย่างจริงจัง ดูประวัติการทำงาน ดูผลการเรียน
3. การเรียนการทำงานไม่ควรให้แยกจากกัน

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 25 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร. กรรณิการ์ ภิญญาคง
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา(นักวิชาการการศึกษา9)
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาเอก (Administration & Policy Studies) จากมหาวิทยาลัย
Northwestern University มลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การศึกษา (การบริหารและนโยบายศึกษา)

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. จบปริญญาโทและมีพื้นฐานทางการศึกษา การสอน หรือการบริหารการศึกษา
2. มีประสบการณ์ทางด้านการประถมศึกษา
3. มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารความได้

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรผลิตนักวิชาการ ที่รู้ทิศทาง และกำหนดทิศทาง นโยบาย การศึกษาได้

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทางการประถมศึกษา มองการณ์ไกล ใจกว้าง
2. เป็นนักวิจัย นักประเมิน สามารถทำงานในหน่วยงานของตัวเอง
3. สร้างผลงานวิจัยทางด้านการประถมศึกษาได้
4. เป็นผู้นำ สร้างผู้นำได้
5. เป็นผู้ที่รักการช่วยเหลือและการเรียนรู้

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. กลุ่มวิชาหลักการประถมศึกษา การวิเคราะห์วิจัย การบริหารของการประถมศึกษา
2. กลุ่มจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา
3. กลุ่มวิชาการประเมินและพัฒนาเด็ก
4. กลุ่มวิชาการวัดผลประเมินผล

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
ไม่มีความคิดเห็น

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ค้นคว้าด้วยตนเอง ให้พัฒนาสร้างความรู้เอง
2. ให้ทำวิจัยมาก ๆ
3. สัมมนา
4. ผู้สอนเป็นเพียงผู้เสนอแนวความคิด หลักการทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน
5. ศึกษาดูงาน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด

1. วัดสิ่งที่เป็นผลพัฒนาการของผู้เรียน ประเมินให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียน
2. การทำรายงาน หรือ take home
3. ไม่ควรวัดท่องจำ
4. การทำวิทยานิพนธ์
5. การทดลอง กล่าวคือ สมมติสถานการณ์เช่น ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบการจัดหลักสูตร
ทางการประถมศึกษา ผู้เรียนควรจะประมวลว่าต้องการจัดทำอะไรบ้าง

(8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรมาจาก

1. อาจารย์จากภาควิชาหลักสูตรและการสอน
2. ฝ่ายบริหาร

หมายเหตุ คณะกรรมการควรขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยจะจัดสรร

(9) ขอบข่ายงานที่ดูแลรับผิดชอบด้านการประถมศึกษาควรกระทำ

ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา อาจทำงานในระดับผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ทุกคนควรได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาต่อตามนโยบาย

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ไม่มีความเห็น

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 31 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล นางสาวสุภรณ์ สรพงศ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโทสาขานิเทศศาสตร์พัฒนากร (Development Communication) จากมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีลักษณะเช่นใด

1. มีอุดมการณ์ของการเป็นครู
2. มีทักษะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ
3. มีประสบการณ์เป็นครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
4. มีประสบการณ์การทำงานอื่นด้วยไม่น้อยกว่า 1 ปี
5. เป็นผู้วิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษา มีภาวะผู้นำ

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. พัฒนาคณที่มีอุดมการณ์ของความเป็นครูให้ขึ้นมาเป็นผู้นำ
2. พัฒนาดุษฎีบัณฑิตให้มีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อส่วนรวม
3. พัฒนาดุษฎีบัณฑิตให้มีภาวะผู้นำ หรือมุ่งพัฒนาให้เป็นผู้บริหารระดับสูงในวงการประถมศึกษา
4. พัฒนาดุษฎีบัณฑิตให้มีความสมบูรณ์ในจิตวิทยาการเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการให้การศึกษาแก่เด็ก ซึ่งเป็นวัยที่กำลังหล่อหลอมบุคลิกภาพ

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีมาตรฐานสูงในระดับสากล
2. มีภาวะผู้นำ
3. มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในจิตวิทยาการเรียนรู้
4. มีความเข้าใจในการบริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา

5. มีความรอบรู้ในเรื่องการวัดและประเมิน
- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
1. จิตวิทยาการเรียนรู้ระดับสูง
 2. ความรู้ในแนวคิดทฤษฎีทางการศึกษาสมัยใหม่
 3. ความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ
 4. หลักการวัดผลควรมีความรู้ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
1. หมวดวิชาบังคับ ได้แก่ วิชา ทฤษฎีการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา หลักการบริหารระดับสูง
 2. หมวดวิชาเลือกควรเป็นวิชาที่ถนัดเฉพาะทาง
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
1. ควรเป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน
 2. มีการฝึกงานกับผู้บริหาร
 3. มีทักษะในการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ
 4. มีรายวิชาที่เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษา
 5. เป็นการเรียนที่ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อค้นพบความรู้ใหม่ในระดับมหภาค (ระดับชาติ)
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
1. ผู้เรียนในระดับนี้ควรเข้าถึงแก่นแท้ว่าการวัดผลประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนรู้ จึงควรมีความรู้รอบและสามารถปฏิบัติจริงได้
 2. อาจารย์ผู้สอนต้องเข้าใจแนวทางในการศึกษา กำหนดทิศทางการวัดผลให้สอดคล้องและควรมีความรู้ในด้านสถิติและวิจัยระดับสูง
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
- คณะกรรมการควรมีจำนวนคน 5 คน ประกอบด้วย นักคิด ผู้นำในสังคม ผู้บริหาร และผู้ทรงคุณวุฒิในสังคม
- (9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์นักคิดทางการประถมศึกษาควรกระทำ
1. การพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม
 2. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 3. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในยุคโลกาภิวัตน์ที่สอดคล้องกับเด็กประถม

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ควรสนับสนุนให้ครูที่มีอุดมการณ์ให้เรียนด้วยเป็นอันดับแรก

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณในการผลิตครูบัณฑิต

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 31 มีนาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล นางอรนุช วีรทีป
2. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาเครื่องมือวัดผล ระดับ 9
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา
จากมหาวิทยาลัย Emporia State University, Kansas, U.S.A.
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านเครื่องมือวัดผล

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. จบปริญญาโททางการประถมศึกษา คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป
2. อายุไม่เกิน 45 ปี
3. ฟัง - พูด - อ่าน - เขียน ภาษาอังกฤษคล่อง
4. ใช้คอมพิวเตอร์ได้คล่อง
5. มีสุขภาพกาย - ใจ สมบูรณ์
6. มีคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกดี
7. ไม่ติดสารเสพติด
8. เชี่ยวชาญ มีไหวพริบ คิดสร้างสรรค์
9. วิสัยทัศน์กว้างไกล

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ ใฝ่รู้ สู้งาน
2. เพื่อให้เป็นผู้มีโลกทัศน์กว้างไกล
3. เพื่อให้มีความรู้แตกฉานเฉพาะสาขา ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร
4. การจัดการเรียนการสอน การแนะแนว การวัดผลและประเมินผล การวิจัย

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
2. เข้าใจธรรมชาติของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ บุคลากร นักเรียนในระดับประถมศึกษา

3. ไม่มักใหญ่ใฝ่สูงเกินวิสัยของตัวเอง
4. สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจได้
5. เข้าสังคมได้ดี หรือเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. จิตวิทยา ปรัชญาทางการศึกษา
2. การบริหารการศึกษา
3. การจัดการทางการศึกษาระดับประถมศึกษา
4. การพัฒนาการประถมศึกษา
5. การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนและการสอนของครู-อาจารย์

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด
มหาวิทยาลัยน่าจะทราบดีอยู่แล้ว

(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด

1. ค้นคว้า
2. ทำรายงาน
3. ฝึกสอน
4. จัดทำโครงการพัฒนาการประถมศึกษา
5. ประเมินโครงการและรายงาน

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควร มีลักษณะเช่นใด

1. ประเมินระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ
2. ศึกษาค้นคว้า แล้วรายงานเป็นชิ้นงาน
3. สัมภาษณ์ - พูดย่อย เพื่อถามความก้าวหน้าของการเรียนรายวิชาต่างๆ
4. ทำวิจัยในระดับชาติ หรือระดับประเทศ

(8) การบริหารหลักสูตรควร มีลักษณะเช่นใด

ไม่มีความคิดเห็น

(9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทางการประถมศึกษาควรกระทำ

1. เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย
2. ถ้าลาราชการไปเรียน พอจบกลับมาก็มาลงตำแหน่งเดิมก่อน หากผลงานดีมีประโยชน์ต่อราชการก็จะได้รับการพิจารณาปรับขยายตามความเหมาะสม ช่วยเป็นมันสมองให้แก่ระดับกองและกรม โดยเฉพาะงานด้านวิชาการ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

1. จะให้การสนับสนุนต่อเมื่อเป็นสาขาวิชาที่จบมาแล้วสามารถพัฒนางานของหน่วยงานต้นสังกัดได้
2. ให้ลาได้ 5 ปี หากไม่จบให้กลับมาทำงาน
3. ระหว่างลาศึกษาต่อให้รายงานผลการเรียนต่อต้นสังกัดเป็นระยะ

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ไม่มีความคิดเห็น

นายเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 14 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร. วันทยา วงศ์ศิลปกริมย์
2. ตำแหน่งหน้าที่ นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยผลการศึกษาตามหลักสูตร
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. เป็นนักคิด (มีวิสัยทัศน์กว้างไกล)
2. มีผลงานที่มีคุณภาพออกมาอย่างสม่ำเสมอ
3. พื้นความรู้ภาษาอังกฤษสูงพอที่จะสื่อสารได้ (โดยเฉพาะอ่าน-เขียน)
4. มีความสามารถทางการเขียน

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ควรเป็นเช่นใด

1. ผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะคือ เป็น Constructivist (Productive man) เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี (บริหารและจัดการเก่ง และทำงานเป็นทีมได้) และใช้เทคโนโลยีได้
2. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาของประเทศ (เข้ามาร่วมโครงการ)

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. เป็น Constructivist (Productive man)
2. เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี (บริหารและจัดการเก่ง และทำงานเป็นทีมได้)
3. ใช้เทคโนโลยีได้

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การศึกษาเปรียบเทียบ (การจัดการศึกษาของไทยกับประเทศต่างๆ)
3. เทคนิคใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

4. ระเบียบวิธีการวิจัย (ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ)
5. หลักการบริหารการศึกษา
6. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
7. การฝึกงาน
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. ทั้ง 7 หมวดในข้อ (4) เป็นหมวดบังคับทั้งหมด ส่วนหมวดวิชาเลือกควรเป็นสิ่งเสริมหมวดบังคับหรือให้นักศึกษาคิดขึ้นเองว่าต้องการอะไร
 2. สัดส่วนบังคับ : เลือก = 60 : 40 เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดหลักสูตรเองมากขึ้น
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
 1. การสัมมนา อภิปราย (ปัญหาการศึกษาของไทยในปัจจุบัน)
 2. ใช้สถานศึกษาต่างๆ เป็นห้องเรียน (เรียนโดยการปฏิบัติจริง)
 3. เรียนแบบโครงการ (อาจารย์และนักศึกษาทำโครงการที่ช่วยแก้ปัญหาการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ โดยใช้งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานนั้น ๆ)
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเช่นใด
ใช้แนวของ Authentic Assessment และให้มีการประเมินจาก Portfolio
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
ควรมีผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะจากสถาบันราชภัฏ กรมสามัญ
คณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่งส่งบุคลากรมารับบริการอยู่เสมอ วาระ 2 ปี
- (9) ขอบข่ายงานที่คณาจารย์รับผิดชอบทางการประถมศึกษาควรกระทำ
งานสอน งานบริหาร และงานวิจัย/พัฒนา คืองานทุกอย่างตั้งแต่เป็นครู ผู้บริหาร
โรงเรียน ศึกษาพิเศษ นักวิชาการศึกษา อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา ฯลฯ
- (10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร
ควรสนับสนุน
- (11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ไม่มีความคิดเห็น

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 20 กุมภาพันธ์ 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร. ศรีสมร พุ่มสะอาด
2. ตำแหน่งหน้าที่ นักวิชาการศึกษา
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. สาขาที่เชี่ยวชาญ การวิจัยและหลักสูตร

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

(1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา

ควรมีลักษณะเช่นใด

1. จบปริญญาโทด้านการศึกษาสาขาใดก็ได้
2. มีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี
3. มีความประพฤติการทำงานดี และมีความประพฤติดี

(2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรเป็น
เช่นใด

1. ผลิตผู้ทรงคุณวุฒิระดับการประถมศึกษา
2. ผลิตนักวิชาการ
3. สร้างนักการศึกษา พัฒนาการไกล ใฝ่รู้ คู่คุณธรรม

(3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์

1. มนุษย์สัมพันธ์ดี
2. มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก
3. ทำวิจัยได้และอย่างดี
4. พูด/อภิปรายเป็น ใช้หลักการและเหตุผลในการสรุปความคิดเห็น
5. อดทนมุ่งมั่น รับผิดชอบและมีความเสียสละในการทำงาน

- (4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง
1. การประถมศึกษา - การศึกษาพื้นฐานของชาติ
 2. การวิจัยพัฒนาหลักสูตร/การเรียนการสอน
 3. หลักสูตรการเรียนการสอน
 4. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
- (5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควร มีลักษณะเช่นใด
1. จัดวิทยาสำหรับเด็ก
 2. การเรียนการสอนสาขาวิชาต่างๆ สำหรับเด็กประถมศึกษา
 3. วิจัยทางการศึกษา
 4. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยประถมศึกษา
- (6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้
1. เน้นการปฏิบัติจริง บนพื้นฐานข้อมูลจริง
 2. เน้นการเสนอความคิดในเชิงอภิปราย
 3. การศึกษาดูงานในต่างประเทศ
- (7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
1. เน้นความคิดในเชิงวิเคราะห์
 2. ประเมิน Process ของการทำงาน
 3. ค้นหาแนวทาง พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
 4. ความรู้ในเชิงทฤษฎี 20% ความรู้ที่สามารถปฏิบัติได้ 80%
- (8) การบริหารหลักสูตรควรมีลักษณะเช่นใด
1. มีทั้งรายวิชาที่เป็นทฤษฎี ให้อาจารย์บรรยาย
 2. ให้นิสิตนักศึกษา ค้นคว้า ทำเอกสาร
 3. มีวิทยากรจากภายนอก
 4. ไปศึกษาดูงานทั้งในและนอกประเทศ
 5. เน้นการพัฒนานวัตกรรมทางด้านประถมศึกษา
- (9) ขอบข่ายงานที่คุชกุ์บัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ
- งานที่เกี่ยวกับการพัฒนาการประถมศึกษา
- (10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร
- ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรเน้น จรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม ควรเป็นพลเมืองดีของสังคม
2. ควรมีอาจารย์/สื่ออุปกรณ์ให้พอเพียงและพร้อม

สุณีย์ เหมาะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2540

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์
2. ตำแหน่งหน้าที่ หัวหน้าฝ่ายวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ค.ศ. (หลักสูตรและการสอน) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

- (1) คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษา ควรมีลักษณะเช่นใด
 1. สำเร็จการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่าทางการศึกษา
 2. สำเร็จการศึกษาปริญญาโทที่มีชื่อทางการศึกษา แต่มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา
 3. มีประสบการณ์ด้านการประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปี
- (2) เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรเป็นเช่นใด
 1. เพื่อผลิตผู้นำทางวิชาการด้านการประถมศึกษา โดยมีความรู้เฉพาะทางอย่างลึกซึ้งในสาขาหลักสูตรและการสอน การวิจัย และการวัดและประเมินผลทางการประถมศึกษา
 2. เพื่อให้เป็นผู้ริเริ่ม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์ความรู้หรือการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) คุณลักษณะและคุณสมบัติของดุษฎีบัณฑิตทางการประถมศึกษาที่พึงประสงค์
 1. เป็นผู้มีบุคลิกภาพสมประกอบ อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่อวดว่ารู้มาก
 2. ไวต่อเรื่องใหม่ ชอบแสวงหาความรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ได้
 3. มีศักดิ์ศรีในความเป็นนักวิชาการ
 4. มีเทคนิคในการนำเสนอแนวความคิด
 5. ร่วมทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

(4) องค์ความรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับมีอะไรบ้าง

ควรประกอบด้วยกลุ่มวิชาดังนี้

1. กลุ่มวิชาวิจัย เพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านการวิจัยจนสามารถช่วยชี้แนะผู้อื่น โดยเฉพาะครู
2. กลุ่มวิชาการประถมศึกษา เพื่อพัฒนาความชำนาญเฉพาะทางด้านการประถมศึกษา
ศึกษาคือมีความแม่นยำในองค์ความรู้เชิงทฤษฎี และมีความสามารถในเชิงปฏิบัติ แก้ปัญหา
และหาทางออกได้เป็นอย่างดี
3. กลุ่มวิชาเสริม ซึ่งได้แก่วิชาภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
ของวิทยาการสมัยใหม่ ดังนั้น ผู้เรียนควรจะสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ทั้งการ
อ่าน พูด และเสนอผลงานเป็นภาษาอังกฤษ พร้อมนี้ควรรู้คอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะ
software ใหม่ ๆ เพื่อเป็นผู้ใช้ที่ทันสมัย

(5) โครงสร้างและลักษณะรายวิชาของหลักสูตร ควรมีลักษณะเช่นใด

1. หมวดวิชาบังคับ ได้แก่
 - 1.1 วิชาวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)
 - 1.2 วิชาการประถมศึกษา โดยมีทั้งวิชาทั่วไป ซึ่งได้แก่วิชาที่ให้ความรู้ความเข้าใจใน
แนวทางเกี่ยวกับการประถมศึกษา และบริบทของสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์
 - 1.3 วิชาเฉพาะทางด้านหลักสูตรและการสอน การประเมินผลการสอน การบริหาร
การจัดการสอน การนิเทศการศึกษา โดยมุ่งเน้นการเชื่อมโยงทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ
ให้อยู่ในสภาพที่เป็นจริงของการประถมศึกษา
 - 1.4 วิชาภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์
 - 1.5 วิชาฝึกงาน
 - 1.6 ปรินซิเพิล
2. หมวดวิชาเลือก ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนได้ตามความสนใจและต้องการ

**(6) รูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นเช่นใด
ขึ้นกับลักษณะของรายวิชาต่างๆ กล่าวคือ**

1. กลุ่มวิชาการประถมศึกษา เน้นการอภิปราย การสัมมนา การศึกษาดูงาน และอาจารย์
ผู้สอนต้องสรุปมโนคติ (concept) ให้ได้
2. กลุ่มวิชาวิจัย เน้นให้ผู้เรียนค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นภาพ
และเทคนิควิธีการวิจัยที่หลากหลาย อันเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม พร้อมทั้งฝึกให้ผู้เรียน
ประยุกต์ใช้โดยการฝึกปฏิบัติจริงบ้าง
3. กลุ่มวิชาเสริมคือวิชาภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง

(7) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เน้นการวัดกระบวนการการเรียนรู้โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ คือ แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) โดยเน้นผลการปฏิบัติงานจริงของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และให้มีโอกาสปรับปรุงผลงานด้วย นอกจากนี้การทำรายงาน ยังมีความจำเป็นและสำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลงาน

(8) การบริหารหลักสูตร

1. ควรสังกัดภาควิชาเพื่อการบริหารการจัดการได้สิ้นไหล มีการทำงานเป็นทีม
2. ควรมีวาระ 4 ปี และคณะกรรมการควรได้มาโดยวิธีสรรหาผู้มีภูมิรู้และภูมิธรรม

(9) ขอบข่ายงานที่คุชภักบัณฑิตทางการประถมศึกษาควรกระทำ

งานสอน งานนิเทศ งานวิจัย งานนโยบายและแผน และงานบริหารและการจัดการ

(10) การสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อของผู้บริหาร

ปัจจุบันก็สนับสนุนอยู่แล้ว

(11) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. อาจารย์ผู้สอนต้องแม่นในเนื้อหาวิชา และมีความเชี่ยวชาญ
2. ควรจัดหาตำราให้เพียงพอ ห้องสมุดควรเพิ่มสิทธิพิเศษให้แก่ผู้เรียนระดับปริญญาเอกในเรื่องของจำนวนและระยะเวลาในการยืมหนังสือเพิ่มมากขึ้น
3. ควรจัดอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้ผู้เรียนได้ใช้ เช่น คอมพิวเตอร์
4. ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องทำงานเฉพาะของผู้เรียน
5. ควรสร้างบรรยากาศให้เกิดความสามัคคีในหมู่ผู้เรียน และมีมาตรการให้ผู้เรียนพึ่งพากัน สามัคคีกัน
6. อาจารย์ควรมีเวลาให้ลูกศิษย์ และให้ความเป็นกันเองกับลูกศิษย์

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (ผู้สัมภาษณ์)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาว สุนีย์ เหมะประสิทธิ์

ที่อยู่ปัจจุบัน 360/1 ถนนเทศบาลรังสรรค์เหนือ หมู่บ้านประจักษ์เวศน์
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการประถมศึกษา

สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

- **ระดับประถมศึกษา** จากโรงเรียนสตรีปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ.2510
- **ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** จากโรงเรียนสหพานิชย์ กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ.2513
- **ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนกวิทยาศาสตร์)** จากโรงเรียนเบญจมราชาลัย กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ.2516
- **ระดับปริญญาตรี**
ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) การสอนมัธยมศึกษา วิชาเอกชีววิทยา
วิชาโทคณิตศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2520
ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา
จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เมื่อ พ.ศ.2541
- **ระดับปริญญาโท**
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถิติการศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อ พ.ศ.2520
- **ระดับปริญญาเอก**
ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ พ.ศ.2533